

AIZKRAUKLES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2021.–2034. GADAM UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2021.–2028. GADAM

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

2021

SATURS

SATURS	2	3.4. Nodarbinātība un bezdarbs	40
SAĪSINĀJUMI	4	4. SOCIĀLĀS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS	43
PRIEKŠVārds	5	4.1. Izglītība un zinātne	43
METODOLOĢIJA	6	Pirmsskolas izglītība	44
1. NOVADA TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	8	Vispārējā izglītība	47
2. DABAS VĒRTĪBAS UN VIDES KVALITĀTE	11	Profesionālā izglītība	49
2.1. Dabas resursi	11	Profesionālās ievirzes izglītība	50
Zemes resursi	11	Interesu izglītība	52
Meži	14	Pieaugušo tālākizglītība/mūžizglītība	53
Ūdens resursi	15	Zinātnes institūcijas	54
Derīgie izrakteņi	19	4.2. Veselības aprūpe	56
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	19	Aizkraukles slimnīca	58
Ainavas un to aizsardzība	21	Veterinārmedicīnas pakalpojumi	60
2.2. Vides kvalitāte	23	Veselības veicināšana	61
Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas	23	4.3. Sociālā drošība un palīdzība	63
Gaisa kvalitāte	24	Sociālie pakalpojumi un iestādes	63
Atkritumu apsaimniekošana	25	Sociālā palīdzība	66
3. IEDZĪVOTĀJI	30	Bāriņtiesas	68
3.1. Iedzīvotāju skaita dinamika	30	Vides pieejamība	69
3.2. Iedzīvotāju struktūra	35	Jaunatnes politika	69
3.3. Migrācija	38	Bērnu un ģimenes politika	73

4.4. Kultūrvide un sports	74	Telekomunikācijas	123
Kultūrvēsturiskais mantojums	74	Pasts	123
Kultūras centri un estrādes	76	Elektroapgāde	124
Bibliotēkas	80	Gāzes apgāde un naftas vads	124
Muzeji	83	6.3. Komunālā saimniecība un teritorijas labiekārtošana	126
Nozīmīgākie pasākumi un tradīcijas	84	6.4. Pašvaldību nekustamā īpašuma apsaimniekošana un dzīvojamais fonds	130
Sports	86	7. SABIEDRISKĀ DROŠĪBA UN KĀRTĪBA	135
5. UZŅĒMĒJDARBĪBA	88	8. PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBA	141
5.1. Uzņēmējdarbības pamatrādītāji	88	8.1. Administratīvā struktūra un publiskie pakalpojumi	141
Nodarbinātība	88	Pārvalde	141
Uzņēmumi	93	Publiskie pakalpojumi	142
Uzņēmējdarbības jomas	94	8.2. Pašvaldības budžets	143
Tūrisms	105	8.3. Komunikācija ar sabiedrību un sadarbība ar NVO	148
Teritorijas attīstības indekss	110	Komunikācija ar sabiedrību	148
6. TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA	114	Sadarbība ar NVO	150
6.1. Transporta infrastruktūra	114	Sadarbība ar kaimiņiem un starptautiskā sadarbība	150
Autoceļi	114	9. ĪSTENOTIE PROJEKTI	152
Pašvaldības ielas	118	10. TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVU IZVĒRTĒJUMS	154
Sabiedriskais transports	118	PIELIKUMI	161
Dzelzceļš	120		
Esošie un plānotie citi mobilitātes elementi	120		
6.2. Telekomunikācijas un sakari	123		

SAĪSINĀJUMI

AIIC	Aizkraukles interešu izglītības centrs	MK	Ministru kabinets
AP	Attīstības programma	NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība
APAAP	Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs	NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
AS	Akciju sabiedrība	NVO	Nevalstiskā organizācija
CSP	Centrālā statistikas pārvalde	PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
ERAF	Eiropas reģionālais attīstības fonds	PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
ESF	Eiropas sociālais fonds	PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
GMI	Garantētā minimālā iztika	SAC	Sociālās aprūpes centrs
ha	hektāri	SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
HES	Hidroelektrostacija	Slimnīca	SIA "Aizkraukles slimnīca"
IAS	Ilgspējīgas attīstības stratēģija	TIC	Tūrisma informācijas centrs
IK	Individuālais komersants	VARAM	Vides aizsardzības reģionālā attīstības ministrija
IKT	Informācijas komunikācijas tehnoloģijas	VIIA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
ĪADT	Īpaši aizsargājamā dabas teritorija	VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
Jaunveidojamais Aizkraukles novads	Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novadi (līdz 2021. gada 1. jūlijam)	VKKF	Valsts kultūrkapitāla fonds
JIC	Jauniešu ideju centrs	VPM	Vienotais platību maksājums
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments	VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
LPIA	Latvijas pieaugušo izglītības apvienība	VRAA	Valsts reģionālā attīstības aģentūra
LVC	Latvijas valsts ceļi	VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	VZD	Valsts zemes dienests
		ZPR	Zemgales plānošanas reģions

PRIEKŠVārds

“Radošas pilsētas un apdzīvoti lauki. Pieejami, kvalitatīvi un viedi pakalpojumi, kas nodrošināti visām sabiedrības grupām visā novada teritorijā” – tāda ir jaunā Aizkraukles novada attīstības vīzija, kuras īstenošanai tuvākajos gados nepieciešama ikviena novada darbinieka un iedzīvotāja iesaiste.

Plašais Aizkraukles novads ir radies, apvienojoties sešām individuāli spēcīgām pašvaldībām, kas kopējā saimē ienes katra savu atpazīstamu zīmolu – Nereta – Jaunsudrabiņa piemiņu, Ērberģes muižu un Liellopu izsoļu namu, Jaunjelgava – vecpilsētas šarmu, Staburagu un Stendera piemiņu, Skrīveri – “Gotiņu” konfektes, dendroloģisko parku un Zaļās zemes mantojumu, Koknese – Hanzas savienības tradīcijas, pilsdrupas, Pērses upi un Likteņdārzu, Pļaviņas – Zviedru skanstes, ebreju miestu Gostiņus un Liepkalnu ceptuvi un Aizkraukle – seno pilskalnu, industriālo zonu un vienīgo tuneli Latvijā, virs kura plūst likteņupes Daugavas ūdeņi, radot gaismu tuvākai un tālākai apkārtni.

Aizkraukles novads ir unikāls – šeit apvienojušies trīs kultūrvēsturiskie novadi, kas uzliek par pienākumu kopt gan kreisā krasta sēļu tradīcijas, gan lepno vidzemnieku un latgaļu paražas, prasmes un kultūru. Mēs esam dažādi, taču vienlaikus arī tik līdzīgi – lepni par savu dzimto pusi, aizrautīgi un bezgala radoši!

Šis radošums un iniciatīvas pašlaik ir raduši piepildījumu tapušajā Aizkraukles novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021.- 2034.gadam un Attīstības programmā 2021.-2028. gadam. Šie attīstības plānošanas dokumenti tiešā veidā ietekmēs novada attīstību, iespējas piesaistīt investorus un cita veida finansējumu, attīstīt rūpniecību un citas nozares. Tāpēc ar gandarījumu vēroju darbu tematiskajās darba grupās dokumentu tapšanas laikā, kur aktīvi iesaistījās visu sešu tagadējo apvienību darbinieki un iedzīvotāji, radot pārliecību par teritorijas līdzsvarotas attīstības pamatprincipu ievērošanu.

Leons Līdums

Aizkraukles novada pašvaldības priekšsēdētājs

METODOLOĢIJA

Aizkraukles novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2034.gadam un Attīstības programma 2021.–2028. gadam ir izstrādāta, pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem metodiskajiem ieteikumiem, ievērojot integrētu pieeju pašreizējās situācijas raksturojuma, analīzes veikšanā un ekonomisko skatījumu attīstības plānošanā:

- Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei (2021);
- Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī (2019).

Pašvaldību Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Attīstības programmu saturu un izstrādes kārtība noteikta

- Attīstības plānošanas sistēmas likumā;
- Teritorijas attīstības plānošanas likumā;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ietilpst

- 1) stratēģiskā daļa, kurā ietverts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un teritorijas specializācija;
- 2) telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros izstrādā vadlīnijas – pamatprincipus teritoriju plānošanai un attīstībai.

Attīstības programmā ietilpst

- 1) stratēģiskā daļa;
- 2) rīcības un investīciju plāns;
- 3) attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība.

Pašreizējās situācijas raksturojums ir izstrādāts kā atsevišķs sējums, kuru var izmantot par pamatu visiem Aizkraukles novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Šis sējums ir informatīvs materiāls, kuru pastāvīgi var aktualizēt (redakcija sagatavota 2021. gada pirmajā pusgadā).

Lai sasniegtu Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas mērķus un izvērtētu Aizkraukles novada attīstības virzienus, dokumentu izstrādē izmantotas turpmāk minētās metodes:

- saistīto plānošanas dokumentu analīze (valsts, reģionāla un vietēja līmeņa, kā arī teritoriju, ar kurām Aizkraukles novads robežojas);
- iedzīvotāju anketēšana, anketēšanas rezultātu apkopošana un analīze;

- publiski pieejamo statistikas datu, pārskatu un ģeotelpiskās informācijas apkopošana un analīze, atsevišķas datu kopas pieprasot arī no institūcijām. Statistikas dati līdz 1.07.2021. ir atspoguļoti Aizkraukles novadu veidojošo novadu griezumā;
- attīstības tendenču novērtējums (galvenokārt izmantoti pieejamie dati par pēdējiem 1–5 gadiem);
- Aizkraukles novada raksturojošo rādītāju salīdzināšana ar reģionāla līmeņa rādītājiem vai valsts vidējiem rādītājiem;
- tematisko darba grupu darbs un diskusiju rezultāti;
- SVID vietā izmantota metode Problēma – risinājums (problēmu un izaicinājumu noteikšana ⇒ vīzija ⇒ realitāte ⇒ šķēršļi ⇒ darbības, risinājumi jeb projekti) 4. pielikums;
- pašvaldību un nozaru speciālistu iesaiste dokumenta izstrādes procesā.

Lai nodrošinātu integrētas pieejas izmantošanu attīstības plānošanā, veikta vispusīga plānošanas dokumentu analīze, kā arī ņemtas vērā ne tikai Aizkraukles novadu veidojošo pašvaldību (līdz 01.07.2021.), kaimiņu pašvaldību, bet arī iedzīvotāju, uzņēmēju, dažādu nozaru profesionāļu u.c. intereses un izaugsmes perspektīvas. Pētīta jomu un teritoriju savstarpējā mijiedarbība, nodrošinot līdzsvarotu ekonomisko, sociālo un vides attīstību.

1. NOVADA TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Jaunveidojamais Aizkraukles novads saskaņā ar 2020. gada 10. jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu ir izveidots, apvienojot sešus līdzšinējos novadus – Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novadu, kuros ir pavisam 18 pagasti (1. tabula).

1. tabula

Aizkraukles novadu veidojošie novadi un pagasti (līdz 01.07.2021.)

Novads	Platība, km ²	Administratīvais centrs	Pagasti	Novadu nozīmes attīstības centri
Aizkraukles	102	Aizkraukle	Aizkraukles	
Jaunjelgavas	684	Jaunjelgava	Seces, Staburaga, Sunākstes, Daudzeses, Sērenes	Daudzeva, Jaunjelgava, Secē, Sērene, Staburags, Sunākste
Kokneses	361	Koknese	Kokneses, Bebru, Iršu	Irši, Vecbebri, Koknese
Neretas	645	Nereta	Neretas, Pilskalnes, Zalves, Mazzalves	Nereta, Ērberģe, Sproģi
Pļaviņu	376	Pļaviņas	Aiviekstes, Klintaines, Vietalvas	Pļaviņas
Skrīveru	105	Skrīveri		Skrīveri

Par jaunā novada centru noteikta Aizkraukles pilsēta, kas ir reģionālas nozīmes attīstības centrs. Kopā novadā ir četras pilsētas – Aizkraukle, Jaunjelgava, Pļaviņas un Koknese (pilsētas tiesības ieguvusi no 2021. gada 1. jūlija).

Jaunā novada kopējā platība ir 2273 km², kas ir 3,5 % no visas Latvijas kopējās platības, iedzīvotāju skaits 2020. gada sākumā pēc CSP datiem bija 29 436, kas ir tikai 1,5 % no visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Jaunveidojamais Aizkraukles novads atrodas Latvijas vidienē (1. attēls), izvietojies abos Daugavas krastos, un Daugava to nosacīti sadala divās daļās, kas rada gan dabiskas, gan kultūrvēsturiskas un sociāli ekonomiskas atšķirības abu krastu esošajās pašvaldībās. Novada apdzīvojuma struktūra ir izteikti nevienmērīga – lielākā daļa iedzīvotāju koncentrējas ap Daugavu un lielajiem autoceļiem, vairāk nekā pusi novada teritorijas sedz meži (2. attēls).

Pēc 2021. gada 1. jūlija jaunais Aizkraukles novads robežosies ar Bauskas, Ogres, Madonas, Jēkabpils novadiem un Lietuvas Republiku. Attālums līdz galvaspilsētai Rīgai no Aizkraukles ir 90 km, bet no Neretas, izmantojot autoceļu P73 Vecumnieki–Subate, 122 km.

Jaunais novads atrodas robežjoslās starp diviem klimatiskajiem rajoniem – Vidzemes augstieni ar izteikti kontinentālu klimatu un Zemgales līdzenumu. Novads ietilpst trijos Latvijas dabas rajonu apvidos, līdz ar to lielākā daļa Daugavas kreisā krasta teritorijas ir līdzena, izņemot

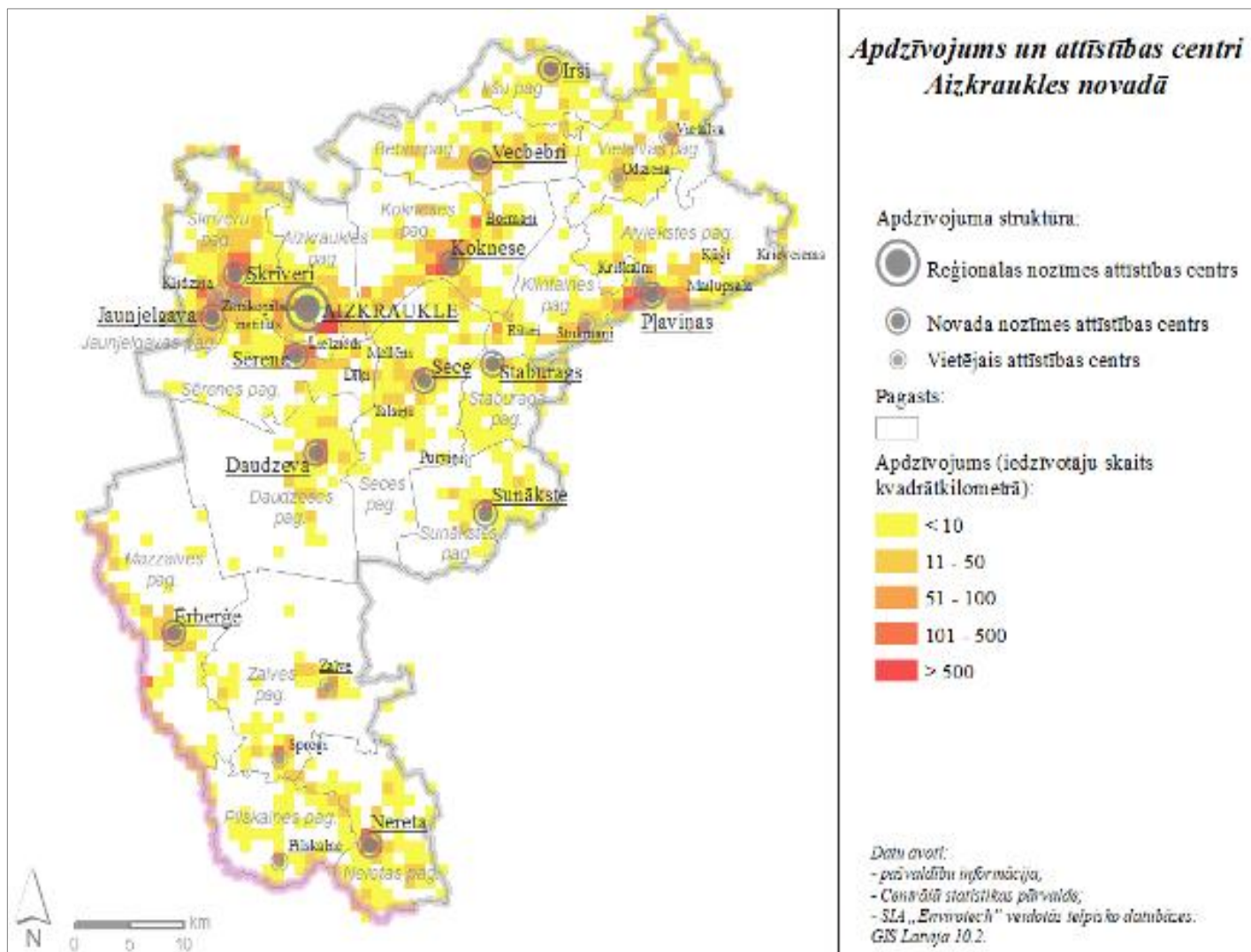
Staburaga, Sunākstes, Seces un Sērenes pagastus, bet Daugavas labā krasta reljefs ir paugurains, īpaši Vietalvas pagastā. Nozīmīgas ūdensšķirtnes bez Daugavas, kas ietekmē teritorijas attīstību, ir arī Aiviekstes upe, kas veido novada robežu ar Jēkabpils novadu, Dienvidsusēja novada dienvidu daļā, kas veido samērā nošķirtu teritoriju pie Lietuvas robežas, un Mēmele, kas tek pa Latvijas un Lietuvas robežu, mazinot pārrobežu sadarbību vietējā līmenī.

Novadā atrodas divas Latvijas–Lietuvas robežšķērsošanas vietas (Nereta–Suvainišķi un Pilskalne–Kvetkaja).

Kultūrvēsturiski jaunais Aizkraukles novads atrodas Vidzemē un Sēlijā, saskaņā ar Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita virzīto Latviešu vēsturisko zemju likumprojektu daļa Pļaviņu pilsētas un Aiviekstes pagasta atrodas Latgalē. Savukārt saskaņā ar plānošanas reģionu iedalījumu jaunais Aizkraukles novads ietilpst Zemgales plānošanas reģionā.

1. attēls. Jaunveidojamā Aizkraukles novada novietojums Latvijā (SIA “Baltkonsults”).

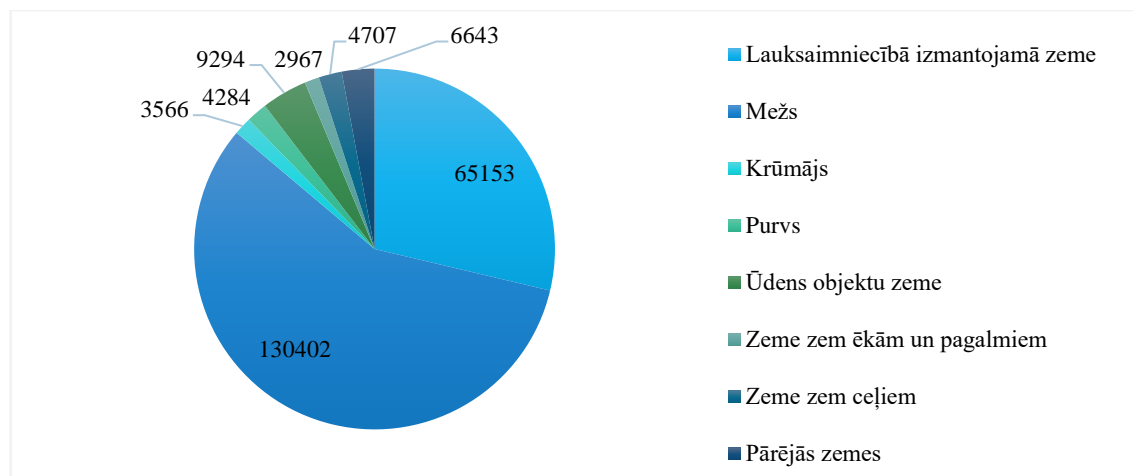
2. attēls. Jaunveidojamā Aizkraukles novada apdzīvojuma struktūra
(SIA "Baltkonsults").

2. DABAS VĒRTĪBAS UN VIDES KVALITĀTE

2.1. Dabas resursi

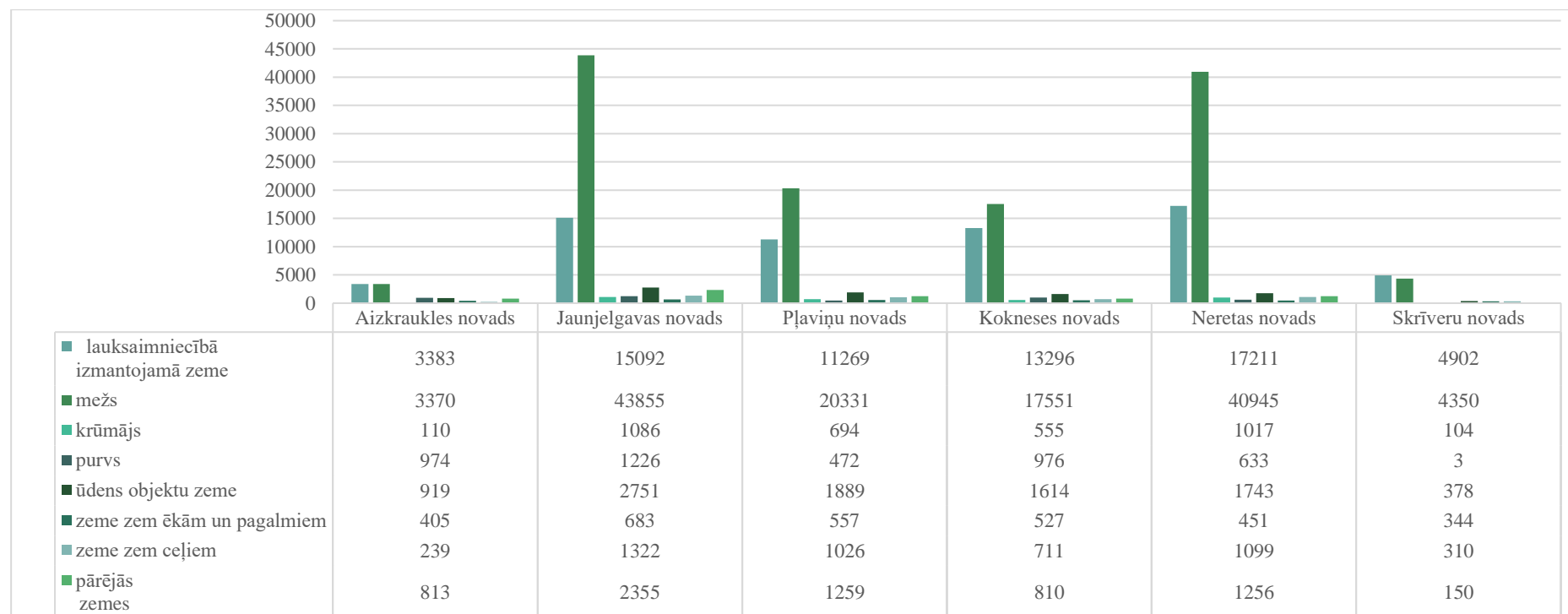
Zemes resursi

Vairāk nekā pusi jaunveidojamā novada teritorijas aizņem meža zeme (57 % jeb 130 402 ha), savukārt lauksaimniecībā izmantojamā zeme veido apmēram trešdaļu novada zemes resursu (29 % jeb 65 153 ha). 4 % no kopējās novada platības atrodas zem ūdeņiem. Purvi aizņem 2 % teritorijas, krūmājs – arī 2%, savukārt zeme zem ēkām un pagalmiem sastāda apmēram 1 %, skatīt 3. attēlu.

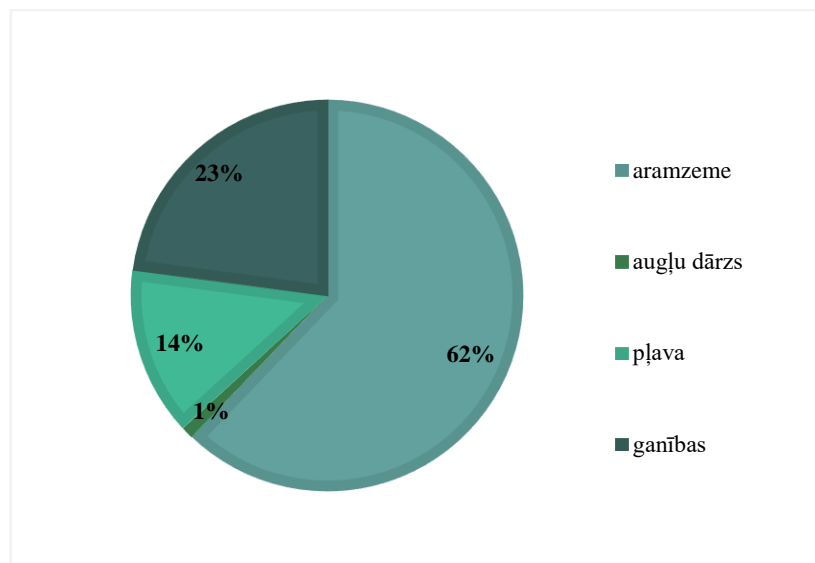
3. attēls. Zemes lietošanas veidi Aizkraukles novadā, ha (avots – VZD, 2021).

Novadu griezumā zemes lietošanas veidi ir parādīti 4. attēlā. Visvairāk meža zemes ir Jaunjelgavas un Neretas novados. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme līdzīgā platībā ir Jaunjelgavas (15 092 ha), Kokneses (13 296 ha) un Pļaviņu novados (11 269 ha).

4. attēls. Zemes lietošanas veidi novadu griezumā, ha (avots – VZD, 2021).

No lauksaimniecībā izmantojamās zemes lielāko daļu sastāda aramzeme (40 505 ha jeb 62 %), tad ganības (14 923 ha jeb 23 %), pļavas (9058 ha jeb 14 %) un augļu dārzi (667 ha jeb 1 %) (5. attēls).

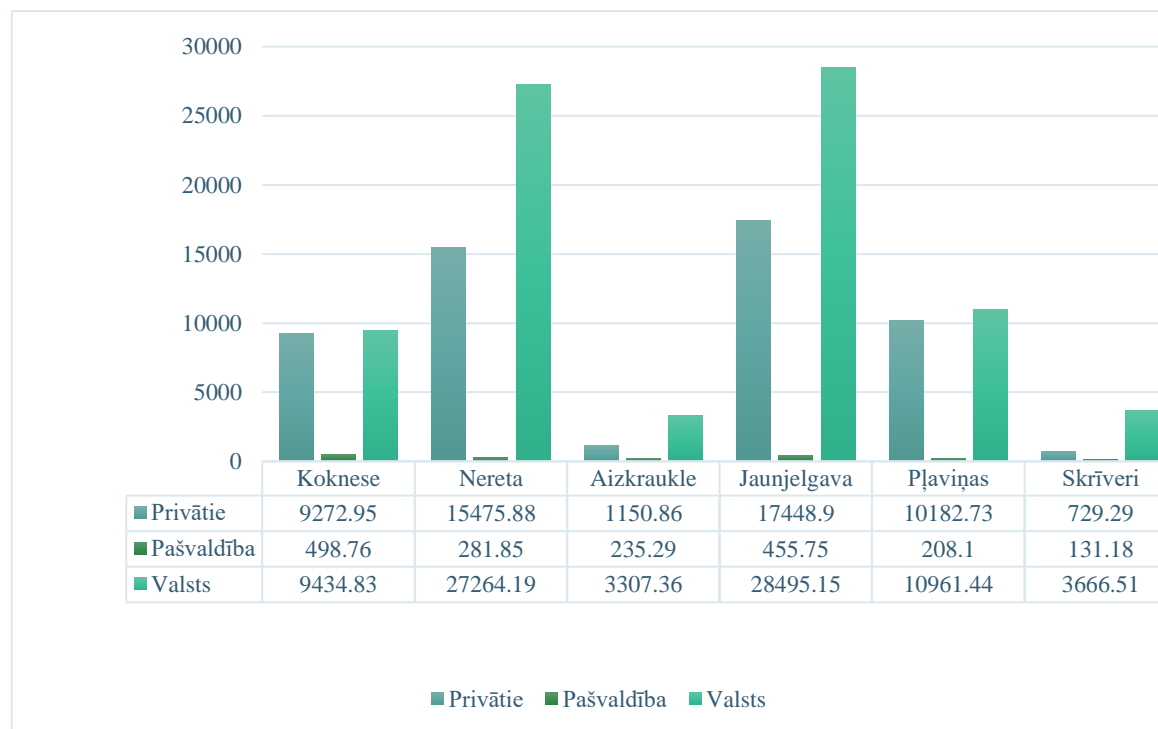

5. attēls. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veidi (avots – VZD, 2020)

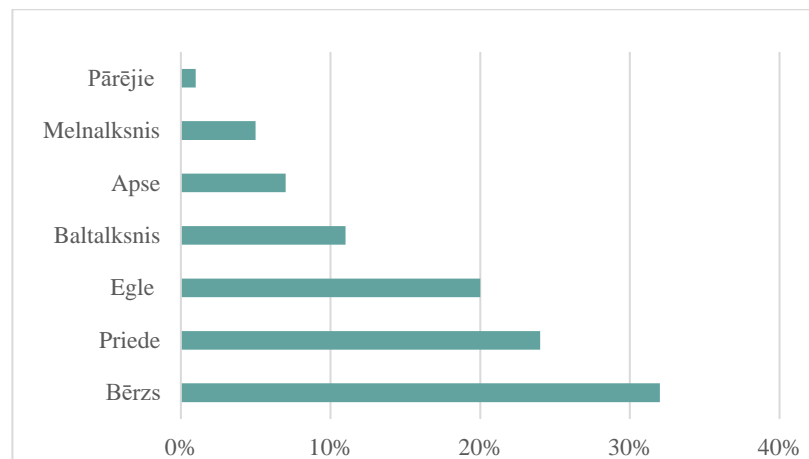
Meži

Jaunveidojamais Aizkraukles novads ir bagāts ar mežiem, kas kopā veido 139 201,02 ha (AS “Latvijas valsts meži”, 2020). Visvairāk mežu ir valsts īpašumā – 83 129 ha jeb 60 %, privāto – 54 260 ha jeb 39 %, un pašvaldības īpašumā – 1810,93 ha jeb 1 % mežu. Novadu griezumā mežu platības pēc īpašuma formas ir parādītas 6. attēlā.

Jaunveidojamā Aizkraukles novada mežos dominē bērzi, priedes un egles, skatīt 7. attēlu.

6. attēls. Mežu zemes pēc īpašuma formas pa novadiem (avots – AS “Latvijas valsts meži”, statistika, 2020).

7. attēls. Izplatītākās koku sugas pēc platības jaunveidojamā Aizkraukles novadā (avots – AS “Latvijas valsts meži”, statistika, 2020).

Ūdens resursi

Ūdeņi ir nozīmīgs Aizkraukles novada resurss, kuru izmanto elektroenerģijas ražošanai, tūrismam un rekreācijai, zivsaimniecībai un citām vajadzībām. Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijas virszemes ūdens resursus veido upes, ezeri un mākslīgi veidotās ūdenstilpes – Pļaviņu hidroelektrostacijas (HES) ūdenskrātuve, appludināti karjeri un vairāki dīķi. Kopumā ūdens objektu zeme veido 4 % no jaunveidojamā novada teritorijas.

Virszemes ūdeņi

Vislielākā un nozīmīgākā novada upe ir Daugava, kura šķērso novada un Latvijas teritoriju (upes kopējais garums – 1005 km, Latvijas teritorijā – 352 km, gada notecē 24,45 km³). Daugavas ūdens pieder pie vāji mineralizētiem ūdeņiem. Daugavas ūdens ir nozīmīgs kā atjaunojamais enerģētiskais resurss, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai – Aizkraukles novadā darbojas Pļaviņu HES. Pļaviņu HES ir nozīmīga loma Latvijas enerģētikā – tā jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā un otra lielākā Eiropas Savienībā un veido daļu no Daugavas HES kaskādes. Pļaviņu HES ūdenskrātuve ir lielākais mākslīgi uzpludinātais virszemes ūdensobjekts Latvijas teritorijā: tās kopējā platība ir 32,4 km² un vidējais dziļums – 14,6 m.

Daugavas upes un ūdenskrātuves ūdeņi izmantojami arī zivsaimniecībā un rekreācijā. Jaunveidojamā Aizkraukles novadā Daugava kā artērija plūst caur Aizkraukles, Kokneses, Jaunjelgavas, Skrīveru un Pļaviņu novadiem, izņemot Neretas novadu. Daugavas upes ūdens labas kvalitātes nodrošināšanai un upes baseina apsaimniekošanai ir ļoti nozīmīga loma, jo jebkura saimnieciskā darbība upē atstāj ietekmi arī uz Latvijas galvaspilsētu, kurai Daugavas Rīgas HES ūdenskrātuve kalpo kā dzeramā ūdens ņemšanas vieta.

Aizkraukles novadā esošās ūdensteces, jo īpaši Daugava un citas ūdenstilpes, veido nozīmīgu ainavas un dabas daudzveidības resursu, un ir vieta tūrisma un rekreācijas attīstībai un vietējo iedzīvotāju dzīvesveida saglabāšanai.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā virszemes ūdens resursi ir sadalīti starp Daugavas un Lielupes upju baseina apgabaliem. Daugavas baseina ūdensteces un ūdenstilpes ir vairāk saistītas ar Daugavas labo krastu, bet kreisajā Sēlijas paugurvalnis, Daudzevas, Zalves un Seces valnis veido ūdensšķirtni starp Daugavas un Lielupes baseina ūdenstecēm un ūdenstilpnēm.

Aizkraukles novada teritorijā Daugavas baseina upju apgabalā plūst daudzas upes: Aiviekste, Pērse, Dīvaja, Karikste, Ašķere, Brasla, Maizīte, Pulksteņupīte, Lauce, Veseta, Pelava, Odze, Skanstupīte, Maltupīte, Recija, Paskule, Atradze, Mazā Atradze, Rīterupīte, Bebrupe, Iršupīte, Lokmane, Galdupe, Lantupīte un citas.

Savukārt Lielupes upju baseina apgabala upes plūst galvenokārt Sēlijas daļā: Dzenupīte, Dienvidsusēja, Iecava, Viesīte, Zalvīte, Mēmele un tās pieteka Neretiņa, kas ir robežupe ar Lietuvu, un citas.

Jaunveidojamais Aizkraukles novads ir bagāts ar ezeriem, nozīmīgākie no tiem ir iekļauti 2. tabulā.

2. tabula

Nozīmīgākie ezeri jaunveidojamā Aizkraukles novadā

Novads	Ezers	Platība (ha)
Jaunjelgavas	Aklais (atrodas dabas liegumā "Aklais purvs")	24,6
	Melnais ezers	1,2
	Linezers	3,3
	Mazsunākstes ezers	13,2
	Valaka ezers	
Neretas	Štulvja ezers	18,1
	Baltezers	3,5
Kokneses	Ragāļu ezers	6,7
	Reciju dzirnezers	3,7
	Melnezers	1,1
Pļaviņu	Odzes ezers	2,69
	Dāmenezers	15,3
	Līdaces ezers	8,5
Skrīveru	Kalnmuižas ezers	2,5

Novada teritorijā ir vairākas mākslīgi radītas ūdenstilpes, neskaitot Pļaviņu HES: dažādi mākslīgi radīti ezeri un dīķi, tostarp zivju dīķi.

Novada teritorijā atrodas vairākas mazās HES: Krievciema, Spridzēnu, Vēžu HES Pļaviņu novadā, Grīvnieku, Neretas un Ērberģes HES Neretas novadā un Gravas HES un Skrīveru HES Skrīveru novadā.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā pie ūdenstilpnēm ir iekārtotas atpūtas vietas, tomēr teritorijā nav nevienas peldvietas, kas atbilstu Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”.

Viena no lielākajām problēmām virszemes ūdeņu jomā ir Daugavas izmantošana hidroenerģijai, jo HES darbības rezultātā rodas ūdens līmeņa svārstības, kas ietekmē Daugavas un citu upju hidroloģisko režīmu, un tas savukārt rada problēmas tūrisma un rekreācijas uzņēmumu darbībai un piestātņu darbībai.

Otra problēma ir krastu erozija visā Daugavas piekrastē, ko izraisa gan ūdenskrātuves līmeņa svārstības palu laikā, gan dabīgie erozijas procesi. Daugavas upes piekrastes jautājumi – krastu nostiprināšana, piekrastes labiekārtošana un Daugavas izmantošana rekreācijai, upju transportam – ir svarīgi novada kopējās attīstības perspektīvā.

Pazemes ūdeņi

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā atrodas valsts nozīmes pazemes ūdens atradnes, no tām trīs Pļaviņās (viena netiek izmantota):

- viena paredzēta Pļaviņu centrālās ūdens apgādes sistēmas vajadzībām, otra – SIA “DM Pļaviņas” vajadzībām;
- viena Koknesē, pilsētas centralizētajai ūdens apgādei;
- viena Skrīveros, Skrīveru ciema centralizētajai ūdens apgādei;
- viena Jaunjelgavā, Jaunjelgavas pilsētas centralizētajai apgādei.

Novadā ir ierīkoti ekspluatācijas urbumi ūdens ieguvei. Ūdens ieguvei visvairāk izmanto Pļaviņu-Daugavas un Arukilas-Amatas ūdens horizontus.

Pazemes ūdeņu resursi Daugavas upju baseina apgabalā, salīdzinot ar pārējiem upju baseinu apgabaliem, ir vislielākie, un tie ir pietiekami ikgadējam pazemes ūdeņu patēriņam. Izmantošanai derīgie pazemes saldūdeņu resursi ir pietiekami novada iedzīvotāju nodrošināšanai ar dzeramo ūdeni, taču paaugstinātā dzelzs satura dēļ vietām nepieciešama to atdzelžošana.

Ūdens kvalitāte

Virszemes ūdens kvalitāti negatīvi ietekmē

- 1) komunālo saimniecību notekūdeņi,
- 2) lauksaimniecības un mežsaimniecības notece,
- 3) pārrobežu piesārņojuma pārnese,
- 4) rūpnieciskie notekūdeņi.

Gan Daugavas, gan Lielupes upju baseina ūdensobjektus ietekmē visi šie faktori.

Latvijā, tostarp visās jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībās, ūdensapgādes jomā tika veiktas lielas investīcijas 2007.–2013. gada ES fondu finanšu plānošanas periodā, kā arī kopš 1990. gadiem veikti ievērojami uzlabojumi ūdenssaimniecībā, izbūvējot vai renovējot notekūdeņu attīrīšanas stacijas un veicinot centralizētus pieslēgumus kanalizācijai. Tas ir būtiski uzlabojis arī ūdens kvalitāti virszemes ūdens objektos. Aizkraukles pilsēta ir viena no trim Latvijā, kas aglomerācijā virs 2000 cilvēku ekvivalentu izpilda ES Direktīvas 91/271/EEK “Par pilsētu notekūdeņu attīrīšanu” prasības par centralizēto notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu.¹

Ūdens eutrofikācija (jeb aizaugšana), ko veicina slāpekļa un fosfora savienojumu nonākšana upēs un ezeros, ir nozīmīga problēma daudzos ūdens objektos. Slāpekļa un fosfora savienojumu emisijas rodas no komunālo notekūdeņu novadīšanas un lauksaimniecības noteces. Lielupes baseina upēs lielāko biogēno elementu apjomu rada lauksaimniecības sektors (53 % no antropogēnās fosfora un 78 % no antropogēnās slāpekļa slodzes). Daugavas baseinā lauksaimniecības sektors rada 19 % no antropogēnās slāpekļa slodzes, bet fosforu veido centralizēti nesavāktie un neattīrītie notekūdeņi (70,5 % no antropogēnās fosfora slodzes).^{2,3}

Ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi jaunveidojamā Aizkraukles novadā perspektīvā būs jārisina un jāveido, balstoties uz Daugavas un Lielupes upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas un plūdu risku pārvaldības plāniem, kurus gatavo un aktualizē LVĢMC^{4,5}. Saskaņā ar trešā perioda upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem lielākā daļa Daugavas un Lielupes upju ūdensobjektu un ezeru ūdensobjektu pieder pie vidējas ekoloģiskās kvalitātes klases.

Kokneses pagastā gar Pērses un Daugavas krastiem ir koncentrēts liels skaits privātmāju, kas novada neattīrītos notekūdeņus lietus ūdens kolektorā vai novadgrāvjos, līdz ar to mājāsaimniecības, kas nav pieslēgtas kanalizācijas sistēmai, rada piesārņojuma slodzi, ietekmējot minēto upju ūdens kvalitāti. Nepieciešams veikt lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtu/tīklu izveidi (bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas).

Rūpniecisko notekūdeņu novadīšana notiek saskaņā ar Valsts vides dienesta uzņēmumiem izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, kuru nosacījumu ievērošanu kontrolē Valsts vides dienests. Ūdens kvalitāti var ietekmēt piesārņojums, kas noplūdis no piesārņotām vietām, un tas ir

¹ Vides pārskats par “Ūdensapgādes Investīciju plānu 2021.2027.gadam (SIA ISMADE, https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf), Vides pārskats (SIA ELLE).

² Turpat.

³ Vides pārskats par “Ūdensapgādes Investīciju plānu 2021.2027.gadam (SIA ISMADE, https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf), Vides pārskats (SIA ELLE).

⁴ LVĢMC. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu risku pārvaldības plans 2022.–2027. gadam. Projekts. <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>

⁵ LVĢMC. Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu risku pārvaldības plans 2022.–2027. gadam. Projekts. <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>

īpaši svarīgi Daugavai, kur tās ūdeņus izmanto dzeramā ūdens sagatavošanai Rīgas HES ūdenskrātuvē (detalizētāk skatīt apakšnodaļā *Vides kvalitāte*).

Pārrobežu piesārņojuma pārnese var negatīvi ietekmēt Daugavas (potenciālā piesārņojuma ieplūšana no Baltkrievijas) ūdens kvalitāti, savukārt Lielupes baseina upēm (Mēmelei u.c.) – piesārņojuma pārnese no Lietuvas.

Derīgie izrakteņi

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā iespējama smilts, grants, māla, kūdras, kā arī dolomīta ieguve (3. tabula). Visvairāk būvniecībā izmantojamo izejvielu – smilts, grants, smilšmāls, dolomīts – atradņu ir Pļaviņu novadā, savukārt kūdru var iegūt Aizkraukles, Jaunjelgavas un Kokneses novados. Tomēr ne visas atradnes tiek izmantotas.

3. tabula

Derīgie izrakteņi (avots – LVĢMC)

Novads	Derīgā izrakteņa veids	Atradņu skaits	Kopējie krājumi uz 2019. gada 1. janvāri	Mērvienība
Aizkraukles	Smilts	3	335,12	tūkst. m ³
Aizkraukles	Smilts-grants	3	354,9	tūkst. m ³
Aizkraukles	Kūdra	1	3203,21	tūkst. tonnu
Kokneses	Smilts	2	878,18	tūkst. m ³
Kokneses	Smilšmāls	1	34,2	tūkst. m ³
Kokneses	Dolomīts	1	614,2	tūkst. m ³
Pļaviņu	Smilts-grants	5	2947,01	tūkst. m ³
Pļaviņu	Smilts	6	4008,57	tūkst. m ³
Pļaviņu	Dolomīts	1	245,03	tūkst. m ³
Jaunjelgavas	Smilts	2	492,44	tūkst. m ³
Jaunjelgavas	Smilts-grants	2	497,62	tūkst. m ³
Jaunjelgavas	Kūdra	2	1934,18	tūkst. tonnu
Jaunjelgavas	Dolomīts	1	3507	tūkst. m ³
Skrīveru	Aleirīts	1	237,06	tūkst. m ³
Skrīveru	Smilts	1	29,14	tūkst. m ³

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Jaunveidojamais Aizkraukles novads ir bagāts ar dabas vērtībām – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (ĪADT) un dažādiem dabas pieminekļiem – dendroloģiskajiem stādījumiem, alejām, dižkokiem, ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem.

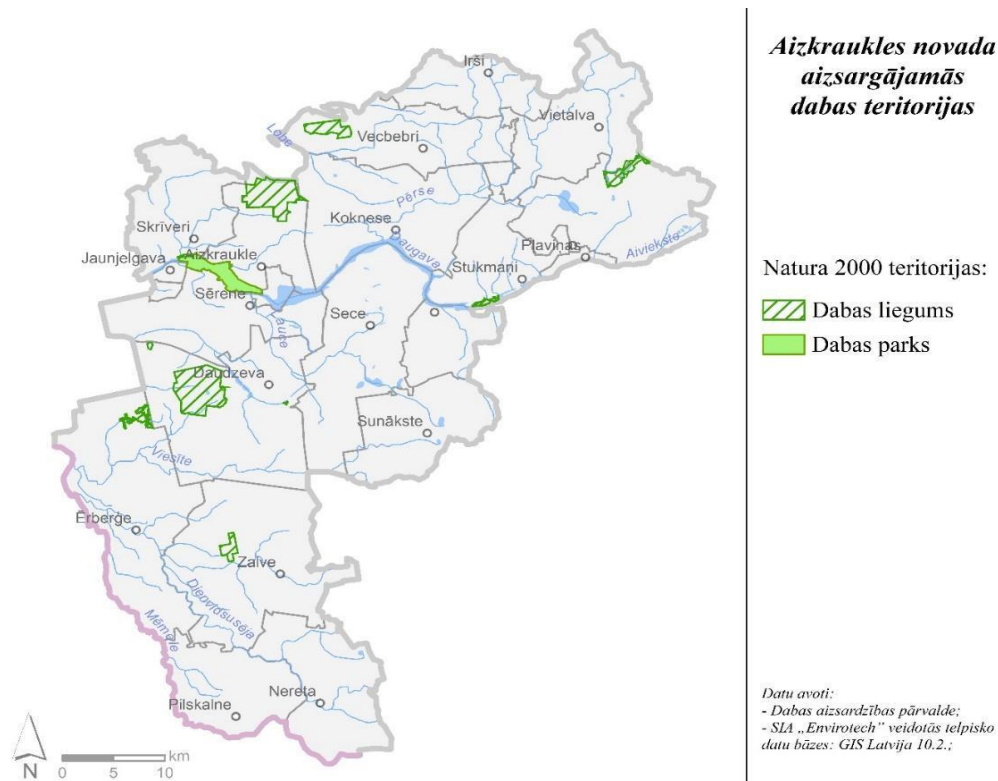
Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā atrodas 10 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*, skatīt 8. attēlu.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā atrodas 10 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*: dabas liegumi “Aizkraukles purvs un meži”, “Aklais purvs”, “Gasparsona purvs”, “Ellītes purvs”, “Šķību purvs”, “Vesetas palienes purvs”, “Klintaine”, “Dzilnas dumbrāji”, “Mazzalvītes purvs” un dabas parks “Daugavas ieleja”.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā atrodas arī aizsargājamie dabas pieminekļi: 4 aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi (Kokneses parks, Skrīveru dendrārijs, Skrīveru svešzemju koku stādījumi, daļa no

Kalsnavas dendrārija), aizsargājamo aleju teritorija Skrīveru–Madlienas ceļa bērzu aleja, 5 aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu teritorijas (Korkuļu saugultne un pazemes upe, Cepļa (Jaunzemju) dolomīta atsegums, Klintaines saugultne un karsta kritenes, Rīteru saugultne un karsta kritenes, Staburags), kā arī 112 mikroliegumi un 289 aizsargājami koki.

Pareizi labiekārtojot dabas teritorijas un izveidojot ekotūrisma takas, var vienlaikus attīstīt tūrisma uzņēmējdarbību, kā arī izglītēt cilvēkus par vides jautājumiem.

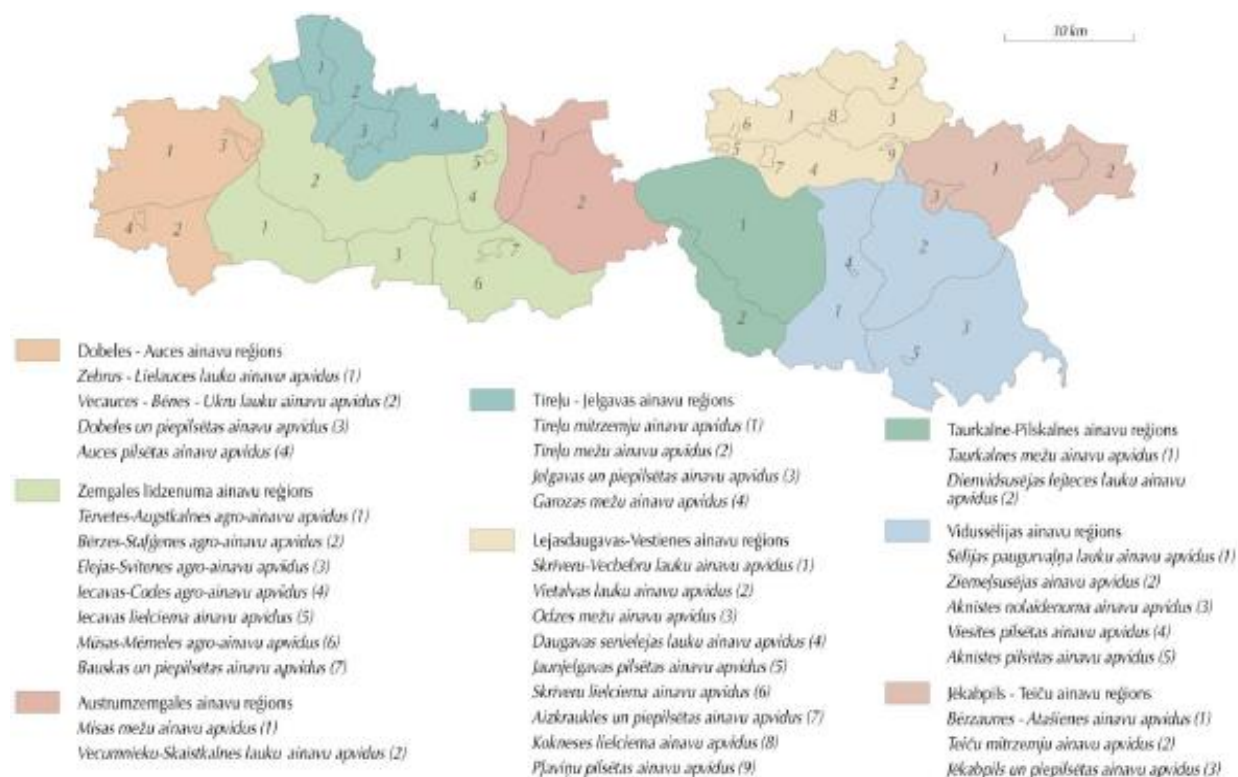
8. attēls. Aizkraukles novada aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000* (avots – DAP)

Ainavas un to aizsardzība

Viena no lielākajām vērtībām jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir teritorijas ar ainavisku vērtību, kur katrā novadā ir izceļamas savas unikālas vērtības.

2019. gadā Zemgales plānošanas reģions izstrādāja Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu 2020.–2027.gadam, kura ietvaros tika veikta ainavu telpisko vienību (reģionu un apvidu) izdalīšana, klasificēšana un kartēšana, kā arī ainavu telpu raksturošana (nozīmīgie elementi, dabas apstākļi, zemes izmantošana, vērtības novada mērogā).⁶

Jaunveidojamais Aizkraukles novads pamatā ietilpst divos ainavu reģionos: Lejasdaugavas–Vestienas un Taurkalnes–Pilskalnes ainavu reģionā (9. attēls).

9. attēls. Ainavu reģioni Zemgales plānošanas reģionā (avots – ZPR).

⁶ ZPR. https://www.zemgale.lv/images/info_pamatteksti/dati/sab_apspr/Zemgales_ainavu_un_zalas_infrastrukturas_plans_1_red.pdf

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti “Dāvāna Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”, kuras ietvaros tika noteikti ainavu dārgumi nacionālā un reģionālā līmenī.

Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģiona robežas nosaka samērā viendabīgā ainavas telpiskā struktūra, Aiviekstes kā nozīmīgas vēsturiskas robežupes robežas un Daugavas senielejas (t.sk. Lauces ielejas) ainava, un tas ietver 9 ainavu apvidus. Ainavu reģionā vienlīdz dominē kā plaši mežu masīvi, tā arī atsevišķi plašu lauksaimniecības zemju masīvi un daudzveidīgi lauksaimniecības zemju kompleksi. Nozīmīgas ir arī purvu ainavas (atsevišķi masīvi ir izstrādāti), bet gar Daugavu virknējas urbanizētas ainavu telpas. Apdzīvojuma blīvums ir tiešā veidā saistīts ar galvenajiem ceļiem.

- *Ainavu dārgumi nacionālajā mērogā:* Daugava ar Pļaviņu HES, Daugava pie Klidziņas un Skrīveru dendroloģiskais parks, Daugava un Pērses sateka un Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām.
- *Ainavu dārgumi reģionālajā mērogā:* Daugavas ainava ar Likteņdārzu, skats no Aizkraukles pilskalna, Daugavas skats pie Zvejnieklīča, Daugavas ainava ar dolomīta atsiju laukiem Pļaviņās, Odzienes pils un apkārtnes ainava, Skanstupītes ieteka Daugavā, Vīgantes parka ainava ar Staburaga vietu, skats uz Vesetas akmens mūra velvju tiltu, Daugavas ainava ar aizsargdambi Pļaviņās, Daugavas salas ainava ar Oliņkalnu.
- *Reģionālas nozīmes kultūrainavas:* Sēlijas un Daugavas telpa (daļēji).

Taurkalnes–Pilskalnes ainavu reģiona robežas nosaka izteikti mežainais Taurkalnes līdzenums, kurš austrumos robežojas ar Sēlijas paugurvalni, bet rietumos reģiona robežu iezīmē zemes lietojuma veidu relatīvi krasa robeža.

- *Ainavu dārgumi (reģionāls mērogs):* Ērberģes muižas un apkārtnes ainava.
- *Reģionālas nozīmes kultūrainavas telpas:* Sēlijas un Daugavas telpa.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā perspektīvā jāizstrādā ainavu aizsardzības plāns, lai varētu aizsargāt katra novada unikālās ainaviskās vērtības.

2.2. Vides kvalitāte

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir vairākas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas atbilstoši Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistram⁷:

- 6 piesārņotas vietas (skatīt 4. tabulu);
- 78 potenciāli piesārņotas vietas (Aizkraukles novadā 7, Kokneses novadā 26, Jaunjelgavas novadā 11, Neretas novadā 16, Skrīveru novadā 2 un Pļaviņu novadā 16).

4. tabula

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas (avots – LVĢMC)

	Nosaukums	Atrašanās vieta
1	Koksnes atlieku krautuve “Bruņenieki”	Aizkraukles novads, Aizkraukles pagasts
2	Bijusī koksnes atlieku krautuve “Lielmaņi”	Aizkraukles novads, Aizkraukles pagasts
3	Bijusī dzelzsbetona rūpnīca	Aizkraukles novads, Aizkraukles pilsēta
4	Bijusī A/S “Virši-A” DUS	Aizkraukles novads, Aizkraukles pilsēta
5	Atkritumu izgāztuve “Cenši” (rekultivēta 2011.gadā)	Kokneses novads, Bebru pagasts
6	A/S “Virši-A” DUS, Ērbergē	Neretas novads, Mazzalves pagasts

⁷ LVĢMC. <https://www.meteo.lv/lapas/vide/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs?id=1527&nid=373>

Nozīmīgākā no vides piesārņojuma viedokļa ir Aizkraukles bijusī dzelzsbetona rūpnīca, kas atrodas Pļaviņu HES tuvumā bijušās dzelzsbetona rūpnīcas teritorijā Aizkrauklē. Dzelzsbetona rūpnīca darbojusies laika periodā no pagājušā gadsimta 1950.–1960. gadiem līdz 1994. gadam. Teritorijā 23 300 m² platībā atradās pazemes un virszemes naftas produktu tvertnes, estakāde, kurtuve. Naftas produktu piesārņojumam ir liels risks noplūst Daugavā un izraisīt ekoloģisku katastrofu, kā arī tas apdraud Pļaviņu HES hidrobūves. Darbs pie sanācijas projekta izveides un finansēšanas notiek, ir izveidota darba grupa ar Valsts vides dienesta, Latveņergo, Aizkraukles novada domes pārstāvjiem, lai šis sanācijas projekts tiktu realizēts kā prioritāte nacionālā līmenī.

Jaunjelgavas novadā ir slēgta atkritumu izgāztuve “Totēni”, kurai nepieciešama rekultivācija.

Kopēji apvienotajā novadā ir jāapzina un jānovērtē potenciāli piesārņoto vietu piesārņojums, kā arī nepieciešamība pēc sanācijas un revitalizācijas darbiem vai arī, ja piesārņojums nav būtisks, jāizslēdz tās no reģistra, lai šīs teritorijas varētu attīstīt.

Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti ietekmē rūpnieciskie objekti, autoceļu transports, dzelzceļš un siltumenerģijas avoti (katlumājas, privāto māju apkure).

Novados nav tādu lielu ražotņu, kas būtiski negatīvi ietekmētu gaisa kvalitāti. Gaisa kvalitātes nosacījumi, tāpat kā citi piesārņojuma nosacījumi, tiek kontrolēti, Valsts vides dienestam izsniedzot A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju un kontrolējot tās nosacījumu izpildi. Jaunveidojamā novada teritorijā nav izsniegtas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” 1. pielikuma prasībām.⁸

Gaisa piesārņojuma avoti ir stacionārie (ražotnes un katlumājas) un mobilie (emisijas no ceļu transporta un dzelzceļa pārvadājumiem).

Stacionārie avoti

Aizkraukles novadā lielākie stacionārie gaisa emisiju avoti ir BO SIA “Aizkraukles siltums” katlumāja Rūpniecības ielā 2, SIA “AKZ” katlumāja, CBS “Aizkraukle” asfalta ražotne un SIA “Jeld-Wen Latvia” kokšķiedras plātņu rūpnīca. “Aizkraukles siltums” gadu gaitā ir samazinājis izmešus, nomainījis kurināmo un uzlabojis enerģijas efektivitāti. Problēmas iedzīvotājiem rada SIA “Jeld-Wen Latvija” kokšķiedras plātņu rūpnīcas izmeši un ražošanas trokšņi.

Jaunjelgavas, Skrīveru, Pļaviņu un Neretas novados nav lielu ražotņu, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt gaisa kvalitāti. Galvenie stacionārie emisiju avoti ir katlumājas un privātmājas.

⁸ VVD. http://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/a-un-b-atlaujas/?company_name=&pollution_category=A&pollution_id=&org_id=7&CLS_Garbage_ID=&CLS_Garbage_ID_autocomplete=&perm_date_from=&perm_date_to=&valid_date_from=&valid_date_to=&s=1

Mobilie avoti

No gaisa piesārņojuma mobilajiem avotiem jaunveidojamā novada teritorijā jāmin lieli transporta koridori – autoceļš A6 Rīga–Daugavpils, autoceļš P80 Tīnūži–Koknese un dzelzceļa līnija Rīga–Daugavpils. Tie rada lokālu atmosfēras un augsnes piesārņojuma areālu. Tomēr ietekmes šeit nav precīzi mērītas, lai varētu noteikt piesārņojuma areālu un konkretizētu ietekmes raksturojumu.

Nevienā no novadiem nav uzstādītas valsts nozīmes gaisa kvalitātes monitoringa stacijas.

Atkritumu apsaimniekošana

Visā jaunā novada teritorijā notiek atkritumu apsaimniekošana un šķirošana. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus jaunajā novadā sniedz SIA "Vidusdaugavas SPAAO", SIA "Pļaviņu Komunālie pakalpojumi", SIA "Aizkraukles KUK", SIA "Ķilupe". Sadržīves atkritumi, kas nav piemēroti otrreizējai pārstrādei, tiek noglabāti SIA "Vidusdaugavas SPAAO" izveidotajā un apsaimniekotajā atkritumu poligonā "Dziļā vāda".

Aizkraukles novadā ir pieejamas iespējas iedzīvotājiem šķirot atkritumus – vairāki punkti pilsētās un apdzīvotās vietās (skatīt zemāk) un šķirotu atkritumu savākšanas laukumi (2)⁹:

- Aizkraukles novadā: 26 vietas;
- Jaunjelgavas novadā: 15 vietas;
- Neretas novadā: 8 vietas;
- Pļaviņu novadā: 18 vietas;
- Skrīveru novadā: 13 vietas;
- Kokneses novadā: 8 vietas.

Kompostēšanas iespējas ir minimālas. To var darīt poligonā "Dziļā vāda", tomēr to apgrūtina samērā lielais attālums.

Valstī vidēji uz vienu iedzīvotāju 2018. gadā tika radīti 406 kg atkritumu (LVĢMC, 2018), kas aptuveni var raksturot arī Aizkraukles novadā radīto sadzīves atkritumu daudzumu uz vienu iedzīvotāju.

Atkritumu apsaimniekošanas attīstība novadā būs svarīgs plānošanas jautājums, jo ir stājies spēkā Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam. Kopā ar ES prasībām atkritumu apsaimniekošanas jomā tas paredz realizēt šādus mērķus:

- ES mērķi: līdz 2035. gadam panākt, ka tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādāti 65 % sadzīves atkritumu (ar starpmērķiem 2025. gadā – 55 % un 2030. gadā – 60 %), bet poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars samazināts līdz 10 % no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma;

⁹ Avots: Atvērto datu portāls, informācija no <https://skiroviegli.lv/#/>

- nepieciešama infrastruktūra un ērta savākšana no iedzīvotājiem tekstila (ES prasības no 2025. gada), bioloģiski noārdāmiem un sadzīves bīstamajiem atkritumiem;
- katrā pašvaldībā līdz 2023. gada 31. decembrim visiem iedzīvotājiem ir jābūt pieejamam pakalpojumam bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītai savākšanai.

Atkritumu apsaimniekošanā jāturpina arī cīņa ar nelegālu atkritumu izmešanu un piegružošanu.

Klimata pārmaiņu politikas veidošanā ir divi virzieni:

- klimata pārmaiņu mazināšana, samazinot siltumnīcefekta izraisošo gāzu (SEG) emisijas, veicinot atjaunojamo resursu izmantošanu fosilo vietā un oglekļa dioksīda (CO₂) piesaiste (piemēram, stādot kokus un mežus);
- pielāgošanās klimata pārmaiņām, veidojot noturīgu infrastruktūru un risinājumus pret klimata pārmaiņu sekām, piemēram, plūdiem, dzeramā ūdens pieejamību karstajās dienās, un ēku attiecīgus inženiertehniskus risinājumus, piemēram, apēnojumam.

Jaunveidojamā novadā trīs novadi ir izstrādājuši enerģētikas rīcības plānus 2018.–2025. gadam: Aizkraukles novads 2018.–2025. gadam, Pļaviņu novads 2018.–2025. gadam un Jaunjelgavas novads 2018.–2025.gadam.¹⁰

Lai mazinātu klimata pārmaiņas, novados tiek īstenoti šādi galvenie rīcības virzieni:

1. Pašvaldību ēku energoefektivitātes uzlabošana, ēku siltināšana

Aizkraukles novadā ir nosiltinātas visas izglītības (t.sk. pirmsskolas) ēkas, kultūras iestāžu ēkas un bibliotēkas, nākotnē nepieciešama administratīvo ēku siltināšana. No jauna būvētās ēkas ir projektētas atbilstoši spēkā esošajām energoefektivitātes prasībām¹¹.

Kokneses novadā ir nosiltinātas 4 izglītības iestāžu ēkas un bibliotēkas ēkas, nākotnē nepieciešama administratīvās ēkas siltināšana, Kokneses pamatskolas attīstības centra ēku siltināšana un Kokneses sporta centra ēku siltināšana.

Pļaviņu novadā ir siltinātas visas izglītības iestādes, izņemot PII “Jumītis” filiāli “Zīļuks”, kas atrodas Vietalvā, Vietalvas pagastā, un Pļaviņu Mākslas skolu. Ir siltināta Klintaines pagasta pārvalde, Aiviekstes pagasta pārvalde, publiskā ēka Rīgas ielā 19 Pļaviņās, kas paredzēta uzņēmējdarbības veicināšanai.

¹⁰ Visi plāni pieejami Zemgales plānošanas reģiona mājas lapā: <https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/36-zpr-nozaru-attistibas-programmas?limit=20&start=0>

¹¹ MK 2021. gada 8. aprīļa noteikumi “Ēku energoefektivitātes aprēķina metodes un ēku energosertifikācijas noteikumi”.

Jaunjelgavas novadā ir nosiltināta domes ēka, pansijas “Vīgante” ēkas, PII “Vasariņa” Seces pagastā un “Atvasīte” Jaunjelgavas pilsētā, Jaunjelgavas vidusskolas ēka.

Skrīveru novadā ir nosiltinātas pašvaldības ēkas (Andreja Upīša Skrīveru vidusskola, PII “Sprīdītis”, Skrīveru Mūzikas un mākslas skola). Publiskās nesiltinātās ēkas ir kultūras centrs, pašvaldības administratīvā ēka, ambulances ēka Daugavas ielā 88A un pirmsskolas izglītības iestāde “Saulēni” Zemkopības institūtā. Pilnībā nav siltināta SIA “Skrīveru saimnieks” ēka, un tur nav centrālās apkures. Pārbūve ir plānota daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā. Ir trīs daudzdzīvokļu mājas, kas varētu pretendēt uz siltināšanas darbiem.

Neretas novadā ir nosiltināts sociālais aprūpes centrs, PII “Ziediņš” un Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolas sporta halle.

2. Siltumapgādes sistēmu uzlabošana un klimatneitralitāte

Aizkraukles novadā siltumenerģiju nodrošina SIA “Aizkraukles siltums” un biomasas (šķeldas) koģenerācijas stacija SIA “Seces koks”. SIA “Aizkraukles siltums” piegādātā siltumenerģija 2020./2021. gada sezonā bija lētākā Latvijā, kas skaidrojams ar sistemātisku centralizētās siltumapgādes sistēmas efektivitātes uzlabošanu daudzu gadu gaitā.¹² SIA “Aizkraukles siltums” labo praksi var izmantot arī pārējās novada pašvaldības.

Pļaviņu novadā centralizēto siltumapgādi nodrošina SIA “Pļaviņu komunālie pakalpojumi” ar šķeldu un malku (atjaunojamiem energoresursiem).

Jaunjelgavas novadā – Jaunjelgavas pilsētā ar siltumapgādi nodrošina SIA “EkoSil” un pagasta pārvaldes ar šķeldas un malkas kurināmo.

Skrīveru novadā SIA “Skrīveru saimnieks” nodrošina siltumapgādi ar biomasas (šķeldas) kurināmo, 2020. gadā uzstādīta 0,98 MW katlumāja.

Kokneses novadā centralizēta siltumapgāde ir pieejama Kokneses un Iršu pagastos.

Kokneses pagastā centralizēto siltumapgādi nodrošina SIA “Kokneses komunālie pakalpojumi” ar biomasas (šķeldas) kurināmo. Vasarā siltā ūdens sagatavošanai tiek izmantota dabasgāze. Kokneses katlumāja nodrošina dzīvojamās mājas un sabiedriskos uzņēmumus ar siltumu un karsto ūdeni. Katlumājā ir uzstādīti divi apkures katli.

Bebru pagastā ir izbūvētas lokālās gāzes apkures sistēmas. Iršu pagastā centralizēto siltumapgādi ar malkas kurināmo nodrošina Kokneses novada domes Iršu pagasta pārvaldes Komunālā nodaļa.

Kokneses novadu šķērso maģistrālais gāzesvads, līdz ar to apkurei un siltā ūdens nodrošināšanai tiek izmantota arī dabasgāze.

¹² Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK). <https://www.sprk.gov.lv/content/tarifi-4>

Kokneses novadā ir pieejama gāzes apgāde, kas ir viena no novada priekšrocībām. Tā tiek nodrošināta no maģistrālā gāzesvada Rīga–Daugavpils DN 500 mm caur gāzes regulēšanas staciju “Koknese” un “Vecbebrī”. Pašvaldībā atrodas arī augstā, vidējā un zemā spiediena sadales gāzesvadi un to iekārtas.

Neretas novadā centralizēto siltumapgādi nodrošina viena malkas katlumāja.

Apvienotā novada attīstības perspektīvā ir iespēju robežās sekmēt dažādu atjaunojamo resursu izmantošanu papildus jau esošajai biomasas izmantošanai apkurei, t.sk. saules enerģijas izmantošanu, un turpināt siltumapgādes efektivitātes uzlabošanu.

3. Ielu apgaismojuma nomaina vai atjaunošana ietver energoefektīvu apgaismes spuldžu instalāciju. Šādi ielu apgaismojuma atjaunošanas projekti ir īstenoti visos esošajos novados.

Aizkraukles novadā, veicot ielu sakārtošanas projektus, tika veikta energoefektīva apgaismojuma izveide:

- Jaunceltnes ielas pārbūve un tai pieguļošo teritoriju infrastruktūras sakārtošana (Maurēnu ielā un iekškvartālos);
- esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Jaunceltnes un Gaismas ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām (Gaismas ielas posms un Jaunceltnes ielā);
- esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Mednieku un Gaismas ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām (Gaismas ielas posms);
- “Ielu infrastruktūras pielāgošana uzņēmējdarbības attīstībai” (rotācijas aplis Jaunceltnes un Gaismas ielas krustojums);
- Stadiona iela (visa iela).

Nākotnē ir paredzēts projekts sakārtot ielu apgaismojumu Aizkraukles pilsētā.

Kokneses novadā pakāpeniski tiek veikta ielu apgaismojuma atjaunošana (tiek nomainīti esošie gaismekļi uz energoefektīviem LED ielu gaismas paneļiem).

Pļaviņu novadā ir 351 LED lampa un 413 nātrija lampas. Pļaviņās projekta ietvaros īstenots viens KPFI projekts ielu apgaismojumam. Pārējie ielu apgaismojumi tiek pakāpeniski mainīti pašvaldības budžeta ietvaros. Nākotnē paredzēts nomainīt arī pārējās 413 nātrija lampas un papildus uzstādīt jaunas lampas.

Skrīveros ik gadu 3000 nātrija spuldzes tiek nomainītas uz LED gaismekļiem. Draudzības un Robežu ielā 2021. gadā plānota elektrības kabeļu ieguldīšana zemē un apgaismes stabu ar LED gaismekļiem izbūve. Plānoti izbūves projekti Ozolu, Bērzu, A. Piegāza ielās.

Neretā ielu apgaismojumam ir nātrija spuldzes, kuras nākotnē plānots nomainīt uz LED ielu gaismekļiem.

4. Elektrotransports

Elektrotransporta infrastruktūra nepārtraukti attīstās. Pašlaik ir pieejami 3 publiskie uzlādes punkti (Aizkrauklē, Janjalgavā un Koknesē). Pļaviņās ir uzlādes punkts administrācijas vajadzībām. Ir plānota viena uzlādes stacija Skrīveros pie dzelzceļa stacijas. Arī Neretā ir plānots elektrotransporta uzlādes punkts. Novadā ir īstenoti pilotprojekti, piemēram, elektriskā bezpilota autobusa izmantošana Aizkrauklē.

2014. gadā Kokneses novada dome projekta "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Kokneses novadā" ietvaros iegādājās divus jaunus, rūpnieciski ražotus M1 kategorijas elektromobiļus un Pļaviņu novada dome 2014. gadā projekta "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, iegādājoties jaunu, rūpnieciski ražotu elektromobili" ietvaros iegādājās vienu elektromobili. Elektromobiļi tiek izmantoti pašvaldības funkciju veikšanai.

Pielāgošanās klimata pārmaiņām novadā tiek un tiks īstenota ar pretplūdu pasākumu ieviešanu, kā arī perspektīvā ar dažādu zaļās infrastruktūras projektu ieviešanu.

Viens no valsts nozīmes riska objektiem un plūdu riska objektiem ir Pļaviņu HES. Pļaviņu ūdenskrātuvi izveidoja 1965. gadā, kad darbu uzsāka Pļaviņu HES. Pēc Pļaviņu HES izbūves ūdens līmenis Daugavā pie Aizkraukles mākslīgi tika pacelts kopumā par 40 metriem. Tas radīja īpašas izmaiņas Daugavas ūdens režīmā posmā no Aizkraukles līdz Jēkabpilij. Jēkabpils–Pļaviņu posmā ik gadus vērojama intensīva ledus uzkrāšanās un sastrēgumu veidošanās, kas izraisa plūdus un rada problēmas Pļaviņu un Jēkabpils pilsētu aizsardzībai. Ūdenskrātuves izveidošana radījusi labvēlīgus apstākļus vižņu sablīvējumu izveidei, kas izsauc krasu ūdens līmeņa celšanos. Sākoties ledus iešanai upē, atkarībā no pavasara palu ūdens maksimālā caurplūduma un Pļaviņu–Jēkabpils posmā uzkrājušās ledus masas daudzuma ūdens līmenis pie Pļaviņām var celties par 1 līdz 7 metriem, tādējādi radot plūdu draudus Pļaviņām un Jēkabpilij.

Daugavas HES kaskādes izveides rezultātā ir būtiski pārveidota upes gultne un krasti, kā arī kardināli mainīts Daugavas hidroloģiskais režīms. Šo izmaiņu sekas ir visu triju (Rīgas, Ķeguma un Pļaviņu) ūdenskrātuvju krastu ievērojama erozija. Lai nepieļautu krastu noskalošanos, ir sistemātiski jāveic ūdenskrātuvju krastu nostiprināšanas darbi un regulāri jāuztur kārtībā krastu aizsargbūves, t.sk. jānostiprina būvju pamati. Posmos, kur saglabājušies dabīgi krasti, jānovērtē erozijas ietekme un jāveic dažādi aizsargpasākumi.

Pļaviņu HES ūdenskrātuves erozijas procesam pakļautie, visjutīgākie krasta posmi Kokneses pagastā: Likteņdārza teritorija, Kokneses parka A daļa, Kokneses pilsdrupu teritorija un Pērses upes ietece ūdenskrātuvē.

Nākotnes plānos ietilpst Likteņdārza un tuvākās apkārtnes attīstīšana iedzīvotāju un tūristu atpūtai un ērtībām, tāpēc ļoti aktuāla un nepieciešama ir gultnes padziļināšana, tīrīšana un krastu labiekārtošana.

Pļaviņās būtu nepieciešams turpināt pretplūdu pasākumu ieviešanu nākotnē, pagarinot aizsargdambi, stiprinot krastus un, iespējams, padziļinot gultni Pļaviņās, Daugavas likumā pretī dolomītu atsiju karjeram.

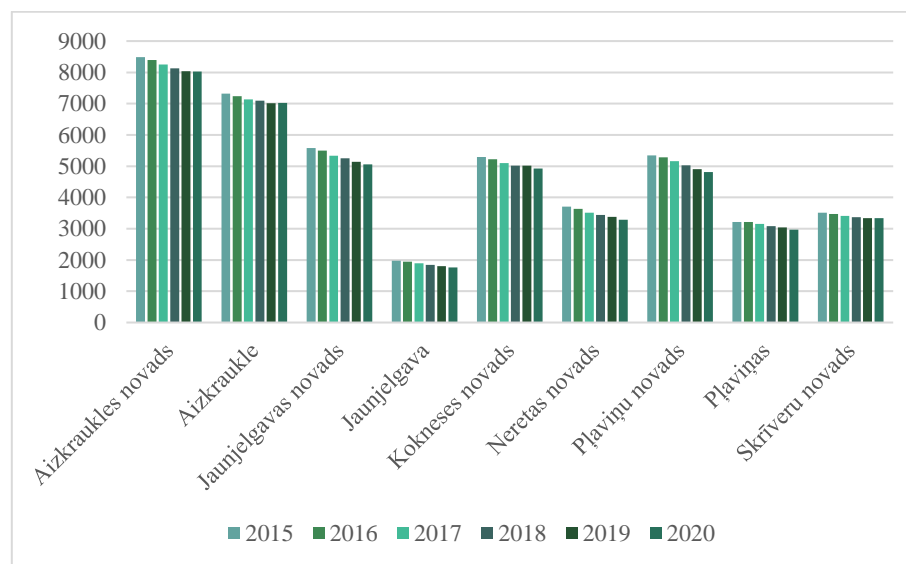
Neretā būtu nepieciešamas turpināt pretplūdu pasākumu ieviešanu divos objektos: Neretas dzirnavu saliņā blakus Neretas HES (Dienvidsusējas upe) un pie Mēmeles pansionāta (Mēmeles upe).

3. IEDZĪVOTĀJI

3.1. Iedzīvotāju skaita dinamika

Apvienotajā Aizkraukles novadā 2020. gada sākumā dzīvoja 29 436 pastāvīgie iedzīvotāji (5. tabula). Līdzīgi kā lielā daļā Latvijas novadu iedzīvotāju skaits ik gadu samazinās gan novados, gan pilsētās (10. attēls).

Visstraujāk iedzīvotāju skaits sarucis Jaunjelgavas, Neretas un Pļaviņu novados, vismazākās izmaiņas vērojamas Skrīveru novadā, kā arī pilsētās – Jaunjelgavā un Pļaviņās. Atbilstoši SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta” aprēķinātajām prognozēm iedzīvotāju skaits jaunveidojamā novadā 2030. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu būs samazinājies vidēji par 16,3 %, vislielākais samazinājums prognozēts Pļaviņu novada teritorijā, bet mazākais – Kokneses novadā (5. tabula).

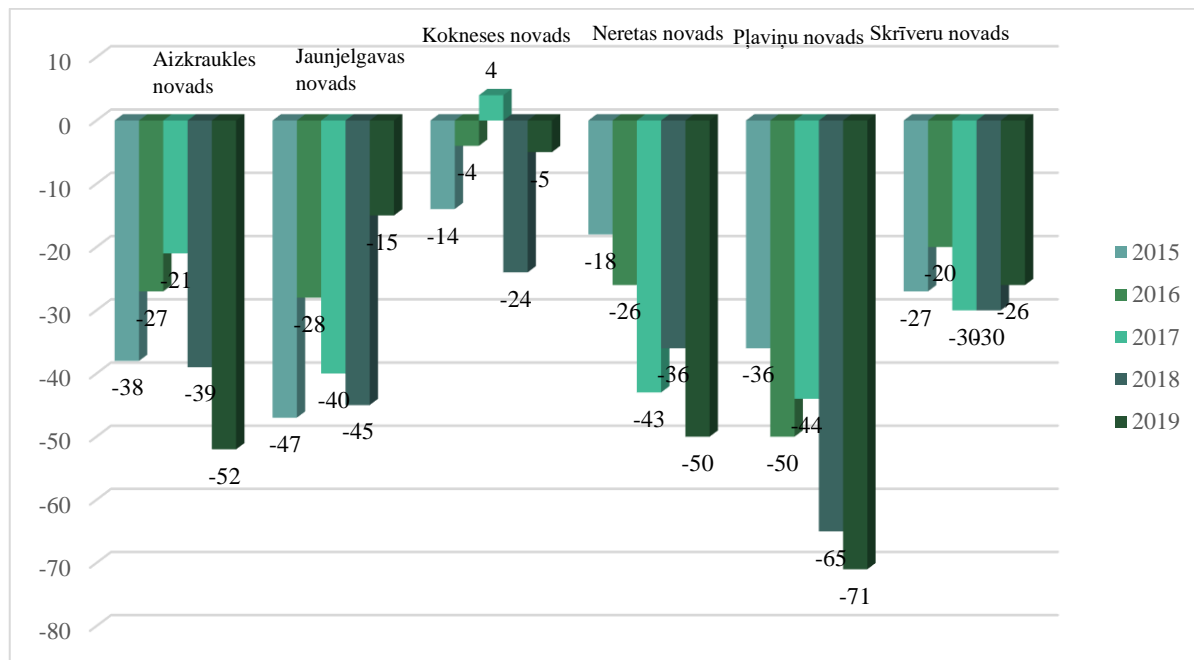
10. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika 2015.–2020. gadā novados un pilsētās (CSP)

Iedzīvotāju skaits un dinamika apvienotajā Aizkraukles novadā

Pašvaldība	Iedzīvotāju skaits 2020. gada sākumā	Iedzīvotāju blīvums (2020. g., iedz./km ²)	Prognoze 2030. g (pret 2020. g)
Aizkraukles novads	8024	86	-16,4 %
Aizkraukles pilsēta	7018	873	
Aizkraukles pagasts	1006	12	
Jaunjelgavas novads	5061	8	-14,7 %
Jaunjelgavas pilsēta	1762	327	
Jaunjelgavas pagasts	73	14	
Daudzses pagasts	891	4	
Seces pagasts	927	6	
Sērenes pagasts	700	6	
Staburaga pagasts	325	6	
Sunākstes pagasts	383	4	
Kokneses novads	4922	14	-14,4 %
Kokneses pagasts	3468	22	
Bebru pagasts	1008	9	
Iršu pagasts	446	7	
Ļaviņu novads	4808	13	-19,0 %
Ļaviņu pilsēta	2974	525	
Aiviekstes pagasts	574	4	
Klintaines pagasts	603	7	
Vietalvas pagasts	657	5	
Skrīveru novads	3337	32	-15,5 %
Neretas novads	3284	5	-18,1 %
Mazzalves pagasts	969	5	
Neretas pagasts	1431	12	
Pilskalnes pagasts	339	3	
Zalves pagasts	545	3	
Kopā	29 436		-16,3 %

Lielākā nozīme iedzīvotāju skaita izmaiņās galvenokārt ir bijusi dabiskajai kustībai. Dabiskais pieaugums ir viens no būtiskākajiem valsts, reģiona un novada sociāli ekonomiskā stāvokļa rādītājiem, kas nosaka turpmāku attīstību un potenciālu nākotnē.

Iedzīvotāju dabiskajam pieaugumam visā Latvijā kopumā un arī Zemgales reģionā ir negatīva tendence, laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam viszemākie rādītāji bijuši 2018. gadā, bet 2019. gadā – nedaudz pieauguši. Jaunveidojamā novada teritorijā dabiskā pieauguma rādītāji šajā laika periodā novadu griezumā ir ļoti atšķirīgi (11. attēls) – Neretas un Pļaviņu novados tie ir ar izteiktu tendenci samazināties, savukārt vislabākie tie ir Kokneses novadā, kur 2017. gadā bijis pat pozitīvs dabiskais pieaugums.

11. attēls. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums (CSP)

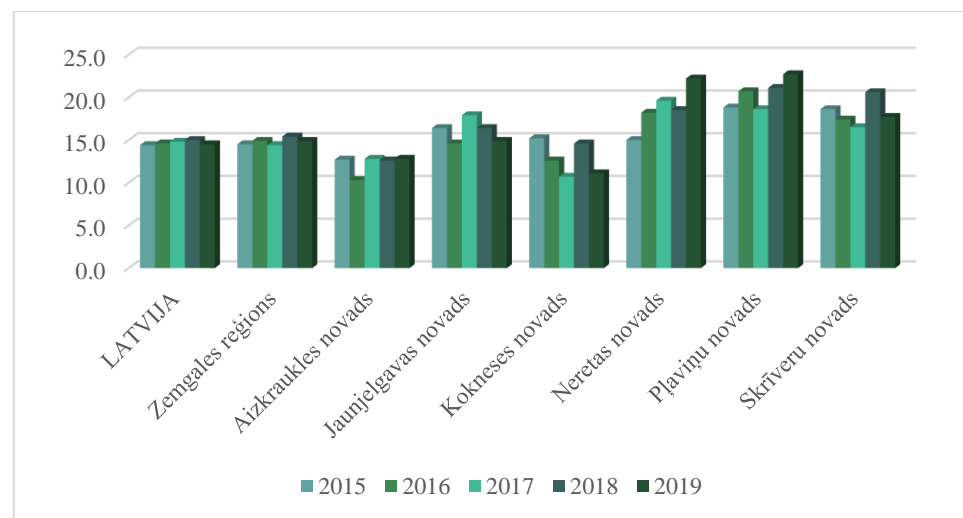
Analizējot dabiskās kustības rādītājus, var secināt, ka laika periodā no 2015. gada līdz 2019. gadam dzimstības vispārējais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (6. tabula) Kokneses un Skrīveru novados ir ar līdzīgu tendenci kā Latvijā un Zemgales reģionā – nedaudz samazināties, Jaunjelgavas novadā – ar tendenci pieaugt, savukārt pārējos novados šis rādītājs samazinās un ir zemāks nekā Latvijā un Zemgalē.

6. tabula

Dzimstības vispārējais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (CSP)

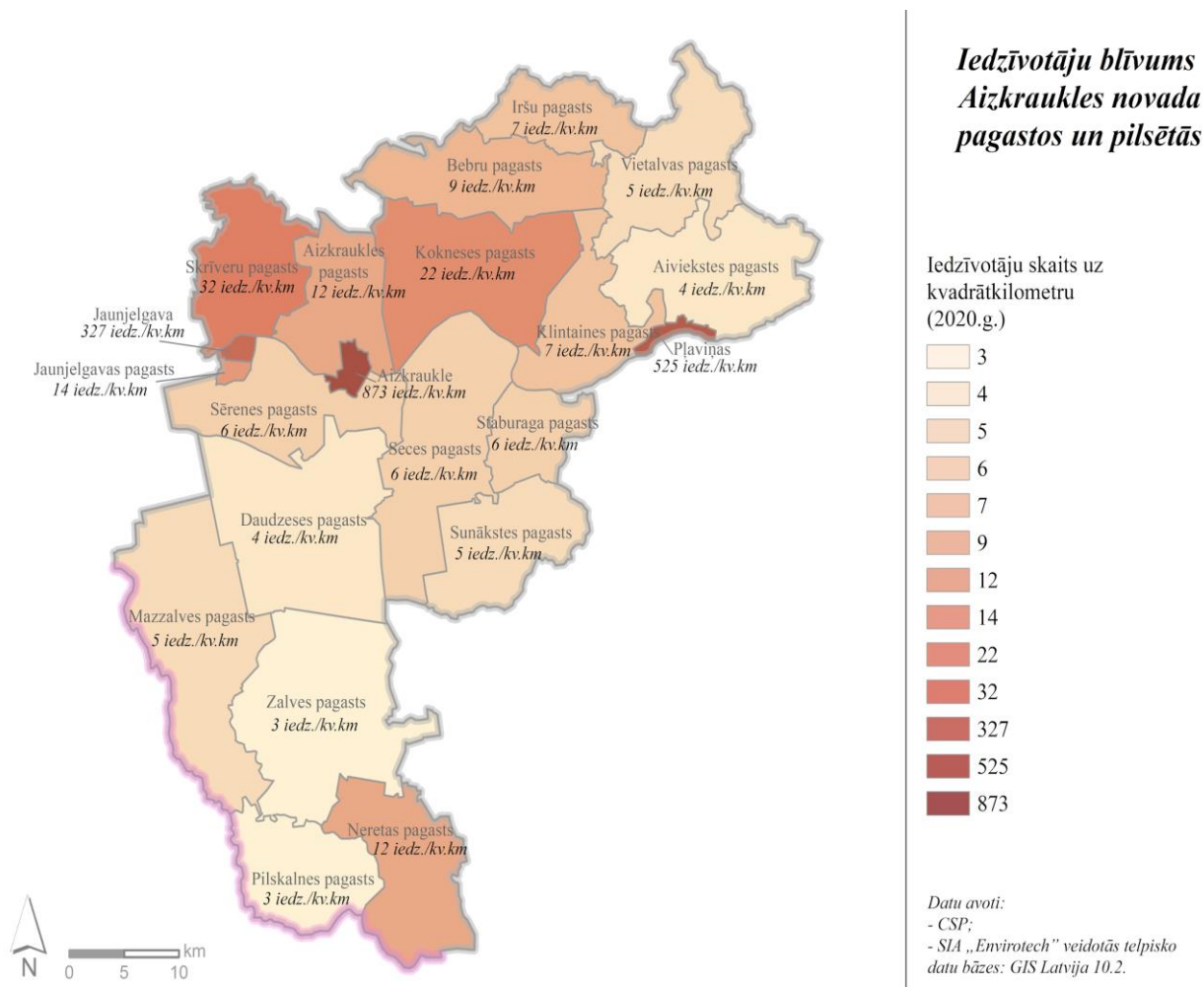
	2015	2016	2017	2018	2019
LATVIJA	11,1	11,2	10,7	10,0	9,8
Zemgales reģions	10,6	11,1	10,7	9,5	10,2
Aizkraukles novads	8,2	7,1	10,3	7,8	6,4
Jaunjelgavas novads	7,9	9,4	10,4	7,7	12,0
Kokneses novads	12,6	11,8	11,5	9,8	10,1
Neretas novads	10,1	10,9	7,2	7,9	7,2
Pļaviņu novads	12,0	11,1	10,0	8,1	8,0
Skrīveru novads	10,9	11,6	7,7	11,6	9,9

Mirstības vispārējais koeficients (12. attēls) Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novados laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam bijis 15–22,7, augstāks nekā Latvijā un Zemgalē, Jaunjelgavas novadā līdzīgs kā Latvijā un Zemgalē, savukārt Aizkraukles un Kokneses novados – zemāks nekā valstī un reģionā.

12. attēls. Mirstības vispārējais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (CSP)

Iedzīvotāju blīvums jaunveidojamā Aizkraukles novada pagastos un pilsētās 2020. gada sākumā ir ļoti atšķirīgs – lauku teritorijās viszemākais tas ir Pilskalnes un Zalves pagastos (3 cilv./km²), visaugstākais Kokneses pagastā (22 cilv./km²), starp pilsētām visblīvāk apdzīvota ir Aizkraukle (873 cilv./km²). Izteikta iedzīvotāju koncentrēšanās ir gar Daugavas labo krastu (13. attēls), bet virzienā uz Lietuvas robežu iedzīvotāju blīvums ir retāks, kas skaidrojams ar izteikti mežainām teritorijām.

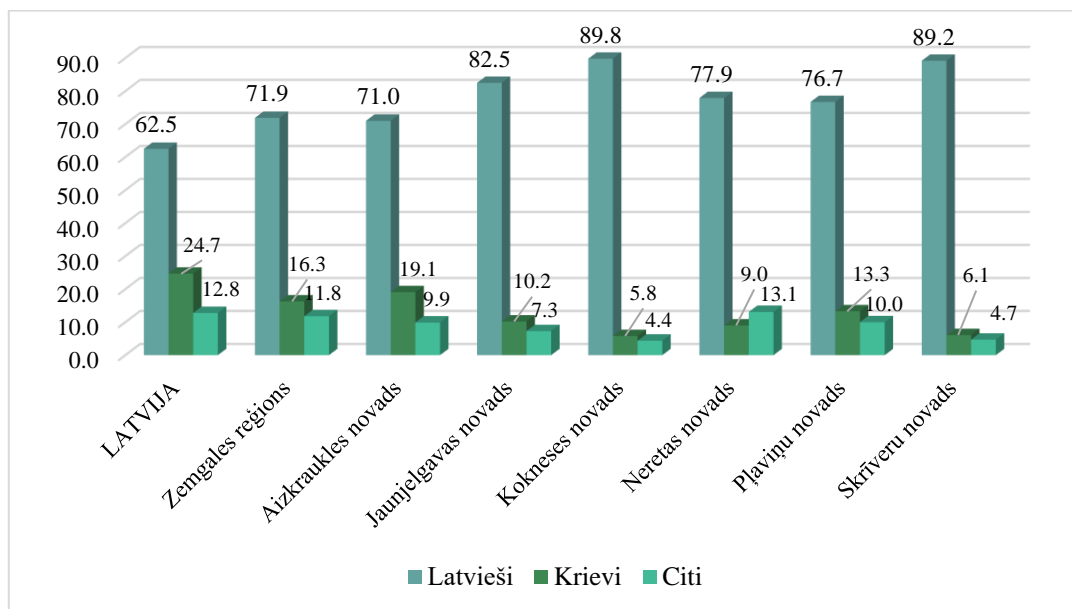
13. attēls. Iedzīvotāju blīvums 2020. gadā pagastu griezumā (CSP, SIA “Baltkonsults”)

3.2. Iedzīvotāju struktūra

Iedzīvotāju dzimumstruktūrā nav vērojamas izteiktas atšķirības – kopumā jaunveidojamā Aizkraukles novadā 2020. gadā pēc CSP datiem 52,3 % iedzīvotāju bija sievietes un 47,7 % vīrieši. Tikai Neretas novadā bija nedaudz lielāks vīriešu īpatsvars – 50,7 % no novada iedzīvotāju skaita.

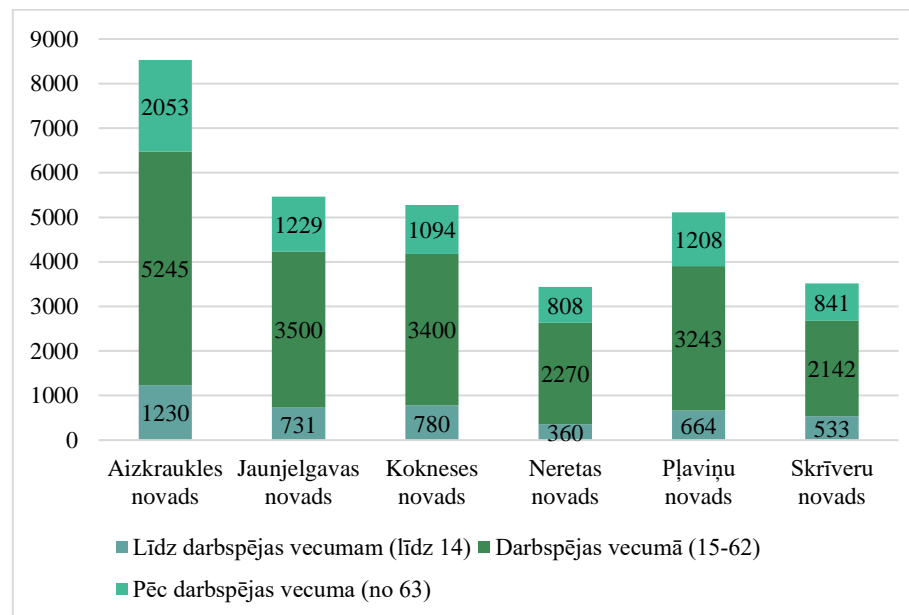
Pēc valstiskās piederības saskaņā ar PMLP datiem uz 01.07.2020. jaunveidojamā Aizkraukles novadā no visiem iedzīvotājiem vidēji 93,5 % bija Latvijas Republikas pilsoņi, atšķirības pa novadiem ir robežās no 90,3 % Aizkraukles novadā līdz 96,7 % Kokneses novadā. Vidēji 5,5 % iedzīvotājiem jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir nepilsoņu statuss. Latvijā kopumā 85 % iedzīvotāju ir Latvijas Republikas pilsoņi un 10 % nepilsoņi.

Iedzīvotāju nacionālais sastāvs pēdējo 5–6 gadu laikā nav būtiski mainījies – 2020. gada sākumā visos novados lielākā daļa iedzīvotāju bija latvieši, vislielākais to īpatsvars bija Kokneses novadā – 89,8 %, vismazākais Aizkraukles novadā – 71 %. Kopumā Zemgales reģionā tas ir 71,9 %, bet Latvijā 62,5 % (14. attēls). Otru lielāko īpatsvaru nacionālajā sastāvā veido krievi: visvairāk – Aizkraukles novadā (19,1 %), vismazāk – Kokneses novadā (5,8 %), Zemgales reģionā – 16,3 %, bet visā Latvijā – 24,7%. Citu tautību vidū būtisks ir lietuviešu īpatsvars Neretas novadā (8,9 %), kā arī baltkrievu īpatsvars Pļaviņu (3,1 %) un Aizkraukles novados (3,3 %).

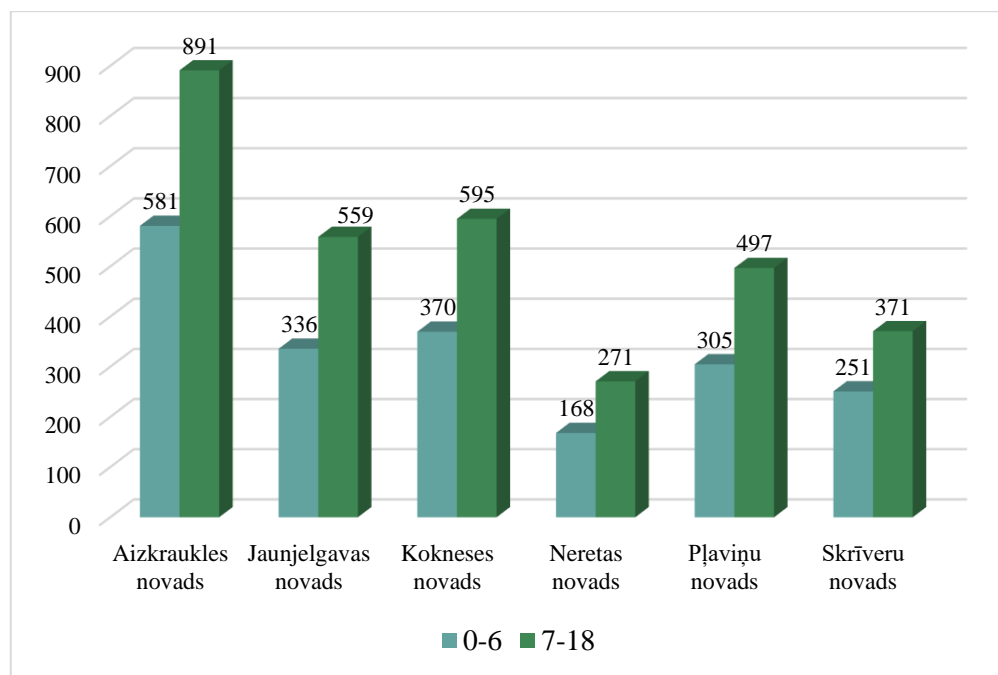
14. attēls. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs 2020. gada sākumā (CSP)

Iedzīvotāju sadalījumā pa darbības vecuma grupām pēc PMLP datiem 2020. gadā jaunveidojamā Aizkraukles novadā vidēji 14 % iedzīvotāju bija līdz darbības vecumam (līdz 14 gadiem), 64 % darbības vecumā (15–62) un 23 % pēc darbības vecuma (no 63 gadiem). Novados vērojamas samērā lielas atšķirības vecuma struktūrā (15. attēls): lielākais bērnu īpatsvars bijis Skrīveru novadā (15,1 %), zemākais – Neretas novadā (10,5 %), lielākais darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars – Neretas novadā (66 %), zemākais – Skrīveru novadā (60,4 %), savukārt lielākais pēcdarbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir Aizkraukles novadā (24 %), bet zemākais – Kokneses novadā (20,7 %).

15. attēls. Iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām 2020. gada vidū (PMLP, SIA "Baltkonsults")

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā bērnu skaita dinamika sadalījumā pa vecuma grupām pēdējos gados bijusi mainīga un atšķirīga katrā no esošajiem novadiem. Kopumā 2020. gada vidū jaunveidojamā Aizkraukles novadā bija 5195 bērni un jaunieši vecumā no 0 līdz 18 gadiem, t.sk. 38,7 % vecumā no 0 līdz 6 gadiem. To sadalījums novados nav izteikti atšķirīgs (16. attēls), lielākais bērnu vecumā no 0 līdz 6 gadiem īpatsvars ir Skrīveru novadā (40,3 %), bet mazākais – Jaunjelgavas novadā (37,5 %).

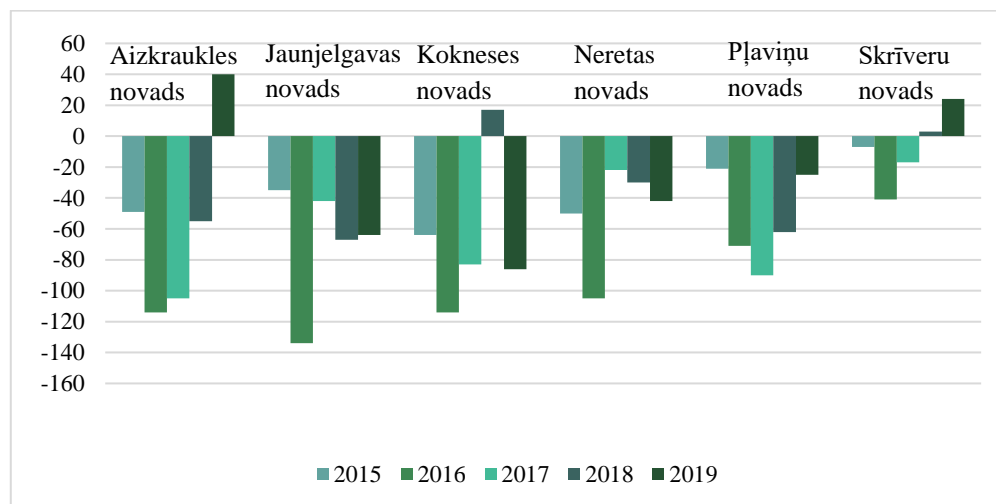
16. attēls. Bērnu skaita sadalījums pa vecuma grupām 2020. gada vidū (PMLP)

3.3. Migrācija

Iedzīvotāju skaita samazināšanos jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā noteikuši gan dabiskās kustības rādītāji – mirstības pārsvars pār dzimstību –, gan negatīvs migrācijas saldo. Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo (starpība starp konkrētajā administratīvajā teritorijā uz pastāvīgu dzīvi ieradušos un no tās uz citu pastāvīgo dzīvesvietu izbraukušo iedzīvotāju skaitu) noteiktā laika periodā uzskatāms par vienu no būtiskākajiem teritorijas pievilcību raksturojošiem rādītājiem.

Iedzīvotāju ilgtermiņa migrāciju veido gan iekšējā migrācija valstī, gan ārējā (starpvalstu) migrācija. Iekšējai migrācijai raksturīgs, ka iedzīvotāju pārvietošanās visvairāk notiek sava reģiona robežās (uz tuvākajām pilsētām), tomēr liela migrācijas intensitāte vērojama arī uz Rīgu.

2015.–2019. gada periodā kopumā Latvijā, Zemgales reģionā un jaunveidojamā Aizkraukles novadā ilgtermiņa migrācijas saldo ir bijis negatīvs (17. attēls), tomēr 2018. gadā Kokneses novadā un 2019. gadā Aizkraukles novadā, kā arī abos šajos gados Skrīveru novados vērojams pozitīvs migrācijas saldo.

17. attēls. Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo (CSP)

Ņemot vērā, ka gandrīz visās Latvijas pašvaldībās ir novērojams būtisks iedzīvotāju skaita samazinājums, reemigrācijas veicināšanā būtiski ir ne tikai pasākumi valsts un ministriju līmenī, bet arī pašvaldību loma. Lai uzsāktu mērķtiecīgu darbu latviešu reemigrācijas veicināšanai, 2018. gadā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izveidoja piecu reģionālo reemigrācijas koordinātoru tīklu. Reģionālo koordinātoru galvenais uzdevums ir uzrunāt potenciālos reemigrantus un noskaidrot to vajadzības, sagatavot atbilstošus piedāvājumus par darba un dzīves iespējām Latvijā. Šī projekta ietvaros pēc Zemgales plānošanas reģiona koordinātora datiem uz dzīvi jaunveidojamā Aizkraukles novadā 2019. gadā no ārvalstīm atgriezušās 9 personas, bet 2020. gadā – 19 personas.

Arī pašvaldībās tiek sniegti reemigrācijas sekmēšanas pakalpojumi, t.sk. pamatinformācijas un konsultāciju nodrošināšana reemigrantiem par atbalsta programmām uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai un pakalpojumu pieejamību. 2019. un 2020. gadā tika nodrošinātas latviešu valodas apmācības pirmsskolas un skolas vecuma bērniem un viņu vecākiem, nodarbības veiksmīgākai adaptācijai, kurās kopumā iesaistījās 20 reemigranti.

3.4. Nodarbinātība un bezdarbs

Saskaņā ar VSAA datiem (pārskata periods no 2020. gada janvāra līdz septembrim) jaunveidojamā Aizkraukles novada kopējais sociāli apdrošināto personu (gan tādas personas, kuras gūst ienākumus no algota darba vai ir pašnodarbinātas, gan tādas, kuras saņem bērna kopšanas pabalstus, paternitātes pabalstus, u.c. saskaņā ar likumā “Par sociālo apdrošināšanu” noteikto) skaits bija ir 15 669 personas (7. tabula), kas ir 53,2 % no visiem novada iedzīvotājiem jeb 79,1 % no darbaspējas vecuma iedzīvotājiem. Sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu apjoms bija 846,51 EUR, viszemākais tas bijis Neretas novadā – 766,74 EUR.

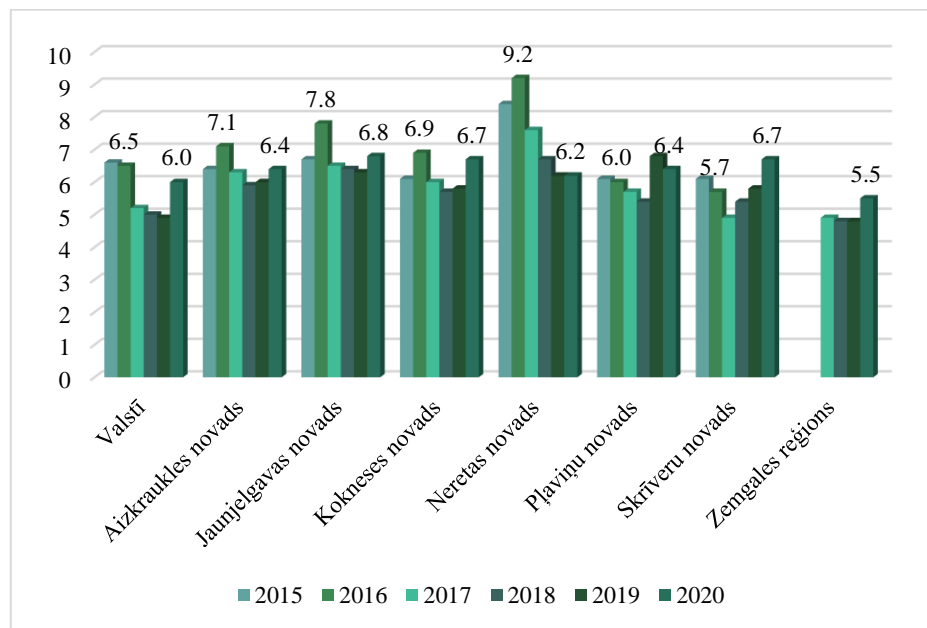
7. tabula.

Sociāli apdrošināto personu skaits un vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 2020. gadā (VSAA)

Novads	Sociāli apdrošinātās personas		no tām:					
			Obligāti sociāli apdrošinātās personas		no tām:			
	Skaitis	Vidējā apdrošin. iemaksu alga (EUR)	Skaitis	Vidējā apdrošin. iemaksu alga (EUR)	darba ņēmēji, mikrouzņēmuma darbinieki, lauksaimniecības sezonas darbos nodarbinātie	pašnodarbinātie, maksātāji, saņēmēji	patentmaksas autoratlīdzību saņēmēji	Skaitis
Kopā	15,669	846,51	14,111	887,9	13,776	898,30	740	257.43
Aizkraukles novads	4,380	888,89	4,064	916,05	3,951	931,83	233	209.50
Jaunjelgavas novads	2,617	822,84	2,322	869,93	2,277	878,15	116	251.25
Pļaviņu novads	2,476	824,89	2,237	867,05	2,186	874,24	99	313.87
Kokneses novads	2,710	851.44	2,467	889.00	2,412	898.02	119	299.73
Neretas novads	1,718	766.74	1,394	840.50	1,358	847.96	71	324.37
Skrīveru novads	1,768	875.17	1,627	909.25	1,592	918.70	102	235.27

87,9 % no visām sociāli apdrošinātām personām jaunveidojamā Aizkraukles novadā veido darba ņēmēji, mikrouzņēmuma darbinieki, lauksaimniecības sezonas darbos nodarbinātie ar vidējo iemaksu algu 898,30 EUR (augstākā Aizkraukles novadā – 931,83 EUR, zemākā Neretas novadā – 847,96 EUR), bet 4,7 % veido pašnodarbinātie, patentmaksas maksātāji, autoratlīdzību saņēmēji ar vidējo iemaksu algu 257,43 EUR (augstākā Neretas novadā – 324,37 EUR, zemākā Aizkraukles novadā – 209,50 EUR).

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem bezdarba līmenis jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībā laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam vidēji ir bijis augstāks nekā valstī kopumā un Zemgales reģionā, bet, salīdzinot pašvaldības, augstāki bezdarba rādītāji bijuši Neretas novadā, nedaudz zemāki – Pļaviņu un Skrīveru novados, taču statistikas datus būtiski izceļas 2016. gads ar augstākiem rādītājiem (5,7–9,2 %), kā arī 2020. gads, kurā novērojams bezdarba kāpums Covid-19 pandēmijas ietekmē gan pašvaldībā un reģionā, gan valstī (18. attēls).

18. attēls. Bezdarba līmenis, % (NVA)

Analizējot statistiku par bezdarbnieku skaitu problēmgrupās uz 2019. gada 31. decembri (8. tabula), redzams, ka ir augsts ilgstošo bezdarbnieku un pirmspensijas vecuma bezdarbnieku skaita īpatsvars. Plānojot bezdarbnieku atbalsta politiku, jāapzinās brīvie darba resursi un politikas mērķi jāvērs uz iepriekšminēto sociālā riska grupu integrēšanu darba tirgū.

8. tabula.

Bezdarbnieku sadalījums pēc dzimuma un problēmgrupām (NVA)

Novadi, pilsētas	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Dzimums		Problēmgrupas			
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi – bezdarbnieki	Jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem	Pirmspensijas vecuma bezdarbnieki
Aizkraukles novads	292	152	140	69	49	17	50
Jaunjelgavas novads	200	90	110	40	22	14	33
Kokneses novads	181	92	89	42	20	15	25
Neretas novads	134	60	74	53	10	10	26
Pļaviņu novads	204	77	127	21	18	9	33
Skrīveru novads	113	55	58	18	11	7	19

Apdzīvojuma un dzīves kvalitātes saglabāšanai katrā apdzīvotajā vietā nepieciešams radīt pēc iespējas labvēlīgus dzīves un darba apstākļus. Lai stabilizētu iedzīvotāju skaitu, pašvaldībai jāveic tādi pasākumi kā mērķtiecīga darbvieta un pievilcīgas dzīves vides radīšana, investīciju piesaistīšana, uzņēmējdarbības atbalsts, aktīva pašmāju demogrāfijas politika, kas atbalsta labvēlīgu politiku pret pastāvīgajiem iedzīvotājiem (pabalsti un pakalpojumi, mājoklis, darbvieta), lai ilgtermiņā uzlabotu dzimstību un atturētu iedzīvotājus no aizbraukšanas.

4. SOCIĀLĀS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS

4.1. Izglītība un zinātne

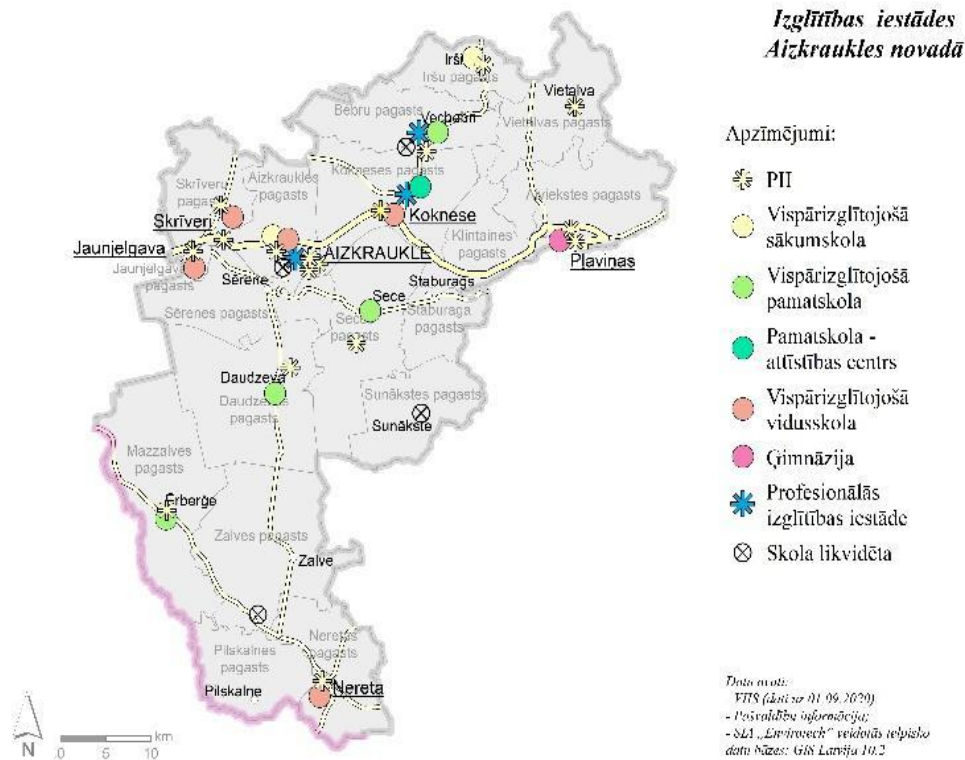
Iedzīvotāju izglītības līmenis un izglītības iespējas ir nozīmīgs teritorijas konkurētspējas rādītājs. Pašvaldības uzdevums izglītības jomā ir rūpēties par iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšanu izglītības jomā – pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanā ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā darbojas Aizkraukles Izglītības pārvalde, kas ir Aizkraukles novada domes izveidota struktūrvienība un īsteno tai deleģētās pašvaldības kompetencē esošās izglītības funkcijas, sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju plāno un īsteno pedagogu tālākizglītību, organizē pašvaldības pedagogiski medicīniskās komisijas darbu.

Jaunjelgavas, Skrīveru un Neretas pašvaldības efektīvākai funkciju izpildei izglītības metodiskās vadības un izglītības pasākumu organizēšanu ir deleģējusi Aizkraukles novada domes Izglītības pārvaldei.

Izglītības pārvalde pārrauga un koordinē sadarbību ar Aizkraukles, Skrīveru, Jaunjelgavas novada izglītības iestādēm un Neretas novada Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolu. Pļaviņu un Kokneses novados izglītības darbu organizē izglītības darba speciālists. Jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir plaša un daudzveidīga izglītības iestāžu infrastruktūra (19. attēls):

- pirmsskolas izglītības iestādes un skolu sagatavošanas grupas;
- pamatskolas un vidusskolas;
- Kokneses pamatskola – attīstības centrs, kas īsteno arī profesionālās pamatizglītības programmas;
- 9 profesionālās ievirzes izglītības iestādes (Aizkraukles Mākslas skola, Pētera Barisona Aizkraukles mūzikas skola, Aizkraukles mākslas skolas filiāle Jaunjelgavā, Skrīveru Mūzikas un mākslas skola, Kokneses mūzikas skola, Pļaviņu Mākslas skola, Pļaviņu Mūzikas skola, Aizkraukles novada Sporta skola, Viesītes mūzikas un mākslas skolas filiāle Neretas novadā) (skatīt 2.5. tabulu);
- Profesionālās izglītības iestādes – Ogres meža tehnikuma programmu īstenošanas vieta Vecbebros, kurā iespējams apgūt profesionālās tālākizglītības programmas;
- Aizkraukles profesionālā vidusskola, kurā iespējams apgūt vidējās izglītības, ar dizglītības, tālākizglītības programmas, kā arī ārpus formālās izglītības programmas.

19.attēls. Izglītības iestāžu izvietojums jaunveidojamā Aizkraukles novadā (Avots – VIIS dati uz 01.09.2020.)

Pirmsskolas izglītība

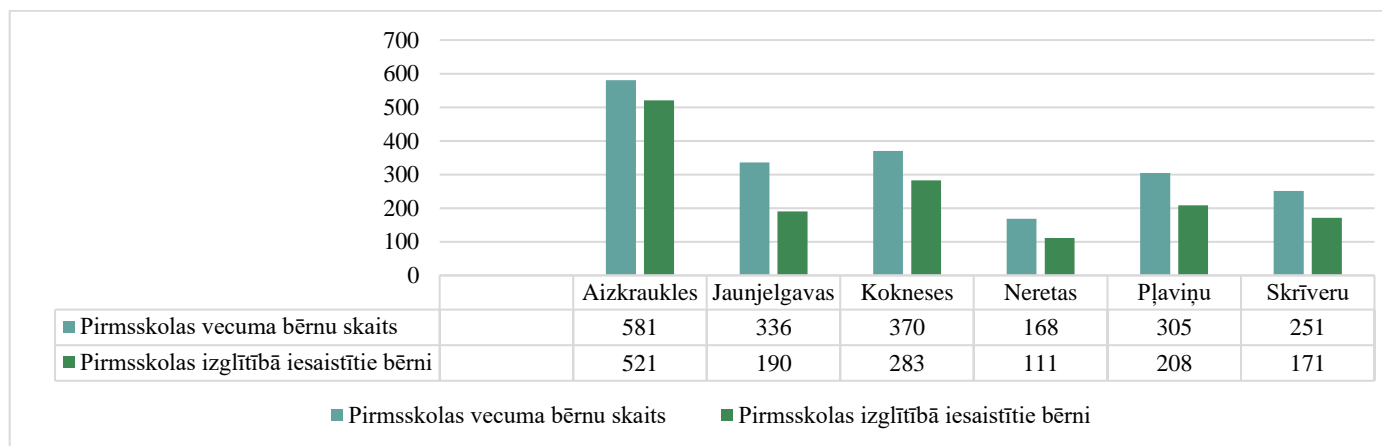
Pirmsskolas izglītība tiek nodrošināta 17 vietās, t.sk.

- 12 pirmsskolas izglītības iestādēs, vienai no tām ir 2 filiāles;
- pirmsskolas izglītības grupas darbojas arī 3 skolās – Mazzalves pamatskolā, Pērses sākumskolā un Aizkraukles pagasta sākumskolā.

Kopumā 2020./2021. m.g. pirmsskolas izglītības iestādēs mācījās 1451 bērns (9. tabula). Salīdzinot pirmsskolas vecuma bērnu skaitu un pirmsskolas izglītībā iesaistīto bērnu skaitu, jaunveidojamā Aizkraukles novada esošajās pašvaldībās 2020./2021. m.g. vislielākais PII iesaistīto bērnu īpatsvars ir Aizkraukles novadā (20. attēls).

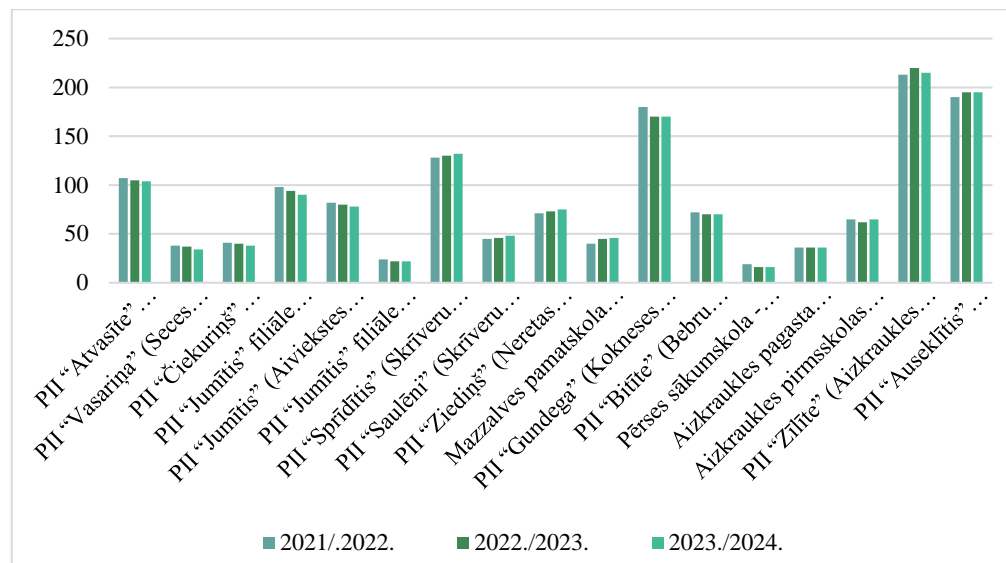
Nr.p.k.	Pirmsskolas izglītības nodrošinātājs	Apraksts	Bērnu skaits 2020./21. m.g.
1.	PII "Atvasīte" (Jaunjelgavas pilsēta)	2–6 gadus vecu bērnu apmācība, darbojas 6 grupas	104
2.	PII "Vasariņa" (Seces pagasts)	1,5–6 gadus vecu bērnu apmācība	38
3.	PII "Čiekuriņš" (Daudzeses pagasts, Jaunjelgavas novads)	1,5–6 gadus vecu bērnu apmācība	41
4.	PII "Jumītis" filiāle "Bērziņš" (Pļaviņas)	1,5–6 gadus vecu bērnu apmācība	95
5.	PII "Jumītis" (Pļaviņas)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība	80
6.	PII "Jumītis" filiāle "Zīļuks" (Vietalvas pagasts, Pļaviņu novads)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība	23
7.	PII "Sprīdītis" (Skrīveru novads)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība, 6 grupas, 3 programmas: vispārējā pirmsskolas izglītības programma, speciālā programma izglītojamiem ar valodas traucējumiem/ar jauktiem attīstības traucējumiem	131
8.	PII "Saulēni" (Skrīveru novads)	1,5–6(7) gadu vecu bērnu apmācība	45
9.	PII "Ziediņš" (Neretas pagasts)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība	71
10.	Mazzalves pamatskola (Neretas novads)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība	40
11.	PII "Gundega" (Kokneses pagasts)	1– 6(7) gadu vecu bērnu apmācība, 9 grupas, 3 programmas: vispārējā pirmsskolas izglītības programma, speciālā pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar valodas traucējumiem, speciālā pirmsskolas izglītības programma izglītojamiem ar fiziskās attīstības traucējumiem	184
12.	PII "Bitīte" (Bebru pagasts, Kokneses novads)	1,5–7/8 gadi	71
13.	Pērses sākumskola (Iršu pagasts, Kokneses novads)	1,5–6 gadu vecu bērnu apmācība	17
14.	Aizkraukles pagasta sākumskolas pirmsskolas grupas	1,5–7 gadu vecu bērnu apmācība, 2 jaukta vecuma grupas	36
15.	Aizkraukles PII "Saulīte"	1 vispārīzglītojošā grupa (1,5–3 gadi) 4 speciālās grupas (to skaitā 1 diennakts grupa, 10 skolēni)	16 50
16.	PII "Zīlīte" (Aizkraukles novads)	1,5–3 gadu vecu bērnu apmācība, 3 dienas grupas 3–7 gadu vecu bērnu apmācība, 9 dienas grupas	45 171
17.	PII "Auseklītis" (Aizkraukles novads)	1,6–7 gadu vecu bērnu apmācība	193
	Bērnu skaits kopā:		1451

Audzēkņu skaita prognozes tuvākajiem 3 mācību gadiem lielākajā daļā PII ir ar tendenci nedaudz samazināties, izņemot Skrīveru novada PII, Neretas novada PII “Ziediņš”, Mazzalves pamatskolas PI grupu, kur prognozēts pieaugums, savukārt visās Aizkraukles novada PII tas būs bez izmaiņām vai ar nelielu tendenci pieaugt (21. attēls).

20. attēls. Pirmsskolas vecuma bērnu skaits un pirmsskolas izglītībā iesaistīto bērnu skaits 2020./2021. m.g. (avots – PMLP un VIIS)

Iedzīvotāju aptaujā 90 % no respondentiem atzinuši, ka ir apmierināti un drīzāk apmierināti ar pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību. Vairākkārt norādīts, ka nepieciešams uzlabot pirmsskolas izglītības iestāžu ārtelpu. Iedzīvotāji vēlētos izmantot pirmsskolas izglītības iestādes pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, bet bieži tas nav iespējams, jo dzīvesvietai tuvākajā izglītības iestādē ir rinda. Kā problēmu respondenti norādījuši arī lielo bērnu skaitu pirmsskolas iestāžu grupiņās un ierosinājuši dažādot nodarbību piedāvājumu un izveidot mūsdienīgākus pulciņus, attīstīt bērnu tehniskās iemaņas, u.c.

21. attēls. Audzēkņu skaita prognozes PII (avots – PMLP un VIIS)

Vispārējā izglītība

2019. gadā jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā bija 13 vispārējās izglītības iestādes, t.sk.:

- 2 sākumskolas;
- 5 pamatskolas;
- 6 vidusskolas.

Skolu skaits laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam samazinājies no 19 līdz 13:

- 2015. gadā Pērses pamatskola reorganizēta par Pērses sākumskolu (Kokneses novadā);
- 2016. gadā Aizkraukles novada ģimnāzija reorganizēta par Aizkraukles novada vidusskolu, apvienojot ar Aizkraukles 1. vidusskolu un Aizkraukles pilsētas sākumskolu;
- 2017. gadā likvidētas Vecbebru Profesionālā un vispārīzglītojošā internātvidusskola un Sproģu pamatskola;
- 2020. gadā likvidētas Sunākstes pamatskola un Aizkraukles Vakara (maiņu) vidusskola.

Apkopojums par mācību programmām, skolēnu, pedagogu un tehnisko darbinieku skaitu apvienotajā Aizkraukles novadā 2019./2020. m.g. skatāms 10. tabulā.

10. tabula.

Pamata un vispārējā izglītība apvienotajā Aizkraukles novadā (2019./2020. m.g.)

Nr. p.k.	Mācību iestādes nosaukums	1.– 12. klase (2019./2020. m.g.)		Personāls	
		Mācību programma	Skolēnu skaits	Pedagogi	Tehniskie darbinieki
1.	Aizkraukles pagasta sākumskola	Pamatizglītības pirmā posma, speciālās pamatizglītības pirmā posma programmas	76	20	13
2.	Pērses sākumskola (Iršu pagasts, Kokneses novads)	Pamatizglītības programma	29	10	8
3.	Bebru pamatskola (Kokneses novads)	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programma	97	21	12
4.	Kokneses pamatskola – attīstības centrs	Speciālās pirmsskolas un pamatizglītības, profesionālās pamatizglītības programmas	114	50	34
5.	Seces pagasta pamatskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programmas	81	18	16
6.	Daudzeses pamatskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programma	85	14	9
7.	Mazzalves pamatskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programmas	66	16	8
8.	Aizkraukles novada vidusskola	Pamatizglītības, pamatizglītības mazākumtautību programma, speciālās pamatizglītības programmas, vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programma	797	99	47
9.	Jaunjelgavas vidusskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programma Vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programma	150	25	18
10.	Andreja Upīša Skrīveru vidusskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programmas, vispārējās vidējās izglītības programma	408	50	26
11.	Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programmas, vispārējās vidējās izglītības programma	167	34	20
12.	Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskola	Pamatizglītības, speciālās pamatizglītības programma, vispārējās vidējās izglītības programma	391	46	22
13.	Pļaviņu vidusskola	Pamatizglītības programma, Vispārējās vidējās izglītības programma, Vispārējās vidējās izglītības matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena programma.	412	45	23
Kopā:			2873	448	256

Skolēnu skaita prognozes tuvākajiem 3 gadiem nevienā no skolām nav ar būtiskām izmaiņām un netiek plānota skolu likvidācija.

Izglītības un zinātnes ministrijas Informatīvajā ziņojumā “Par kvalitatīvas vispārējās vidējās izglītības nodrošināšanas priekšnosacījumiem” (izskatīts MK 20.10.2020.) iekļauts piedāvājums minimālajam skolēnu skaitam 10.– 12. klasē pašvaldību vispārējās vidējās izglītības iestādēs, kas paredz, ka administratīvo teritoriju administratīvo centru (izņemot valstspilsētas) skolās tas ir 90, bet teritorijās ārpus administratīvā centra – 40. Šiem kritērijiem 2020./2021. m.g. neatbilda Jaunjelgavas vidusskola (23 izglītojamie), Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola (38 izglītojamie), Pļaviņu vidusskola atrodas tuvu noteiktajam rādītājam (41 izglītojamais).

Skrīveru, Aizkraukles, Jaunjelgavas, Neretas un Kokneses novados skolēniem pieejamas labiekārtotas dienesta viesnīcas, ko vasaras periodā var izmantot arī dažādu nometņu rīkošanai. Pļaviņu novadā dienesta viesnīca izglītojamajiem nav pieejama.

Pašvaldības dotācijas apmērs uz 1 izglītojamo brīvpusdienām vispārīzglītojošās skolās katrā esošajā novadā atšķirīgs, Kokneses un Neretas novados ir dotācijas brīvpusdienām arī PII.

Esošo novadu ietvaros atšķirīga situācija skolēnu pārvadājumos ārpus pilsētām – Jaunjelgavas novadā un divos pagastos Neretas novadā tos nodrošina pašvaldība, pārējos – pakalpojumu sniedzēji (AS “CATA”, SIA “Jēkabpils autobusu parks”), Aizkraukles, Kokneses un Pļaviņu novadā (vidusskolas skolēniem) pašvaldība apmaksā ceļa izdevumus.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti rāda, ka kopumā 87 % no respondentiem ir apmierināti vai drīzāk apmierināti ar vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību. Norādīts, ka noteikti nepieciešams saglabāt esošo novadu vidusskolas. Kopumā iedzīvotāji ir apmierināti ar izglītības iestāžu darbu un atzinīgi novērtē iespējas iegūt kvalitatīvu izglītību. Atzinīgi novērtēti skolās strādājošie pedagogi, kā arī mācību vide un telpas.

Iedzīvotāju ierosinājums ir lielāku uzmanību pievērst IT jomas pilnveidošanai, kas Covid-19 pandēmijas laikā bija liels izaicinājums visai izglītības sistēmai. Iedzīvotāji ieteikuši, ka nākotnē būtu nepieciešams piesaistīt vairāk jaunos pedagogus un izveidot mūsdienīgas fizikas, bioloģijas un ķīmijas laboratorijas. Vispārējās izglītības iestādēs iedzīvotāji vēlētos lielākas iespējas apmeklēt aktīvas ārpus klases nodarbības (futbolu, rokasbumbu, dejošanu).

Profesionālā izglītība

Apvienotajā Aizkraukles novadā profesionālo izglītību nodrošina Ogres tehnikuma programmu īstenošanas vieta Vecbebros, kur iespējams apgūt profesionālās tālākizglītības programmas – biškopība un lauksaimniecība, kā arī profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmas.

Aizkraukles profesionālā vidusskola ļauj apgūt vidējās izglītības, arodizglītības, programmas ēdināšanas, metālapstrādes un koka izstrādājumu izgatavošanas specialitātēs, kā arī tālākizglītības un ārpus formālās izglītības programmas. Uz 01.10.2019. šajā skolā mācījās 657 izglītojamie, t.sk. 32 Jēkabpils cietumā.

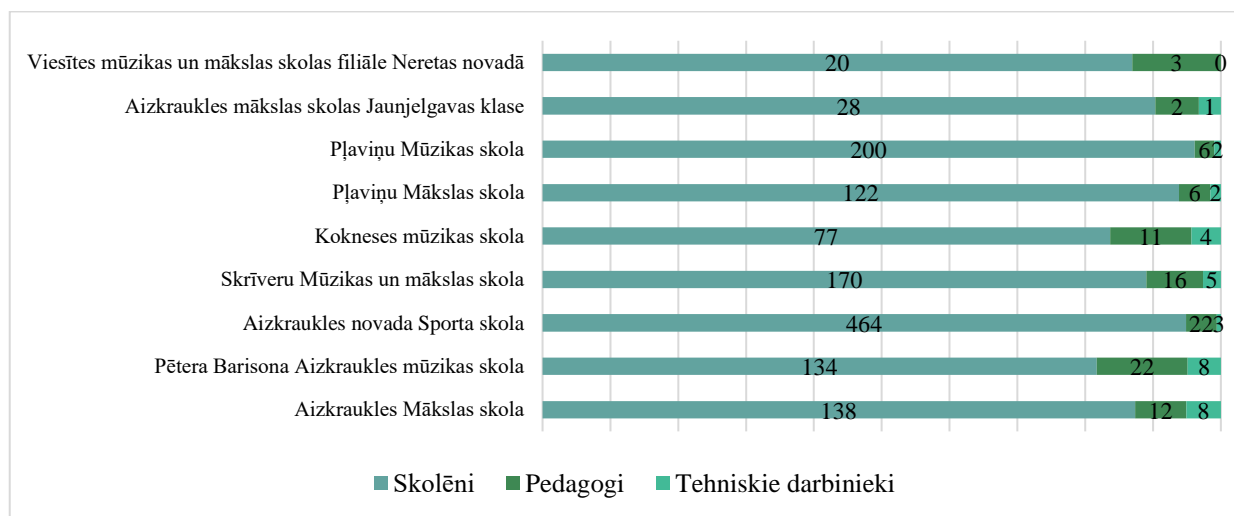
Kokneses pamatskola – attīstības centrs piedāvā arodizglītības programmas kokizstrādājumu izgatavošanā un ēdināšanas pakalpojumos.

Profesionālās ievirzes izglītība

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā pieejamas daudzveidīgas profesionālās izglītības iespējas, ko nodrošina 9 izglītības iestādes vai to filiāles (11. tabula):

- Aizkraukles Mākslas skola;
- Pētera Barisona Aizkraukles mūzikas skola;
- Aizkraukles novada Sporta skola;
- Skrīveru Mūzikas un mākslas skola;
- Kokneses mūzikas skola;
- Pļaviņu Mākslas skola;
- Pļaviņu Mūzikas skola;
- Aizkraukles mākslas skolas Jaunjelgavas klase;
- Viesītes mūzikas un mākslas skolas filiāle Neretas novadā.

Kopējais izglītojamo skaits 2020./2021. m.g. – 1353, kā arī 100 pedagogi un 33 tehniskie darbinieki (22. attēls).

22. attēls. Izglītojamo, pedagogu un tehnisko darbinieku skaits profesionālās ievirzes izglītības iestādēs 2020./2021. m.g. (avots – pašvaldības)

Profesionālās ievirzes izglītības mācību programmas apvienotajā Aizkraukles novadā (2020./2021. m.g.)

Nr.p.k.	Mācību iestādes nosaukums	Mācību programmas
1.	Aizkraukles Mākslas skola	Vizuāli plastiskā māksla
2.	Pētera Barisona Aizkraukles mūzikas skola	Klavierspēle, akordeona spēle, vijoles spēle, kokles spēle, saksofona spēle, trompetes spēle. trombona spēle, kora klase
3.	Aizkraukles novada Sporta skola	Basketbols, handbols, volejbols, florbols, brīvā cīņa, distanču slēpošana, biatlons, orientēšanās sports, vieglatlētika
4.	Skrīveru Mūzikas un mākslas skola	Vizuāli plastiskā māksla
5.	Skrīveru Mūzikas un mākslas skola	Klavierspēle, akordeona spēle, vijoles spēle, flautas spēle, saksofona spēle, trompetes spēle, eifonija spēle, klarnetes spēle
6.	Kokneses mūzikas skola	Vokālā mūzika – kora klase, taustiņinstrumentu spēle, stīgu instrumentu spēle, pūšaminstrumentu spēle
7.	Pļaviņu Mākslas skola	Vizuāli plastiskā māksla
8.	Pļaviņu Mākslas skola	Interesešu izglītība pieaugušajiem “Studija”
9.	Pļaviņu Mākslas skola	Interesešu izglītība pirmsskolas bērniem “Mazā darbnīca”
10.	Pļaviņu Mūzikas skola	Profesionālās ievirzes programmas: taustiņinstrumentu spēle; pūšaminstrumentu spēle; stīgu instrumentu spēle; vokālā mūzika, kora klase.
11.	Pļaviņu Mūzikas skola	Interesešu izglītība pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem mūzikas studija “Skaņu varavīksne”
12.	Pļaviņu Mūzikas skola	Pieaugušo neformālā tālākizglītība mūzikas instrumentu spēlē un dziedāšanā
13.	Aizkraukles mākslas skolas Jaunjelgavas klase	Vizuāli plastiskā māksla (1.–3. klasei visi priekšmeti Jaunjelgavā, 4.–7. klasei specifiskie – kā ādas apstrāde, datorgrafika – Aizkrauklē, pamatu priekšmeti Jaunjelgavā)
14.	Viesītes mūzikas un mākslas skolas filiāle Neretas novadā	Klavierspēle Kora klase Neretā

Aizkraukles novada Sporta skolas mācību programmas pieejamas ne tikai Aizkraukles pilsētā, bet arī citos novados – ar brīvo cīņu, basketbolu un florbolu var nodarboties Aizkrauklē, handbolu Skrīveros, biatlonu, distanču slēpošanu un orientēšanās sportu Pļaviņu novadā (sporta bāze “Jankas

– Jaujas”), volejbolu Neretā un Kokneses novada Bebras, vieglatlētiķu Aizkrauklē, Koknesē, Jaunjelgavā un Neretā. Izglītības ir bezmaksas, sporta skolā var iestāties, sākot no 6 gadu vecuma. Sākot ar trešo apmācības gadu, audzēkņiem ir jāpiedalās valsts mēroga sacensībās. Pabeidzot sporta skolu (septiņu gadu ciklu pamatizglītības mācību treniņu posmā un/vai trīs gadu ciklu sporta meistarības posmā), audzēkņi saņem Izglītības un zinātnes ministrijas izdotu apliecību par profesionālās ievirzes izglītību sportā attiecīgajā sporta programmā.

Interesešu izglītība

Papildus licencētajām izglītības programmām katrā mācību iestādē tiek piedāvāti arī dažādi interesešu izglītības pulciņi un aktivitātes kultūrizglītības, tehniskās jaunrades, vides interesešu un sporta interesešu izglītības programmu jomās.

Aizkraukles novadā bērnu, jauniešu un pieaugušo neformālās un interesešu izglītības īstenošanu nodrošina arī Aizkraukles Interesešu izglītības centrs (turpmāk – AIIC). 2020./2021. mācību gadā centrā tika īstenotas 14 interesešu izglītības programmas, ko apmeklēja vidēji 250 audzēkņi vecumā no 1 līdz 18 gadiem. Iestāde veiksmīgi īsteno un koordinē dažādus pasākumus un projektus bērnu, jauniešu un pieaugušo auditorijai, kā arī īsteno jaunatnes politiku Aizkraukles novadā (izstrādāta Aizkraukles novada jaunatnes politikas stratēģija 2020.–2022. gadam). AIIC strādā jaunatnes lietu speciāliste, kas ir arī novada Jaunatnes konsultatīvās komisijas vadītāja. Kopš 2018. gada darbojas Aizkraukles Jauniešu dome. Centrā pieejamas brīvā laika pavadīšanas telpas jauniešiem. AIIC veic skašu, kopmēģinājumu un citu interesešu izglītības pasākumu organizēšanu arī starpnovadu līmenī, gatavojoties Latvijas skolēnu Dziesmu un deju svētkiem. Interesešu izglītību Aizkraukles novadā nodrošina arī Aizkraukles kultūras nams.

AIIC koordinē arī Kultūras ministrijas programmas “Latvijas skolas soma” Aizkraukles novada izglītības iestāžu īstenoto aktivitāšu ieviešanu vispārizglītojošajās mācību iestādēs.

Pļaviņu Mūzikas skolā tiek piedāvātas divas interesešu izglītības programmas grupu un individuālajām nodarbībām, interesešu izglītību realizē arī Pļaviņu Mākslas skola, pirmsskolas vecuma bērniem “Mazā darbnīca”, bet pieaugušajiem – “Studija”. Skolēniem brīvo laiku interesanti un kvalitatīvi iespējams pavadīt sākumskolas vecuma bērnu rotaļu un attīstības centrā “Pepija”, jauniešu iniciatīvu centrā “Ideja” un Pļaviņu kultūras centra kolektīvos.

Jaunjelgavas novadā interesešu izglītību nodrošina arī Aizkraukles mākslas skolas filiāle un bērnu un jauniešu dienas centri, kas pieejami Jaunjelgavas pilsētā un katrā pagastā.

Kokneses, Skrīveru un Neretas novados interesešu izglītību nodrošina vispārizglītojošās izglītības iestādes, kultūras nami.

Pieaugušo tālākizglītība/mūžizglītība

Pieaugušo izglītošana mūža garumā palīdz iedzīvotājiem ne tikai personības izaugsmē un pašrealizācijā, bet ir arī kā preventīvas pasākums, kas nodrošina lielākas izredzes mainīgajos darba tirgus apstākļos.

Aizkraukles novada pašvaldībā pieaugušo izglītības funkciju nodrošina Aizkraukles interešu izglītības centrs, kas īsteno dažādas aktivitātes – Aizkraukles un sadarbības novada pedagogu kursus bērnu tiesību aizsardzības jomā, kursus nometņu vadītājiem. Iestāde piedalās Nodarbinātības valsts aģentūras izsludinātajās programmās bezdarbnieku un darba meklētāju apmācībām, aktīvi sadarbojas ar Latvijas Pieaugušo izglītības apvienību, piedaloties pieaugušo izglītotāju nometnēs, projektos, apmaiņas un pieredzes braucienos. AIIC piedāvātie maksas kursi, apmācības, semināri un lekcijas tiek organizēti atbilstoši izglītojamo interesēm un pieprasījumam.

AIIC aktīvi īsteno sadarbības projektus nodarbinātības veicināšanai un pieaugušo profesionālajai pilnveidei:

- VIAA projekta Nr. 8.4.1.0/16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” ietvaros tika nodrošināta informācijas pieejamība par mācību iespējām projektā, projekta koordinēšana pašvaldības teritorijā.
- AIIC piedalās Nodarbinātības valsts aģentūras izsludinātajās programmās bezdarbnieku un darba meklētāju apmācībām ESF projekts “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” – īstenošanas dažādas neformālās izglītības programmas (angļu, vācu, krievu valoda ar/bez priekšzināšanām, valsts valoda, datorzinības ar/bez priekšzināšanām u.c.), gada laikā organizējot vairākas apmācību grupas.
- Aktīva sadarbība ar Latvijas Pieaugušo izglītības apvienību (LPIA), piedaloties pieaugušo izglītotāju starptautiskajās nometnēs, projektos, apmaiņas un pieredzes braucienos. Piemēram, *Nord Plus* Senioru projektā īstenoja projekta partneru vizīti Aizkrauklē 2019. gadā un AIIC dalība pieredzes apmaiņas mobilitātē Dānijā 2020. gadā. Šobrīd AIIC piedalās LPIA *Erasmus +* projektā “Iedvesmojošas mācības un izaicinājumi to kvalitātei”, kas paredz pieredzes apmaiņu Itālijā, Vācijā, Bulgārijā (attālināti). 2020. gada sākumā *Erasmus + WomenN* projekta ietvaros AIIC organizēja 3 dienu semināru “Sociālās prasmes veiksmīgām sievietēm”, kas bija kupli apmeklēts.
- AIIC aktīvi sadarbojas ar Zemgales NVO centru, organizējot dažādu semināru, diskusiju un apspriešanu īstenošanu Aizkrauklē. Piemēram, 2019. un 2020. gadā AIIC piedalījās un organizēja Aizkraukles un apkārtnējo novadu iedzīvotāju dalību Kultūras ministrijas organizētajās diskusijās par saliedētas sabiedrības pamatnostādņu izstrādi.

Jaunjelgavas novadā pieaugušo neformālā izglītība tiek realizēta semināru, kursu veidā, kā arī notiek lietišķās mākslas nodarbības.

Kokneses novadā pieaugušo tālākizglītībai ir notikuši tematiski pasākumi ar izglītojošu saturu. Kokneses novadā pieaugušo izglītība tiek īstenoja Valsts izglītības attīstības projekta Nr. 8.4.1.0/16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” ietvaros. Novada mājaslapā tiek ievietota aktuālā informācija par izglītības iespējām. Pieteikšanās un apmācības notiek elektroniskajā vidē.

Kokneses novada Vecbebros ir Ogres tehnikuma izglītības programmu īstenošanas vieta, kur iespējams apgūt profesionālās pilnveides, tālākizglītības un neformālās izglītības programmas.

Neretas novadā mūziklītības, kultūrizglītības programmas pieaugušo tālākizglītībā tiek realizētas NVO īstenoto un finansēto nodarbinātības projektu ietvaros.

Plaviņu novadā pieaugušo izglītība tiek īstenota sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru. Novada mājaslapā tiek ievietota aktuālā informācija par izglītības iespējām. Pieteikšanās un apmācības notiek elektroniskajā vidē.

Mūziklītības un pieaugušo izglītības jomā apvienotajā Aizkraukles novadā aktīvi darbojas biedrība “Aizkraukles reģionālā Tautskola”, īstenojot projektus, organizējot meistarklases, nodarbības, izstādes, ekskursijas.

Jaunā Aizkraukles novada teritorijā pieaugušo izglītības iespējas piedāvā arī Aizkraukles Profesionālā vidusskola, Aizkraukles uzņēmējdarbības centrs, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Aizkraukles nodaļa, mācību centrs “BUTS”, SIA “537”, radošā studija LAPA, kultūras nami, autoskolas, biedrības u.c.

Iedzīvotāju aptaujā respondenti pietiekami atzinīgi novērtējuši interešu izglītības pieejamību (73 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti) un kvalitāti (78 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti), savukārt mūziklītības pieejamība (vidēji 58 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti) un kvalitāte vērtēta nedaudz zemāk (vidēji 57 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti).

Respondenti norādījuši, ka būtu nepieciešama plašāka informācija par piedāvātajiem pakalpojumiem un apmācību iespējām gan bērniem, gan pieaugušajiem, un uzskata, ka mūziklītības jomā piedāvājums nav pietiekams. Kā nepilnība norādīts tas, ka ārpus novada centra – Aizkraukles pilsētas – mūziklītības pakalpojumu pieejamība ir ļoti ierobežota. Uzmanība jāpievērš senioru paaudzes aktivizēšanai, īpaši darbā ar jaunajām tehnoloģijām, un datorprasmju pilnveidošanai.

Zinātnes institūcijas

Skrīveros darbojas Latvijas Lauksaimniecības universitātes Zemkopības institūts, kas ir LLU zinātnes prorektora pārraudzībā esoša universitātes struktūrvienība, kura veic zinātniskos pētījumus lauksaimniecības zinātņu nozarē, selekcijā jaunas daudzgadīgo zālāju šķirnes un sagatavo jaunāko šķirņu augstākās kategorijas sēklu, pārbauda laukaugu šķirņu saimnieciskās īpašības konvencionālajā un bioloģiskajā lauksaimniecībā, sagatavo jaunus zinātniekus saskaņā ar LLU doktorantūras programmu. Institūtā notiek zemnieku un citu lauksaimniecības speciālistu izglītošana, tiek popularizētas zinātņu atziņas, rīkotas lauka dienas un citi pasākumi. Zemkopības institūtā strādā 20 darbinieki, no tiem 10 ir zinātnieki ar doktora un maģistra grādu.

Iespējas zinātnes attīstībai ārpus lielajām pilsētām piesaista augsti kvalificētus zinātniekus un veicina pašvaldību attīstību.

Novērtējums

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā izglītības pakalpojumi pieejami tuvu iedzīvotāju dzīvesvietām, izglītības iestādēs darbojas kvalificēti un radoši pedagogi, skolām ir laba sadarbība ar Izglītības pārvaldi, un veiksmīgi tiek nodrošināts metodiskais darbs, ir zema personāla mainība, ieviesta kompetenču izglītības pieeja, ir laba sadarbība ar audzēkņu vecākiem. Vērojams audzēkņu skaita pieaugums PII. Sporta treneru vidū notiek veiksmīga paaudžu nomaiņa, un ir optimizēta sporta veidu pieejamība. Ir labas iestrādes pieaugušo izglītības attīstībai.

Jaunveidojamā novadā ir iespējas izveidot reģionālas nozīmes ģimnāziju, nepieciešams risinājums vakarskolas pieejamībai.

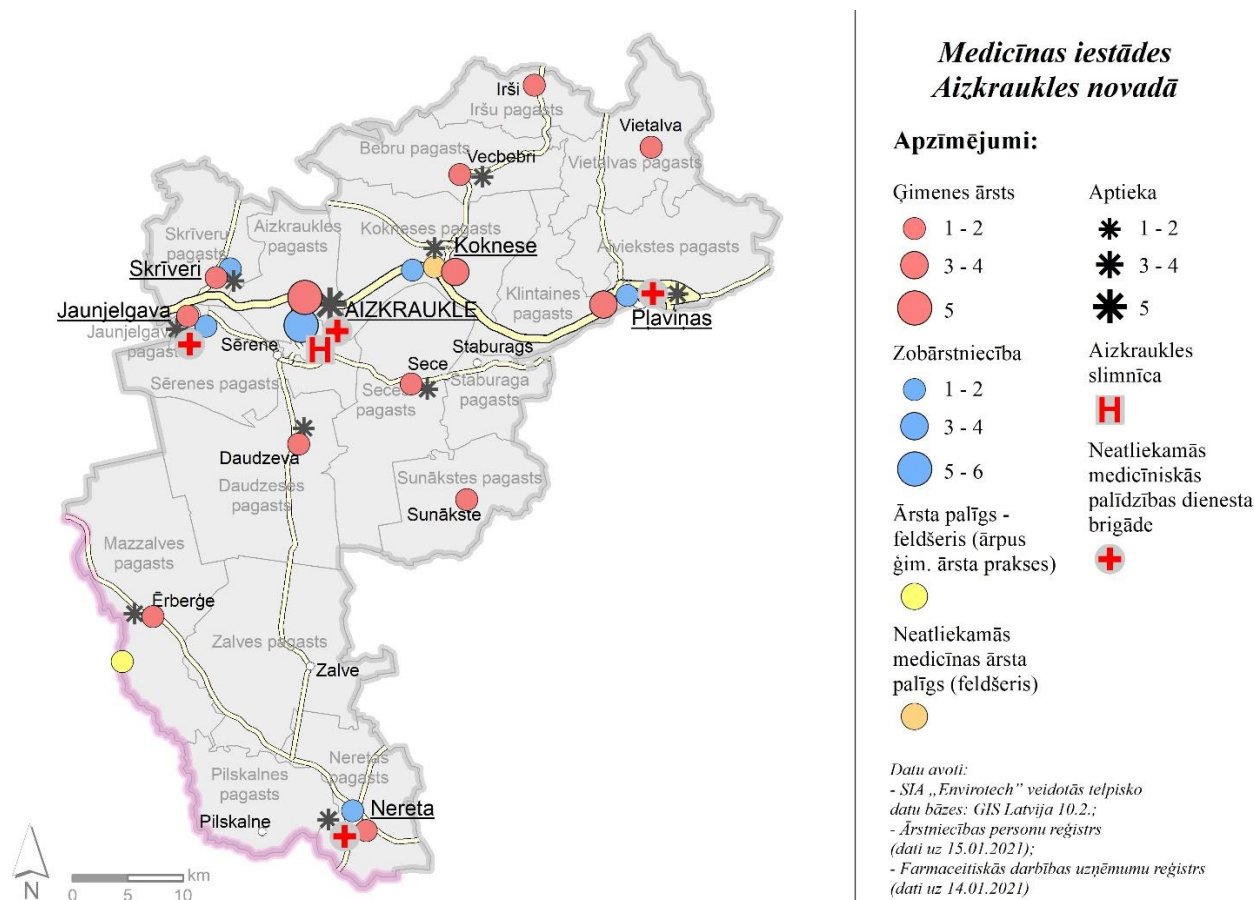
Izglītības jomas attīstību kavējoši faktori, kuriem nākotnē jāpievērš lielāka uzmanība, ir iedzīvotāju skaita un līdz ar to arī skolēnu skaita samazināšanās, nepieciešami izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabojumi, t.sk. PII ārtelpā, jauna inventāra un mācību līdzekļu iegāde gan skolās, gan PII, IKT nodrošinājums, jāpalielina atbalsts mūžizglītībai. Sporta skolai nepieciešams attīstīt infrastruktūru vieglatlētikas treniņiem telpās. Īpaša uzmanība jāpievērš pedagogu novecošanās tendencēm un jauno pedagogu motivēšanai uzsākt darbu izglītības iestādēs.

Jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldības izaicinājums nākotnē būs izglītības kvalitātes paaugstināšana, pedagogu paaudžu nomaiņas vadīšana, kā arī, iespējams, izglītības pakalpojumu turpmāka optimizācija.

4.2. Veselības aprūpe

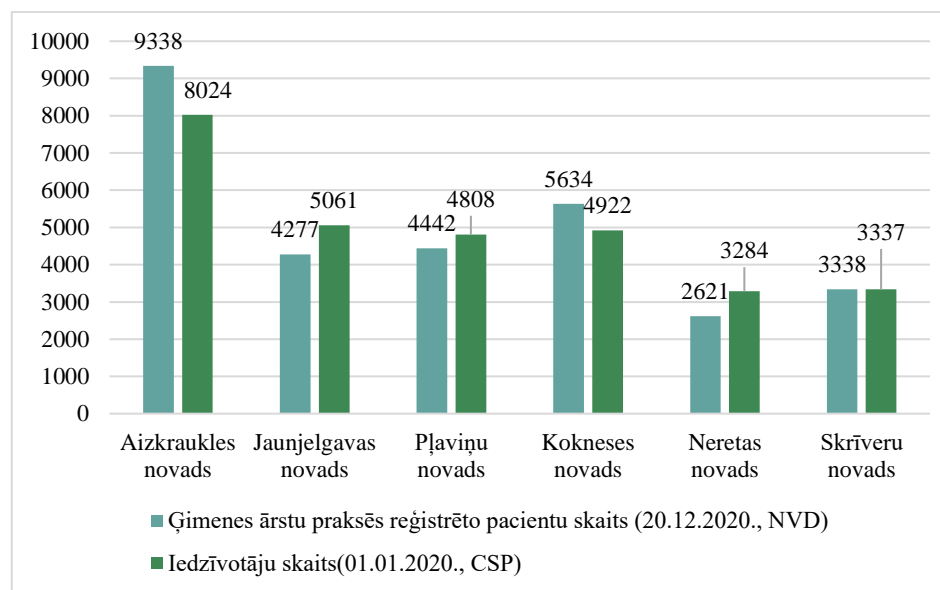
Visās jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībās ir nodrošināta veselības aprūpes pieejamība.

Kopumā visā teritorijā 2021. gada sākumā darbojas 19 ģimenes ārstu prakses, no tām 5 darbojas Aizkraukles slimnīcas telpās, 3 – Jaunjelgavas novadā, 4 – Kokneses novadā, 3 – Pļaviņu novadā, 2 – Skrīveru novadā un 2 – Neretas novadā. Aizkraukles novadā visas ģimenes ārstu prakses izvietotas Aizkraukles slimnīcā, savukārt Pļaviņu, Kokneses un Jaunjelgavas novadu teritorijās četri ģimenes ārsti pieņem pacientus katrs divās vietās. Primāro veselības aprūpi nodrošina arī 22 ārstu palīgi (feldšeri). Pieejami 14 zobārsti, t.sk. viens bērnu zobārsts Aizkrauklē (ārstu prakšu izvietojums skatāms 23. attēlā, Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs 15.01.2021.).

23. attēls. Medicīnas pakalpojumu izvietojums (avots – ĀPĀAP, FDUR, SIA “Baltkonsults”)

Ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaits pēc Nacionālā veselības dienesta datiem uz 20.12.2020. ir ļoti atšķirīgs – Aizkrauklē tas ir no 1668 līdz maksimālajiem 2000 pacientiem vienā praksē, Jaunjelgavas novadā 666–1826, Pļaviņu novadā 1232–1679, Kokneses novadā 1201–1638, Neretas novadā 793–1828 un Skrīveru novadā 1479–1859. Kopumā novadu ģimenes ārstu praksēs 2020. gada beigās reģistrēti 29 650 pacienti, bet iedzīvotāju skaits gada sākumā bijis 29 436. Salīdzinot novadu ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaitu un iedzīvotāju skaitu novados, jāsecina, ka Aizkraukles un Kokneses novadu ģimenes ārstu pakalpojumus izmanto arī citu novadu iedzīvotāji, bet Jaunjelgavas, Pļaviņu un Neretas novadu iedzīvotāji apmeklē ģimenes ārstus citos novados (24. attēls).

24. attēls. Novadu ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaits un iedzīvotāju skaits (NVD, CSP).

Ārpus Aizkraukles pilsētas ģimenes ārstu un zobārstniecības prakses izvietotas pašvaldību telpās, un tām tiek piemērots samazināts nomas maksas apmērs. Iršu pagastā ģimenes ārsta praksei telpas atļauts izmantot bez maksas, bet Mazzalves pagastā tām samazināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem. Neretas novada Neretas pagastā zobārstniecības prakse atbrīvota no zobārstniecības iekārtas nomas maksas. Aizkraukles slimnīcas telpās izvietotajām ārstu praksēm nav atvieglojumu par telpu nomu.

Aizkrauklē darbojas 1 ārsta prakse ginekoloģijā un 1 ārsta psihiatra prakse.

Pieejami 17 aptieku pakalpojumi, no tām piecas izvietotas Aizkraukles pilsētā (aptieku izvietojums skatāms 23. attēlā (Farmaceitiskās darbības uzņēmumu reģistra dati 15.01.2021.)).

Laboratorijas pakalpojumi pieejami tikai Aizkraukles slimnīcā. No 2020. gada 11. decembra Aizkrauklē, Rūpniecības ielā 10, sāka darboties Covid-19 analīžu pieņemšanas punkts.

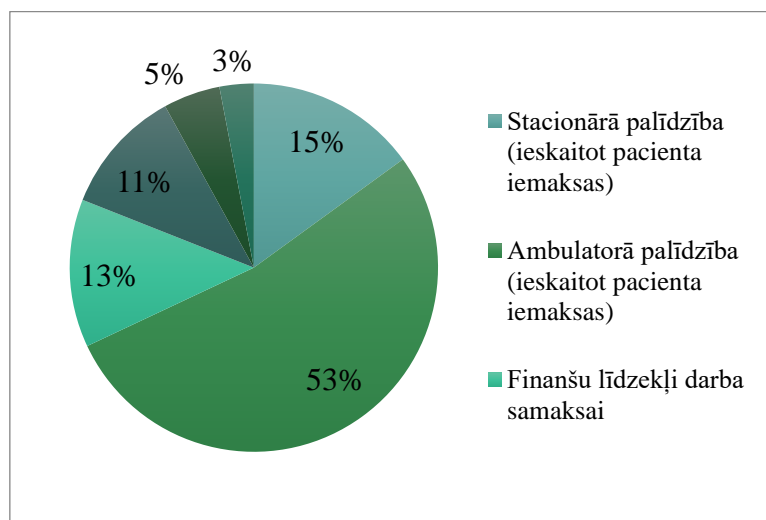
Neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP) novadā koordinē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Zemgales reģionālais centrs, kurš atrodas Jelgavā, bet jaunveidojamā Aizkraukles novadā NMP brigādes izvietotas Aizkrauklē, Pļaviņās, Neretā un no 2019. gada arī Jaunjelgavā.

Aizkraukles slimnīca

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā darbojas viena pirmā līmeņa ārstniecības iestāde – SIA “Aizkraukles slimnīca” (turpmāk – Slimnīca). Veselības ministrijas konceptuālajā ziņojumā “Par veselības aprūpes sistēmas reformu” Slimnīca definēta kā pirmā (I) līmeņa slimnīca, kas nodrošina pamata profilus – terapiju un hronisko pacientu aprūpi. Veselības ministrija rekomendē arī veidot sadarbības teritorijas. Konceptuālajā ziņojumā Slimnīca iekļauta Jēkabpils sadarbības teritorijā – SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca”, SIA “Madonas slimnīca”, SIA “Aizkraukles slimnīca” un SIA “Līvānu slimnīca”.

SIA “Aizkraukles slimnīca” stratēģiskais mērķis ir sniegt kvalitatīvus ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus Veselības ministrijas noteiktajā plānošanas teritorijā.

Slimnīca sniedz valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus un maksas pakalpojumus (25. attēls). Visas Slimnīcas struktūrvienības ir novērtētas un atbilst Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumiem Nr. 60 “Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”.

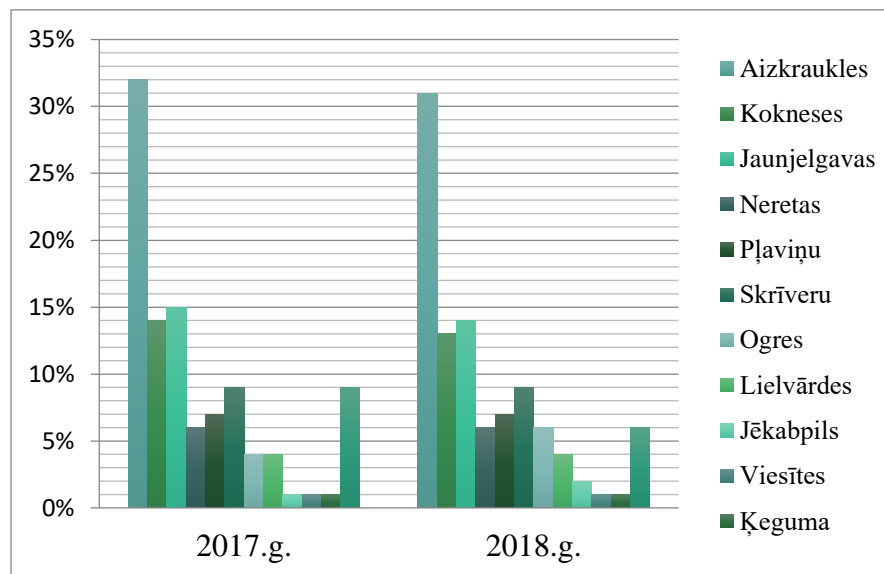
25. attēls. SIA “Aizkraukles slimnīca” ieņēmumu struktūra 2018. gadā (avots – pašvaldība).

Vidējais nodarbināto skaits Slimnīcā 2018. gadā bija 147 personas, 2019. gada jūlijā – 155 personas, 111 štata vietas.

Slimnīca veikusi būtiskus ieguldījumus infrastruktūras sakārtošanā un materiāltehniskajā nodrošinājumā, piesaistot Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzekļus (turpmāk tekstā – ERAF):

- projekta “SIA “Aizkraukles slimnīca” infrastruktūras uzlabošana, paaugstinot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti” ietvaros veikta ķirurģijas un terapijas ēku pārbūve, poliklīnikas ēkas fasāžu siltināšana un ieejas mezgla pārbūve;
- projekta “Primārās veselības infrastruktūras uzlabošana SIA “Aizkraukles slimnīca”” ietvaros pilnveidotas sešas ģimenes ārstu prakses, iegādājoties medicīnas iekārtas, mēbeles un datortehniku, kā arī veikta sešu ģimenes ārstu prakšu telpu atjaunošana;
- 2018. gadā noslēgts līgums par ERAF projekta “Veselības aprūpes infrastruktūras attīstība SIA “Aizkraukles slimnīca”, uzlabojot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” īstenošanu.

Slimnīcas pakalpojumus izmanto gan Aizkraukles novada, gan citu novadu iedzīvotāji (26. attēls). 2017. gadā ambulatori veselības aprūpes pakalpojumi tika sniegti 15 724 unikāliem pacientiem, 2018. gadā – 15 958. No visiem unikālajiem pacientiem virs 80 % ir pacienti no Aizkraukles veselības aprūpes plānošanas vienības – 2017. gadā tie ir 82 %, 2018. gadā – 81 %.

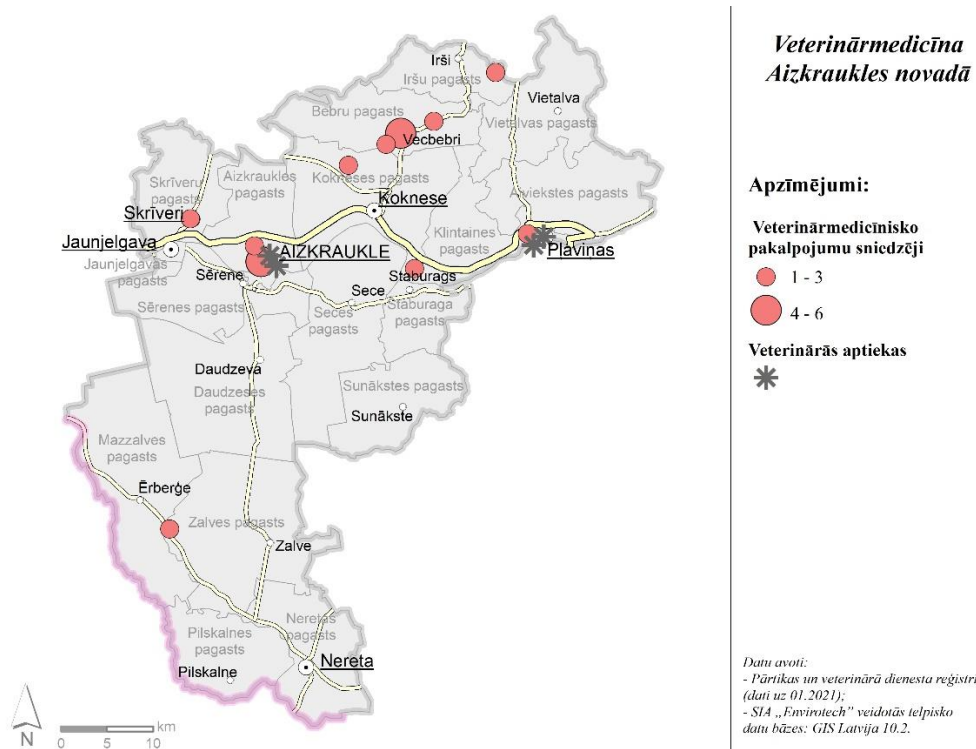
26. attēls. Ambulatori ārstēto unikālo pacientu procentuālais sadalījums pa novadiem 2017.–2018. gadā (avots – pašvaldība).

Arī stacionārajā aprūpē situācija ir tāda pati. 2017. gadā no visiem stacionārā ārstētajiem unikālajiem pacientiem 90 % bija no Aizkraukles veselības aprūpes plānošanas vienības, 2018. gadā – 93 %.

Veselības aprūpe mājās tiek nodrošināta, lai pacients pēc operācijas vai pārciestas slimības, traumas vai kādām manipulācijām, pēc kurām vairs nav nepieciešams uzkavēties stacionārā, varētu ātrāk doties mājās. Veselības aprūpe mājās ir māsu vai ārsta palīgu (feldšeru) sniegtā veselības aprūpe pacientam tā dzīvesvietā.

Veterinārmedicīnas pakalpojumi

Veterinārmedicīnas pakalpojumi pieejami Aizkraukles pilsētā un novadā, Neretas, Kokneses un Pļaviņu novados, kopumā reģistrētas 18 juridiskas personas – veterinārmedicīnisko pakalpojumu sniedzēji (27. attēls). Darbojas 4 licencētas veterinārās aptiekas, no tām divas Aizkrauklē un divas Pļaviņās (avots – PVD, 15.01.2021.).

27. attēls. Veterinārmedicīnisko pakalpojumu sniedzēji (PVD)

Veselības veicināšana

Visos jauno Aizkraukles novadu veidojošos novados 2017. gadā uzsākti Eiropas Sociālā fonda projekti veselības veicināšanas jomā:

- “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakses pasākumi Aizkraukles novadā” (Nr. 9.2.4.2/16/I/023);
- “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakses pasākumi Jaunjelgavas novadā” (Nr. 9.2.4.2/16/I/022);
- “Koknese – veselīgākā vide visiem!” (Nr. 9.2.4.2./16/I/019);
- “Dzīvo vesels Neretas novadā!” (Nr. 9.2.4.2/16/I/034);
- “Veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumi Pļaviņu novadā” (9.2.4.2/16/I/091);
- “Pasākumi Skrīveru novada sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei” (Nr. 9.2.4.2/16/I/082).

Šo projektu mērķis bija uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, ietverot lekcijas, konsultācijas, praktiskas nodarbības, sporta aktivitātes, garīgās veselības uzlabošanas praktikumus, meistarklases u.c. aktivitātes. Plānotais projektu īstenošanas laiks bija 2019. gada beigās, taču Covid-19 pandēmijas ierobežojumu dēļ tie ir pagarināti.

Īstenoti arī citi ar veselības veicināšanu saistīti pasākumi, piemēram, Aizkraukles novadā pensionāru biedrība 2017. gadā īstenoja projektu “Aktīva un veselīga dzīvesveida sekmēšana”, kura ietvaros uzstādīti 5 āra trenāžieri, novada domes īstenojā INTERREG Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības projekta “LLI-296 Pārrobežu novadu iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana, veicinot mazāk attīstīto teritoriju attīstības potenciālu” ietvaros novadā izvietoti 64 āra trenāžieri un notikušas praktiskās nodarbības, kā tos izmantot. Skrīveros Zemkopības institūtā pieejami āra atlētiskas vingrošanas rīki, kas labiekārtoti 2019. gadā, ir izveidots arī publiski pieejams volejbola laukums. 2020. gadā saimniecībā uzstādīts āra vingrošanas komplekss. A. Upīša Skrīveru vidusskolas stadionā, kas rekonstruēts 2017. gadā, pieejamas dažādu sporta disciplīnu stacijas (t.sk. lodes grūšana, tāllēkšana, pludmales volejbols, vieglatlētikas līdzekas, futbola laukums). 2021. gadā plānots uzstādīt daudzfunkcionālu āra trenāžieru staciju un 12 bloku “zvedru” sienu staciju.

Iedzīvotāju aptaujā 68 % respondenti atzinuši, ka ir apmierināti vai drīzāk apmierināti ar sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem. Uz pusi mazāk – 31,4 % jeb 175 novada iedzīvotāji drīzāk nav apmierināti ar pieejamajiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Respondenti norāda, ka nav pietiekami pieejami fizioterapeita, kardiologa, ķirurga, pediatra un ģimenes ārsta pakalpojumi, kā arī zobārstniecības pakalpojumi. Pie speciālistiem ir garas rindas, un to darba laiks ir nepiemērots. Minēts arī, ka tieši pakalpojuma pieejamības dēļ veselības aprūpes pakalpojumus un konsultācijas pie speciālistiem iedzīvotāji labāk izvēlas Rīgā, Jēkabpilī vai Ogrē. Aptaujas rezultāti liecina arī par to, ka iedzīvotājiem ļoti svarīga ir tieši ģimenes ārsta attieksme un vairums uzticas ģimenes ārsta sniegtajiem pakalpojumiem.

Novērtējums

Veselības aprūpes pakalpojumi ir pieejami visā jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā, tomēr ir izteikta to koncentrēšanās lielākajos centros atbilstoši nevienmērīgajai apdzīvojuma struktūrai. Pašvaldībām nav atbildības veselības jomā, un tās nav šo pakalpojumu sniedzēji, izņemot SIA “Aizkraukles slimnīca”, un to rīcībā nav statistikas novadu griezumā un informācijas par jomas vajadzībām, kā arī ilgtermiņa redzējuma.

Veselības jomas koordinēšanai pašvaldībā nepieciešams speciālists, situācijas apzināšanai un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības veicināšanai un sabiedrības izglītošanai izstrādājams plānošanas dokuments. Nepieciešama lielāka pašvaldību kapacitāte veselības pratības un veselības veicināšanas jomā, uzlabojot iedzīvotāju attieksmi pret savu veselību, infrastruktūras pilnveidošanā aktivitātēm ārtelpā, kā arī atbalsts veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem. Jāattīsta sadarbība ar NVO un uzņēmējiem pakalpojumu sniegšanā un piedāvājuma pilnveidošanā. Jāpalielina ieguldījumi SIA “Aizkraukles slimnīca” attīstībā, nodrošinot plašāku pakalpojumu klāstu augstā kvalitātē tuvāk dzīvesvietai. Attālākās vietās jāatbalsta speciālistu izbraukuma pieņemšanas, piedāvājot atbilstošu infrastruktūru un transporta risinājumus. Jāveido programma jaunu speciālistu piesaistei, lai nodrošinātu sekmīgu primārās aprūpes ārstu paaudžu nomaiņu.

SIA “Aizkraukles slimnīca” ir iestāde ar ilggadēju pieredzi stacionāro un sekundāro ambulatoro pakalpojumu sniegšanas jomā, tajā pieejama moderna, mūsdienīga aparatūra un tehnoloģijas diagnostisko izmeklējumu nodrošināšanai, veikti nozīmīgi ieguldījumi infrastruktūrā, plašas iespējas jaunu pakalpojumu ieviešanā un sadarbībā ar citām ārstniecības iestādēm, tomēr attīstību kavē neskaidra veselības aprūpes sistēmas attīstība un politika ilgtermiņā, demogrāfiskie procesi un iedzīvotāju zemā maksātspēja, ārstniecības personāla novecošanās, problēmas jaunu speciālistu piesaistē, nepietiekami finanšu līdzekļi kapitālieguldījumiem.

Mērķtiecīgai veselības veicināšanas plānošanai nepieciešams izstrādāt jaunā novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģiju.

4.3. Sociālā drošība un palīdzība

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības mērķis ir garantēt sociālo aizsardzību un sniegt nepieciešamo palīdzību iedzīvotājiem dažādu dzīves situāciju risināšanā.

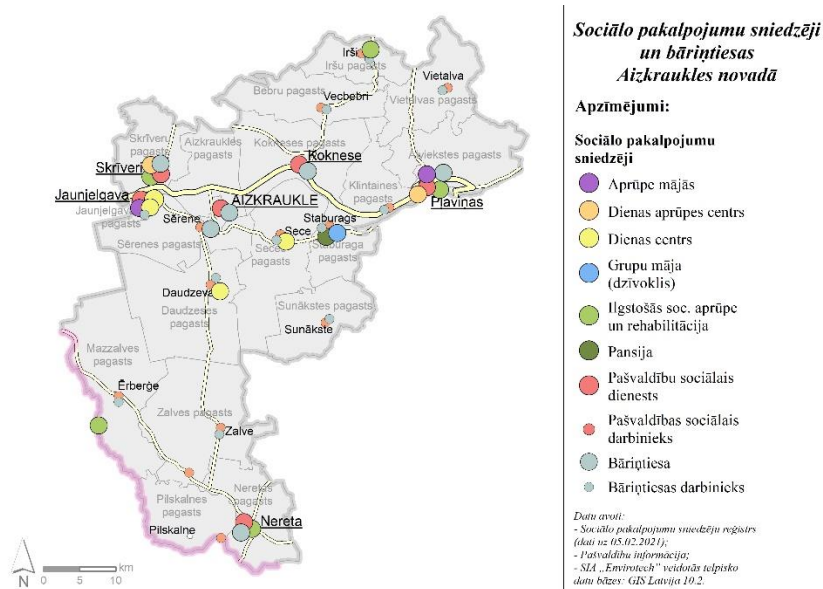
Sociālie pakalpojumi un iestādes

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus nodrošina 6 pašvaldību sociālie dienesti un 8 to struktūrvienības, 3 sociālās aprūpes centri, kā arī “Latvijas Samariešu apvienība” un biedrība “Sarkanais Krusts”.

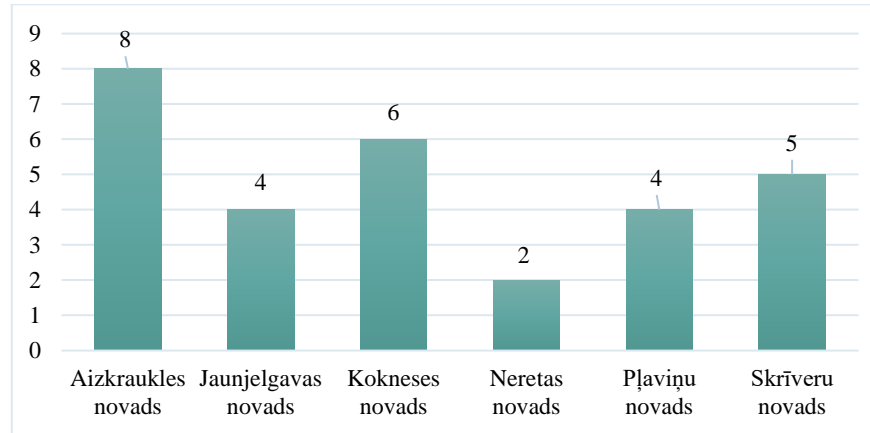
Novadu sociālie dienesti ir pašvaldības iestādes, kas izveidotas, lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un pakalpojumu administrēšanu. Sociālie dienesti tiek finansēti no novadu pašvaldību budžeta līdzekļiem.

Sociālie dienesti atrodas novadu administratīvajos centros, bet sociālo dienestu speciālisti darbojas visos pagastos (28. attēls). Sociālo dienestu darbinieku skaits (29. attēls) un specializācija katrā novadā ir ļoti atšķirīga. Daļa sociālo darbinieku specializējušies darbam ar konkrētām mērķgrupām – ģimenēm un bērniem, pieaugušām personām, veciem cilvēkiem, kā arī sociālās palīdzības

organizēšanā. Kokneses un Jaunjelgavas novadu sociālajos dienestos pieejami psihologi. Lai uzlabotu sadarbību ar pašvaldības izglītības iestādēm un palīdzētu bērniem, vecākiem un skolotājiem risināt problēmas, kas rodas izglītības ieguves procesā un savstarpējās attiecībās, Skrīveru novada sociālajā dienestā darbojās sociālais pedagogs, bet šī amata vieta pārvirzīta uz Andreja Upīša Skrīveru vidusskolu.

28. attēls. Sociālās jomas pakalpojumu izvietojums (pašvaldību dati).

29. attēls. Speciālistu skaits novadu Sociālo dienestu 2020. gada sākumā, neieskaitot administratīvos darbiniekus (avots – pašvaldības)

Sociālo dienestu darbinieki sniedz konsultācijas pilngadīgām personām, organizē un nodrošina sociālos pakalpojumus atbilstoši personas individuālajai situācijai (sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā (aprūpe mājās) vai institūcijā (pansionāts, grupu dzīvoklis/māja u.c.), piedāvā iespēju saņemt lietošanā uz laiku ziedotos tehniskos palīgīdzekļus (elkoņa krukus, padušu krukus, spieķus ar četriem atbalsta punktiem, ratiņkrēslus, staigāšanas rāmjus); piedāvā iespēju trūcīgām vai maznodrošinātām ģimenēm (personām) saņemt higiēnas pakalpojumus (duša, veļas mazgāšana) sociālā dienesta telpās.

Pakalpojumus var saņemt personas krīzes situācijā, atkarībā nonākušās personas, pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, bezdarbnieki, pensijas vecuma personas, personas ar funkcionāliem un garīga rakstura traucējumiem, pilngadību sasniegušie bāreņi un citas pilngadīgas personas.

Pakalpojuma saņemšana tiek organizēta saskaņā ar personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanas karti, personas sociālās situācijas izvērtējumu, izstrādāto individuālo sociālās rehabilitācijas plānu vai vienošanos ar klientu – līdz laikam, kamēr pakalpojums nepieciešams.

Tiesības saņemt sociālos pakalpojumus ir personām, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu un pastāvīgi dzīvo konkrētajā novadā.

Aprūpes mājās pakalpojumus un specializēto transportu Aizkraukles un Skrīveru novadā nodrošina biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”, kā arī Jaunjelgavas, Neretas un Pļaviņu novadu sociālie dienesti. Aizkrauklē atrodas Latvijas Sarkanā krusta Viduslatvijas komitejas Aizkraukles nodaļa, kas nodrošina palīgīdzekļu nomu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, humānās palīdzības sadali trūcīgajiem, pirmās palīdzības apmācību un citus pakalpojumus.

Ilgstošu sociālo aprūpi un rehabilitāciju institūcijā pieaugušām personām jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā nodrošina trīs sociālās aprūpes centri (SAC) un pieaugušo sociālās aprūpes nodaļa Kokneses novada ģimenes atbalsta centrā “Dzeguzīte”.

Skrīveru novada pašvaldības aģentūrā “Sociālās aprūpes centrs “Ziedugravas”” ir 120 vietas. Tā klienti – vecāudis un cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem – izvietoti vairākās ēkās divvietīgās un trīsvietīgās istabās ar sanitārajiem mezgliem, kā arī kotedžu tipa mājiņās. Ārējā un iekšējā vide pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Centram ir ilggadējas aprūpes tradīcijas, izglītoti, pieredzējuši speciālisti, kā arī atbilstošs aprīkojums.

SAC “Pļaviņas” ir Pļaviņu novada domes iestāde, kas nodrošina ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu pilngadīgām personām pensionāriem un pilngadīgiem invalīdiem.

Neretas novada SAC ir Neretas novada pašvaldības iestāde, kas sniedz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. SAC pieejama ilglaicīga sociālā aprūpe gadījumos, kad cilvēks vecuma vai veselības dēļ nespēj sevi aprūpēt un piederīgie nevar sniegt savam tuviniekam mājas aprūpi, – plānotais vietu skaits Neretas SAC 2020. gadā bija 32. Centrā pieejama arī īslaicīga sociālā aprūpe.

Kokneses novada ģimenes atbalsta centrā “Dzeguzīte” Iršu pagastā izveidota pieaugušo sociālās aprūpes nodaļa 50 klientiem. Klienti dzīvo mājīgās un labiekārtotās istabiņās, pārsvarā pa vienam un pa diviem (pēc vēlēšanās un atbilstoši funkcionālajam stāvoklim).

Pašvaldību sociālās aprūpes centros klientu uzturēšanās maksa diennaktī ir atšķirīga konkrētajā pašvaldībā deklarētām personām un klientiem no citiem novadiem/pilsētām. Klienta pensija (vai valsts sociālais pabalsts) 85 % tiek ieskaitīti pakalpojuma sniedzējam par sniegto pakalpojumu. Starpību par sniegto pakalpojumu, kuru nesedz no pensijas (vai valsts sociālā pabalsta), apmaksā klienta apgādnieks vai pašvaldība.

Neretas novada Mazzalves pagastā atrodas Valsts sociālās aprūpes centra “Latgale” filiāle “Mēmele”, kas ir Labklājības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Tās darbības virziens ir ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodrošināšana cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem no 18 gadu vecuma. Klientiem tiek nodrošināta gultasvieta, apģērbs, uzturs, (atbilstošs vecumam un veselības stāvoklim), veselības aprūpe, diennakts sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija. Filiāle “Mēmele” ir lielākais darba devējs Mazzalves pagastā – šeit nodarbināti ap 90 darbinieku, kas aprūpē 196 klientus (01.01.2020.).

Dienas aprūpes centru pakalpojumus jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā sniedz Jaunjelgavas novada Sociālā dienesta Dienas centrs (Jaunjelgavā, Secē un Daudzevā), Pļaviņu novada dienas aprūpes centrs un Skrīveru dienas aprūpes centrs. Dienas aprūpes centrs dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas, veicinot šo personu fizisko un intelektuālo attīstību, zināšanu un iemaņu apguvi, kas nepieciešamas sekmīgai integrācijai sabiedrības dzīvē.

Zemgales plānošanas reģions no 2015. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. decembrim īsteno **projektu “Atver sirdi Zemgalē!”** (projekta Nr. 9.2.2.1./15/I/001) jeb Deinstitutionalizācijas projektu, kura mērķis ir Zemgales reģionā palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem. Projekta partneri ir piecas jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldības, tajā nav iesaistīties Jaunjelgavas novads.

Kopumā DI projektos izvērtēto pilngadīgo personu ar garīga rakstura traucējumiem uz 31.12.2019. jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā ir 39 (sistēmas NAURIS dati), 22 no tiem vecuma grupā no 26 līdz 39 gadiem.

Personām ar garīga rakstura traucējumiem pieejama sociālā dienesta grupu māja/dzīvoklis Jaunjelgavas novada Staburaga pagastā, savukārt sabiedrībā balstīti pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem projekta “Atver sirdi Zemgalē!” ietvaros tiek sniegti Skrīveru Dienas aprūpes centrā, kā arī plānoti grupu dzīvokļi Aizkrauklē, Pļaviņu novada Vietalvas pagastā, Neretas novadā, kā arī daudzfunkcionāls dienas centrs Aizkrauklē.

Jaunjelgavas novada Sociālā dienesta grupu māja/dzīvoklis pansijā “Vīgante” sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem – sociālos pakalpojumus, nodrošina mājokli, diennakts uzraudzību, atbalstu pašaprūpē un sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Pēc Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas datiem uz 01.01.2019. jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā uzskaitē esošo bērnu ar invaliditāti skaits bija 123, bet kopējais personu ar invaliditāti skaits 01.01.2020. bija 3467 personas.

Sociālā palīdzība

Sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincips – sociālo palīdzību klientam sniedz, pamatojoties uz viņa materiālo resursu – ienākumu un īpašuma – novērtējumu, individuāli paredzot katra klienta līdzdarbību atbilstoši likumam “Par sociālo drošību”. Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Pašvaldību Sociālie dienesti sniedz izziņas par trūcīgas vai maznodrošinātas personas (ģimenes) statusa piešķiršanu un piešķir pabalstus dzīvokļa apkures izdevumiem, malkas iegādei, bērna izglītošanai un audzināšanai, GMI (garantētā minimālā iztikas) līmeņa nodrošināšanai, medicīnas pakalpojumu apmaksai bāreņiem pēc pilngadības sasniegšanas sociālo garantiju saņemšanai, vienreizējus pabalstus ārkārtas situācijās.

Palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā sniedz katras pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Pēc novadu apvienošanās Aizkraukles novadā plānots izveidot vienotu kārtību palīdzības sniegšanai dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā.

Iedzīvotāju aptaujā 82 % (345 respondentu) pašvaldības sniegtos sociālos pakalpojumus vērtē kā apmierinošus un drīzāk apmierinošus, savukārt 18 % nav apmierināti ar sociālās jomas pakalpojumiem. Iedzīvotāji uzsver, ka sociālais dienests pārsvarā nodarbojas ar pabalstu piešķiršanu, nevis orientējas uz cilvēku vajadzībām. Daļu no respondentiem neapmierina sociālās jomas darbinieku kompetence un komunikācija. Respondenti vairākkārt komentāros norādījuši, ka vēlētos saņemt aktuālo informāciju par pieejamām atbalsta iespējām un sociālajiem pakalpojumiem. Ierosina, ka pašvaldībai vairāk būtu jāpievērš uzmanība vientuļo senioru aprūpei un viņu dzīves apstākļu uzlabošanai, kā arī atbalstam cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem.

Novērtējums

Sociālo dienestu un sociālās aprūpes pakalpojumi pieejami visā jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā, to piedāvājums teritoriāli gan ir atšķirīgs. Ir atšķirības gan pakalpojumu klāstā (dažādi pabalstu un atbalsta veidi), gan cenās aprūpes iestādēs un šo iestāžu kvalitātē. Nākotnē šīs jomas lielākais izaicinājums būs sabiedrības novecošanās un ar to saistītie procesi, lielāko uzmanību veltot senioru paaudzei. Būtiska loma būs sabiedrības motivēšanai uzņemties atbildību, aizspriedumu mazināšanai un zināšanu pilnveidošanai, preventīviem pasākumiem un sadarbībai starpinstitūciju līmenī, brīvprātīgo iniciatīvu veicināšanai.

Inovatīvu metožu un risinājumu ieviešana, mobilo pakalpojumu pilnveidošana, jaunu speciālistu piesaiste, prioritāšu un rīcību plānošana ilgtermiņā būs pamats vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai visiem novada iedzīvotājiem. Nepieciešama savlaicīga turpmāko darbību un atbalsta plānošana pēc projekta “Atver sirdi Zemgalē!” beigām.

Bāriņtiesas

Apvienotajā Aizkraukles novadā bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību nodrošina visu 6 novadu pašvaldību izveidotas bāriņtiesas (izvietojumu skatīt 28. attēlā). Analizējot bāriņtiesu darbības rezultātus 2019. gadā (12. tabula), redzams, ka aktīvo un ierosināto lietu skaita īpatsvars pret bērnu skaitu novados ir atšķirīgs – Aizkraukles novadā tas ir viszemākais (7,7 %), bet Neretas novadā visaugstākais (27,4 %).

12. tabula

Apvienotā Aizkraukles novada bāriņtiesu sniegto pakalpojumu apjoms

Nr.p.k.	Pašvaldība	Darbinieku skaits		Bērnu skaits	2019. gads		Apliecinājumi
		Pilna laika	Nepilna laika		Aktīvās lietas	Ierosinātās lietas	
1.	Aizkraukles novads	4	2	1515	92	25	199
2.	Jaunjelgavas novads	3	3	927	62	20	216
3.	Kokneses novads	2	3	1007	100	15	250
4.	Neretas novads	2	2	478	121	10	150
5.	Pļaviņu novads	3	2	853	90	10	350
6.	Skrīveru novads	2	4	601	65	19	165
	Kopā:	32		5381	530	99	1330

Bāriņtiesu noslodze saistāma ar katras vietas īpatnībām, iedzīvotāju nevēlēšanos iznest savas problēmas ārpus mājas un risināt. Bērnu vecāki nav gatavi savstarpēji komunicēt, ir daudz šķirto ģimeņu, nereti vecāki strādā ārvalstīs un bērnus aprūpē vecvecāki, bērniem nav emocionālās saiknes ar vecākiem. Jaunās ģimenes nav gatavas pastāvīgai dzīvei. Problēmu lokā ir arī pusaudžu atkarību problēmas, nekontrolēta ielu dzīve.

Kā risinājumi iespējami izglītojoši pasākumi vecākiem, t.sk. iesaistot NVO, vecāku “patruļu” izveide, ģimenes dienas centra modeļa “seniori – bērni” izveide, pusaudžu resursu centra izveide, atbalsta jeb mentoru ģimeņu sistēmas izveide. Jāveicina bērnu psihologu un psihiatru pieejamība.

Pēc novadu apvienošanas plānots izveidot vienotu Aizkraukles novada bāriņtiesu, optimizējot līdzšinējo struktūrvienību darbu.

Vides pieejamība

Visā pasaulē, tostarp Eiropas Savienībā un arī Latvijā, aizvien pieaug to iedzīvotāju skaits, kam ir dažādu veidu un pakāpju pārvietošanās ierobežojumi. Iemesli tam ir dažādi: paaugstinās gados vecu iedzīvotāju skaits, kas joprojām vēlas aktīvi iekļauties sabiedrības dzīvē, uzlabojas tehnisko palīgīdzekļu kvalitāte un pieejamība, ļaujot ievērojami aktīvāk dzīvot tiem cilvēkiem, kuriem ir ļoti smaga invaliditāte. Arī sabiedrībā kopumā mainās attieksme pret invaliditāti, veidojot atbalstošu vidi šo cilvēku pilnvērtīgai līdzdalībai.

Labklājības ministrijas uzdevumā Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO 2018. gadā izstrādāja Vadlīnijas vides pieejamībai publiskām būvēm un telpām un publiskajai ārtelpai. Vadlīnijas apkopo gan Latvijas normatīvajos aktos noteiktās prasības pieejamas vides izveidei cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām, gan dažādu valstu ekspertu izstrādātos ieteikumus.

Situācijas apzināšanas vides pieejamībā novadu publiskajos objektos ir procesā, tiek organizēta anketēšana, ir pieejami apkopojumi par Aizkraukles un Skrīveru novadiem. Dažādu realizēto projektu ietvaros veikta atsevišķu objektu vides pieejamības uzlabošana, piemēram, ēkā, kas paredzēta uzņēmējdarbības veicināšanai, Rīgas ielā 19, Pļaviņās, cilvēkiem ar kustību traucējumiem izbūvēta uzbrauktuve, izbūvēts lifts līdz trešajam stāvam, kurā iestrādāta informācija par stāva numuru taktilo (sataustāmo) apzīmējumu un audio formātā, uz kāpņu margām iestrādāti stāva numuri ar taktilo apzīmējumu, izveidota atsevišķa telpu grupa, kas pielāgota cilvēkiem ar kustību traucējumiem, katra stāva koridors ir krāsots ar atšķirīgu sienu krāsojumu, kas nodrošina cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem vienkāršu iespēju orientēties telpās.

Jaunatnes politika

Saskaņā ar Jaunatnes likumu par jauniešiem tiek uzskatītas personas vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Šādā vecuma grupā statistikas dati pa pašvaldībām netiek apkopoti un līdz ar to ir apgrūtināta to ieguve un salīdzināšana. Latvijā vidēji šajā jauniešu vecuma grupā ir ap 15 % no visiem iedzīvotājiem, jaunveidojamā Aizkraukles novadā – vidēji ap 12 %, lielākais jauniešu īpatsvars ir Kokneses novadā – 14%, zemākais Neretas novadā – 9,6 %.

Jaunatnes politika ir visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politika ir starpnozaru politika, ko īsteno dažādas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes atbilstoši savai kompetencei, kā arī jaunatnes organizācijas un citas fiziskas vai juridiskas personas. Jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā līdzdarbojas arī paši jaunieši.

Plānojot jaunatnes politiku, tiek izvērtētas jauniešu problēmas, apzināti jauniešu aktivitāšu īstenošanas traucējošie faktori un attiecīgi noteikti mērķi, uzdevumi un veikti pasākumi, lai tos novērstu un radītu labvēlīgus apstākļus jauniešu personības attīstībai un līdzdalībai sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē.

Jaunatnes politika balstās uz septiņiem principiem – līdzdalības, informācijas pieejamības, vienlīdzīgu iespēju, jauniešu interešu ievērošanas, labvēlīgu ekonomisko priekšnosacījumu, jauniešu integrācijas, mobilitātes un starptautiskās sadarbības principu.

Informācija par darbu ar jaunatni un tā plānošanu ir ietverta novadu Attīstības programmās, to Rīcības un Investīciju plānos. Aizkraukles un Jaunjelgavas novados ir izstrādāti atsevišķi jaunatnes politikas plānošanas dokumenti.

Esošajos novados ir atšķirīgs amata vietu skaits un pienākumi darbam ar jaunatni:

- Aizkraukles novadā Aizkraukles Interesu izglītības centrā – 1 pilnas slodzes jaunatnes lietu speciālists;
- Jaunjelgavas novadā darbu ar jaunatni veic Jauniešu centra vadītājs (1 slodze) un Dienas centra vadītājs (1 slodze);
- Kokneses novadā jaunatnes lietu speciālistam ir 0,2 slodze, apvienojot to ar Kokneses Ģimenes atbalsta dienas centra vadītāja pienākumiem, Kokneses novada Sociālā dienesta vadītāja pakļautībā. Darbu ar jaunatni veic arī jauniešu tautas deju kolektīva vadītāji, sporta darba organizatori, pedagogs – karjeras konsultants, sociālais darbinieks ar ģimenēm un bērniem, skolu psihologi, sociālie pedagogi, Kokneses pagasta bibliotēkas bērnu un jauniešu nodaļas bibliotekārs;
- Neretas novadā darbu ar jauniešiem koordinē Izglītības, kultūras, sporta, tūrisma un jaunatnes lietu nodaļas vadītājs (1 slodze) izpilddirektora pakļautībā;
- Pļaviņu pilsētā ir jauniešu iniciatīvu centrs “Ideja”, kurā strādā viens darbinieks 0,5 slodzē kā jauniešu centra vadītājs un 0,5 slodzē kā jaunatnes lietu speciālists izpilddirektora pakļautībā;
- Skrīveru novadā nav atsevišķa darbinieka – Skrīveru dienas aprūpes centra vadītājam papildus tiešajiem darba pienākumiem amata pienākumos iekļauts piedalīties un koordinēt jaunatnes jomas projektus.

Kopumā novados ir daudzveidīgas interešu un neformālās izglītības iespējas, kā arī brīvā laika pavadīšanas iespējas ārpus telpām. Arī telpās ir iespējas pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku un attīstīt dažādas prasmes – Aizkraukles Interesu izglītības centrā jauniešu vajadzībām ir iekārtotas telpas atpūtai, darbam pie projektu un pasākumu organizēšanas (*studio* istaba ar virtuvi un biljarda telpa). Jaunjelgavā darbojas Jauniešu Iniciatīvu centrs. Koknesē nav atsevišķa jauniešu centra vai telpas, jauniešiem paredzētās aktivitātes tiek plānotas Kokneses Tūrisma informācijas centrā vai Kokneses Ģimenes atbalsta dienas centrā. Nepieciešamas atbilstošas telpas jauniešiem tuvāk dzīvojamam rajonam, daudzdzīvokļu māju masīvam. Neretas novadā visos pagastos pieejamas telpas jauniešu aktivitātēm, savukārt Pļaviņās brīvā laika pavadīšanas telpas izveidotas JIC “Ideja” ar Latvijas–Šveices sadarbības programmas projekta atbalstu. Jauniešiem centrā ir pieeja virtuvei, spēļu telpai, biljarda telpai, tenisa telpai, virtuvei, semināru telpai, spoguļu telpai un sarunu telpai. Telpas ir izremontētas un aprīkotas ar nepieciešamo aprīkojumu. Skrīveros nav atsevišķu telpu jauniešu aktivitātēm, kultūras centra telpās darbojas jauniešu deju kolektīvi un skolas dienesta viesnīcas telpās notiek jaunsardzes nodarbības.

Jauniešu brīvprātīgā darba organizēšana novados notiek atšķirīgi.

- Aizkraukles novadā ir izstrādāts Jauniešu brīvprātīgā darba organizēšanas nolikums, kurš nosaka kārtību, kādā tiek apliecināta personas pieredze, kas gūta, ilgstoši veicot brīvprātīgo darbu Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā. Jauniešiem ir iespējas veikt brīvprātīgo darbu – pasākumu organizēšanu (AIIC, AJD un biedrībās), sniegt atbalstu dzīvnieku aizsardzības biedrībai “Felida” un piedalīties projektos, kultūras un sporta pasākumos. 2019. gadā brīvprātīgo darbu vismaz 50 stundu apjomā veica 39, jaunieši, 2020. gadā – 30.

- Jaunjelgavas un Kokneses novados jaunieši darbojas brīvprātīgi, taču oficiāla šī darba atzišana ir plānošanas stadijā, nav izstrādāta sistēma. Neretas novadā aktivitātes netiek uzskaitītas, un arī Skrīveru novadā brīvprātīgo darbs netiek organizēts.
- Pļaviņu novadā jauniešiem ir iespēja veikt brīvprātīgo darbu, kura koordinators ir JIC “Ideja”. Jaunietis ar nostrādātām 100 darba stundām (ierakstītas brīvprātīgā darba grāmatiņā) saņem pašvaldības apliecinājumu par brīvprātīgā darba veikšanu novadā. Visdraudzīgākās un atbalstošākās brīvprātīgā darba veikšanas iestādes jauniešiem ir JIC “Ideja”, bērnu centrs “Pepija”, kā arī aktīva līdzdalība ir novada sporta pasākumos.

Jaunieši darbojas arī pašpārvaldēs un komisijās – Aizkraukles novada vidusskolas pašpārvaldē un Aizkraukles novada Jaunatnes konsultatīvajā komisijā, kas ir pašvaldības izveidota konsultatīva un koordinējoša padomdevēja institūcija, kas veicina vietējās jaunatnes politikas saskaņotu izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā. Jaunjelgavas vidusskolā darbojas skolas parlaments, abās Neretas novada skolās un Skrīveros – skolēnu pašpārvaldes. Kokneses novadā notiek darbs skolu pašpārvaldēs (Bebros, Koknesē), bet nav atsevišķas komitejas vai pasākumu budžeta jaunatnes politikas aktivitāšu īstenošanai. Pļaviņu novadā jauniešu līdzdalība ir skolas pašpārvaldē un skolas EKO padomē.

Aizkraukles novadā 2018. gadā izveidota Aizkraukles novada jauniešu dome, kuras biedri ir jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Tās darbu vada Jauniešu padome (7 vēlēti jaunieši) un konsultē Jaunatnes lietu speciālists, izveidotas komitejas. Jauniešu domes mērķi ir veicināt jauniešu līdzdalību un personīgo izaugsmi politiskajā, izglītības, sporta, sociālajās un kultūras norisēs vietējā, valsts un starptautiskā mērogā; veicināt jauniešu iesaisti jaunatnes politikas veidošanā, nodrošināt vidi, kurā tiek attīstīti jauniešu aktuālie jautājumi; sadarboties un izzināt Aizkraukles novada pašvaldības darbību. Jaunjelgavā darbojas neformāla jauniešu dome, bet pārējos novados šādu iniciatīvu nav.

Stiprinot blakus esošo novadu sadarbību, tiek īstenots Starpnovadu sadarbības projekts “Sveiks, kaimiņ!” (identifikācijas Nr. VP2020/1.2-4). Tā ietvaros tiek veidota sistēma, kura nodrošina iespēju jauniešiem un jaunatnes jomā iesaistītajiem speciālistiem īstenot institucionālo sadarbību Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novadu ietvaros un starp novadiem, jauniešu līdzdalību novadu sabiedriskajā dzīvē, prasmju attīstību un kompetenču uzlabošanu, brīvprātības principu nostiprināšanu un izpratnes veicināšanu par jaunatnes politikas īstenošanas instrumentiem novadu kopējās Jaunatnes politikas veidošanā.

Novērtējums

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir ļoti labas iestrādes jaunatnes politikas īstenošanā, bet tā nav atsevišķi definēta joma pašvaldībā un nav vienota skatījuma par to, kādai jomai pakļautībā noteikt jaunatnes lietas, turklāt ne visās pašvaldībā ir izstrādāti jaunatnes politikas plānošanas dokumenti. Jaunatnes jomas attīstīšanai netiek noteikts budžets (algām jaunatnes jomas darbiniekiem, līdzekļi telpu uzturēšanai, pasākumu organizēšanai, transportam u.c.), ir lielas atšķirības jaunatnes speciālistu noslodzē, atalgojumā un veicamajos pienākumos. Trūkst speciālistu ar atbilstošu kvalifikāciju.

Telpas jauniešu brīvā laika pavadīšanai novados atšķiras – no labiekārtotas daudzstāvu ēkas jeb jauniešu centra līdz nelielām istabām, kur nav iespējams veikt kvalitatīvu darbu ar jauniešiem, kā arī jauniešiem nav vietas, kur drošā vidē uzturēties un īstenot savas iniciatīvas.

Pārsvārā jaunatnes joma koncentrējas lielākajos centros un attālākajos pagastos nav attīstīta. Nepieciešama brīvprātīgā darba attīstīšana un atzīšana visos novados, jauniešu līdzdalības veicināšana. Vērojams arī pašu jauniešu iniciatīvas trūkums un pasivitāte iesaistīties pasākumos, aktivitātēs.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā jāpievērš uzmanība jaunatnes jomas sakārtošanai – jāizstrādā vienota stratēģija, jānosaka vieta un forma pašvaldības struktūrā, paredzot līdzekļus budžetā jomas attīstībai, jāstiprina darbinieku kapacitāte un profesionālā pilnveide.

Bērnu un ģimenes politika

Aizkraukles novadā tiek sniegts finansiāls atbalsts ģimenēm sociālo pabalstu un/vai nodokļu atvieglojumu veidā, vienreizējs pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu. Tiek piešķirts atbrīvojums no līdzmaksājuma Aizkraukles Mākslas skolā un P. Barisona Aizkraukles Mūzikas skolā, Aizkraukles novadā deklarētajām daudzbērnu ģimenēm, maznodrošinātām un trūcīgām ģimenēm tiek piešķirtas brīvpusdienas skolēniem no 1. līdz 12. klasei, apmaksāta pirmsskolas izglītības iestāde bērniem, mācību pabalsts studentiem līdz 24 gadu vecumam. Visiem skolēniem līdz 9. klasei ir pieejamas brīvpusdienas.

Tiek sniegts emocionālais atbalsts ģimenēm – psihologa pakalpojumi, sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, sociālā darbinieka konsultācijas, vecāku apmācības “Bērna emocionālā audzināšana”, kursi topošajiem jaunajiem vecākiem, tiek veidotas izglītojošās atbalsta grupas pusaudžu vecākiem, kā arī notiek Latvijas Bērnu fonda organizēta vasaras nometne “Upe” bērniem ar īpašām vajadzībām.

Kokneses novadā darbojas domes apstiprināta Starpinstitucionālās sadarbības komisija ģimenes lietu jautājumos. Komisijā ir pārstāvji no katras izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas, pašvaldības policijas. Komisija izskata jautājumus, kas saistīti ar bērnu tiesību ievērošanu pašvaldības teritorijā, kā arī izskata un risina individuālus ģimeņu jautājumus. Kokneses novadā darbojas Ģimenes atbalsta dienas centrs, kā arī ģimenes atbalsta centrs “Dzeguzīte” Iršu pagastā.

Skrīveru novadā tiek sniegts finansiāls atbalsts ģimenēm sociālo pabalstu un/vai dažādu maksājumu veidā, vienreizējs pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu.

Pļaviņu pilsētā darbojas Sākumskolas vecuma bērnu rotaļu un attīstības centrs “Pepija”, kurā bērniem tiek nodrošinātas kvalitatīvas brīvā laika pavadīšanas iespējas ārpus skolas.

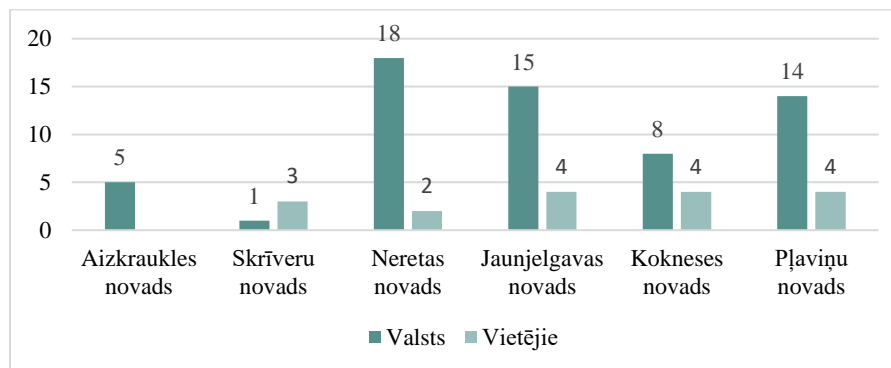
4.4. Kultūrvide un sports

Kultūrvidi un tās attīstību kādā teritorijā nosaka un ietekmē dažādi apstākļi – gan tādi, kas saistīti ar kultūras un mākslinieciskās jaunrades procesiem, gan tādi, kas veido šo procesu kontekstu jeb fonu. Svarīgākie kultūrvides procesus veidojošie faktori ir teritorijas daba un vēsture, kultūrvēsturiskais mantojums, apdzīvojuma struktūra, demogrāfiskie un sociālie rādītāji, notikumi, personības, kultūras dzīvi ietekmējošā infrastruktūra – transports, objektu inženiertehniskais stāvoklis, globālās informācijas pieejamība. Savukārt kultūras norišu izvērtēšanā svarīga ir dažādu statistikas datu analīze.

Sports un veselīgs dzīvesveids ir pamats sabiedrības veselības nodrošināšanai, kā arī sniedz cilvēkiem gandarījumu un prieku, stiprina raksturu un gribasspēku, iemāca disciplīnu. Sports ir cieši saistīts ar kultūras norisēm, jo sacensības un sporta svētki vienlaikus ir arī kultūras pasākumi, kuru galvenā sastāvdaļa ir sports. Aktīvs dzīvesveids ir ikviena cilvēka veselības pamatā, bet vienlaikus sports nes arī novadu vārdu pasaulē un iedvesmo jauniem sasniegumiem.

Kultūrvēsturiskais mantojums

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā pēc Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem atrodas 78 kultūras pieminekļi, no tiem 61 valsts nozīmes un 17 vietējie (30. attēls).

30. attēls. Kultūras pieminekļu sadalījums pēc nozīmes (avots - <https://www.nkmp.gov.lv/>)

Aktuālais valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļu saraksts un izvietojums skatāms Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes tīmekļa vietnē <https://www.nkmp.gov.lv/>.

Sadalījumā pa kultūras pieminekļu tipiem jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā visvairāk ir arheoloģijas (senkapi, pilskalns, skanstis) un arhitektūras pieminekļi, ir arī viens pilsētībūvniecības pieminekļi – Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskais centrs, un divi industriālie kultūras

pieminekļi – Mūra tilts pār Vesetas upi Pļaviņu novadā un Strūves ģeodēziskā loka punkts “Bristene” ar lauka observatoriju. Skrīveros atrodas vietējas nozīmes vēstures piemineklis – ūdensdzirnavas ar vilnas pārstrādes iekārtu.

Ne vien novadu, bet visas Latvijas un vēl plašākā mērogā pazīstami tādi arhitektūras pieminekļi kā Aizkraukles, Ērberģes, Pļaviņu, Gostiņu luterāņu baznīcas, Vecmēmeles, Neretas, Vecbebru, Iršu, Odzianas un Stukmaņu muižu apbūve, Kokneses pilsdrupas.

Visi mākslas kultūras pieminekļi atrodas Neretas novadā, starp tiem ir ērģeles, vitrāžas, cilnis fasādē, kapa plāksne – piemineklis V. Efernam Neretas luterāņu baznīcā, kancele un tās gleznojumi, ērģeļu luktu gleznojumi Ērberģes luterāņu baznīcā.

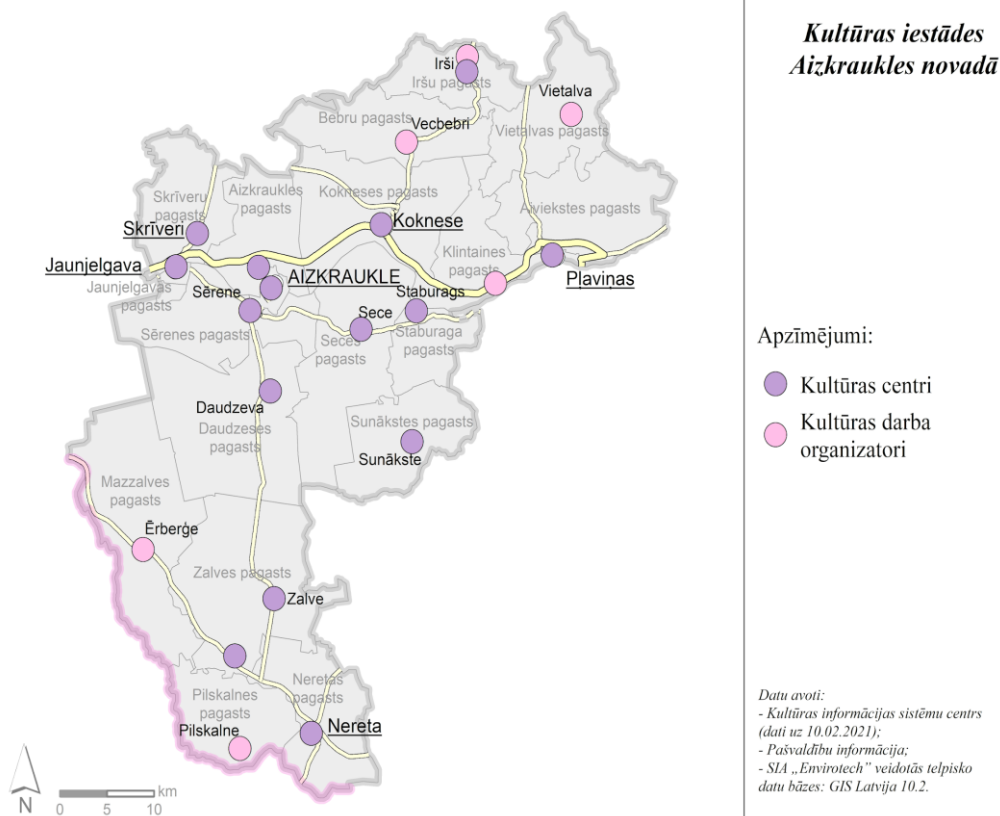
Nozīmīga vieta novadu kultūrvēsturiskajā mantojumā ir rakstnieku J. Jaunsudrabiņa un A. Upīša, gleznotāja A. Štrāla, komponista P. Barisona, valodnieka J. Endzelīna dzimtajām vietām un radītajām kultūras vērtībām.

Novērtējums

Bagātais kultūras un vēstures mantojums, paaudzēs veidots un uzturētas kultūras dzīves tradīcijas ir pamats nākotnes sabiedrības attīstībai, tāpēc kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana un tradīciju turpināšana ir ļoti nozīmīga gan ekonomikas izaugsmei, sekmējot jaunu uzņēmumu un darbavietu radīšanu, gan sabiedrībai kopumā, nodrošinot garīgo vērtību stiprināšanu, sakoptu un pievilcīgu dzīves vidi un attīstot tūrisma infrastruktūru un kultūrvietas.

Kultūras centri un estrādes

Pašvaldības funkcijas kultūras darba organizēšanā, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, tautas jaunrades un sabiedriskās rosības, kultūras un mākslas politikas realizēšanā apvienotajā Aizkraukles novadā īsteno 16 dažādu nosaukumu kultūras iestādes – kultūras centri, kultūras nami, klubi, saietu nami, tautas nami, 5 kultūrvietas (kultūras darba organizatori (31. attēls)) un 4 muzeji (32. attēls).

31. attēls. Kultūras iestāžu izvietojums (avots – pašvaldības).

Kultūras iestādes, kultūras darba organizatori un to darbības rādītāji 2019. gadā

Nr.p.k.	Kultūras iestādes nosaukums	Skaits 2019. gadā	
		pasākumi	apmeklētāji
1.	Aizkraukles novada kultūras nams	119	21 480
2.	Aizkraukles pagasta kultūras nams	10	2600
3.	Jaunjelgavas novada kultūras nams	70	5000
4.	Sērenes tautas nams	20	768
5.	Seces pagasta kultūras nams	65	2912
6.	Staburaga saieta nams	49	1646
7.	Daudzevas saieta nams	49	2547
8.	Sunākstes pagasta saieta nams	28	1500
9.	Skrīveru Kultūras centrs	48	9310
10.	Neretas kultūras nams	81	7892
11.	Zalves kultūras nams	18	1296
12.	Sproģu saieta nams		
13.	Mazzalves kultūras darba organizators	40	2686
14.	Pilskalnes kultūras darba organizators	17	505
15.	Kokneses kultūras nams	58	10 940
16.	Iršu klubs	22	1467
17.	Bebru Klubs	21	978
18.	Pļaviņu novada kultūras centrs	87	11 180
19.	Aiviekstes pagasta kultūras darbinieks	4	450
20.	Klaintaines pagasta kultūras darbinieks	12	1450
21.	Vietalvas pagasta kultūras darbinieks	9	1340

2019. gadā vislielākais rīkoto pasākumu skaits (13. tabula) bijis Aizkraukles novada kultūras namā (119), Pļaviņu novada kultūras centrā (87) un Neretas kultūras namā (81), bet mazākais – Aizkraukles pagasta kultūras namā (10). Lielākais apmeklētāju skaits bijis Aizkraukles novada kultūras namā (21 480), Pļaviņu novada kultūras centrā (11 180) un Kokneses kultūras namā (10 940), vismazākais – Sērenes tautas namā (768).

Katrā novadā kultūras darba organizēšana un koordinēšana tiek veikta atšķirīgi – Aizkraukles novadā kultūras darbu organizē un vada Aizkraukles novada kultūras nams, kurš savu darbību veic 3 adresēs: Spīdolas ielā 2 – pilsētas kultūras nams, Rūpniecības ielā 10 Aizkrauklē – amatiermākslas kolektīvu mēģinājumu telpas, Kalna ielā 10 Aizkraukles pagastā – pagasta kultūras nams. Kokneses novadā kultūras darbu koordinē Kokneses kultūras nams, bet Bebru un Iršu pagastos darbojas kultūras darba organizatori. Jaunjelgavas novada kultūras nams atbild par kopīgu kultūras nozares plānošanu, dziesmu un deju svētku procesu novadā, novada lielajiem pasākumiem, skatēm, kā arī metodisko atbalstu, savukārt finansiāli katra kultūras iestāde pakļauta savam pagastam vai pilsētai. Skrīveru novadā kultūras darbu koordinē Skrīveru kultūras centrs. Centra pakļautībā ir arī tūrisma un sporta darba organizatori. Neretas novadā kultūras darbu koordinē izglītības, kultūras, sporta, tūrisma un jaunatnes lietu nodaļas vadītāja. Pļaviņu novadā kultūras darbu koordinē Pļaviņu novada kultūras centrs. Aiviekstes, Vietalvas un Klintaines pagastos darbojas kultūras darba organizatori.

Visos novados ir plašs amatiermākslas kolektīvu piedāvājums, kolektīvu skaits pēdējo piecu gadu laikā nav būtiski mainījies, bet dalībnieku skaitam ir tendence pieaugt.

Pļaviņu novadā darbojas 11 amatiermākslas kolektīvi – koris, 2 tautas deju kolektīvi, 3 vokālie ansambļi, līnijdeju kolektīvs, mūsdienų deju studija, amatierteātris, folkloras kopa, lietišķās mākslas pulciņš (Pļaviņu pilsētā 7, Vietalvas pagastā 2, Klintaines pagastā 1, Aiviekstes pagastā 1).

Neretas novadā – 4 amatiermākslas kolektīvi.

Skrīveru novadā 2019. gadā darbojās 14 amatiermākslas kolektīvi – 2 kori, 2 vokālie ansambļi, folkloras kopa, 6 deju kolektīvi, pūtēju orķestris, teātris un tekstilstudija.

Jaunjelgavas novadā 2020./2021. gada sezonā Jaunjelgavas kultūras namā darbojas 13 amatiermākslas kolektīvi.

Kokneses kultūras namā darbojas 15 kolektīvi – deju kolektīvi, teātris, folkloras kopa, kori, kapela, vokālie ansambļi, pūtēju orķestris.

Aizkraukles novadā darbojas 19 amatiermākslas kolektīvi – 12 deju kolektīvi, 2 kori, 3 vokālie ansambļi, tautas teātris, folkloras kapela, vokālā grupa, kā arī izglītības iestādēs 4 kori, 3 vokālie ansambļi, 7 deju kolektīvi, koklētāju ansamblis, vijolnieku ansamblis, akordeonistu ansamblis.

Kultūras norisēm plaši tiek izmantota arī cita pašvaldību infrastruktūra un vietas brīvā dabā:

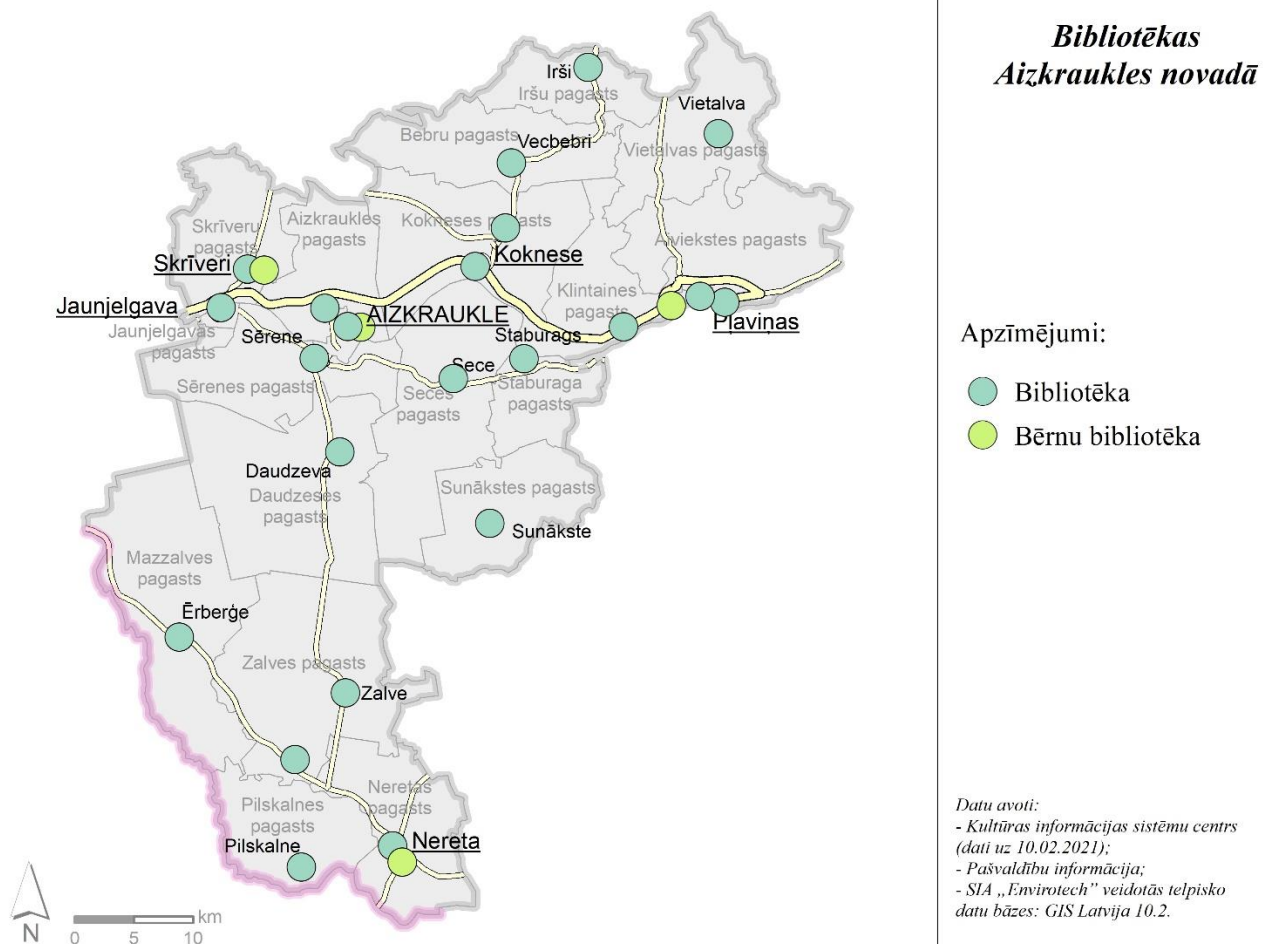
- **Pļaviņu novadā** pasākumi notiek Aiviekstes, Klintaines un Vietalvas pagasta pārvaldes ēkās, vasaras sezonā brīvdabas estrādēs – Draudzības parka brīvdabas estrādē, Klintaines pagasta brīvdabas estrādē, Vietalvas pagasta brīvdabas estrādē “Vesetas līcis”;

- **Neretas novadā** Pilskalnē – bijušās skolas zālē, Mazzalvē – sporta hallē, pagasta zālē un Ērberģes muižas zālē, pasākumi aktīvi tiek organizēti arī bibliotēkās un abos muzejos, vasaras periodā pasākumi notiek Neretas, Mazzalves un Pilskalnes brīvdabas estrādēs;
- **Skrīveru novadā** vasaras sezonā – vidusskolas stadionā, A. Upīša muzeja dārzā, Skrīveru dendroloģiskajā parkā, ābeļdārzā pie kultūras centra;
- **Kokneses novadā** – Kokneses pagastā Kokneses estrāde (jānomā mobilā skatuve), Tirgus laukums, Kokneses pilsdrupas un parks, Blaumaņa pagalms, novada domes zāle un TIC zāle. Bebru pagastā – Brīvdabas estrāde Mežaparkā, Vecbebru tehnikuma kompleksa aktu zāle, Tēlnieka V. Jākobsona memoriālā māja – muzejs. Iršu pagastā – Iršos laukums pie Magazīna un Pērses sākumskolas aktu zāle;
- **Jaunjelgavas novadā** – Liepu parka estrādē Jaunjelgavā, Seces pagasta estrādē, tirgus laukumā – Aizsargu laukumā (kopš 2020. gada augusta), kā arī tiek izmantota skolas sarīkojumu zāle un sporta halle. Sērenē – pagasta centra laukumā, kā arī sporta hallē. Staburaga pagastā – estrāde un P. Barisona piemiņas namiņš Vīgantes parkā, Sunākstes pagastā – Sunākstes estrādē;
- **Aizkraukles novadā** – estrāde Aizkraukles pagastā (avārijas stāvoklī); pasākumi tiek rīkoti pilsētas centrālajā laukumā, laukumā pie kultūras nama, muzeja pagalmā, stadionā, izmantojot pārvietojamo skatuvi.

Kultūrvides veidošanā un kultūras pasākumu pieejamībā sava vieta ir arī baznīcām, kuras ir gan nozīmīgi arhitektūras pieminekļi ar mākslas vērtībām, gan kultūras pasākumu (koncerti, izstādes u.c.) norises vietas.

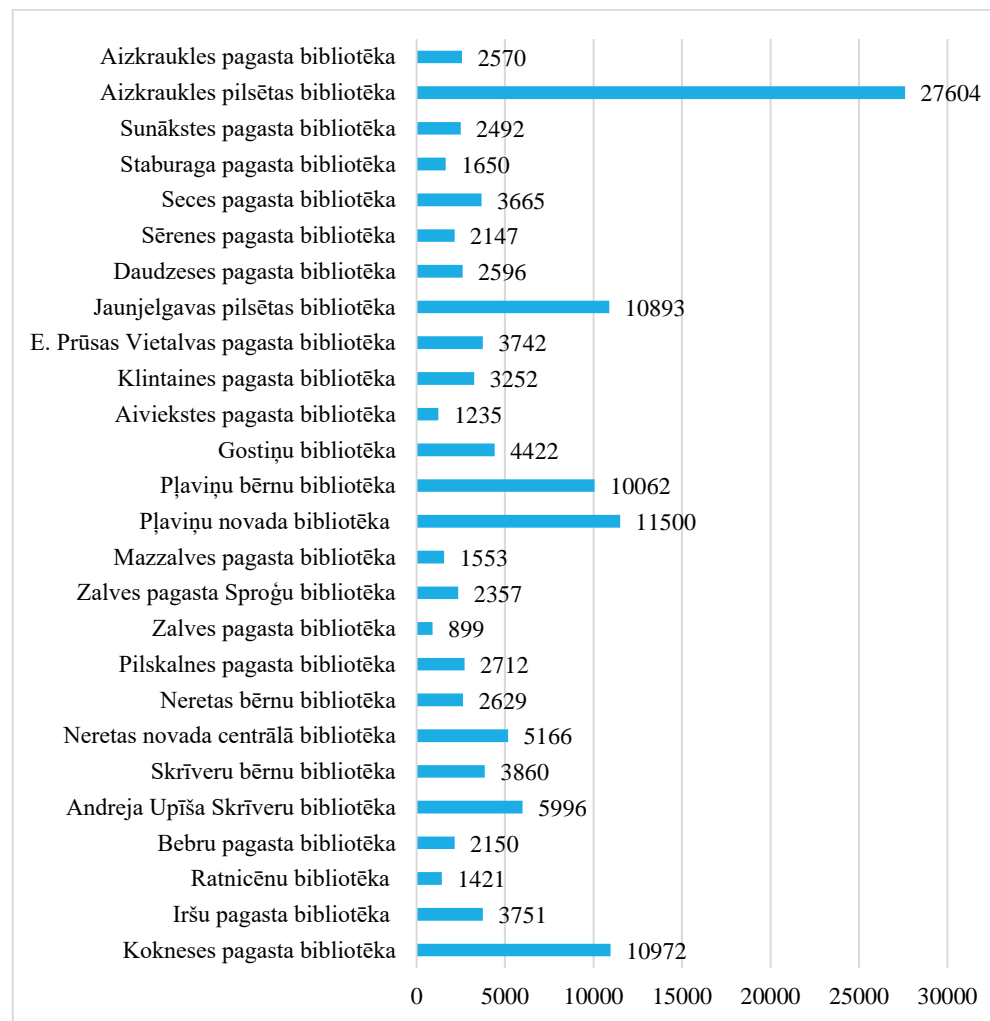
Bibliotēkas

Aizkraukles pilsētas bibliotēka veic reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas (Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Pļaviņu, Skrīveru novadu pašvaldības). Neretas novada bibliotēkām ir laba metodiskā vadība un atbalsts no Jēkabpils bibliotēkas. Visos sešos novados ir attīstīts bibliotēku tīkls (33. attēls), labs bibliotēku tiešo un attālināto pakalpojumu un resursu pieejamības nodrošinājums.

33. attēls. Bibliotēku izvietojums (avots – pašvaldības).

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā 2019. gadā darbojās 26 bibliotēkas – apmeklējumu skaits tajās bijis ļoti atšķirīgs (34. attēls).

34. attēls. Bibliotēku apmeklējumu skaits 2019. gadā (avots – pašvaldības).

Visas publiskās bibliotēkas ir akreditētas. Pieejams daudzveidīgs grāmatu un citu izdevumu krājums, visās bibliotēkās ir pieejams interneta pieslēgums, labs datortehnikas nodrošinājums darbiniekiem.

Izveidots Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs, kurā nepieciešams iekļaut arī Neretas novada bibliotēku krājumu.

Atsevišķas bibliotēkas nodrošina VPVKAC pakalpojumus. Izveidojušās labas pasākumu tradīcijas un sadarbība ar citām iestādēm – skolām, tūrisma informācijas punktiem, kultūras namiem.

Latvijas nacionālās bibliotēkas Kompetenču attīstības centrs nodrošina Bibliotekāru profesionālās pilnveides iespējas.

Novērtējums

Attīstītais bibliotēku tīkls nodrošina iedzīvotājiem pakalpojumu pieejamību iespējami tuvu to dzīvesvietai, un bibliotēkas pilda kultūrvietu funkcijas, organizējot pasākumus un nodrošinot socializēšanās iespējas. Bibliotēku darbiniekiem ir plašas zināšanas, tomēr zemais atalgojums rada speciālistu trūkumu, izteikta arī personāla novecošanās un motivācijas trūkums, jaunu speciālistu piesaistes problēmas. Bibliotēkām ir atšķirīgs finansējums tālākizglītības kursiem, kas ierobežo bibliotekāru profesionālo pilnveidi un konkurētspēju, jaunu kompetenču ieguvī.

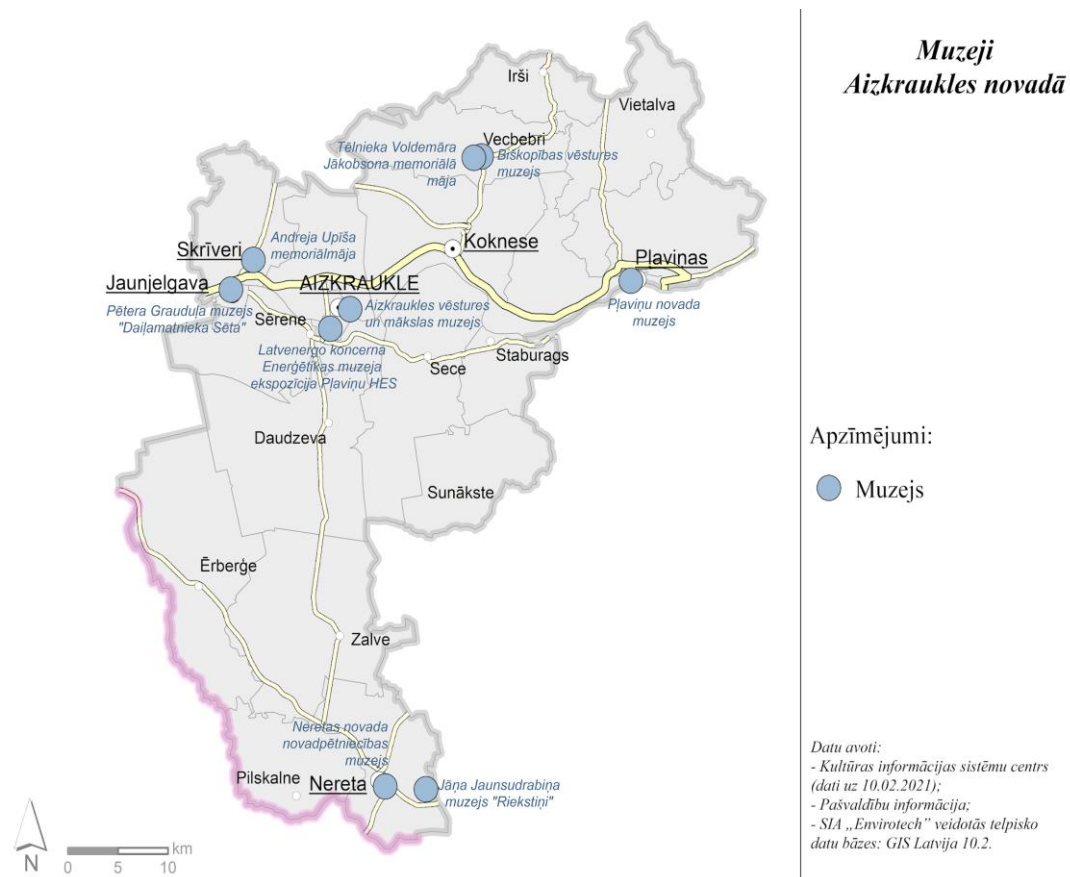
Bibliotēkām nepieciešama infrastruktūras, īpaši apmeklētāju datoru, atjaunošana, bibliotekāru nodrošinājums ar viedierīcēm, jaudīgāks interneta pieslēgums, vienotas tehniskās apkalpošanas sistēmas izveide. Daļā bibliotēku telpas neatbilst vides pieejamības prasībām.

Iedzīvotāju skaita samazināšanās rada jaunus izaicinājumus un nepieciešamību meklēt inovatīvus risinājumus, piemēram, mobilo bibliotēku izveidi.

Muzeji

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā darbojas četri pašvaldības muzeji, kā arī četri citi muzeji – Latvenergo koncerna Enerģētikas muzeja ekspozīcija Pļaviņu HES, Latvijas Bīskopības vēstures muzejs, Andreja Upīša memoriālmāja – specializēts muzejs Skrīveros un Pētera Grauduļa muzejs “Daiļamatnieka Sēta” Jaunjelgavā.

Novadu muzeji ir akreditēti un ir Muzeju apvienības biedri. Muzejiem ir izstrādātas attīstības programmas.

32. attēls. Pašvaldības muzeju izvietojums (avots – pašvaldības).

Nr.p.k.	Muzeja nosaukums	Skaitis 2019. gadā	
		pasākumi	apmeklētāji
1.	Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejs	12	10 151
2.	Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs "Riekstiņi"	32	3956
3.	Neretas novada novadpētniecības muzejs	34	1372
4.	Tēlnieka Voldemāra Jākobsona memoriālā māja	6	523

Pašvaldību muzejos lielākais rīkoto pasākumu skaits 2019. gadā (14. tabula) bijis Neretas novada novadpētniecības muzejā (34), bet lielākais apmeklētāju skaits – Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā (10 151).

Nozīmīgākie pasākumi un tradīcijas

Novados tiek organizēti tradicionālie gadskārtu svētki, novadu un pagastu svētki, valsts svētki, kapusvētki, amatierkolektīvu pasākumi, senioru pasākumi, Dzejas dienas, Mātes un Tēva dienas, Bērnu svētki, iesaiste Muzeju nakts un citos pasākumos valsts mērogā u.c.

Skrīveru novadā – septembra pirmajā sestdienā dendroloģiskajā parkā Parka svētki, janvārī "Deju olimpiāde", Lieldienās mazo izpildītāju koncerts "Pavasara cīrulīši" u.c. Kultūras centrā regulāri notiek profesionālu mākslinieku un amatieru gleznu, tekstilmākslas izstādes. Tiek rīkoti pavasara un rudens gadatirgi. Jauna tradīcija ir brīvdabas kino Institūta stadionā.

Jaunjelgavas novadā – "Gada notikums novadā", mūzikas festivāli "Draugi" un "Saules Ritmi Sēlijā", novada svētki "Magdalēnas svinības Fridrihštātē", festivāls "Dziesminieku dienas Sēlijā", Sēlijas Tautas mākslas svētki, novada Tautas mākslas svētki, Mākslas plenēri, Brīvdabas teātru svētki. Sunākstē – G. F. Stendera piemiņas pasākums. Secē – Vecgada Masku balle.

Kokneses novadā – Sama modināšanas svētki, amatiereteātru saiets "Pērses krastos" (reizi divos gados), "Kokneses ziņģe", deju kolektīvu sadancis "Sadancošana Alainē".

Neretas novadā – Muižas diena, J. Jaunsudrabiņa piemiņas diena.

Aizkraukles novadā – Kalēju diena Kalna Ziedos, Eiropas čempionāts ātrumlaivām, Uzņēmēju dienas, muzikālais konkurss "Klusie ūdeņi", Gada notikums.

Pļaviņu novadā – pilsētas svētki "Piektdienas Pēcpusdienas Pikniks Pļaviņu Pļavā", Kamermūzikas dienas.

Iedzīvotāji aptaujā kultūru ierindojuši piektajā vietā no četrpadsmit starp prioritārajām jomām, aiz veselības aprūpes, ražošanas attīstības, izglītības un infrastruktūras (ceļi, komunikācijas u.c.). Kultūra nav īpaši izcelta ne pie novadu priekšrocībām, ne trūkumiem, tikai Neretas novadā kā galveno priekšrocību respondenti norādījuši bagāto kultūrvēsturisko vidi un Sēlijas novadu, bet Skrīveru novadā – bibliotēkas, mūzikas un mākslas skolu.

Aptuveni 70 % no respondentiem ir apmierināti gan ar kultūras pasākumu pieejamību, gan kvalitāti, bet kultūras un atpūtas pasākumu piedāvājums apmierina 65,3 % respondentu.

Aptaujas komentāros norādīts, ka kultūras pasākumi notiek, taču vēlētos daudzveidīgāku kultūras piedāvājumu (kino, koncerti, u.c.), kas paredzēts dažādām vecuma grupām. Lai gan iespējas ir visiem un atliek tikai izvēlēties, izteikti dominē viedoklis, ka trūkst pasākumu un izklaides jauniešu auditorijai.

Novērtējums

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā izveidojušās spēcīgas tradīcijas un ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Ir saglabājušās tradīcijas strādāt koordinēti Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšanā, notiek visu 6 novadu kultūras darba koordinācijas sanāksmes, tautas mākslas kolektīvu skates notiek saskaņoti visā apvienotā Aizkraukles novada teritorijā. Dziesmu svētku repertuāra apguvi koordinē kopīgi virsvadītāji.

Veismīgi norit sadarbība ar citām iestādēm katra novada ietvaros, pagastos īpaši laba sadarbība kultūras, sporta un tūrisma speciālistiem, cieša sadarbība starp visiem novadiem pasākumu īstenošanā, piemēram, Aizkraukles Deju svētki, Tautas mākslas svētki Vīgantē, amatiermākslas kolektīvu repertuāru apguves skates u.c. Neretas un Jaunjelgavas novadam izveidojušās tradīcijas Sēlijas kultūrvēsturiskajā novadā, Sēlijas apvienība, kopīgi tautas mākslas svētki “Sēlija rotā”. Tomēr nepieciešams izveidot koordinējošu institūciju un metodiskā atbalsta mehānismu, lai nodrošinātu gan pasākumu plānošanu un mārketingu, gan mērķauditorijas izpēti un piedāvājuma dažādošanu, kultūrvēsturisko novadu identitātes saglabāšanu.

Vairākos novados ir atjaunota kultūras infrastruktūra, arī estrādes, veiksmīgi tiek piesaistīti līdzekļi VKKF projektu konkursos, tomēr šajā jomā trūkst atbalsta un kapacitātes projektu līdzekļu piesaistei un ir vēl daudz darāmā – kultūras namiem Jaunjelgavā, Sērenē un Aizkraukles pagastā, kā arī brīvdabas estrādēm Jaunjelgavā, Staburaga pagasta Vīgantes parkā, Seces pagastā nepieciešama pārbūve, Sunākstē jāatjauno deju laukums. Nepieciešams atjaunot kultūras iestāžu materiāli tehnisko bāzi, ieviest modernās tehnoloģijas. Izvērtēt iespējas mazākās apdzīvotās vietās veidot multifunkcionālus centrus, lai samazinātu infrastruktūras uzturēšanas izmaksas.

Būtiska nākotnē būs nozares speciālistu paaudžu maiņa, jaunu speciālistu piesaiste, kapacitātes paaugstināšana un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana.

Kultūrvides attīstību ietekmēs Covid-19 pandēmijas sekas, kas mainīs sabiedrības paradumus un amatiermākslas procesus. Sabiedrībā parādās pieprasījums pēc pasākumiem, kuros gūt pieredzi, nevis tikai pasīvi vērot. Kultūras darba organizācijām būs izaicinājums mainīties un pilnveidoties.

Sports

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā ir daudzveidīgas iespējas nodarboties ar sportu gan jebkuram iedzīvotājam, gan augsta līmeņa sportistiem un sacensību rīkošanai.

Aizkraukles sporta hallē notiek sporta skolas audzēkņu treniņi, ir iespēja rīkot augsta līmeņa sacensības volejbolā, basketbolā, handbolā, telpu futbolā, florbolā un tenisā. Sporta hallē ir vingrošanas un cīņu zāles, trenāžieru zāle, skrejceļš, ārtelpās pieejams tenisa laukums un stadions.

Kokneses novadā nozīmīgs sporta infrastruktūras objekts ir Kokneses sporta centrs, kurā pieejams reģionā vienīgais peldbaseins, pieejama arī SPA zona. Peldbaseina noslodzes grafiks ir organizēts tā, lai to varētu izmantot gan novada skolu audzēkņi, gan citu novadu bērni, gan jebkurš Kokneses novada iedzīvotājs saskaņā ar Kokneses novada domes apstiprinātajiem maksas tarifiem.

Kokneses sporta hallē ir iespējams spēlēt telpu futbolu, florbolu, volejbolu, handbolu, basketbolu. Interesentiem ir iespēja darboties arī trenāžieru un aerobikas zālēs. Blakus stadionam ir izveidots skeitparks. Vasaras sezonā Kokneses sporta centrs piedāvā Koknesē aizvadīt sporta nometnes.

Bebru pagasta stadiona izmantošana Kokneses novada iedzīvotājiem un iestādēm ir bez maksas. Stadionā ir arī 2 pludmales volejbola laukumi, tenisa korts un skeitparks. 2009. gadā uzbūvēta Kokneses novada Iršu pagasta sporta halle, kur sporta nodarbības aizvada Pērses sākumskolas skolēni, trenējas Iršu un apkārtējo pagastu iedzīvotāji.

Neretā ir pludmales volejbola laukumi, skeitparks, sporta halle, stadions un futbollaikums. Mazzalves pagastā – sporta halle ar fitnesa zāli, tenisa korts, futbola un volejbola laukumi. Pilskalnē – futbola laukums. Visos pagastos ir trenāžieru zāles. Iedzīvotājiem pieejami āra trenāžieri pie Neretas SAC un Mazzalves sporta halles. Visos pagastos darbojas sporta organizatori.

Skrīveru novadā atrodas mūsdienīgs stadions ar vairāku sporta veidu laukumiem, kā arī basketbola un handbola laukums. Vidusskolās ēkā renovēta, moderna un aprīkota sporta zāle. Ziemā sporta entuziasti izveido distanču slēpošanas trases. Regulāri tiek organizētas orientēšanās aktivitātes.

Pļaviņu novadā atrodas atpūtas komplekss “Mežezers”, kur ziemā iespējams nodarboties ar kalnu slēpošanu, snovbordū, tiek nodrošināta inventāra noma, ziemas izklaides bērniem, bet vasaras sezonā sporta laukumi, peldvieta. Kalnu slēpošana pieejama arī bāzē “Cigoriņš”. Novadā pieejamas vairākas distanču slēpošanas trases – “Mailes”, “Jankas – Jaujas” – ar inventāra nomas iespējām, kas vasarā izmantojamas orientēšanās sacensību rīkošanai, kā arī rollerslēpošanai.

Jaunjelgavas novadā Jaunjelgavas pilsētā atrodas skeitparks, vidusskolas sporta bāze, slidotava, ielu vingrošanas rīki. Sunākstē – sporta zāle pagasta centrā, pludmales volejbola laukums blakus pagasta pārvaldei, sporta laukums pie bijušās skolas ēkas, ielu vingrošanas rīki blakus pludmales volejbola laukumam. Sērenē ir sporta zāle ar trenāžieriem, aktīvi darbojas sporta klubs “Sērene”, tradīcija – ikgadējā Eiropas sporta nedēļa septembrī. Secē – sporta zāle un skeitparks, Staburagā – āra volejbola laukums, Daudzevā – sporta zāle un āra vingrošanas rīki.

Aizkraukles novada Sporta skolā mācības notiek 2 izglītības programmās, kurās iespējams apgūt 9 sporta veidus – vieglatlētika, volejbols, handbols, basketbols, florbols, brīvā cīņa, biatlons, distanču slēpošana un orientēšanās sports. Sporta skolā uz deleģējuma līguma pamata mācību treniņu grupās mācās audzēkņi no visām apvienojamā Aizkraukles novada pašvaldībām.

Kokneses, Neretas, Jaunjelgavas, Skrīveru un Pļaviņu novadu skolēnu skaits sporta skolā sastāda vidēji 66 % no kopējā skolēnu skaita

Novērtējums

Novados ir laba sporta infrastruktūra gan telpās, gan ārtelpā, tiek organizēta aktīva sporta dzīve gan sportistiem, gan iedzīvotājiem, liela daļa sporta infrastruktūras pieejama izmantošanai bez maksas. Attīstīts plašs sadarbības partneru loks (uzņēmēji, NVO, pašvaldība, sporta entuziasti u.c.), stabils sponsoru atbalsts ilgtermiņā, kas balstās uz lokālpatriotismu. Par veiksmīgu sporta skolas un treneru darbu liecina augsti sasniegumi atsevišķos sporta veidos (vieglatlētikā, volejbolā, basketbolā, handbolā, pauerliftingā, ūdens motosportā u.c.).

Par sporta aktivitātēm tiek nodrošināta informācija gan pašvaldību mājaslapās, gan vietējos plašsaziņas līdzekļos, tomēr šie uzdevumi būtu jāpārvirza no sporta organizatoriem uz mārketinga, reklāmas un sabiedrisko attiecību speciālistiem.

Vērojama specializācija konkrētu sporta veidu attīstībā un koncentrēšanās lielākajos centros, kas samazina to pieejamību un daudzveidību audzēkņiem no attālākām vietām. Bērnu un jauniešu iesaisti sportā kavē audzēkņu noslodze vispārizglītojošās skolās, arī pašmotivācijas un disciplīnas trūkums, vecāku nepietiekama atbildība par treniņu un sacensību apmeklējumu, nepietiekams bezmaksas nodarbību piedāvājums. Augstu sasniegumu nodrošināšanai pietrūkst audzēkņu pēctecības, kvalificētu treneru un atbilstoša finansējuma sportistu augošo vajadzību apmierināšanai. Sporta infrastruktūras un inventāra atjaunošana un modernizēšana uzlabos sportošanas kvalitāti.

Nepieciešama pieejamo sporta veidu piedāvājuma dažādošana, jaunu sporta klubu un organizāciju veidošana. Iedzīvotāju vidū nepieciešami izglītojoši pasākumi par sporta nozīmi veselības uzlabošanā un sevis pilnveidošanā, motivēšanā aktīvam dzīvesveidam. Uzmanība jāpievērš visu iedzīvotāju grupu iespējām sportot un piedalīties pasākumos, arī senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jāattīsta sporta veterānu kustība.

Plašāk nepieciešams izmantot ūdeņu resursus, attīstot ūdens sporta veidus.

Līdzīgi kā kultūras jomu, arī sportu var ietekmēt Covid-19 pandēmijas sekas, mainot sabiedrības paradumus.

5. UZŅĒMĒJDARBĪBA

Faktori, kas nosaka uzņēmējdarbības veikšanu, ir novada teritoriālais izvietojums, nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte. Uzņēmējdarbību ietekmē arī normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošana, tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt jaunveidojamā Aizkraukles novada uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā.

Šajā nodaļā raksturota novada uzņēmējdarbības vide, analizējot uzņēmējdarbības aktivitāti, t.sk. uzņēmumu skaita dinamiku un struktūru, plašāk pārstāvētās nozares un tajās strādājošos uzņēmumus.

5.1. Uzņēmējdarbības pamatrādītāji

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā ir vērojamas lielas sociāli ekonomiskās atšķirības starp novada centru, pilsētām un attālākiem pagastiem.

Nodarbinātība

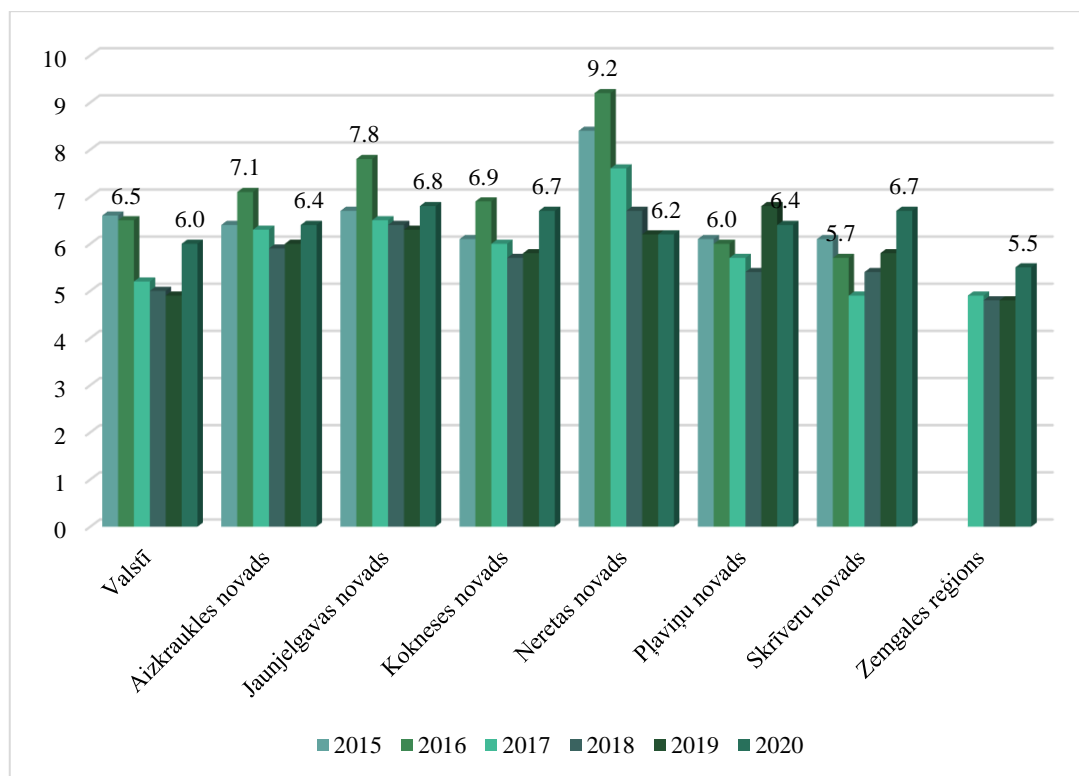
Saskaņā ar VSAA datiem (pārskata periods no 2020. gada janvāra līdz septembrim) jaunveidojamā Aizkraukles novada kopējais sociāli apdrošināto personu (gan tādas personas, kuras gūst ienākumus no algota darba vai ir pašnodarbinātas, gan tādas, kuras saņem bērna kopšanas pabalstus, paternitātes pabalstus, u.c. saskaņā ar likumā “Par sociālo apdrošināšanu” noteikto) skaits bija ir 15 669 personas, kas ir 53,2 % no visiem novada iedzīvotājiem jeb 79,1% no darbaspējas vecuma iedzīvotājiem. Sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu apjoms bija 846,51 EUR, viszemākais tas bijis Neretas novadā – 766,74 EUR (15. tabula).

15. tabula

Sociāli apdrošināto personu skaits un vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 2020. gadā (VSAA)

Novads	Skaits	Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)
Aizkraukles novads	4380	888,89
Jaunjelgavas novads	2617	822,84
Pļaviņu novads	2476	824,89
Kokneses novads	2710	851,44
Neretas novads	1718	766,74
Skrīveru novads	1768	875,17
Kopā	15 669	846,51

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem bezdarba līmenis jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībā laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam vidēji ir bijis augstāks nekā valstī kopumā un Zemgales reģionā (35. attēls), bet, salīdzinot pašvaldības, augstāki bezdarba rādītāji bijuši Neretas novadā, nedaudz zemāki – Pļaviņu un Skrīveru novados, taču statistikas datus būtiski izceļas 2016. gads ar augstākiem rādītājiem (5,7 – 9,2 %), kā arī 2020. gads, kurā novērojams bezdarba kāpums Covid-19 pandēmijas ietekmē gan pašvaldībās un reģionā, gan valstī kopumā.

35. attēls. Bezdarba līmenis 2015.–2020.gadā, % (avots – NVA).

Analizējot statistiku par bezdarbnieku skaitu problēmgrupās 2019. gadā (16. tabula), redzams, ka ir augsts ilgstošo bezdarbnieku un pirmspensijas vecuma bezdarbnieku skaita īpatsvars.

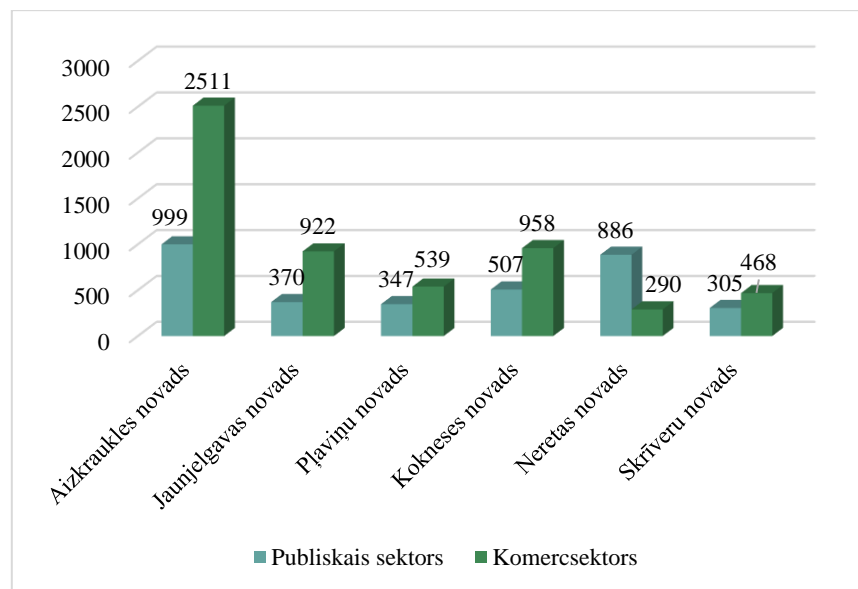
16. tabula

Bezdarbnieku skaits problēmgrupās 2019. gadā (VSAA)

Novadi, pilsētas	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Dzimums		Problēmgrupas			
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi - bezdarbnieki	Jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem	Pirmspensijas vecuma bezdarbnieki
Aizkraukles novads	292	152	140	69	49	17	50
Jaunjelgavas novads	200	90	110	40	22	14	33
Kokneses novads	181	92	89	42	20	15	25
Neretas novads	134	60	74	53	10	10	26
Pļaviņu novads	204	77	127	21	18	9	33
Skrīveru novads	113	55	58	18	11	7	19

Plānojot bezdarbnieku atbalsta politiku, jāapzinās brīvie darba resursi un politikas mērķi jāvērs uz iepriekšminēto sociālā riska grupu integrēšanu darba tirgū.

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas (vēstule 12.02.2021. Nr. VID.4.1/14.1/28) par nodokļu maksātājiem, kuru norādītā adrese datu apkopošanas brīdī bija jaunveidojamā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, kopumā vidējais darba ņēmēju skaits mēnesī 2020. gadā bija 8799, no tiem publiskajā sektorā 3317 jeb 37 % un komercsektorā 5609 jeb 63 % no kopējā skaita (tabula). Pārsvarā novados komercsektorā nodarbināto skaits ir lielāks nekā publiskajā sektorā nodarbināto skaits, izņemot Neretas novadu, kurā vērojams būtisks publiskajā sektorā nodarbināto skaita īpatsvars – 75 % (36. attēls).

36. attēls. Nodarbināto skaits publiskajā un komercsektorā 2020. gadā (avots – VID)

Vidējais darba devēju skaits jaunveidojamā Aizkraukles novadā mēnesī 2020. gadā bijis 1061, to skaitā 25 publiskajā sektorā un 1036 komercsektorā (17. tabula).

17. tabula

Reģistrēto darba devēju un to nodarbināto skaits uz 01.02.2020 (VID)

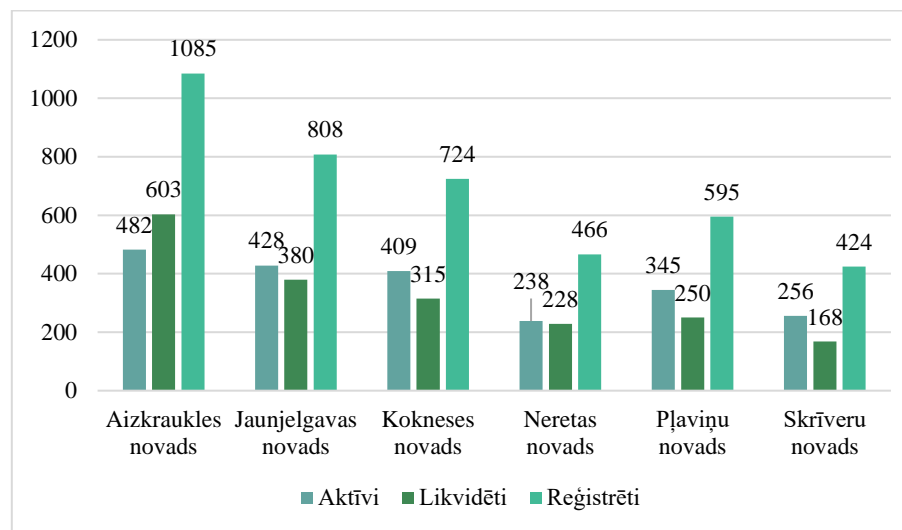
Administratīvi teritoriālā vienība	Apskatāmā kopa	Vidējais darba ņēmēju skaits mēnesī 2020. gadā	Vidējais darba devēju skaits mēnesī 2020. gadā
Aizkraukles nov.	Publiskais sektors	999	7
	Komercsektors	2511	319
	Kopā	3510	326
Jaunjelgavas nov.	Publiskais sektors	370	6
	Komercsektors	922	168
	Kopā	1292	174
Pļaviņu nov.	Publiskais sektors	347	2
	Komercsektors	539	139
	Kopā	886	141
Kokneses nov.	Publiskais sektors	507	5
	Komercsektors	958	186
	Kopā	1465	191
Neretas nov.	Publiskais sektors	886	2
	Komercsektors	290	96
	Kopā	1176	98
Skrīveru nov.	Publiskais sektors	305	3
	Komercsektors	468	128
	Kopā	773	131
Visā aplūkotajā teritorijā	Publiskais sektors	3414	25
	Komercsektors	5688	1036
	Kopā	9102	1061

Aizkraukles novada pašreizējās situācijas raksturojums

Informācija apkopota no pārskatiem “Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī” un mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijām. Analizējot datus, jāņem vērā, ka viens darba ņēmējs var būt nodarbināts pie vairākiem darba devējiem.

Uzņēmumi

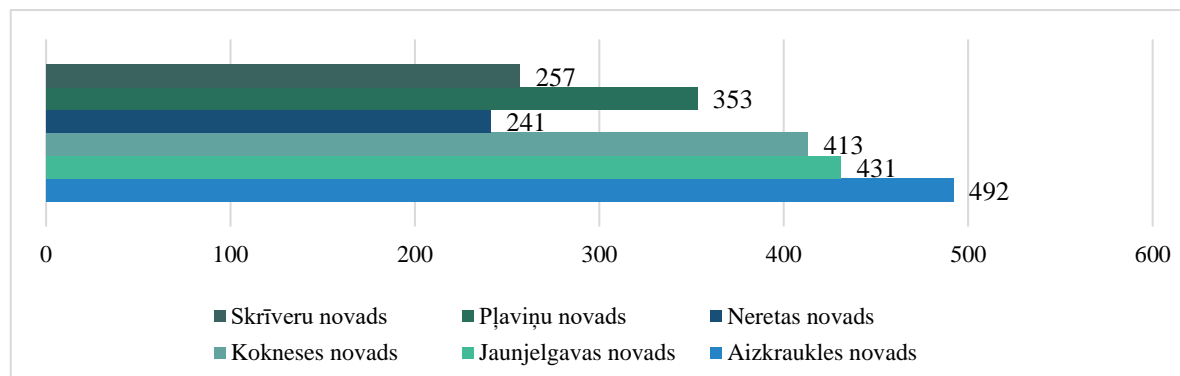
Jaunveidojamā Aizkraukles novadā pēc SIA “Lursoft IT” datiem 2021. gada 15. februārī kopumā bija reģistrēti aktīvi 2158 uzņēmumi, lielākais skaits Aizkraukles novadā – 482, mazākais Neretas novadā – 238 (37. attēls). “Lursoft” datubāzē uzkrāta statistika par uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamiku kopš 1991. gada – uzņēmumu dibināšanas un likvidēšanas procesi norit nepārtraukti, kopumā jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā šajā laika periodā nodibināti 4102 uzņēmumi, bet likvidēti 1944 jeb 47,4 % visu reģistrēto uzņēmumu, visvairāk Aizkraukles novadā – 55 %, vismazāk Skrīveru novadā – 40 %. Visos novados vērojama tendence, ka kopš 2015. gada ik gadu likvidēto uzņēmumu skaits ir lielāks nekā reģistrēto.

37. attēls. Aktīvo, reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaits 1991.–2020. gadā (avots – SIA “Lursoft IT”)

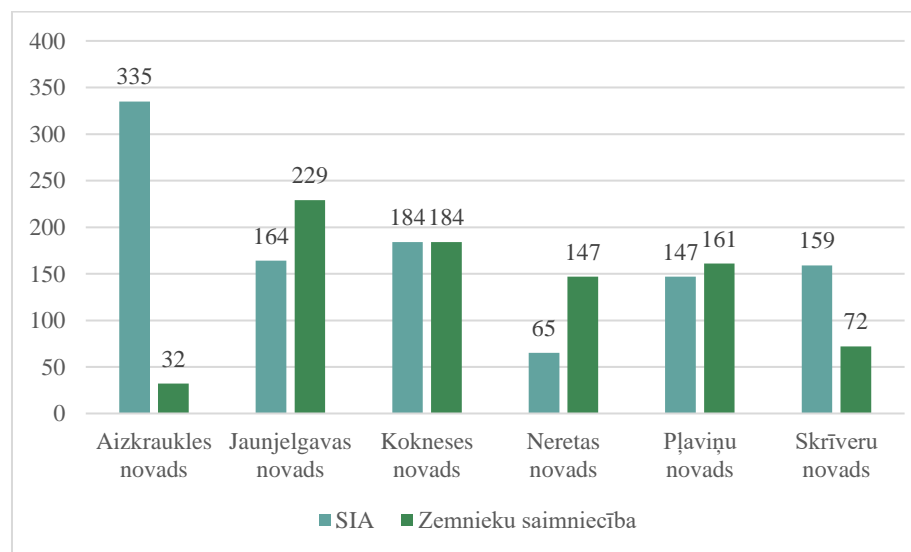
Uzņēmējdarbības jomas

Pēc SIA "Lursoft IT" datiem uz 15.02.2021. jaunveidojamā Aizkraukles novadā bija 2187 aktīvi uzņēmumi, to skaita sadalījums pa esošajiem novadiem skatāms 38. attēlā.

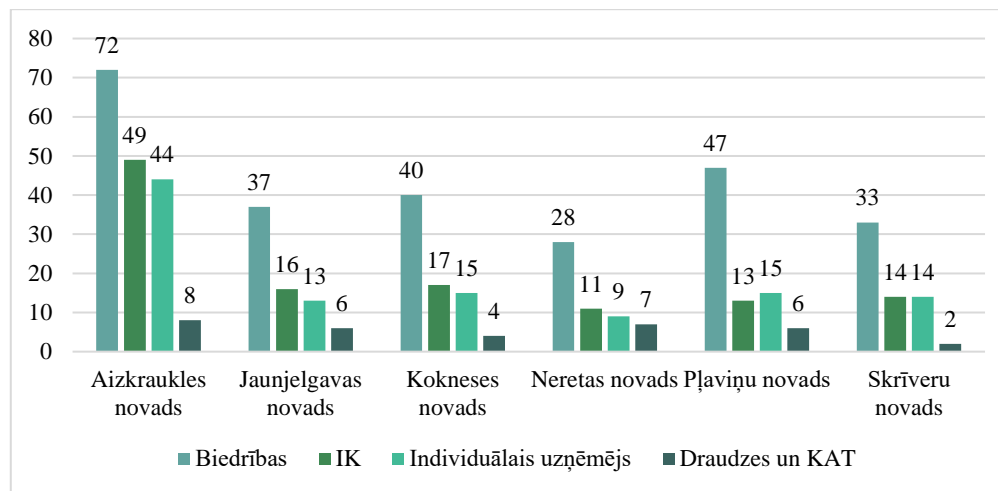
38. attēls. Aktīvo uzņēmumu skaits 2021. gada 15. februārī (avots – SIA "Lursoft IT")

Uzņēmējdarbības subjektu sadalījumā pa tiesiskajām formām (pēc reģistrētās adreses) jaunveidojamā Aizkraukles novadā 2019. gadā saskaņā ar SIA "Lursoft IT" datiem visvairāk bija sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA) – 1054 un zemnieku saimniecību – 825 (39. attēls).

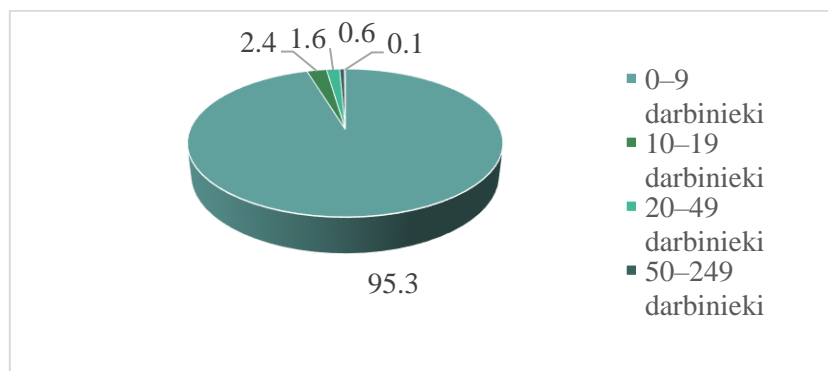
39. attēls. SIA un zemnieku saimniecību skaits novados (avots – SIA "Lursoft IT")

Aizkraukles un Skrīveru novados dominējošās ir SIA, Kokneses novadā vienāds skaits SIA un zemnieku saimniecību, bet pārējos novados vairāk ir zemnieku saimniecību. No citām tiesiskajām formām dominē biedrības – 257, individuālie komersanti (IK) – 120, individuālie uzņēmumi – 110 un reliģiskās organizācijas (draudzes un Katoļu baznīcas publisko tiesību juridiskā personas (KAT)) – 33 (sadalījums pa novadiem skatāms 40. attēlā), reģistrētas arī 5 akciju sabiedrības un 7 pilnsabiedrības.

40. attēls. Biedrību, IK, IU, draudžu un KAT skaits novados (avots – SIA “Lursoft IT”)

Lielākajā daļā jeb 95,3 % uzņēmumu 2019. gadā nodarbināto skaits ir 0–9, 2,4 % uzņēmumos strādā 10–19 darbinieku, 1,6 % uzņēmumu ir 20–49 darbinieki un tikai 15 uzņēmumos ir vairāk nekā 50 darbinieki (41. attēls).

41. attēls. Uzņēmumu īpatsvars pēc nodarbināto skaita, % (avots – CSP)

Uzņēmumu sadalījums pa darbības veidiem pēc *NACE* klasifikācijas (Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā) 2019. gadā skatāms 18. tabulā.

18. tabula

Uzņēmumu sadalījums pa darbības veidiem pēc *NACE* klasifikācijas (CSP)

	Aizkraukles novads	Jaunjelgavas novads	Kokneses novads	Neretas novads	Pļaviņu novads	Skrīveru novads
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	46	191	139	172	108	45
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	-	5	2	-	3	-
Apstrādes rūpniecība	43	22	27	7	23	20
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	4	3	1	3	3	2
Ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	3	1	1	1	1	-
Būvniecība	38	13	22	11	9	25
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts	105	24	34	13	33	24
Transports un uzglabāšana	26	10	9	8	10	8
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	16	5	11	3	9	-
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	11	6	2	3	2	5
Finanšu un apdrošināšanas darbības	8	2	1	-	2	1
Operācijas ar nekustamo īpašumu	33	8	15	5	10	9
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	63	14	19	8	14	15
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	10	4	4	3	12	9
Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana	-	-	-	-	-	1
Izglītība	9	2	10	1	1	4
Veselība un sociālā aprūpe	35	9	14	5	17	11
Māksla, izklaide un atpūta	14	4	6	1	8	5
Citi pakalpojumi	111	24	40	21	43	21

Kopumā lielākais uzņēmumu skaits – 701 uzņēmums – darbojas lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē, 233 uzņēmumi – vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta jomā, 142 – apstrādes rūpniecībā un 133 – profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā.

Lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma SIA “Lursoft IT” datubāzē reģistrēti pēc to reģistrācijas adreses, un katra novada 10 lielāko uzņēmumu 2019. gadā sarakstā (19.–24. tabula) nav iekļauti uzņēmumi, kuri reģistrēti ārpus novada teritorijas, bet nodarbina vietējos iedzīvotājus.

19. tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2016.–2019. gadā (SIA “Lursoft IT”) Aizkraukles novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
VIRŠI-A, AS	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	187 007 867,00	3,72	25,98	59,87
JELD-WEN LATVIJA, SIA	Finiera lokšņu un koka paneļu ražošana	63 463 516,00	1,24	-15,11	-12,14
Aizkraukles Saldumi, SIA	Kakao, šokolādes, konfekšu un citu cukuroto konditorejas izstrādājumu ražošana	4 119 823,00	5,29	142,14	n/d
Avēnija VP, SIA	Automobiļu apkope un remonts	3 949 858,00	11,89	10,35	8,48
Aizkraukles slimnīca, SIA	Slimnīcu darbība	3 368 602,00	22,42	42,45	52,09
AIZKRAUKLES SABIEDRĪBA, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	3 211 075,00	2,70	7,98	14,93
Kristīne B, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2 501 485,00	5,70	6,09	14,39
Akācija, SIA	Namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana	2 195 430,00	-4,65	-17,83	-4,86
Vidusdaugavas SPAAO, SIA	Atkritumu apstrāde un izvietošana (izņemot bīstamos atkritumus)	1 972 900,00	12,87	33,72	68,43
DJF, SIA	Elektroenerģijas ražošana	1 799 872,00	-14,40	-14,57	110,27

19. tabulā nav iekļauti Aizkraukles novada trīs lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma, kuri nav reģistrēti Aizkraukles novadā, to juridiskās adreses atrodas citur Latvijā, bet Aizkraukles novadā darbojas to ražotnes vai filiāles – akciju sabiedrība “Latvenergo” Pļaviņu HES ražotnes apgrozījums 2019. gadā bijis 437,53 miljoni EUR, akciju sabiedrības “Sadales tīkls” klientu apkalpošanas centra apgrozījums 2019. gadā bijis 320,94 miljoni EUR, savukārt lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības “LATRAPs” Aizkraukles filiāles apgrozījums 2018. gadā bijis 198,87 miljoni EUR.

20. tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2016.–2019. gadā (SIA “Lursoft IT”)

Jaunjelgavas novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
LATGRAN, SIA	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	79 306 628,00	27,69	33,93	-8,55
BILLERUDKORSNAS LATVIA, SIA	Mežizstrāde	57 393 064,00	-11,32	76,41	40,71
ASP PLUSS, SIA	Mežizstrāde	7 159 537,00	-4,26	17,21	10,43
MV Tara, SIA	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	3 430 868,00	13,31	31,29	44,64
Salenieku Bloks, SIA	Būvniecībai paredzēto betona izstrādājumu ražošana	3 244 619,00	-1,41	10,83	71,11
VAIROGI, Aizkraukles rajona Daudzeses pagasta zemnieku saimniecība	Mežsaimniecības palīgdarbības	3 153 757,00	15,73	22,53	36,06
AVR TRADING, SIA	Plaša sortimenta preču vairumtirdzniecības starpnieku darbība	2 246 597,00	374,33	23 769,50	672 533,83
DOK, SIA	Citur neklasificētie specializētie būvdarbi	1 899 698,00	-14,76	-11,66	3,72
O.K. KOKS, SIA	Mežizstrāde	1 366 603,00	-11,32	26,05	96,82
Ziedāni-1, Seces pagasta zemnieku saimniecība	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1 050 274,00	80,21	27,04	109,77

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
Pakavs, SIA	Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos	11 583 419,00	3,96	4,17	31,98
EIDZ transports, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	5 332 319,00	8,80	38,92	62,45
KŪDRAS ENERĢIJA, SIA	Kūdras ieguve	5 180 543,00	-5,90	1,90	14,11
ZS Pilslejas, SIA	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	4 406 266,00	9,15	14,34	62,40
Vecsiljāņi, SIA	Piena lopkopība	4 068 371,00	9,63	4,67	31,34
DUGLĀZIJA, SIA	Namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana	2 848 360,00	-20,02	17,91	-14,80
SINDA & V R, SIA	Mežizstrāde	2 823 856,00	-32,80	-28,87	-14,86
BALTPAL, SIA	Koka taras ražošana	2 715 930,00	-18,75	5,82	44,39
BRIEŽKALNI, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2 005 972,00	3,13	36,47	66,88
Hanza Development, SIA	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	1 487 668,00	8,33	111,28	629,57

21. tabulā nav iekļauti Kokneses novada trīs lielie uzņēmumi pēc apgrozījuma, kuri nav reģistrēti Kokneses novadā, to juridiskās adreses atrodas citur Latvijā, bet Kokneses novadā darbojas to ražotnes vai filiāles: SIA "PALLOGS" (zāģmateriāli, paletes, koka iepakojums), apgrozījums 2019.

gadā 13 602 063 EUR, 231 darbinieks, SIA “INOS” (brikešu kokogļu ražošana), apgrozījums 12 654 440 EUR, 10 darbinieki, SIA “Baumit” (sauso celtniecības maisījumu ražošana), apgrozījums 3 719 392 EUR, 27 darbinieki.

22. tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2016.–2019. gadā (SIA “Lursoft IT”)

Neretas novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
Liellopu izsoļu nams, SIA	Dzīvju lopu vairumtirdzniecība	18295560,00	-0,14	16,75	47,27
ĢĒĢERI, Aizkraukles rajona zemnieku saimniecība	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1986996,00	19,60	31,00	-5,32
FALKO-2, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1793242,00	0,87	-4,25	9,97
Roadway, SIA	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	1088150,00	232,48	188,48	181,42
BLĪGZNA, SIA	Citur neklasificētie specializētie būvdarbi	739605,00	-29,44	-42,21	-19,19
TĀLUMI, Neretas pagasta zemnieku saimniecība	Citu viengadīgo kultūru audzēšana	681135,00	77,88	1,16	158,56
DUNO, SIA	Citur neklasificēta inženierbūvniecība	640214,00	12,73	42,92	94,77
TM meistars, SIA	Automobiļu apkope un remonts	562053,00	n/d	n/d	3193,60
PUMPURI, Zemnieku saimniecība	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	464732,00	-5,78	11,97	21,94
Piekrastei.lv, SIA	Cita veida tūrīšanas darbības	423132,00	37,63	180,09	440,84

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2016.-2019. gadā (SIA "Lursoft IT")

Pļaviņu novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
PĻAVIŅU DM, SIA	Citur neklasificētu nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	3 689 431,00	-20,05	-14,27	-6,42
EXCELLENTE AUTO, SIA	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošana	2 243 262,00	41,04	38,28	156,86
MySport, SIA	Nespecializētā vairumtirdzniecība	2 061 376,00	39,75	91,73	99,54
Juniperus, SIA	Koka taras ražošana	1 476 734,00	20,40	53,85	53,42
OBBA TRADING, SIA (reorganizēts 26.06.2020)	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	1 410 690,00	39,50	247,70	n/d
Baltu Piens, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība	1 304 604,00	n/d	n/d	n/d
Arkli K, SIA	Mežizstrāde	1 042 244,00	30,38	6,93	40,77
Luste SZ, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	820 862,00	7,91	19,60	21,48
Pļaviņu komunālie pakalpojumi, SIA	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	798 219,00	-2,82	-3,71	-4,06
GRANNES, Vietalvas pagasta zemnieku saimniecība	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	778 281,00	10,49	51,28	38,37

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
Zaļās Zemes Enerģija, AS	Elektroenerģijas ražošana	985 562,00	-9,68	-50,77	-46,48
MADARAS, Skrīveru pagasta J. Rancāna zemnieku saimniecība	Piena lopkopība	769 545,00	4,64	-0,93	30,68
Skrīveru sēklkopības sabiedrība, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	719 896,00	-46,14	54,24	-25,83
I.F. Agrar, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	650 204,00	466,88	28,07	259,86
2A Būve, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	329 775,00	1,27	75,45	144,16
Artemīda L, SIA	Citur neklasificēta jaunu preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	320 149,00	28,26	50,43	67,30
Skrīveru saimnieks, SIA	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata	319 187,00	7,04	11,95	9,43
TRANSPORT A&R, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	312 125,00	147,18	265,98	n/d
ROKĀDE PLUS, SIA	Piena lopkopība	293 380,00	8,27	9,00	29,37
Baltic Steel Industry, SIA	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	279 037,00	n/d	n/d	n/d

Uzņēmumi ar vislielāko apgrozījumu 2019. gadā darbojušies Aizkraukles un Jaunjelgavas novados, kopumā tikai Skrīveru novadā lielāko uzņēmumu apgrozījums nav sasniedzis vienu miljonu, bet Kokneses, Jaunjelgavas un Aizkraukles novados visi desmit lielākie uzņēmumi ir ar apgrozījumu virs miljona.

Vislielākais apgrozījums – 187 miljoni – bijis akciju sabiedrībai “VIRŠI-A” Aizkraukles novadā, kas nodarbojas ar degvielas mazumtirdzniecību degvielas uzpildes stacijās, otrajā vietā ar 79,3 miljoniem SIA “LATGRAN” Jaunjelgavas novadā, kas nodarbojas ar industriālo kokskaidu granulu ražošanu un realizāciju, bet trešajā vietā ar 63,4 miljoniem – SIA “JELD-WEN LATVIJA” Aizkraukles novadā, kas nodarbojas ar dažādu veidu durvju ražošanu.

Starp lielākajiem pēc apgrozījuma ir uzņēmumi arī tādās darbības jomās kā konditorejas izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, slimnīca, mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība, kravu pārvadājumi, namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana, atkritumu apstrāde, elektroenerģijas ražošana, mežizstrāde un kokapstrāde, būvniecība un būvmateriālu ražošana, metāla konstrukciju ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, nekustamā īpašuma pārvaldīšana. Neretas, Kokneses un Skrīveru novados būtiska vieta starp lielākajiem uzņēmumiem ir lauksaimniecības nozarēm – dažādu lauksaimniecības kultūraugu audzēšanai, piena un gaļas lopkopībai, arī dzīvu lopu vairumtirdzniecībai.

Viens no rādītājiem, kas raksturo zemes izmantošanu lauksaimniecībai, ir vienotais platības maksājums (VPM), kas ir maksājums tieši lauksaimniekam un ko var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi (LIZ), kurā tiek audzēta kāda no atbalsttiesīgajām lauksaimniecības kultūrām, ja zeme ir uzturēta labā lauksaimniecības un vides stāvoklī. Pēc Lauku atbalsta dienesta apkopotās informācijas jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā 2019. gadā saņemti 1252 iesniegumi par 49 739,26 ha, visvairāk iesniegumu no Jaunjelgavas (343) un Neretas novadiem (333). Savukārt mazo lauksaimnieku atbalsts (MLS) ir vienkāršots ikgadējs tiešais maksājums 500 EUR apmērā par saimniecību, un tas aizstāj vienoto platības maksājumu (VPM), zaļināšanas maksājumu (ZAL), maksājumu gados jauniem lauksaimniekiem (JAL) un brīvprātīgu saistīto atbalstu (BSA). Lai saņemtu MLS, lauksaimniecības zemes platībai jābūt vismaz 1 ha, bet viena lauka platība ir vismaz 0,3 ha. Šim atbalsta veidam 2019. gadā bijuši 210 iesniegumi par 518,22 ha, visvairāk – Pļaviņu (50) un Kokneses (49) novados.

2020. gadā Latvijā norisinājās lauksaimniecības skaitīšanas datu vākšana, līdz 2021. gada 31. martam turpinājās datu precizēšana. Lauksaimniecības datu skaitīšana norit vienu reizi 10 gados, tajā iegūst visaptverošu informāciju par lauksaimniecības rādītājiem, kas ir pamats nozares analīzei, attīstības plāniem un programmām.

Apvienotajā Aizkraukles novadā darbojas Aizkraukles novada Uzņēmējdarbības atbalsta centrs, kas aktīvi darbojas vietējos un pārrobežu projektos, kuri vērsti uz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, sadarbojas ar Zemgales plānošanas reģionu un kaimiņu pašvaldībām. Novada uzņēmējiem tiek nodrošināta informācija par uzņēmējdarbības iespējām novadā, organizēti semināri, tikšanās. Ik gadu tiek rīkots uzņēmēju godināšanas pasākums, organizēts Biznesa ideju konkurss “Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā 2019”. Uzņēmējdarbības centrs nodrošina un plāno novada uzņēmēju mārketinga aktivitātes – piedalīšanos izstādēs un mārketinga materiālu sagatavošanu, veicina un koordinē pieredzes apmaiņas pasākumus un

publicitāti gan vietējā, gan starptautiskā līmenī. Pārskats par Uzņēmējdarbības atbalsta centra atbalsta veidiem un darbību iekļauts 2020. gadā sagatavotajā dokumentā “Darbība un stratēģija”.

2017. gadā izveidota Aizkraukles novada domes Attīstības komisija, kura izskata ar uzņēmējdarbības attīstību saistītos projektus, pasākumus (to skaitā arī Uzņēmēju dienu pasākumus), uzņēmēju godināšanas un izvirzīšanas jautājumus, pašvaldībai piederošo telpu un nekustamā īpašuma izmantošanu u.c. aktuālus jautājumus.

Pašvaldību iespējas uzņēmējdarbības veicināšanā ir bijušas atšķirīgas – saskaņā ar 2019. gadā VARAM iesūtītajām pašvaldību anketām, visos novados uzņēmējiem bijušas iespējas izmantot pašvaldību nekustamos īpašumus (telpas). Aizkraukles, Jaunjelgavas un Pļaviņu novados piemērotas zemes un telpu nomas atlaides, savukārt Aizkraukles, Kokneses un Pļaviņu novados īstenoti grantu (biznesa ideju) konkursi.

Pašvaldībā nodrošināta sadarbība ar LIAA Ogres biznesa inkubatora atbalsta vienību Jēkabpilī, Aizkraukles uzņēmējdarbības atbalsta centru, Zemgales plānošanas reģiona Uzņēmējdarbības centru, aktīvi īstenoti pārrobežu projekti tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai. Bezdarba samazināšanā pašvaldības un sociālie dienesti sadarbojas ar darba devējiem, nodarbinātības valsts aģentūru un citām valsts institūcijām.

Tūrisms

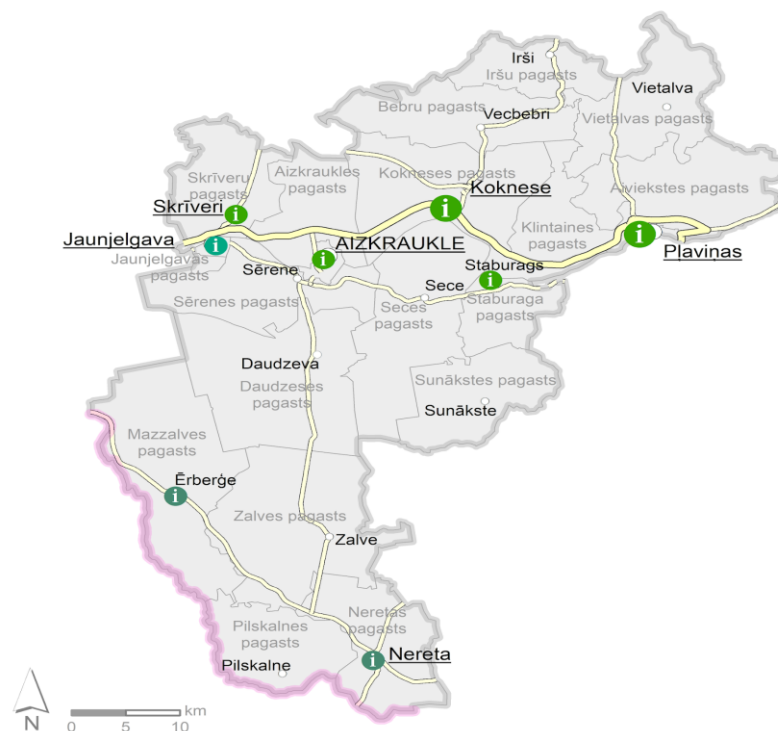
Jaunveidojamā Aizkraukles novada izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums abpus Daugavai un automaģistrāles A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža esamība veicinājusi daudzu tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas un izmitināšanas, atpūtas vietu, degvielas uzpildes staciju un citu tranzīta koridora apkalpes uzņēmumu attīstību. Šī autoceļa tuvumā atrodas arī daudzi tūrisma attīstībai nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma un citi apskates objekti. Izveidots plašs un daudzveidīgs piedāvājums, kas balstīts uz dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām – Daugavu un citiem iekšējiem ūdeņiem, neskartu dabu un ainavām, valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem, sakrālo mantojumu, senām kulta vietām, militāro un padomju laika mantojumu, nemateriālo mantojumu, izkoptām vietējām tradīcijām.

Izmantojot šīs esošās bagātības, ir plašas iespējas jaunu tūrisma produktu radīšanai un attīstībai, t.sk. ūdenstūrisma, ekotūrisma un “Zaļā kursa attīstībai” veicināšanai. Līdztekus tiem tiek radīti arī jauni apskates objekti, kā arī tūristus uzņem ģimenes

uzņēmumi ar senām tradīcijām mājas konditorejas izstrādājumu ražošanā.

Pēdējos gados uzlabotā autoceļu infrastruktūra Daugavas kreisajā krastā būs priekšnoteikums plašākai tūrisma attīstībai un tūristu piesaistei Sēlijā, kur ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums un tradīcijas.

Tūrisma informācijas centru un punktu, kā arī pašvaldības tūrisma speciālistu izvietojums novadā ir ļoti nevienmērīgs, koncentrējies ap Daugavas abiem krastiem (42. attēls). Jaunjelgavā tūrisma pakalpojumu sniegšanu nodrošina biedrība “RADI Jaunjelgavā”.

Tūrisma informācijas funkciju īstenotāji Aizkraukles novadā

Apzīmējumi:

- Tūrisma informācijas centrs
- Tūrisma informācijas punkts
- Biedrība "RADI Jaunjelgavā"
- Atbildīgais par tūrismu

Datu avoti:
- Pašvaldību informācija;
- SIA „Envirotech” veidotās telpisko datu bāzes: GIS Latvija 10.2.

42. attēls. Tūrisma informācijas funkciju īstenotāji un izvietojums (avots – pašvaldības).

Aktīvi notiek visu esošo novadu pašvaldību sadarbība tūrisma jomā – katru gadu Aizkraukles TIC sadarbībā ar kaimiņu novadiem izveido jaunu “Vidus Daugavas” bukletu, kurā atjaunota un iekļauta novadu aktuālākā tūrisma informācija latviešu, krievu un angļu valodā.

Novados tiek veidoti arī kopīgi tūrisma maršruti, organizēti starpnovadu pārgājieni: pārgājienu cikls – iepazīsti, izzini un sajūti Latviju 2020, Spectūrisma Skrīveru pārgājiens, Dabas sporta zāles pārgājiens Dabas parkā “Daugavas ieleja”, Daugavas pārpeldēšanas sacensības starp Jaunjelgavas un Skrīveru krastiem.

Vispopulārākie tūrisma objekti esošajā **Aizkraukles** novadā ir Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja “Kalna Ziedi” pastāvīgā ekspozīcija “Padomju gadi”, Pļaviņu HES atjaunotā vēstures ekspozīcija, dabas parks “Daugavas ieleja”. Novada mājaslapā pieejamas kartes, izdevums “Aizkraukles leģendas”, audiogids dabas parkam “Daugavas ieleja”.

Pļaviņu novadā populārākie tūrisma objekti ir maiznīca/kafejnīca “Liepkalni”, Odzianas muiža, Valsts nozīmes kultūras pieminekļi – Zviedru skanstis, Gostiņu luterāņu baznīca. Novadā atrodas vairākas apskates saimniecības – mini zoo “Karlīnas”, alus darītava “Bursh”. Pieejamas plašas aktīvās atpūtas iespējas gan vasarā (SUP dēļi, laivas, ūdens velosipēdi, izbraucieni ar vikingu liellaivu “Lāčplēsis”, brīvdabas skvoša laukums), gan ziemas sezonā (slēpošanas kalni “Mežezers” un “Cigoriņš”, distanču slēpošanas trases – “Jankas –Jaujas”, “Mailes”). Pļaviņās apskatāma ekspozīcija “Latvijas armija Pļaviņās 20. gs.”, Gostiņu kultūrvēsturiskais parks. Plašs naktsmītņu piedāvājums, dabas objekti, pastaigu maršruti.

Novadā 2020. gadā izveidota digitālā karte tūrisma maršrutu plānošanai Pļaviņu novadā, kas pieejama pašvaldības mājaslapā.

Neretas novadā apmeklētākie tūrisma objekti ir Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs “Riekstiņi”, Neretas evaņģēliski luteriskā baznīca un Ērberģes muiža. Pašvaldības mājaslapā pieejams tūrisma ceļvedis.

Skrīveru novadā populārākie tūrisma objekti ir Dendroloģiskais parks, Skrīveru pārtikas kombināts un “Skrīveru saldumi”. Tūrisma informācijas pieejamību nodrošina 1 darbinieks, kurš sniedz konsultācijas un informāciju par visiem novada tūrisma objektiem, no kuriem populārākie ir Dendroloģiskais parks (apmēram 14 450 apmeklētāju, papildus arī lielo tūroperatoru vizītes), Skrīveru pārtikas kombināts, ko ik gadu apmeklē aptuveni 11 900 interesenti, “Skrīveru saldumi” (6100 apmeklētāji) un “Skrīveru mājas saldējums” (5300 apmeklētāji).

Izveidots apvienotais velomaršruts Skrīveri–Klidziņa–Daugavas ieleja–LLU Zemkopības institūts–Aizkraukles pilskalns–Aizkraukle –Bilstiņi–Koknese–Likteņdārzs. Maršruts izveidots Daugavas ielejas dabas parka un trīs novadu pie Daugavas – Skrīveru, Aizkraukles un Kokneses – iepazīšanai. Visas šīs pilsētas savieno dzelzceļa līnija, līdz ar to dzelzceļa satiksme ir ērti izmantojama maršruta plānošanā un šī reģiona apceļošanā ar velosipēdu. Posmā no Skrīveriem līdz Aizkrauklei var baudīt Daugavas ielejas ainavas. Skrīveros izveidoti 3 velomaršruti gandrīz 40 km garumā.

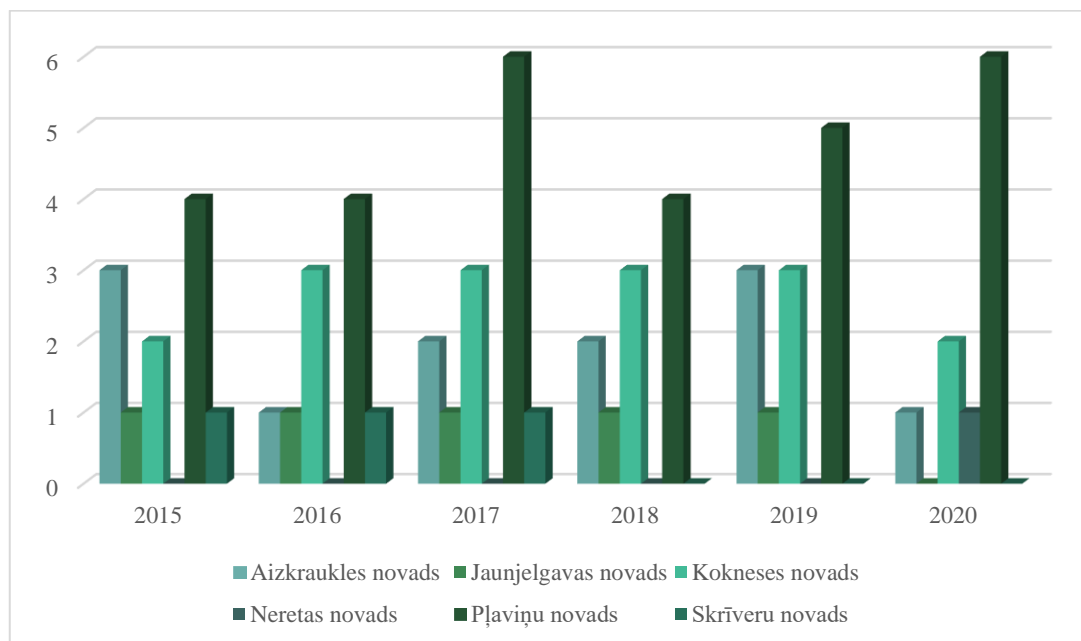
Kokneses novadā populārākie tūrisma objekti ir “Likteņdārzs”, Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Kokneses viduslaiku pilsdrupas, Kokneses parks, Radošā māja. Bebru pagastā – Latvijas Bīskopības vēstures muzejs, Tēlnieka Voldemāra Jākobsona memoriālā māja un Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Vecbebru muižas kungu māja. Iršu pagastā – Iršu muižas klēts-magazīna, Iršu muižas vācu kolonijas saimniecība Nr. 18, tagad zemnieku sēta “Nomaļi”.

Kokneses tūrisma informācijas centrs ir tiešā Kokneses novada domes Tūrisma un sabiedrisko attiecību nodaļas pakļautībā. Nodaļā strādā 7 darbinieki, nodaļas vadītāja, vadītājas vietniece, sabiedrisko attiecību speciāliste, divi tūrisma informācijas konsultanti, kā arī tūrisma sezonas laikā no aprīlim līdz oktobrim strādā divi klientu apkalpošanas speciālisti Kokneses viduslaiku pilsdrupu klientu apkalpošanas paviljonā. Kokneses TIC veic arī Kokneses viduslaiku pilsdrupu apsaimniekošanu.

Jaunjelgavas novadā populārākie tūrisma objekti ir Jaunjelgavas vecpilsēta un promenāde, Senie ebreju kapi, Staburaga pagastā – Vīgantes parks un “Dieva auss” skulptūra, Daudzeses pagastā – Aklā purva dabas taka, bet Seces pagastā - Strūves ģeodēziskais punkts “BRISTEN”. Mājaslapā tiek piedāvāts tūrisma buklets.

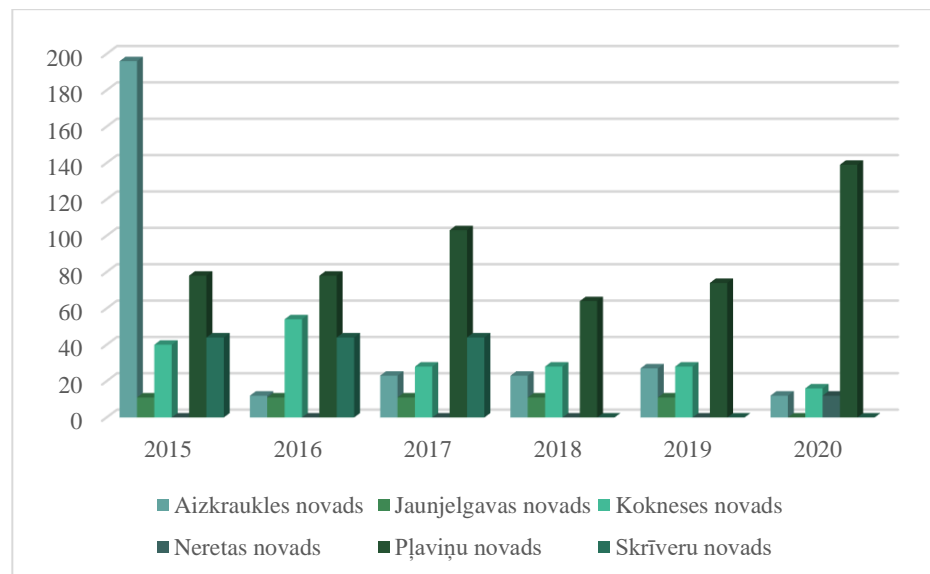
Netiek apkopota un nav pieejama viennozīmīga un salīdzināma statistika par tūristu skaitu un objektu apmeklējumu, ārvalstu tūristu skaitu un valstspiederību, piesummu novadu ekonomikā (naktsmītnes, ēdināšana, ieejas biļetes, iepirkšanās u.c.).

Tūrisma objektu apraksti un kartes ir pieejami mājaslapās digitāli, daudzi tūristi dodas uz apskates objektiem, neiegriežoties TIC, konsultējas telefoniski, e-pasta sarakstēs.

43. attēls. Viesnīcu un citu tūristu mītnu skaits 2015.–2020. gadā (avots – CSP)

2020. gadā pēc CSP datiem kopējais naktsmītņu vietu skaits jaunveidojamā novadā bijis 10 (43. attēls), no tām lielākā daļa (6) atradās Pļaviņu novadā, divas Skrīveru novadā un pa vienai Aizkraukles un Neretas novados, un, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, to skaitam ir tendence samazināties. Arī gultasvietu skaits naktsmītnēs laika periodā kopš 2015. gada ir samazinājies (44. attēls), un 2020. gadā kopumā bija pieejamas 179 vietas, bet 2015. gadā – 369.

44. attēls. Gultasvietu skaits naktsmītnēs 2015.–2020. gadā (avots – CSP).

Pašvaldību mājaslapās tūrisma sadaļās pieejamā informācija atšķiras no CSP pieejamās. Aizkraukles novadā nakšņošanu piedāvā divas skolu dienesta viesnīcas, apartamenti, brīvdienu mājas “Ceplī” un “Lejas Bitēni”, viesu mājas “Valteri” un “Pakalni”, atpūtas komplekss “Zariņi”. Jaunjelgavas novadā pieejamas brīvdienu mājas “Kraujas”, “Trīs istabas”, “Iecavnieki”, “Piešupīte” un “Brīvnieki”, kempings “Lapsu ciems”, Kempings pie Daugavas. Pļaviņu novadā tiek piedāvāta nakšņošana viesu namos “Camata”, “Krogusmāja”, “Jumiezis”, “Arita”, brīvdienu mājā “Kaļviļumi”, motelī “Bu-Bu”, atpūtas kompleksos “Mežezers”, “Mežezera stāsts”, “Avoti”, kempingos “Annas klints” un “Daugavas radzes”, kā arī nakšņošana teltīs alus darītavas “Bursh” teritorijā. Skrīveru novadā pieejama viesnīca “Klidziņa”, bet Kokneses novadā ir plašs naktsmītņu piedāvājums – viesnīca “Orinoko”, viesu mājas “Divas upes”, “Kūpiņšala”, brīvdienu mājas “Mazā kāpa”, “Sidrabi”, “Līči” un “Pērses krasts”, motelis “Astarte”, atpūtas kompleksi “Rančo Randevu” un “Kalnavoti”, Vecbebru tehnikuma dienesta viesnīca, kempingi “Garauši – Vecbordzēni”, “Daugavas radzes”, Bebru un Zutiņu pirtis, telšu vieta “Senči”. Piedāvājuma nav Neretas novada mājaslapā.

Izmitināšanas pakalpojumu sniegšanai Covid-19 pandēmijas laikā varēja pieteikties jebkura tipa tūristu mītne visā Latvijas teritorijā, kas spēj izpildīt un nodrošināt specifiskos epidemioloģiskās drošības pasākumus, saņemot Veselības inspekcijas apliecinājumu.

Covid-19 pandēmijas laiks radījis jaunus izaicinājumus arī ēdināšanas nozarei, piedāvājot ēdienus līdzņemšanai un arī ar piegādi, mobilus risinājumus, pārvietojamas kafējnīcas un burgernīcas uz riteņiem, piemēram, treileris “In-Burger”, kas Pļaviņu novadā piedāvā ātrās uzkodas, kafiju, saldējumu.

Nepieciešamas jaunas idejas tūristu piesaistei – maršrutu izveide, piedāvājuma dažādošana.

Teritorijas attīstības indekss

Teritorijas attīstības indekss ir ikgadēja statistika, kuru apkopo un publicē Valsts reģionālās attīstības aģentūra. Teritorijas attīstības līmeņa indekss raksturo attīstības līmeni attiecīgajā gadā, parādot teritoriju augstāku vai zemāku attīstību salīdzinājumā ar vidējo attīstības līmeni valstī. Tas ir vispārināts rādītājs, ko aprēķina atsevišķi plānošanas reģioniem, republikas pilsētām un novadiem.

Lai rādītāji būtu savā starpā salīdzināmi, aprēķinā tiek izmantotas astoņu dažādu rādītāju standartizētās vērtības, un katrai no tām ir noteikts savs nozīmības svars (ietekme). Teritorijas attīstības līmeņa aprēķināšanas kārtība noteikta Ministru kabineta 2014. gada 1. jūlija noteikumos Nr. 367 "Reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas kārtība".

25. tabula

Teritorijas attīstības indekss 2019.gadā (VRAA)

Novads	Economiski aktīvo individuālo komersantu un komersab. skaits uz 1000 iedz.	Bezdarba līmenis	Trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Kopējais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedz.	Dabiskās kustības saldo uz 1000 iedz.	Ilgtērmiņa migrācijas saldo 1000 iedz.	Iedzīv. skaits virs darbsp. vecuma uz 1000 darbsp. vecuma iedz.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielums uz 1 iedz.	Attīstības līmeņa indekss		Attīstības līmeņa izmaiņu indekss pēc 2019. gada datiem, salīdzinot ar 2018. gada datiem	
									Vērt.	Rangs	Vērt.	Rangs
Aizkraukles novads	0,004	-0,005	-0,003	-0,096	-0,022	0,043	-0,041	0,007	0,113	45	0,069	45
Jaunjelgavas novads	-0,209	-0,020	-0,147	-0,031	0,040	-0,082	-0,021	-0,107	0,578	77	0,363	77
Kokneses novads	-0,092	0,003	-0,018	-0,031	0,073	-0,116	0,014	-0,041	0,207	57	0,014	56
Neretas novads	-0,293	-0,017	-0,124	0,003	-0,171	-0,083	-0,015	-0,145	0,845	89	0,631	90
Pļaviņu novads	-0,203	-0,044	-0,032	-0,095	-0,164	-0,029	-0,044	-0,084	0,694	86	0,498	86
Skrīveru novads	-0,122	0,003	0,005	0,027	-0,045	0,059	-0,088	-0,034	0,196	55	0,014	55

Latvijas 110 novadu pašvaldību rangā pēc teritorijas attīstības indeksa jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldības 2019. gadā ieņēma 45.–89. vietu, no kurām augstākajā bija Aizkraukles novads, bet zemākajā Neretas novads (25. tabula). Salīdzinot ar 2018. gadu, Kokneses novads ir pakāpies par vienu vietu zemāk, bet Neretas novads – par vienu vietu augstāk.

Iedzīvotāju aptaujā 69,5 % no respondentiem norādījuši, ka nav apmierināti vai drīzāk nav apmierināti ar darba iespējām novados un tikai 15,7 % no respondentiem ir apmierināti vai drīzāk apmierināti ar iespējām atrast labi apmaksātu darbu. No respondentu atbildēm un komentāriem var secināt, ka novados ir ļoti grūti atrast darbu, turklāt respondenti norāda, ka darba algas nav pietiekami konkurētspējīgas, tādēļ cilvēki izvēlas doties strādāt uz Rīgu. Respondenti aicina radīt uzņēmējiem pievilcīgāku uzņēmējdarbības vidi, sniegt atbalstu mazajiem uzņēmējiem, kā arī attīstīt tūrismu, lai veicinātu saistīto nozaru attīstību. Aptuveni puse no respondentiem ir apmierināti ar atbalstu uzņēmējdarbībai un uzņēmējdarbības uzsākšanai, tomēr iedzīvotājiem trūkst informācijas par pašvaldības piedāvāto atbalstu, t.sk. projektu sagatavošanā un apmācībās.

Konkurētspējas un stabilas uzņēmējdarbības attīstība aptaujā norādīta kā otrais svarīgākais novada attīstības virziens aiz iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanas un attīstības, bet tūrisma attīstība ierindota sestajā vietā.

Novērtējums

Jaunveidojamā Aizkraukles novada izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis attiecībā pret valsts galvaspilsētu un Latvijas teritoriju kopumā, kā arī dabas resursi un kultūrvēsturiskais mantojums sekmē labvēlīgu vidi uzņēmējdarbības attīstībai dažādās jomās, arī tūrismā. Pieejams plašs uzņēmējdarbības atbalsts, un ir augsta vietējo uzņēmēju aktivitāte. Ir salīdzinoši zems bezdarba līmenis, liela nozīme darbavietu nodrošināšanā ir arī lielo uzņēmumu filiālēm, kuras darbojas novada teritorijā. Pieaug darba devēju aktivitāte darbinieku izglītošanā.

Novadā attīstīta derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde, vērojamas bažas par kūdras nozares nākotni saistībā ar Eiropas Savienības zaļo kursu.

Pašvaldībās strādā kvalificēti darbinieki ar pieredzi projektu vadīšanā, pieaug ES fondu līdzekļu piesaiste uzņēmumu attīstībā un modernizācijā. Vienlaikus novadā trūkst aktīvu un uzņēmīgu cilvēku, kvalificēta darbaspēka. Darbaspēka piesaisti un saglabāšanu kavē salīdzinoši zemāks atalgojums nekā lielajos centros, neatbilstošas kvalitātes ceļu infrastruktūra, mājokļu trūkums, t.sk. jauniem speciālistiem. Uzņēmumos nepieciešams veidot prakses vietas un motivējošus piedāvājumus turpmākajam darbam.

Liels potenciāls ir industriālo teritoriju veidošanai, t.sk. sakārtojot degradētas teritorijas, tomēr attīstītāju un investoru piesaisti kavē ne tikai vietējie faktori, bet arī nestabilitāte valsts nodokļu politikā. Nepieciešama ES fondu piesaistīšanas iespēju pilnvērtīga izmantošana.

Iedzīvotāju skaita samazināšanās un aizplūšana uz citām teritorijām rada nepieciešamību inovatīviem risinājumiem iedzīvotāju piesaistei, veicinot attālināto darbu un nodrošinot tam atbilstošu vidi – kopstrādes telpas un IT risinājumus.

Lauksaimniecības zemes piemērotas dažādu lauksaimniecības nozaru attīstībai un produkcijas pārstrādei. Veiksmīgi darbojas lielsaimniecības, bet mazajām saimniecībām nepieciešami kooperēšanās mehānismi, lai spētu konkurēt ar lielsaimniecībām gan izmantojamo zemes platību, gan produkcijas izmaksu ziņā. Kopumā lauksaimniecībā trūkst kvalificēta, mūsdienu prasībām atbilstoša specializēta darbaspēka.

Nepietiekama lauksaimniecībā izmantojamo zemju platība traucē bioloģiskās lauksaimniecības attīstību. Lauksaimnieku NVO izveide un sadarbība ar pašvaldību dažādu jautājumu risināšanā sekmētu konkurētspējas paaugstināšanu, izmaksu optimizāciju.

Tūrisma nozarē izveidots plašs un daudzveidīgs piedāvājums, kas balstīts uz dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām – Daugavu un citiem iekšējiem ūdeņiem, neskartu dabu un ainavām, valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem, sakrālo mantojumu, senām kulta vietām, militāro un padomju laika mantojumu, nemateriālo mantojumu, izkoptām vietējām tradīcijām. Izmantojot šīs esošās bagātības, ir plašas iespējas jaunu tūrisma produktu radīšanai un attīstībai, t.sk. ūdenstūrisma, ekotūrisma un “Zaļā kursa attīstībai” veicināšanai. Jaunas iespējas paver tūrisma nozares digitalizācija un modernizācija. Pieaugot tūristu plūsmai, jāpaplašina izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu piedāvājums, sadarbībā ar tūrisma objektu īpašniekiem veicinot tūristu uzkavēšanos ilgāk nekā vienu dienu. Jādarbojas uzņēmējdarbības vides aktivizēšanā, uzņēmēju iesaistīšanā jaunu tūrisma produktu/objektu izveidē un pilnveidē. Ņemot vērā Lietuvas pierobežas ietekmi, īpaša uzmanība jāpievērš Lietuvas tūristu piesaistei, piedāvājot un izplatot informāciju arī lietuviešu valodā.

Sēlijas identitātes saglabāšana un Vidusdaugavas zīmola izveide izvirzāma kā priekšnoteikums gan kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai, gan novada atpazīstamības un tūrisma veicināšanai.

Plānveidīgai nozares attīstībai novadā nepieciešama Tūrisma rīcības plāna izstrāde, pārskatot esošo tūrisma informācijas centru un punktu izvietojumu, tūrisma organizatoru noslodzi un darbības teritorijas, kā arī svešvalodu prasmju pilnveidošana. Tūrisma nozares attīstība cieši saistīta ar ceļu infrastruktūras stāvokļa uzlabošanu, norāžu un stendu izvietojuma pilnveidošanu, veloinfrastruktūras izveidi un pilnveidošanu, dabas taku piedāvājuma un kvalitātes attīstību. Nepieciešamas mazināt sezonalitātes ietekmi tūrisma nozarē.

Nav vēl apzināta Covid-19 pandēmijas izraisīto seku ietekme uz ekonomiku novadā kopumā un īpaši tūrisma nozari, tūrisma plūsmu un maksātspēju, kas radīs nozarei jaunus izaicinājumus.

Latvijas 110 novadu pašvaldību rangā pēc teritorijas attīstības indeksa jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldības 2019. gadā ieņēma 45.–89. vietu. Jaunveidojamās pašvaldības izaicinājums būs tās teritorijas attīstības indekss nākamajos gados, lai to noturētu iespējami augstā līmenī Latvijas pašvaldību rangā.

6. TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

6.1. Transporta infrastruktūra

Satiksmes infrastruktūra ir viens no teritorijas infrastruktūras elementiem, kas nodrošina tās dzīvotspēju. Konkurētspējīga satiksmes infrastruktūra ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem teritorijas ekonomiskai izaugsmei.

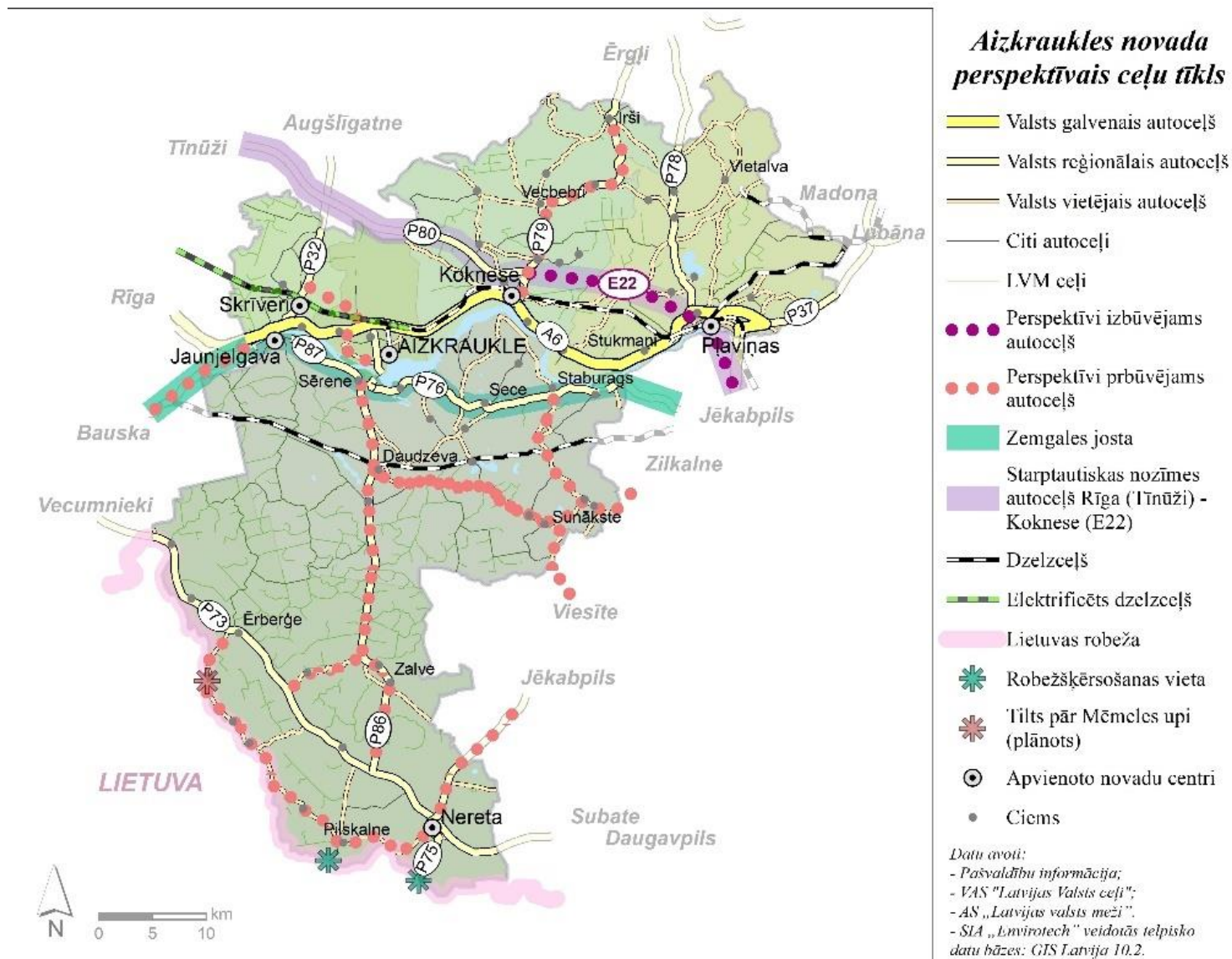
Autoceļi

Platības zem ceļiem saskaņā ar Valsts zemes dienesta 2020. gada datiem jaunveidojamā Aizkraukles novadā aizņem 2 % no visa novada teritorijas. Novadu šķērso Eiropas nozīmes autoceļš E22 Rīga–Maskava, kā arī liela nozīme ir Rietumu–Austrumu nacionālas nozīmes multimodālā transporta koridora sastāvdaļai – valsts galvenajam autoceļam A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki) (45. attēls). Starp valsts reģionālajiem autoceļiem jaunveidojamā Aizkraukles novada savienojamībā ar citiem lielajiem centriem izceļami autoceļi P87 Bauska–Aizkraukle un P76 Aizkraukle–Jēkabpils, kas nākotnē pēc plānotās pārbūves veidotu Zemgalei un Daugavas kreisā krasta pašvaldībām tik svarīgo asfaltēto autoceļu tīklu “Zemgales josta”.

Arvien lielāka nozīme ir novada dienvidu daļu šķērsojošam valsts reģionālajam autoceļam P73 Vecumnieki–Nereta–Subate, kas pēc pārbūves ir alternatīva valsts galvenajam autoceļam A6, lai ātri un ērti nokļūtu no Rīgas uz Daugavpili. Arī plānotais valsts reģionālā autoceļa P80 Tīnūži–Koknese turpinājums (Latgales autoceļš) līdz Pļaviņām nodrošinās ērtāku un drošāku transporta kustību Rīgas virzienā.

Savienojamībā ar citiem reģionālas nozīmes attīstības centriem būtiska nozīme ir valsts reģionālajam autoceļam P37 Pļaviņas (Gostiņi)–Madona–Gulbene, kas pie Pļaviņām savieno autoceļu A6 caur Madonu ar Gulbeni.

Visintensīvākā kravas transportlīdzekļu satiksme jaunā Aizkraukles novada teritorijā pēc AS “Latvijas valsts ceļi” datiem ir pa autoceļu P80 Tīnūži–Koknese, kur 2020. gadā no kopējā transportlīdzekļu skaita diennaktī 32 % bija kravas transportlīdzekļi.

45. attēls. Esošais un plānotais autoceļu tīkls jaunveidojamā Aizkraukles novadā (SLA "Baltkonsults").

26. tabula.
Valsts galvenie un reģionālie autoceļi
jaunveidojamā Aizkraukles novadā (avots – LVC)

Autoceļu iedalījums	Autoceļa nosaukums
Valsts galvenais autoceļš	A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža
Valsts reģionālais autoceļš	P32 Augšlīgatne–Skrīveri, P37 Pļaviņas (Gostiņi)–Madona–Gulbene, P73 Vecumnieki–Nereta–Subate, P75 Jēkabpils–Lietuvas robeža (Nereta), P76 Aizkraukle–Jēkabpils, P78 Pļaviņas–Ērgļi, P79 Koknese–Ērgļi, P80 Tīnūži–Koknese, P86 Sērene–Kalnieši, P87 Bauska–Aizkraukle

Kopumā novadā ir 1 valsts galvenais, 10 valsts reģionālie (26. tabula, 45. attēls) un 55 valsts vietējie autoceļi. Valsts autoceļu kopējais garums jaunveidojamā novada teritorijā pēc CSP datiem 2020. gadā ir 590 km, pašvaldību autoceļu garums – 761 km. Aptuveni 45 % no valsts autoceļiem ir ar melno (asfaltbetona vai citu bitumizēto) segumu, bet no pašvaldību autoceļiem tādi ir tikai 3,1 %, visi pārējie ir ar šķembu un grants segumu.

Esošais ceļu tīkls nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un esošo novadu centriem, kā arī Aizkraukli, un jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama, taču, tāpat kā visā valstī kopumā, arī jaunveidojamā Aizkraukles novadā nepieciešami autoceļu pārbūves un sakārtošanas darbi. 2019. gadā LVC sagatavotajā valsts galveno un reģionālo autoceļu vizuālā novērtējuma kartē valsts galvenā autoceļa A6 stāvoklis vērtēts kā teicams/labs, izņemot posmu no Aizkraukles līdz Pļaviņām, kas vērtēts kā apmierinošs. Daļai valsts reģionālo autoceļu dots teicams/labs novērtējums, bet vairāki autoceļi novērtēti kā slikti/ļoti slikti, piemēram, P79, P37, P86 (avots – Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam). 2021. gadā LVC plāno remontdarbus P86 Sērene–Kalnieši posmā no Sērenes.

Gan valsts, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs, taču daudzviet ciemus savienojšie ceļi ir neapmierinošā stāvoklī.

Nepieciešami risinājumi smagā autotransporta novirzīšanai pa autoceļu P87 apkārt Jaunjelgavas pilsētai, jo transporta intensitāte apdraud gan iedzīvotāju drošību, gan pilsētas kultūrvēsturisko centru, kā arī apvedceļa ap Skrīveriem izbūve no autoceļa P32.

Valsts autoceļu stāvokli pārvalda un kontrolē VAS “Latvijas Valsts ceļi” Centra reģiona Aizkraukles nodaļa. Pašvaldības ceļu uzturēšanu nodrošina pašvaldība sava budžeta ietvaros, kā arī piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus (27. tabula). Izdevumu apjoms gadu no gada pieaudzis, izņemot 2018. gadu, 2019. gadā kopējais izdevumu apjoms bija 930 118 EUR.

	2015	2016	2017	2018	2019
Aizkraukles novads	146 275	190 869	209 898	150 586	214 669
Jaunjelgavas novads	154 706	164 002	193 187	168 483	218 917
Kokneses novads	115 966	100 389	54 947	78 424	179 190
Neretas novads	87 914	79 712	66 893	78 850	90 118
Pļaviņu novads	126 658	151 949	166 960	103 623	164 905
Skrīveru novads	73 771	53 933	85 056	77 745	62 319
Kopā	705 290	740 854	776 941	657 711	930 118

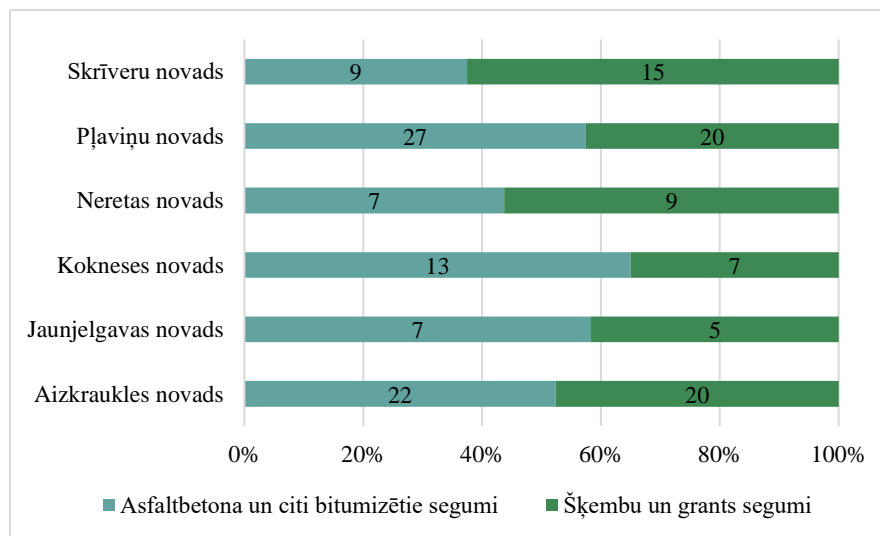
Novada teritorijā veikti un turpinās vērīenīgi AS “Latvijas valsts meži” meža ceļu pārbūves darbi. Ērberģes un Daudzevas savienojamībai nozīmīgs ir meža autoceļš, kuru neuztur pašvaldība.

Vēsturiski abu Daugavas krastu autoceļus Koknesē un Pļaviņās ir savienājušas pārceltuves.

E-uzlādes stacijas automobiļiem e-mobi tīklā atrodas Jaunjelgavā, Aizkrauklē un Koknesē (<http://portal.e-mobi.lv/>). Uzlādes iespējas ir arī Skrīveru novadā pie viesnīcas “Klidziņa” (<http://www.e-transport.org/>). Uzlādes vietu nevienmērīgais izvietojums neveicina elektroautomobiļu ieviešanu ikdienā.

Pašvaldības ielas

Pēc CSP datiem, kopējais pašvaldību ielu garums jaunveidojamā Aizkraukles novadā 2020. gadā bija 161 km, no tām 53 % ar melno segumu (46. attēls).

46. attēls. Pašvaldību ielu sadalījums pēc seguma 2020. gadā, km (avots – CSP)

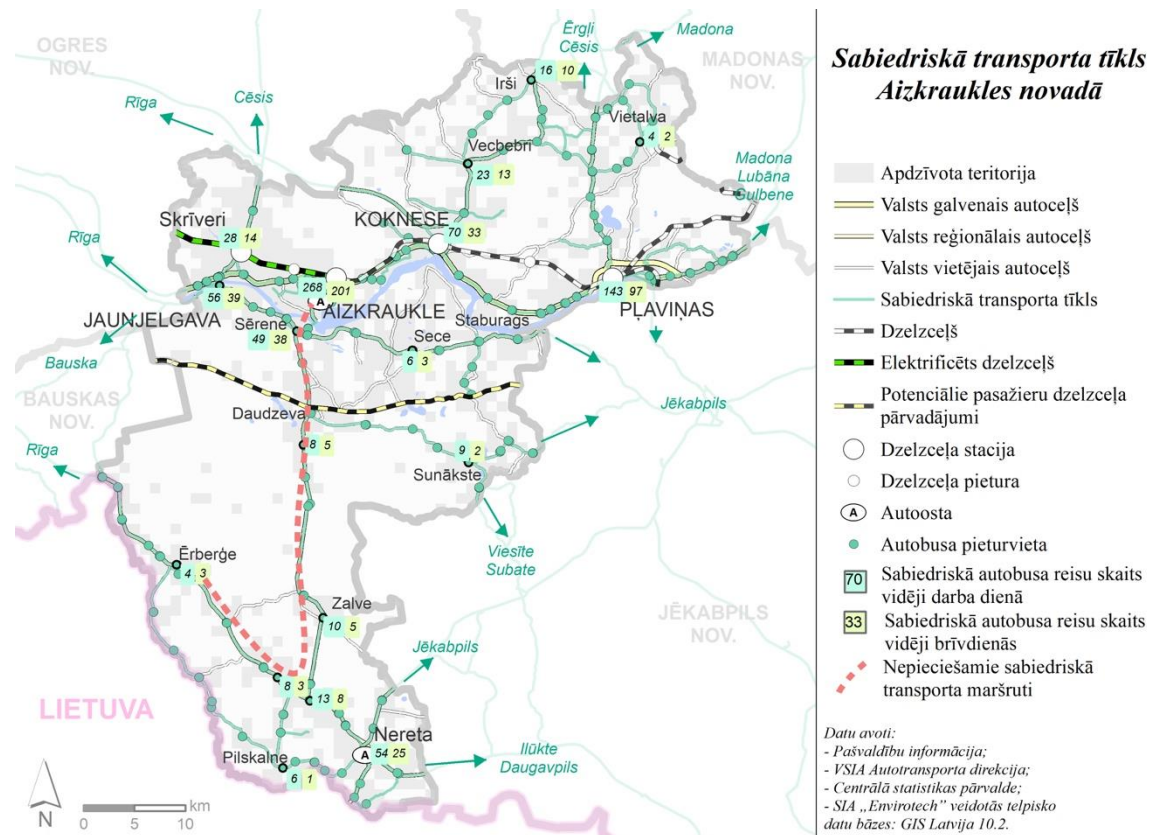
Sabiedriskais transports

Sabiedriskais transports būtiski ietekmē pašvaldības iedzīvotāju dzīves līmeni un ērtības. Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā un visā Zemgalē iedzīvotāju intereses un vajadzības Sabiedriskā transporta padomē pārstāv Zemgales plānošanas reģions, bet Sabiedriskā transporta padomes lēmumu izpildinstitūcija ir VSIA “Autotransporta direkcija”, kuras kompetencē ir reģionālās nozīmes maršrutu plānošana, izstrāde un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu noteikšana un to izmaiņas.

Sabiedriskais transports galvenokārt tiek izmantots, lai iedzīvotāji no savas dzīvesvietas nokļūtu uz mācībām, darbu un atpakaļ. Novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina gan vietējā, gan starppilsētu autobusu un dzelzceļa pārvadājumi, kā arī autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus mācību gada laikā. Tomēr lielākā daļa iedzīvotāju ikdienas gaitās pārvietojas ar privāto autotransportu, kas rada lielākas ērtības un ļauj elastīgāk plānot laiku. Covid-19 pandēmija būtiski ietekmējusi sabiedriskā transporta izmantošanas paradumus gan drošības, gan attālinātā darba dēļ.

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā apdzīvojuma struktūra nosaka atšķirības sabiedriskā transporta maršrutu blīvumā un izvietojumā (47. attēls). Ir divas autoostas – Aizkrauklē un Neretā. Labi attīstīts sabiedriskā transporta tīkls Daugavas labajā krastā, nodrošināta savienojamība gan uz Rīgu,

gan Jēkabpili, gan citiem lielākiem centriem, ir daudz novadu šķērsojošu autobusu maršrutu, tomēr arī šeit mazajām apdzīvotajām vietām sabiedriskais transports nav pieejams visās nedēļas dienās. Sliktāks sabiedriskā transporta nodrošinājums ir Daugavas kreisā krasta teritorijās, kas atrodas tālu no lielajiem centriem, un pierobežas pagastos, kuru savienojamību pamatā nodrošina Rīgas–Vecumnieku–Subates virziena autobusi, kas kursē reti. Nav savienojuma no Ērberģes uz Aizkraukli, vasarā nav savienojuma no Pilskalnes uz Neretu. Lauku teritoriju iedzīvotājiem ir būtiska mazo pieturvietu saglabāšana.

47. attēls. Sabiedriskā transporta tīkls jaunveidojamā Aizkraukles novadā

Attālākās lauku teritorijās nepieciešami inovatīvi risinājumi sabiedriskā transporta nodrošināšanā, pēc novadu apvienošanās jāpārskata iekšējais maršrutu tīkls, iespējams, jāatjauno autobusu kustība maršrutā Nereta—Pilskalne—Mēmele—Ērberģe—Jaunjelgava—Aizkraukle.

Esošo novadu ietvaros ir atšķirīga situācija skolēnu pārvadājumos ārpus pilsētām: Jaunjelgavas novadā un divos pagastos Neretas novadā tos nodrošina pašvaldība, pārējos – pakalpojumu sniedzēji (AS “CATA”, SIA “Jēkabpils autobusu parks”), Aizkraukles un Pļaviņu novadā (vidusskolas skolēniem) pašvaldība apmaksā ceļa izdevumus. Jaunajā novadā nepieciešams veikt skolēnu pārvadājumu kartēšanu un optimizēšanu.

Dzelzceļš

Jaunveidojamo Aizkraukles novadu šķērso divas dzelzceļa līnijas: Jelgava—Krustpils (kravas pārvadājumi) un Rīga—Daugavpils/Zilupe (ar 7 pasažieru stacijām), kas līdz Aizkrauklei ir elektrificēta (45. attēls).

Nozīmīgs dzelzceļa mezgls ir Pļaviņas, kur kravas transporta plūsmas sadalās vairākos virzienos, t.sk. atzarojas dzelzceļa līnija Madonas un Gulbenes virzienā. 2014. gadā pabeigti otrā sliežu ceļa Rīga—Krustpils būvniecības darbi Pļaviņu un Kokneses novadu teritorijā, kuru ietvaros tika pārbūvētas Pļaviņu un Kokneses dzelzceļa stacijas, izbūvēts papildu sliežu ceļš, pasažieru peroni, tilts pār Pērses upi un dzelzceļa pārbrauktuve Koknesē. Otra sliežu ceļa izbūves rezultātā palielināsies Latvijas Austrumu—Rietumu koridora caurlaides spēja un tika novērsti kavējumi.

Daugavas labajā krastā būtiska vieta dzelzceļam ir pasažieru pārvadājums, jo tas ir ātrākais un precīzākais transporta veids. Novada teritorijā ir 7 dzelzceļa stacijas, satiksmi nodrošina akciju sabiedrība “Pasažieru vilciens”. Maršrutā Rīga—Aizkraukle kursē elektrovilcieni, kas nodrošina nokļūšanu Rīgā 1 stundā un 17 minūtēs. Maršrutos Rīga—Krustpils, Rīga—Daugavpils, Rīga—Zilupe, Rīga—Madona kursē dīzeļvilcieni. Kopumā vilcienu satiksme nodrošināta vismaz reizi stundā. No 2021. gada 1. jūnija tiks pagarināti esošie un atklāti jauni vilciena reisi, lai pasažieri varētu ātrāk, ērtāk un lētāk nokļūt Madonā un Gulbenē. Vilciens no Madonas līdz Rīgai un otrādi kursēs katru dienu, bet līdz Gulbenei – piektdienās, sestdienās un svētdienās. Cauri novadam kursē arī starptautiskie vilcieni uz Maskavu, Minsku un Sanktpēterburgu, tuvākā pietura ir Krustpils.

Esošie un plānotie citi mobilitātes elementi

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir plašas iespējas mobilitātes punktu un dažādu mikromobilitātes veidu attīstībai (48. attēls), kuru situāciju nepieciešams apzināt. Kopējā mobilitātes tīklā liela nozīme ir diviem Latvijas—Lietuvas robežšķērsošanas vietām (Nereta—Suvainiški, Pilskalne—Kvetkaja).

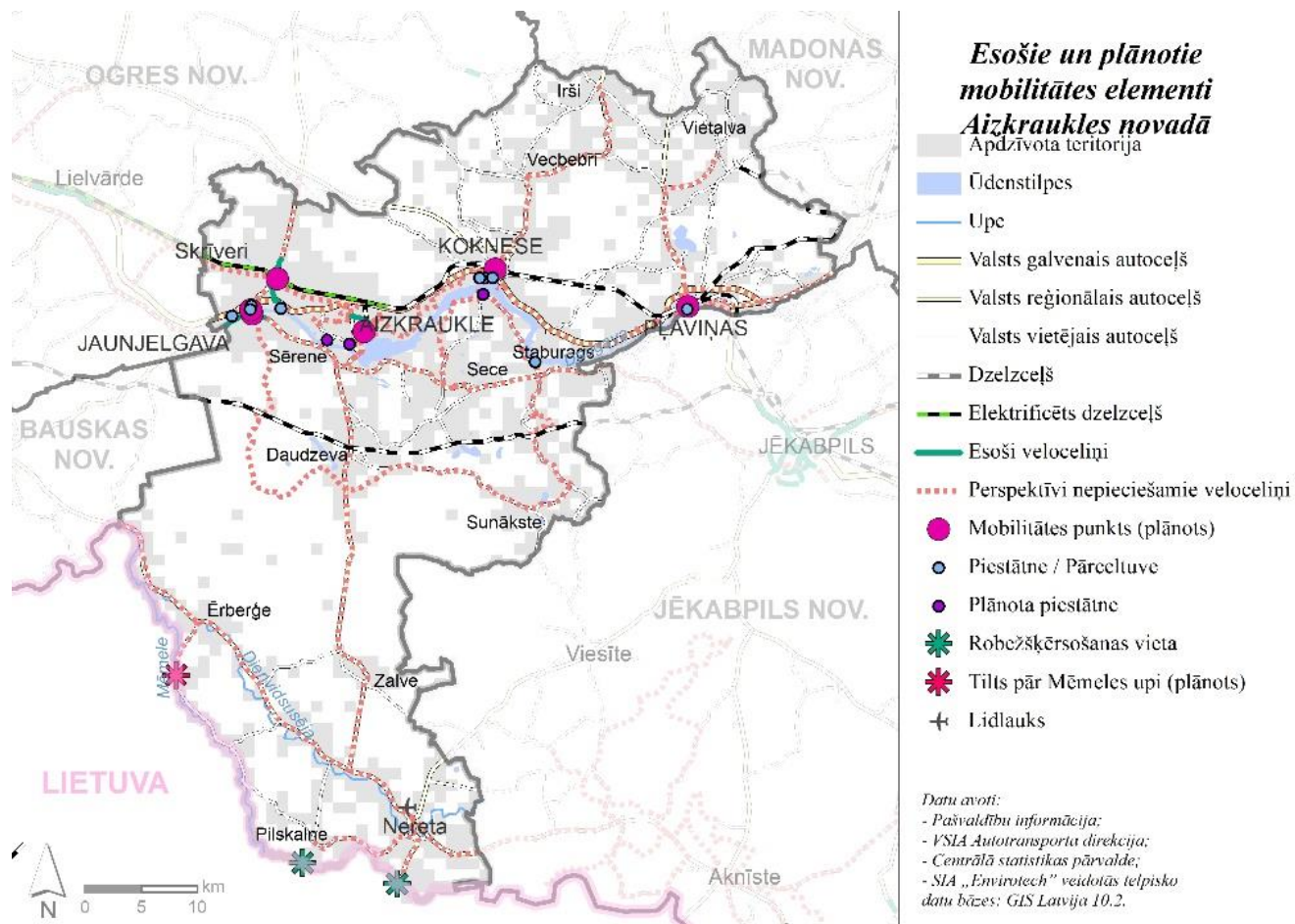
Esošo veloceļu tīkls ir lokāls un nesavieno apdzīvotas vietas, arī Neretu ar Lietuvu, un nav sasaistīts ar sabiedriskā transporta mezgliem un pieturām. Potenciālajos mobilitātes punktos daudzviet nav iespēju droši atstāt mikromobilitātes transportlīdzekļus, nav atbilstošas infrastruktūras.

Multimodālus mobilitātes punktus ar *park&ride* iespējām potenciāli iespējams attīstīt pie dzelzceļa stacijām Skrīveros, Aizkrauklē, Koknesē, Pļaviņās, veicinot videi draudzīga sabiedriskā transporta izmantošanu un vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu izveidi (autotransports, dzelzceļš u.c.). Jaunjelgava un Nereta arī veidojami kā mobilitātes punkti, kuru tuvumā pieejama tūrisma informācija, velonovietnes, elektroskūteru uzlādes iespējas, autostāvvietas. Lietuvas pierobežā gan velobraucējiem, gan kājāmgājējiem attīstāms fonda “1836” veidots tūrisma ceļš apkārt Latvijai.

Būtiska nozīme Ērberģes savienojamībai ar Lietuvu ir tilta pār Mēmeli izbūvei un Mēmeles robežšķērsošanas vietas Mazzalves pagasta Lielmēmelē sakārtošanai.

Vēsturiski starp abiem Daugavas krastiem vasaras periodā pasažieru kustību ir nodrošinājis kuģītis starp Jaunjelgavu un Skrīveriem – šādu iespēju kopš 2019. gada piedāvā kuģītis “Balta Kaza”, katru dienu no plkst. 8 līdz 12 kursējot pēc grafika reizi stundā, bet pārējā laikā – pēc pieprasījuma.

Nepieciešams attīstīt laivu piestātņu tīklu (piemēram, piestātnes Secē, Pļaviņās, Aizkrauklē) ar atbilstošu infrastruktūru, veicinot ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstību.

48. attēls. Esošie un plānotie mobilitātes elementi (SIA “Baltkonsults”).

Iedzīvotāju aptaujā 45 % respondentu norādījuši, ka nav apmierināti ar pašvaldības ielu un ceļu kvalitāti, bet 57 % nav apmierināti ar veloceļu infrastruktūras pieejamību un kvalitāti. Savukārt 86 % respondentu ir apmierināti ar skolēnu pārvadājumiem un 76 % ar sabiedriskā transporta pieturvietu iekārtojumu. Iedzīvotāji iesaka izbūvēt veloceļus, kas savienotu novadu pilsētas, piemēram, Aizkraukli, Koknesi, Skrīverus utt., uzsverot, ka velotransports mūsdienās kļūst arvien aktuālāks, tādēļ novada iedzīvotāji šo jomu vēlētos redzēt attīstītu. Norādīts arī par nepieciešamiem satiksmes drošības uzlabojumiem krustojumos un uz gājēju pārejām, sabiedriskā transporta kustības sarakstu nesaskaņotību ar skolu un darba vietu darba laiku. Iedzīvotāji ierosina izbūvēt iekšpagalmus un trotuārus pilsētās un ciemos, norāda uz autoceļu slikto kvalitāti un nepieciešamību pilnveidot sabiedriskā transporta pakalpojumu.

Novērtējums

Jaunveidojamā Aizkraukles novada ģeogrāfiskais stāvoklis veicinājis daudzveidīgu transporta attīstību un savienojamību gan ar Rīgu, gan citiem reģionāliem centriem, tomēr vērojamas ar apdzīvojuma struktūru saistītas atšķirības Daugavas labajā un kreisajā krastā. Daugavas kreisajā krastā pieaug autoceļa Rīga–Vecumnieki–Subate nozīme, Zemgales un Sēlijas savienojamībai un arī tūrisma attīstībai liela nozīme plānotajai autoceļa Bauska–Jaunjelgava–Aizkraukle jeb “Zemgales josta” izbūvei, bet labajā krastā – autoceļa Tīnūži–Koknese izbūvei līdz Pļaviņām, arī apvedceļa izbūvei ap Skrīveriem. Neapmierinoša ir valsts reģionālo un vietējo autoceļu kvalitāte, novadā ļoti liels pašvaldību autoceļu īpatsvars ar grants un šķembu segumu.

Nepieciešams veicināt vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu un mobilitātes punktu izveidi (autotransports, dzelzceļš u.c.), veicināt mikromobilitātes attīstību, pilnveidojot un attīstot infrastruktūru, sekmēt kvalitatīva ceļu tīkla izveidi novada attīstības centru sasniedzamībai. Jāveicina autoceļu un sabiedriskā transporta attīstība, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pēc iespējas ātrāku pakalpojumu sasniedzamību, jāoptimizē skolēnu pārvadājumi. Nepieciešams sekmēt videi draudzīgu transporta veidu attīstību, t.sk. ūdenstransporta, veicināt veloceļu attīstību, velomaršrutu izstrādi un to integrēšanu kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā, kā arī atbalstīt robežas šķērsošanas infrastruktūras attīstību un kvalitātes uzlabošanu saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

6.2. Telekomunikācijas un sakari

Telekomunikācijas

Telefonsakarus fiksētajā tīklā nodrošina SIA “Tet”, bet, pieaugot pieprasījumam pēc mobilo sakaru pakalpojumiem un to kvalitātei, fiksētā tīkla abonentu skaitam ir tendence samazināties. SIA “Tet” piedāvā arī interneta un kebeļtelevīzijas pakalpojumus lielajās apdzīvotajās vietās, kā arī virszemes televīziju. Aizkraukli ar Sēreni un Daudzesi savieno optiskais kabelis. Strauji attīstās viedtelevīzijas pakalpojumi, iedzīvotāji izmanto arī satelīttelevīzijas iespējas. Tirgus piedāvājums šajās jomās ir ļoti plašs, un nav pieejami statistikas dati par operatoriem un pakalpojumu saņēmējiem, īpaši par mobilajiem risinājumiem, kas ļauj pakalpojumus izmantot jebkur, kur pieejams internets. Jaunveidojamā novada teritorijā izvietoti visu populārāko mobilo sakaru operatoru (LMT, BITE, TELE2) torņi, tomēr pārklājums nav vienmērīgs, īpaši mežu teritorijās. Pierobežā jāreķinās ar iespējamo citu ārvalstu sakaru tīklu klātbūtni.

Pirms 2008. gada administratīvi teritoriālās reformas Aizkraukles rajona padome īstenoja projektu “Aizkraukles rajona pašvaldību un pašvaldību iestāžu vienotais informācijas tīkls”. Tika izveidota aģentūra “ARITA”, kas nodrošināja pastāvīgo interneta pieslēgumu pašvaldību iestādēm.

VAS “Latvijas valsts radio un televīzijas centrs” 2016. gadā uzsāka projekta “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (Platjoslas projekts) 2. kārtu ar mērķi visā Latvijā izbūvēt platjoslas optiskā tīkla infrastruktūru tā sauktajās “baltajās” teritorijās – vietās, kur dažādu apstākļu dēļ elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji neplānoja veidot savu optiskā tīkla infrastruktūru (“vidējā jūdze”). Tomēr, neskatoties uz apjomīgo valsts intervenci platjoslas projektā 62 miljonu eiro apmērā, nav nosakāma šo ieguldījumu ietekme uz kopumā labajiem interneta pieejamības rādītājiem Latvijā, atdeve no platjoslas projektā ieguldītā ir maza, jo izbūvētais tīkls ir tikai daļa no posma, kas nepieciešams interneta pieejamības uzlabošanai, komersanti to izmanto maz un projekts ir vāji veicinājis interneta pieejamību māsaimniecībās. Lai palīdzētu komersantiem, nepieciešams valsts atbalsts jeb ieguldījumi “pēdējās jūdzes” nodrošināšanā, ņemot vērā iedzīvotāju skaita un līdz ar to klientu skaita samazināšanās tendences.

Interneta pārklājums kopumā novadā nav apmierinošs, un tas kavē sekmīgu lauku teritoriju attīstību un pievilcīgas dzīves vides nodrošināšanu. Interneta un elektroniskās saziņas nodrošināšanā īpaša uzmanība jāpievērš novada pierobežas teritorijām un attālākām vietām ar zemu apdzīvojuma blīvumu.

Pasts

Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā pasta pakalpojumus nodrošina valsts akciju sabiedrības “Latvijas Pasts” 9 pasta nodaļas, kas izvietotas visu esošo novadu centros, kā arī Ērberģē, Daudzevā un Secē. Pasta pakalpojumi pēc pieprasījuma pieejami Sunākstē, Staburagā, Vecbebros, Iršos, Pilskalnē, Zalvē, Stukmaņos un Vietalvā.

Arvien lielāku popularitāti iegūst preču pasūtīšana internetā, sūtījumu nosūtīšana un piegāde, izmantojot pakomātus (Latvijas Pasts, Omniva, DPD u.c.) un kurjerpastu, *Circle K* degvielas uzpildes stacijas, tomēr attālākās apdzīvotās vietās arī šie pakalpojumi ne vienmēr ir pieejami.

Elektroapgāde

Jaunveidojamā Aizkraukles novadā elektroenerģija tiek saņemta no kopējās valsts elektrosistēmas. Elektroapgādi nodrošina AS “Latvenergo” koncerns (AS “Augstsprieguma tīkls”, AS “Sadales tīkls”, AS “Latvijas elektriskie tīkli”). Sadales tīklu elektropārvades līnijas (EPL) un transformatoru apakšstacijas ir AS “Latvenergo” īpašums. Elektroenerģijas tirgotāja izvēle ir katra lietotāja brīva izvēle.

Novada teritoriju šķērso 330 un 110 kV augstsprieguma līnijas (49. attēls), kuras apkalpo AS “Augstsprieguma tīkls”.

Elektroenerģijas pirkšanas iespējas Aizkraukles novadā tiek vērtētas kā ļoti labas un ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ vairāki lieli uzņēmumi izvēlējušies izvietot savas ražotnes tieši Aizkraukles novada teritorijā. Tomēr šīs iespējas ar esošajiem tīkliem ne vienmēr var īstenot praksē – pie 6 kV tīkliem nav iespējams pieslēgt jaudīgus patērētājus, bet iedzīvotājiem problēmas rada stāvvadi daudzstāvu mājās, jo tie neļauj palielināt slodzi. Reizēm gadās, ka daudzdzīvokļu mājās iedzīvotāji patvaļīgi pieslēdz patērētājus, kuru jauda pārsniedz līgumā par elektroapgādi minēto jaudu, un tas ir iemesls “nulles” vada pārdegšanai. Rezultātā tiek bojātas elektroiekārtas.

AS “Sadales tīkls” problēmas rada mazdārziņi, kas ierīkoti zem 20 kV gaisvadu līnijām. Nožogojumu, apstādījumu un uzcelto mājiņu dēļ nepieciešamības gadījumā ir apgrūtināta piekļūšana pie elektrolīnijām, lai varētu veikt remontdarbus. Lai nodrošinātu pietiekamu elektroapgādi jaunajām apbūves teritorijām, laikus jāplāno jaunu 20kV kabeļu līniju izbūve, transformatoru punkti, kā arī zemsprieguma kabeļu līnijas, nomainot vecās gaisvadu līnijas.

Elektroapgādes uzlabošanai, kā arī pašvaldības un uzņēmējdarbības attīstībai novadā 2017. gadā izbūvēta jauna apakšstacija “Koknese”.

Novadā darbojas Pļaviņu HES un astoņas mazās hidroelektrostacijas: Skrīveru novadā Gravas HES un Skrīveru dzirnavu HES, Aiviekstes pagastā – Vēžu, Spridzēnu un Krievciema HES, Mazzalves pagastā – Grīvnieku un Ērberģes HES, Neretas novadā – Neretas HES. Darbojas četras koģenerācijas stacijas (49. attēls), divas no tām ražo biogāzi.

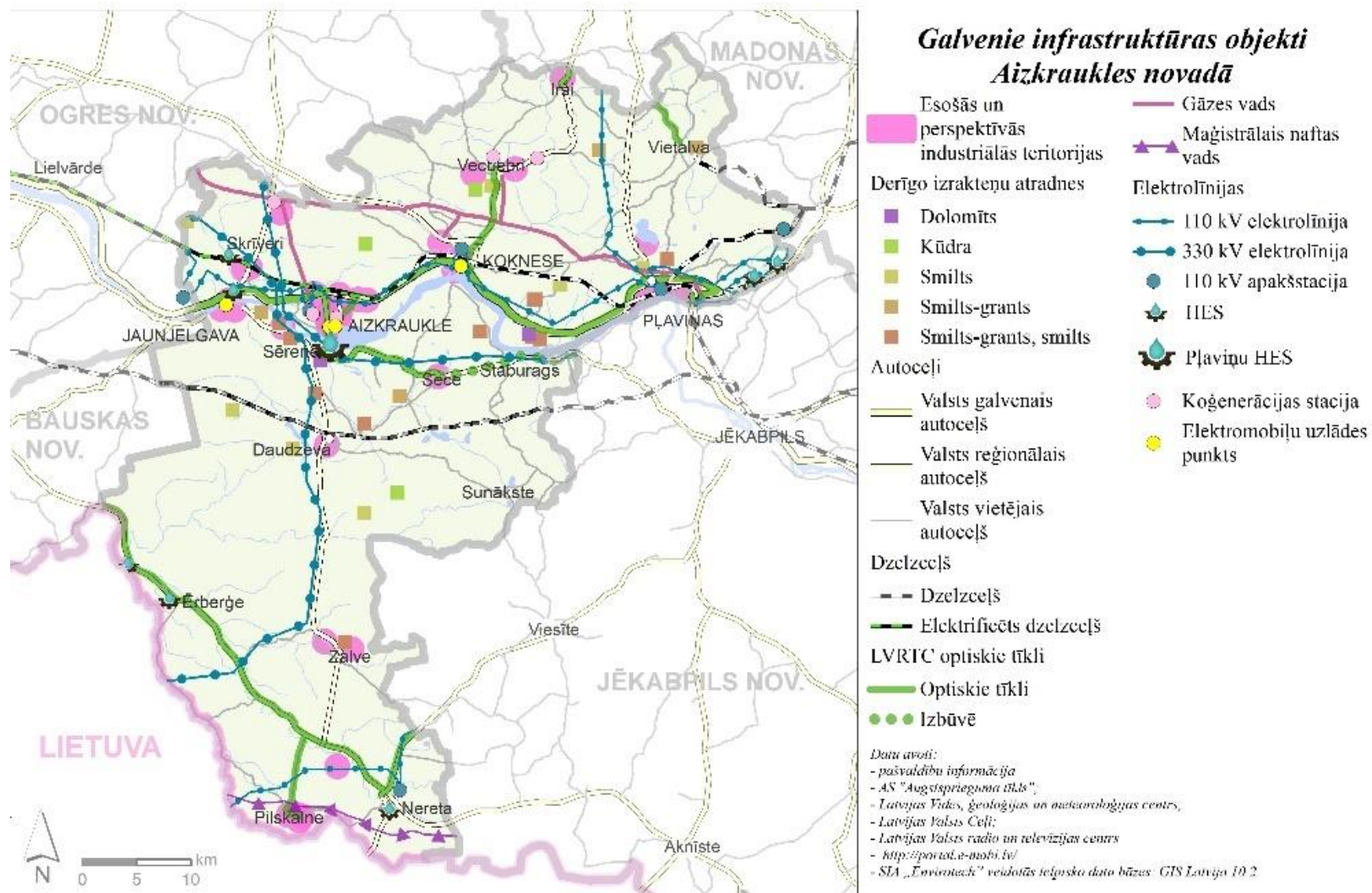
Neretas novadā izvietoti divi vēja ģeneratori.

Gāzes apgāde un naftas vads

Esošajiem Aizkraukles un Skrīveru novadiem, kā arī Kokneses novada Kokneses un Bebru pagastiem ir pieejama dabasgāze, ko saņem no 1987. gadā izbūvētā maģistrālā gāzes vada Rīga–Daugavpils ar atzaru līdz Aizkraukles gāzes sadales stacijai Aizkraukles pagasta “Jaunbērziņos”. Maģistrālo gāzes vadu kopgarums ir 43,7 km.

Aizkraukles pilsēta Latvijas dabasgāzes apgādes sistēmai pievienota 1991. gadā, sadales vadu garums pilsētā ir 21,9 km. Viens no lielākajiem dabasgāzes patērētājiem ir SIA “Aizkraukles siltums”, ar dabasgāzi apgādāti ir 3503 pilsētas dzīvokļi.

Aizkraukles novada dienviddaļu šķērso Krievijai un Lietuvai stratēģiski svarīgais maģistrālais naftas vads no Polockas uz Mažeikiem.

49. attēls. Galveno infrastruktūras objektu izvietojums (SIA "Baltkonsults")

6.3. Komunālā saimniecība un teritorijas labiekārtošana

Komunālajos pakalpojumos ietilpst ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes nodrošināšana, kā arī daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana un sadzīves atkritumu apsaimniekošana. Pagastu pārvaldes savu iespēju robežās pilda ar likumu noteiktās funkcijas, uzturot komunālās daļas. Tās nodarbojas ne tikai ar komunālo jautājumu risināšanu, bet arī ar teritorijas labiekārtošanu.

28. tabula

Komunālo pakalpojumu tarifi pašvaldībās 2019. gadā (bez PVN)

	Ūdensapgāde EUR/m ³	Kanalizācija EUR/m ³	Siltumapgāde EUR/MWh	Atkritumu apsaimniekošana EUR/m ³
Aizkraukles novads	1,10	1,07	35,45	16,99
Kokneses pagasts	0,85	1,45	47,92	14,72
Bebri pagasts	0,68	0,95	n/a	14,72
Iršu pagasts	0,86	0,92	0,65 EUR/m ²	14,72
Pļaviņu novads	1,01	1,73	50,20	17,45
Jaunjelgavas pilsēta	1,55	1,51	54,00	16,36
Sunākstes pagasts	0,88	1,18	Autonoma apkure	16,36
Daudzeses pagasts	1,18	0,91	1,11 EUR/m ²	16,36
Staburaga pagasts	0,50	0,52	0,85 EUR/m ²	1,74/personai
Sērenes pagasts	0,75	0,65		2,32/personai
Seces pagasts	0,84	1,64	Autonoma apkure	16,36
Skrīveru novads	0,784	1,895	73,13*	11,79
Neretas novads	1,50	1,52	44,43	18,53
Neretas novads Mazzalve	1,04	0,65	1,57 m ²	18,53
Neretas novads Zalve	0,65	0,65	n/a	18,53
Neretas novads Pilskalne	0,64	0,70	n/a	18,53

*Tiek piemērots divpakāpju tarifs, kuru veido mainīgā daļa 32,48 EUR/mwh apkures sezonā par patērēto pēc fakta un fiksētā daļa 0,465 EUR/m² mēnesī visu gadu.

Kokneses novadā atkritumu apsaimniekošanu uz līguma pamata nodrošina SIA “ĶILUPE”.

Kokneses pagastā ūdensapgādes un kanalizācijas, kā arī siltumapgādes pakalpojumus nodrošina SIA “Kokneses Komunālie pakalpojumi”, bet Bebru un Iršu pagastos pakalpojumus nodrošina Bebru pagasta pārvaldes komunālā nodaļa un Iršu pagasta pārvaldes komunālā nodaļa.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu Kokneses pagastā nodrošina SIA “Kokneses Komunālie pakalpojumi”.

Bebru pagastā un Iršu pagastā daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu nodrošina pagastu pārvaldes komunālās nodaļas.

Šobrīd pagastu pārvaldes parādus par komunāliem pakalpojumiem atgūst savu iespēju robežās, pārsvarā veicot pārrunas ar parādniekiem. Nākotnē šo procesu būtu nepieciešams centralizēt, lai varētu efektīvāk nodrošināt parādu atgūšanu, t.sk. gatavojot arī prasības pieteikumus tiesā un veicot parādu piedziņu.

Teritorijas labiekārtošanu, ielu, ceļu uzturēšanu, publisko teritoriju apgaismojumu, parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu, uzturēšanu un kapsētu apsaimniekošanu nodrošina komunālās nodaļas.

Jaunjelgavas pilsētā ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus nodrošina Jaunjelgavas novada domes komunālā nodaļa, siltumapgādi – SIA “EkoSil”, daļēji nodrošina Jaunjelgavas novada domes komunālā nodaļa. Jaunjelgavas, Daudzeses, Seces, Sērenes, Staburaga un Sunākstes pagastos šīs funkcijas veic komunālās nodaļas. Elektriķa pakalpojumus visā novadā nodrošina Jaunjelgavas komunālā nodaļa, daļa pakalpojumu tiek iepirkta.

Atkritumu apsaimniekošanu visā novadā veic SIA “Vidusdaugavas SPAAO”.

Teritorijas labiekārtošanu, ielu, ceļu uzturēšanu, publisko teritoriju apgaismojumu, parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu, uzturēšanu un kapsētu apsaimniekošanu nodrošina Jaunjelgavas novada domes Labiekārtošanas nodaļa. Jaunjelgavas, Daudzeses, Seces, Sērenes, Staburaga un Sunākstes pagastos šīs funkcijas veic komunālās nodaļas.

Neretas pagastā ūdensapgādes un kanalizācijas, asenizācijas pakalpojumus, kapsētu apsaimniekošanu, dzīvojamā fonda remontdarbus un uzturēšanu, siltumapgādes pakalpojumus, teritorijas labiekārtošanu, ielu, ietvju, ceļu uzturēšanu, publisko teritoriju apgaismojumu, parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu, autoostas uzturēšanu, apkuri, telpu nomu, sabiedriskās pirts uzturēšanu, kurināšanu, veļas mājas uzturēšanu nodrošina Neretas pagasta pārvaldes Komunālā nodaļa, kā arī tiek pirkti pakalpojumi ceļu uzturēšanai. Mazzalves, Pilskalnes un Zalves pagastos šīs funkcijas veic pārvalžu komunālās daļas, kā arī tiek pirkti pakalpojumi ceļu uzturēšanai. Atkritumu apsaimniekošanu visā novadā veic SIA “Vidusdaugavas SPAAO”.

Pļaviņu novadā ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, siltumapgādi, atkritumu apsaimniekošanu, publisko teritoriju apgaismojuma apkalpošanu nodrošina SIA “Pļaviņu Komunālie pakalpojumi”.

Teritorijas labiekārtošanu, ielu, ceļu uzturēšanu, parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu, uzturēšanu un kapsētu apsaimniekošanu veic pašvaldības un pagasta pārvalžu darbinieki.

Skrīveru novadā ūdensapgādes un kanalizācijas, siltumapgādes pakalpojumus nodrošina pakalpojuma sniedzējs SIA “Skrīveru saimnieks”. Atkritumu apsaimniekošanu uz līguma pamata veic SIA “Ķilupe”.

Publisko teritoriju apgaismojumu apsaimnieko Skrīveru novada domes Vides attīstības un saimniecības nodaļa. Līguma ietvaros ielu apgaismojuma uzturēšanu un remontu veic SIA “Edan Elektro”.

Teritorijas labiekārtošanu, ielu, ceļu uzturēšanu, parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu, uzturēšanu un kapsētu apsaimniekošanu Skrīveru novada pašvaldības teritorijā veic Skrīveru novada domes Vides attīstības un saimniecības nodaļa.

Aizkraukles novadā ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus sniedz Aizkraukles novada SIA “Aizkraukles ūdens”, siltumapgādes pakalpojumus nodrošina SIA “Aizkraukles siltums”. Siltumenerģijas ražošana notiek katlumājās Rūpniecības ielā 2 un Rūpniecības ielā 10 Aizkraukles pilsētā, Kalna ielā 20 un Kalna ielā 5a Aizkraukles pagastā, kā kurināmo izmantojot dabasgāzi. Siltumenerģijas pārvadei tiek izmantotas siltumtrases ar rūpnieciski izolētiem bez kanālu cauruļvadiem.

SIA “Lauma A” pārvalda un apsaimnieko 64 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Pārvaldīšanas ietvaros tiek nodrošināta dzīvojamo māju ieņēmumu un izdevumu individuāla uzskaitē, mājas lietu uzturēšana, dzīvojamo māju vizuālā apsekošana, nepieciešamo remontdarbu plānošana. Uzņēmumā ir izveidots diennakts avārijas dienests avāriju situāciju novēršanai elektroapgādes, ūdens un kanalizācijas tīklos. Avārijas dienests darbojas visu diennakti un brīvdienās. Ir remontdarbu brigāde, kura veic dažādus remonta un ikdienas uzturēšanas darbus. Remontdarbu brigādē ir specializēti darbinieki – elektriķi, santehniķi, būvnieki. Lielāku darbu veikšanai tiek piesaistīti uzņēmēji, veicot iepirkumu vai cenu aptauju. Uzņēmumā ir samērā jauna traktortehnika un autopacēlājs. Autopacēlāja pakalpojumi tiek sniegti Aizkraukles novadā, kā arī citos novados.

Parku, skvēru, zaļo zonu ierīkošanu, ielu un ceļu uzturēšanu veic SIA “Aizkraukles KUK”, bet publiskā apgaismojuma apkalpošanu veic SIA “Energopole”.

Analizējot pašvaldību datus par tarifiem ūdensapgādei, kanalizācijai un siltumapgādei Aizkraukles novadā un pārējos novados, var secināt, ka katrā administratīvajā teritorijā ir piemēroti atšķirīgi tarifi (28. tabula).

Tā kā samazinās iedzīvotāju skaits, palielinās komunālo pakalpojumu izmaksas uz vienu iedzīvotāju. Viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas tarifa lielumu, ir atkritumu apstrādes tehnoloģiskie risinājumi, kādus reģiona pašvaldības kopā ar poligona apsaimniekotāju izvēlējušās, lai nodrošinātu savā atkritumu apsaimniekošanas reģionā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu.

Novērtējums

Komunālo pakalpojumu nodrošināšanā jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir laba tehniskā nodrošinājuma bāze, kas pakāpeniski tiek atjaunota, inženierkomunikāciju tīkli tiek uzlaboti un paplašināti, izveidotas klientu datubāzes. Ūdensvada un kanalizācijas tīklu, siltumtrašu un ielu apgaismojuma tehniskais stāvoklis esošajos novados ir atšķirīgs, nepieciešama tā izvērtēšana. Neatjaunotajos inženierkomunikāciju tīklos ir zudumi, problemātiska ir neliela apjoma ūdens ieguves vietu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, arī mazo katlumāju uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo mazā pieslēgumu skaita dēļ tās darbojas ar zaudējumiem. Energoresursu cenu pieaugums izraisa tarifu paaugstināšanu, bet iedzīvotāju zemās maksātspējas veicina parādu veidošanos.

Komunālo pakalpojumu efektīvizēšana, modernizēšana un izmaksu optimizēšana būs tuvākās nākotnes galvenie izaicinājumi. Kā mērķi izvirzāmi arī dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšana, notekūdeņu savākšana un tās jaudu palielināšana, novadīšana uz attīrīšanas iekārtām, nepieļaujot nonākšanu ūdenstecēs, kā arī kvalitatīva notekūdeņu attīrīšana, samazinot piesārņojošo vielu nonākšanu vidē.

6.4. Pašvaldību nekustamā īpašuma apsaimniekošana un dzīvojamais fonds

Aizkraukles novada pašvaldības īpašumā un lietojumā atrodas 525 zemes vienības, 437 ēkas, būves un 319 dzīvokļi. Darbus, kas saistīti ar pašvaldības nekustamajiem īpašumiem, veic Aizkraukles novada pašvaldības administrācijas speciālisti savas kompetences ietvaros. Pastāvīgi darbojas divi nekustamā īpašuma speciālisti.

Par Aizkraukles novada pašvaldības iestāžu (vidusskolas – 3 ēkas, mākslas skolas, mūzikas skolas, sporta centra, pirmsskolas izglītības iestādes – 4 ēkas, sociālā dienesta, bibliotēkas ēkas, kultūras nama – 3 ēkas, administratīvās ēkas – 3 ēkas un citu) uzturēšanu un apsaimniekošanu ir atbildīgi attiecīgo iestāžu vadītāji vai pašvaldības darbinieki.

Pašvaldības kapitālsabiedrības SIA “Lauma A”, “Aizkraukles ūdens”, “Aizkraukles siltums”, “Aizkraukles KUK” savu īpašumu apsaimniekošanu veic patstāvīgi. Ar kapitālsabiedrībām tiek slēgti deleģējuma un apsaimniekošanas līgumi par pašvaldības ēku un dzīvokļu apsaimniekošanu.

Jaunjelgavas novadā pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošana tiek nodrošināta decentralizēti – to veic pašvaldības speciālisti un pagastu pārvaldes.

Daudzeses pagasta pārvaldē nekustamos īpašumus pārvalda un apsaimnieko attiecīgo iestāžu vadītāji un komunālā nodaļa. Daudzeses pagasta pārvaldes īpašumā un lietojumā atrodas 363,657 ha zemes. Daudzeses pagasta pārvaldei pieder četras pašvaldības individuālās mājas un 119 dzīvokļi, no tiem 38 dzīvokļi ir labiekārtoti vai daļēji labiekārtoti un 81 nelabiekārtots. Apsaimniekošanu nodrošina Daudzeses pagasta komunālā nodaļa, pakalpojumus sniedz 20 daudzdzīvokļu mājām (164 dzīvokļiem). Komunālās nodaļas pārziņā ir katlumāja, MRS katlumāja, pagastmājas katlumāja, ūdenstornis, attīrīšanas iekārtas, 2 pārsūkņētavas stacijas.

Pagasta iestāžu ēkas – Daudzeses pamatskola, Daudzeses sporta halle, PII “Čiekuriņš”, Bērnu un jauniešu dienas centrs, Amatnieki (pensionāru biedrībai un Sarkanajam Krustam iznomātas telpas), *Lattelekom* pasta māja, Daudzeses pagasta pārvaldes ēka (bibliotēka, Saieta nams, pasts, aptieka, ārsta privātp prakse, pārvaldes administrācija, komunālā nodaļa, sociālais dienests, bāriņtiesa). Komunālā nodaļa apsaimnieko 5 kapsētas, kā arī tiek kopti pirmā pasaules kara kapi Daudzeses pagasta teritorijā.

Daudzeses pagasta apsaimniekošanā ir 56,97 km ceļa un 3,509 km ielu, kā arī 2 tilti, pārvaldes valdījumā 7 mežaudzes.

Pagasta pārvalde un komunālā nodaļa nodrošina meliorācijas grāvju kopšanu. Apsaimniekoti tiek bērnu rotaļu laukumi Daudzevas ciema centrā, vasaras sezonā tiek pļauti daudzdzīvokļu namu pagalmi, pašvaldībai piederošās vai valdījumā esošās platības, kuras atrodas Daudzevas un Daudzeses ciemu centrā, kas kopā ir vairāk nekā 20 ha zemes. Tiek iekopts “Mazbāniša parks” Daudzevas ciema centrā.

Seces pagastā nekustamo īpašumu apsaimniekošanu nodrošina pagasta pārvaldes komunālā nodaļa, kas veic pašvaldības ceļu (58,83 km), divu tiltu pār Lauceses upi remontus un uzturēšanu gan vasarā, gan ziemā, veic ūdensskaitītāju uzskaiti, kontroli (centralizētai ūdens un kanalizācijas sistēmai ir pieslēgušies 95 % klientu, kuri reāli var pieslēgties). Nodaļa organizē pašvaldības dzīvojamo ēku uzraudzību, apsaimniekošanu, remontu

organizēšanu, apsaimnieko 15 daudzdzīvokļu mājas ar 144 dzīvokļiem, no kuriem 65 ir privātie, bet 79 – pašvaldības dzīvokļi. Komunālā nodaļa apsaimniekošanu veic arī kultūras namā, ēkā “Aptieka”, kur atrodas ģimenes ārsta prakse, aptieka, pasta nodaļa, humānās palīdzības istaba.

Tiek apsaimniekota estrāde, bērnu rotaļu laukumi, atpūtas vietas “Pērse” un Daugavas akmens, Strūves ģeodēziskā loka punkts “Bristene” un Seces pagasta kapu teritorijas.

Sunākstes pagasta pārvaldes pārziņā un apsaimniekošanā ir Sunākstes pagasta teritorijā atrodošies pašvaldības nekustamie īpašumi. Īpašumu apsaimniekošanu, teritorijas labiekārtošanu, sakopšanu, ūdens padeves nodrošināšanu Sunākstes ciemā, notekūdeņu attīrīšanu, ceļu uzturēšanu, atkritumu apsaimniekošanu daudzdzīvokļu mājām un sabiedriskām teritorijām organizē pagasta pārvalde.

Kokneses novadā darbus, kas saistīti ar pašvaldības nekustamo īpašumu administrēšanu, veic Kokneses novada domes speciālisti savas kompetences ietvaros. Kokneses novada dome nekustamo īpašumu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu ir deleģējusi pašvaldības kapitālsabiedrībai SIA “Kokneses Komunālie pakalpojumi” un pagastu pārvaldēm.

Kokneses novada domes īpašumā un tiesiskajā valdījumā ir 60 mežaudzes ar kopējo platību 490,71 ha.

Par Kokneses novada domes iestāžu (vidusskolas – 3 ēkas, mūzikas skola un pirmskolas izglītības iestāde – 1 ēka, sociālais dienests – 1 ēka, domes administratīvā ēka – 1 ēka, sporta centrs – 1 ēka, kultūras nams – 1 ēka, tūrisma centrs un bibliotēka – 1 ēka un citas) uzturēšanu un apsaimniekošanu ir atbildīgi attiecīgo iestāžu vadītāji.

Kokneses novada Kokneses ciema un Kokneses pagasta administratīvajā teritorijā apsaimniekošanas pakalpojumus saskaņā ar deleģēšanas līgumu sniedz 100 % pašvaldības SIA “Kokneses Komunālie pakalpojumi”, kas nodrošina siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas pakalpojumus, kā arī slēdz līgumus par atkritumu apsaimniekošanu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām.

SIA “Kokneses Komunālie pakalpojumi” apsaimniekošanā ir nodoti 100 Kokneses novada domes īpašumā Koknesē un Kokneses pagastā esošie dzīvokļi, no tiem sociālā dzīvokļa statuss uz šo brīdi ir piešķirts 9 dzīvokļiem.

Kokneses pagasta Komunālās nodaļas apsaimniekošanā ir Kokneses pagasta ceļi un ielas, Kokneses ciemā esošie gājēju celiņi un trotuāri, daudzdzīvokļu māju zaļā zona, kur ietilpst zāles pļaušana, lapu grābšana, apstādījumu labiekārtošana un uzturēšana, teritorijas uzturēšana, vācot sadzīves atkritumus, Kokneses novada domei piederošie zemes gabali, t.sk. rezerves zemes fonda zemes, to sakopšana, applāujot zāli un izcērtot krūmus, Kokneses parks, pilsdrupas un dabas taka, kā arī Kokneses pagasta 4 kapsētas.

Bebru pagastā īpašumus apsaimnieko pārvaldes struktūrvienība – Komunālā nodaļa, tās apsaimniekošanā ir 51 Kokneses novada domes īpašumā esošs dzīvoklis (to skaitā divas viendzīvokļa mājas – “Akmentiņi” un “Priežukalns”), pagasta administratīvā ēka, ēka “Papardes” (tajā atrodas pašvaldības iestādes, bibliotēka, 18 vienistabas dzīvojamās telpas un 13 saimnieciskās darbības telpas), Vecbebru kungu mājas komplekss – 6 ēkas, bijušā Vecbebru tehnikuma ēkas (darbnīcas, angāri – 9 ēkas), daļa ēku iznomātas saimnieciskās darbības veicējiem.

Iršu pagastā īpašumus apsaimnieko pārvaldes struktūrvienība – Iršu pagasta Komunālā nodaļa, kura nodrošina nekustamā īpašuma apsaimniekošanu: 6 daudzdzīvokļu mājas (97 labiekārtoti dzīvokļi), 1 Līvānu tipa māja, 3 viendzīvokļa mājas un 2 daudzdzīvokļu mājas Iršu pagasta teritorijā. 2 mājas ir kritiskā stāvoklī. Komunālās nodaļas apsaimniekošanā ir arī Iršu pagasta pārvaldes ēka “Kūlēni”, ambulances ēka “Vizbuļi”, Katlumāja, Iršu muižas klēts “Magazīna”, kapsēta (t.sk. kapliča) un Brāļu kapi. Pērses sākumskolas ēku, Iršu sporta halli un stadionu apsaimnieko attiecīgo iestāžu vadītāji vai komunālās nodaļas darbinieki. ĢAC “Dzeguzīte” 3 ēku un 2 pašvaldībai piederošu dzīvokļu apsaimniekošanu nodrošina iestādes vadītājs un tās darbinieki.

Neretas novada pašvaldība nekustamo īpašumu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu ir deleģējusi pagastu pārvaldēm.

Neretas novada Neretas pagasta pārvaldē nekustamo īpašumu apsaimnieko Neretas pagasta pārvaldes komunālā nodaļa no 1991. gada 15. janvāra (ar divām reorganizācijām). Nodaļas apsaimniekošanā atrodas 18 dzīvojamās mājas, 143 dzīvokļi, kā arī nomas objekti Pētera Lodziņa ielā 2 un Dzirnauvu ielā 5 (autoosta). Nodaļas pārziņā atrodas ūdenssaimniecības 3 sūkņu mājas, attīrīšanas iekārtas un katlumājas ēkas, galdnieku darbnīca un noliktavas ēka, pirts. Pagasta iestāžu ēkas – Neretas sociālais centrs, Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola, dienesta viesnīca, sporta angārs, Neretas PII “Ziediņš”, kultūras nams, Sudmalu Saliņas estrāde, Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs “Riekstiņi” – apsaimnieko attiecīgo iestāžu vadītāji un pašvaldības darbinieki.

Pilskalnes pagasta pārvaldes apsaimniekošanā atrodas 10 daudzdzīvokļu mājas ar 84 dzīvokļiem, 9 viendzīvokļa mājas. Pagasta pārvaldes administratīvās ēkas, tehnisko apkopju punktu, garāžas un bijušo skolas ēku apsaimnieko pašvaldības darbinieki. Pagasta pārvaldes pārziņā ir 3 sūkņu mājas un attīrīšanas iekārta.

Zalves pagasta pārvaldes pārziņā un apsaimniekošanā ir Zalves un Sproģu ciemā (starp ciemiem ir 13 km attālums) esošie nekustamie īpašumi:

- Zalves ciemā 13 dzīvojamās mājas (2 dzīvošanai nederīgas), 254 dzīvokļi (36 dzīvošanai nederīgi), Lielzalves muiža ir nomas objekts. Pārvaldes pārziņā ir 3 ūdens artēziskie urbumi, attīrīšanas iekārta, katlumāja pārvaldes administratīvajā ēkā;
- Sproģu ciemā 9 dzīvojamās mājas, 72 dzīvokļi, “Bērnudārzs 2” ir nomas objekts. Pārvaldes pārziņā ir 2 ūdens artēziskie urbumi, attīrīšanas iekārta, Sproģu skola ar savu katlumāju, Saietu nams un bibliotēka ar savu katlumāju, autogarāža.

Mazzalves pagasta pārvaldē nekustamos īpašumus pārvalda un apsaimnieko komunālā daļa. Īpašumā ir 8 daudzdzīvokļu mājas (50 dzīvokļi), 7 dzīvokļi jaukta tipa piederības daudzdzīvokļu mājās. Apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz 3 daudzdzīvokļu mājām (48 jaukta tipa piederības dzīvokļi). Pārējām daudzdzīvokļu mājām veic nepieciešamos remontus (īrnieki maksā īres maksu). Komunālās daļas pārziņā ir katlumājas ēka, sūkņu stacija, attīrīšanas iekārtas.

Pagasta iestāžu ēkas – Mazzalves pamatskola, Mazzalves pagasta pārvaldes administratīvā ēka, kultūras centra un bibliotēkas ēka, Sporta un kultūras angārs, pirmsskolas izglītības iestādes ēka, kā arī iznomājamās telpas “Ērberģes mežniecības kantoris” – apsaimnieko iestāžu vadītāji un pašvaldības darbinieki. Tiek apsaimniekota brīvdabas estrāde un bērnu rotaļu laukums Ērberģes ciema centrā.

Pļaviņu novadā daudzdzīvokļu dzīvojamo māju celtniecība pēc 1996. gada nav notikusi. Ir divas daudzdzīvokļu māju jaunbūves – ar 30 dzīvokļiem un 15 dzīvokļiem –, kuras mazā pieprasījuma un lielo izmaksu dēļ ir palikušas būvniecības stadijā. Pašvaldības teritorijā ir 84 daudzdzīvokļu mājas, kurās ir 909 dzīvokļi. Pēc privatizācijas procesa beigām daudzi dzīvokļi ir neprivatizēti. Pašvaldības īpašumā un valdījumā atrodas 243 neprivatizētie dzīvokļi, kas sastāda 27 % no visa dzīvokļu kopējā skaita. No visām daudzdzīvokļu mājām liels skaits – 59 mājas – ir divu līdz divpadsmit dzīvokļu mājas. Liela daļa dzīvokļu ir sliktā fiziskā stāvoklī, būtu nepieciešami energoefektivitātes pasākumi, taču liela problēma ir iedzīvotāju pasivitāte, vienaldzība un nezināšana šajā jomā, kā arī zemā maksātspēja.

Pašvaldības īpašumu apsaimniekošana tiek organizēta centralizēti. Dzīvojamā fonda apsaimniekošanu Pļaviņu novada teritorijā nodrošina SIA “Pļaviņu komunālie pakalpojumi” 76 daudzdzīvokļu mājās, 2 mājas apsaimnieko biedrības “Atvars”, “Ābeļdārzs”, 7 mājas nodotas apsaimniekošanā fiziskām personām.

Skrīveru novadā pašvaldības kapitālsabiedrības SIA “Skrīveru saimnieks” apsaimniekošanā ir 50 Skrīveru novada domes īpašumā esošie dzīvokļi (to skaitā divas viendzīvokļa mājas – “Gāršenieki” un “Ziedugravas”) uz noslēgtā deleģēšanas līguma pamata. No tiem 13 ir sociālie dzīvokļi. SIA “Skrīveru saimnieks” apsaimniekošanā ir arī ambulances ēka Daugavas ielā 88a ar kopējo platību 350,41 m². Tiek sniegti maksas pakalpojumi arī citu pašvaldības ēku apsaimniekošanai, ja nepieciešams.

Skrīveru novada izglītības iestāžu (vidusskolas un divas pirmsskolas izglītības iestādes) ēkas, domes administrācijas ēku, kultūras centru un divas bibliotēkas, sociālā dienesta ēku, mūzikas un mākslas skolu apsaimnieko attiecīgo iestāžu vadītāji vai pašvaldības darbinieki.

Pašvaldības aģentūra sociālās aprūpes centrs “Ziedugravas” apsaimnieko nekustamos īpašumus savas darbības ietvaros.

Skrīveru novada pašvaldības īpašumā ir arī vairāki nekustamā īpašuma objekti (ēkas un zemes īpašumi), kuru uzturēšanai un sakārtošanai nepieciešams finansiāls ieguldījums.

Iedzīvotāju aptaujā 89 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti ar kapsētu sakoptību. 46 % no respondentiem nav apmierināti vai drīzāk nav apmierināti ar daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu.

Respondentu komentāros vairākkārt atkārtojas ieteikums izveidot vienotu komunālo pakalpojumu sistēmu, apvienojot visus komunālo pakalpojumu sniegšanas uzņēmumus Aizkraukles pilsētā. Liela daļa respondentu, kas dzīvo Skrīveru un Kokneses novadā, izteikuši neapmierinātību ar centralizētās kanalizācijas un centralizētās siltumapgādes neesamību novadā vai sarežģītiem pieslēgšanās nosacījumiem. Respondenti komentāros norāda uz lielāku vajadzību pēc atkritumu šķirošanas iespējām novados un neefektīvu daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu. Respondentu komentāros pārsvarā ir viedoklis, ka ir nepieciešama daudzdzīvokļu māju renovēšana, siltināšana, kā arī kāpņutelpu remonts, iespējams, piesaistot ES finansējumu.

Kā ieteikumus uzlabojumiem iedzīvotāji norādījuši nepieciešamību veikt centralizētā ūdens un kanalizācijas tīklu paplašināšanu, uzlabot daudzdzīvokļu māju kvalitāti, labiekārtot pilsētvidi, labiekārtot atpūtas vietas (peldvietas, estrādes, Daugavas ūdensmalas).

Novērtējums

Katrā no jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībām to īpašumu, t.sk. dzīvojamā fonda, apsaimniekošana tiek organizēta atšķirīgi, nav vienotas sistēmas uzskaitē un stāvokļa novērtējumā, ir būtiskas atšķirības komunālo pakalpojumu izmaksās.

Liela daļa pašvaldību dzīvojamā fonda ir sliktā fiziskā stāvoklī, morāli novecojuši, būtu nepieciešami energoefektivitātes pasākumi, komunikāciju nomaiņa, vizuālā stāvokļa uzlabojumi, taču liela problēma ir iedzīvotāju pasivitāte, vienaldzība un nezināšana šajā jomā, kā arī zemā maksātspēja. Arī pēc privatizācijas procesa beigām daudzi dzīvokļi nav privatizēti.

Trūkst kvalitatīva dzīvojamā fonda augsti kvalificēta darbaspēka un jaunu speciālistu piesaistei. Jauna dzīvojamā fonda būvniecībai nav ieinteresētu investoru un attīstītāju, kavējoša ir banku politika un lielās īpašumu vērtību atšķirības ar lielajām pilsētām un Rīgas apkārtni.

7. SABIEDRISKĀ DROŠĪBA UN KĀRTĪBA

Pašvaldības policija ir izveidota Aizkraukles, Pļaviņu un Kokneses novados. Skrīveru novadā nav pašvaldības policijas, bet ir Skrīveru novada domes izveidota, pilnvarota amatpersona – “Kārtībnieks – automobiļa vadītājs”. Jaunjelgavas un Neretas novados sabiedrisko kārtību nodrošina tikai Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa kārtības policijas darbinieki.

Aizkraukles novadā strādā viens pašvaldības policijas inspektors, kura galvenais pienākums ir savas kompetences ietvaros veikt sabiedriskās kārtības uzturēšanu un likumpārkāpumu profilaksi, kā arī aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā. Pašvaldības policija, lai uzrunātu sabiedrību un skaidrotu normatīvo aktu prasības, izmanto dažādas komunikācijas formas – interneta vietnes www.aizkraukle.lv, www.facebook.com, informatīvo izdevumu “Domes Vēstis”, atbild uz iedzīvotāju jautājumiem klātienē, kā arī ar e-pasta un telefona starpniecību. Pašvaldības policija regulāri sadarbojas ar bāriņtiesu, sociālo dienestu, Valsts policiju, SIA “Aizkraukles KUK”, VUGD un citiem dienestiem.

2020. gadā pašvaldības policijā tika saņemti un apkalpoti 5 izsaukumi. Par dažāda rakstura jautājumiem pašvaldības policijā pēc palīdzības vērsās 3 apmeklētāji, veiktas 3 resoriskās pārbaudes. Pašvaldības policija nosūtīja 43 brīdinājumus. Pēc izteikta mutiska brīdinājuma tika noslēgti 88 līgumi par atkritumu izvešanu, pierēģistrēti 24 mājdzīvnieki Lauksaimniecības datu centrā. Pašvaldības policija organizēja 8 pamestu, nolietotu transportlīdzekļu aizvākšanu no dzīvojamo māju pagalmiem, tādējādi nodrošinot cilvēku veselībai drošu vidi. Uzsāktas 2 administratīvās lietvedības. Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā tika veiktas īpašumu apsekošanas, 40 gadījumos konstatēta ilgstoša īpašuma nekopšana.

Kokneses novadā Pašvaldības policija izvietota Kokneses novada domes telpās, strādā divi darbinieki, policijas rīcībā ir viena automašīna, kā arī motorlaiva, kas tiek izmantota reidos Daugavā. 2020. gadā reģistrēts 731 izsaukums, sastādīti 23 administratīvā pārkāpuma protokoli un 30 brīdinājumi. Pašvaldības policija sadarbojas ar dzīvnieku patversmi “Mežavairogi”.

Pļaviņu novada Pašvaldības policija atrodas Pļaviņās, Daugavas ielā 54, kapacitāte – divas štata vietas: priekšnieks un inspektors. Pašvaldības policijas rīcībā ir viena automašīna ar operatīvā transportlīdzekļa statusu. Patrulēšanai novada iekšējos ūdeņos tiek izmantota motorlaiva, kas ir marķēta un aprīkota ar stacionāri uzstādītām bākugunīm un paceltu valsts karogu. Pašvaldības policijas iecirknī ir izveidota pagaidu turēšanas telpa, kurā var izvietot administratīvi aizturētās personas uz laiku līdz 4 stundām (kapacitāte – 1 vieta). Pagaidu turēšanas telpa ir izveidota arī pašvaldības policijas dienesta transportlīdzeklī. Pašvaldības policijas rīcībā ir dažāda pielietojuma speclīdzekļi, kā arī videonovērošanas centrs ar 18 videokamerām, foto/video kameras, pārnēsājamās videonovērošanas iekārtas, 2 nakts redzamības binokļi, termokamera, bezpilota lidaparāts.

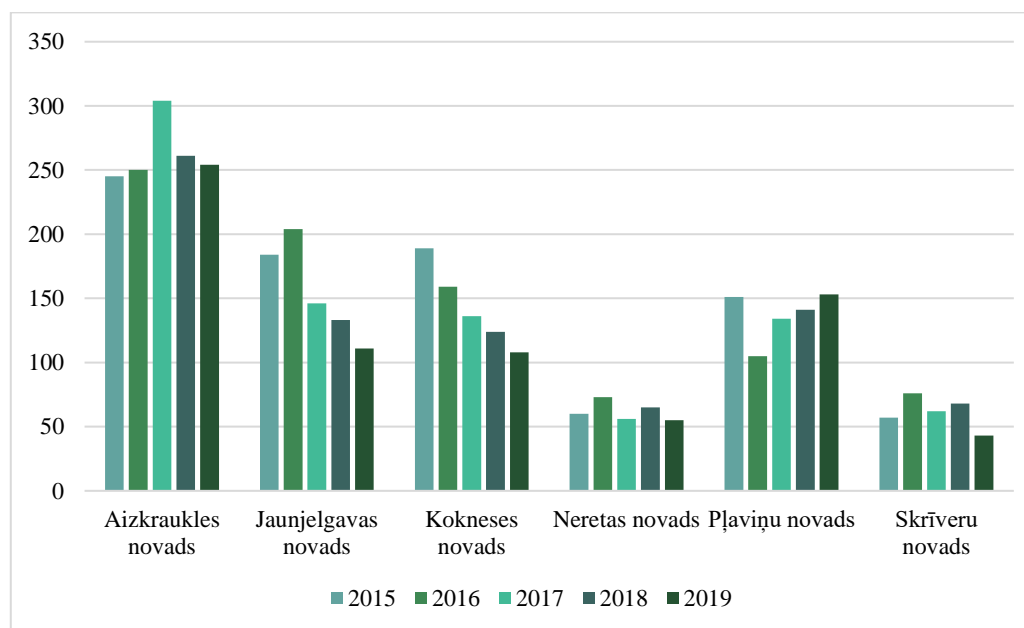
Pļaviņu novada pašvaldības policijā 2019. gadā sastādīti 360 ziņojumi par notikumiem, par dažāda rakstura pārkāpumiem tika izteikti 186 mutiski brīdinājumi. Starpinstitūciju grupas sastāvā, bērnu tiesību aizsardzības jomā, sadarbībā ar sociālo dienestu un bāriņtiesu pašvaldības policija veica plānveida sociālā riska ģimeņu, kurās aug nepilngadīgi bērni, apsekošanas 12 reizes, respektīvi, 1 reizi mēnesī. Pļaviņu novada administratīvajā teritorijā tika veiktas īpašumu apsekošanas, 36 gadījumos konstatēta ilgstoša īpašuma nekopšana. Gada griezumā iedzīvotājiem kopumā nosūtīti 109 rakstiski brīdinājumi. Aizturētas un Valsts policijai nodotas 6 personas. Nogādātas dzīvesvietā 10 personas, kuras nevarēja patstāvīgi pārvietoties. 21 reizi sniegts atbalsts Valsts policijai. Sadarbībā ar NMPD 17 reizes izbraukts izsaukumos. Lai kontrolētu ūdens transporta līdzekļu vadītājus un makšķerniekus, pašvaldības policija ar motorlaivu DM ASTRA490 14 reizes veica patruļas Pļaviņu novada teritoriālajos ūdeņos (arī

sadarbībā ar Valsts vides dienesta inspektoriem un Valsts policiju). 10 reizes pašvaldības policija piedalījās Valsts policijas rīkotajos reidos Pļaviņu novada teritoriālajos ūdeņos. Reidu laikā no Daugavas tika izcelti bezsaimnieka tīkli vairāku desmitu metru garumā. Mājas dzīvnieku labturības prasību ievērošanas kontroles ietvaros par dzīvnieku labturības noteikumu neievērošanu mutiski brīdināti 23 īpašnieki. 2019. gadā nodrošināta sabiedriskā kārtība 10 pašvaldības iestāžu rīkotajos pasākumos.

Skrīveru novada Pašvaldības policijas inspektors 2019. gadā ir saņēmis 7 rakstiskus iesniegumus no personām un valsts iestādēm, pieņēmis 41 rakstisku paskaidrojumu un ziņojumus, ir reģistrētas 62 sūdzības un izsaukumi, 9 personas nogādātas dzīvesvietā, izņemts un nodots dzīvnieku patversmei “Mežavairogi” 1 dzīvnieks, sastādīts 21 administratīvā pārkāpuma protokols, saņemtas 25 sūdzības.

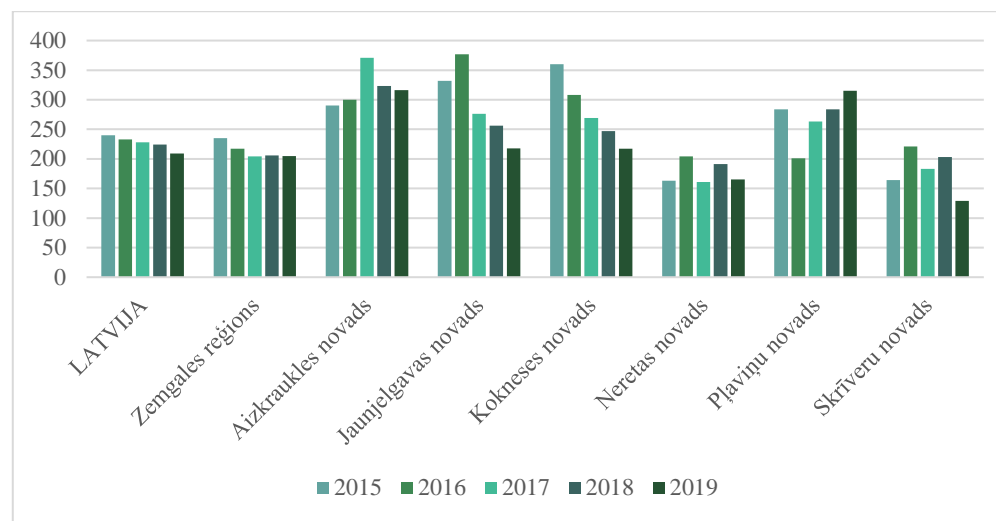
Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes (VP ZPR) Aizkraukles iecirknī atrodas dežūrdaļa, kriminālpolicijas nodaļa, kārtības policijas nodaļa un nepilngadīgo lietu inspektori. Administratīvā ēka atrodas Aizkrauklē, Bērzu ielā 3. VP ZRP Aizkraukles iecirknis apkalpo Aizkraukles novadu, Jaunjelgavas novadu, Kokneses novadu, Neretas novadu, Pļaviņu novadu un Skrīveru novadu.

Salīdzinot CSP datus par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu novados 2015.–2019. gadā, redzams (50. attēls), ka tendences novados ir atšķirīgas – Jaunjelgavas un Kokneses novados tas samazinājies, bet pārējos novados nav izteiktu svārstību pa gadiem.

50. attēls. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits novados (avots – CSP)

Salīdzinot datus par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 10 000 iedzīvotājiem (51. attēls) redzams, ka zemākais skaits ir Neretas un Skrīveru novados, kur tas ir pat zemāks nekā Latvijā un Zemgales plānošanas reģionā.

51. attēls. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem (avots – CSP)

Vidēji jaunveidojamā Aizkraukles novadā šis rādītājs ir samazinājies no 268 2016. gadā līdz 226 2019. gadā, bet ir nedaudz augstāks kā reģionā (209) un Latvijā (205).

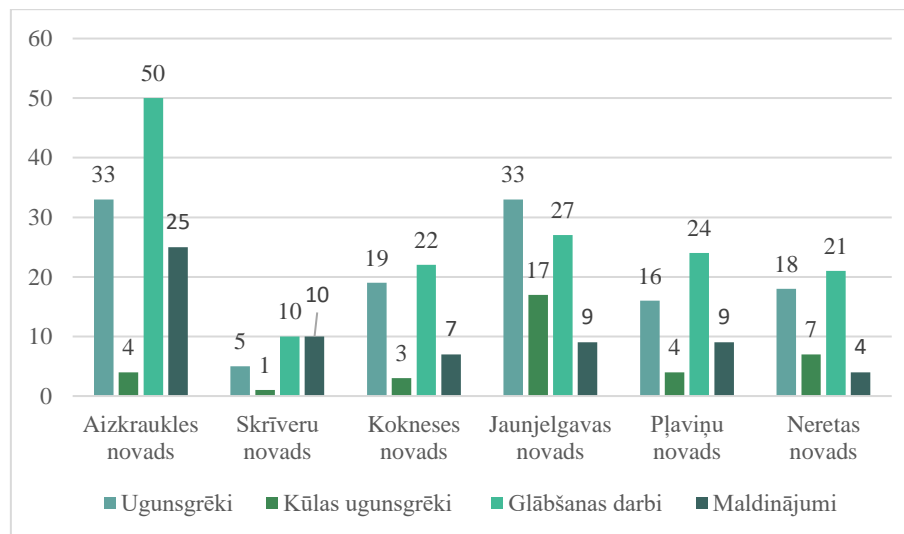
Aizkrauklē atrodas **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Zemgales reģiona brigādes Aizkraukles daļa**, tās posteņi atrodas arī Pļaviņās, Jaunjelgavā un Neretā (29. tabula). Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests vada, koordinē un kontrolē civilās aizsardzības sistēmas darbību, sadarbībā ar citām institūcijām izstrādā valsts civilās aizsardzības plānu. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām 2021. gadā ir izstrādāts Aizkraukles sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns, kura izstrādi nodrošināja pašvaldības sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām, juridiskām un fiziskām personām.

29. tabula

VUGD Zemgales reģiona brigādes Aizkraukles daļas adreses un nodrošinājums 2020. gadā

Postenis	Adrese	Amatpersonu skaits	Tehnikas vienības, kas dodas izsaukumos
Aizkraukles daļa	Dārza iela 9, Aizkraukle	35	2
Aizkraukles daļas Jaunjelgavas postenis	Lauku iela 6b, Jaunjelgava	14	1
Aizkraukles daļas Neretas postenis	Kalēju iela 45, Nereta	14	1
Aizkraukles daļas Pļaviņu postenis	Atvaru iela 5, Pļaviņas	14	1

VUGD Zemgales reģiona brigādes Aizkraukles daļā jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā reģistrēto izsaukumu skaita statistika skatāma 52. attēlā. Kopumā reģistrēti 154 izsaukumi uz glābšanas darbiem, 124 uz ugunsgrēkiem, dzēsti 36 kūlas ugunsgrēki, bet 64 izsaukumi bijuši maldinoši. Visvairāk glābšanas darbu un maldinošo izsaukumu reģistrēti Aizkraukles novadā, kūlas ugunsgrēku – Jaunjelgavas novadā, bet ugunsgrēku – Aizkraukles un Jaunjelgavas novadā.

52. attēls. VUGD Zemgales reģiona brigādes Aizkraukles daļā reģistrēto izsaukumu skaits 2020. gadā (avots – VUGD)

Ar mērķi rūpēties par sabiedrību, sabiedrisko kārtību un nepieļaut likumpārkāpumus novados uzstādītas **videonovērošanas kameras** – Aizkraukles pilsētā tādas ir 9. Videonovērošanas kameras izvietotas arī Jaunjelgavas novadā – gan pilsētā, gan pagastos (Seces ciema centrā 12, Staburaga pagastā 5, Daudzeses pagastā 5, Sunākstes pagastā 17). Kokneses novadā ir uzstādītas 19 videonovērošanas kameras, t.sk. 3 Iršos, 3 Bebros, 13 Koknesē. Neretas novadā izvietoto 26 videonovērošanas kameru saraksts pievienots 2018. gada 23. augustā apstiprinātajiem noteikumiem “Neretas novada pašvaldības videonovērošanas sistēmas aizsardzības noteikumi”. Pļaviņu novada Pašvaldības policijas pārziņā ir Videonovērošanas centrs ar 18 videokamerām. Skrīveru novadā videonovērošanas kameras izvietotas Skrīveru Stacijas laukumā, Tirdz. laukumā, novada domes ēkas apkārtnē, pie dzelzceļa pārbrauktuves (pārvalda AS “Latvijas dzelzceļš”), A. Upīša Skrīveru vidusskolas apkārtnē un skeitparkā Dzelzceļnieku ielā.

Novērtējums

Pašvaldības policija ir izveidota Aizkraukles, Pļaviņu un Kokneses novados. Skrīveru novadā nav pašvaldības policijas, bet ir Skrīveru novada domes izveidota pilnvarota amatpersona – “Kārtībnieks – automobiļa vadītājs”. Jaunjelgavas un Neretas novados sabiedrisko kārtību nodrošina tikai Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa kārtības policijas darbinieki. Novadu pašvaldības policijas tehniskais nodrošinājums ir ļoti atšķirīgs, vislabākais tas ir Pļaviņu novadā. Jaunveidojamā novadā nepieciešama pašvaldības policijas darbība vienmērīgi visā teritorijā, sadarbība ar valsts un nevalstiskajām organizācijām, pārņemot esošo novadu pašvaldības policiju labo praksi, t.sk. videonovērošanas organizēšanā.

VP ZRP Aizkraukles iecirknis apkalpo visu jaunveidojamā Aizkraukles novada teritoriju. Noziedzīgo nodarījumu skaita tendences novados ir atšķirīgas – Jaunjelgavas un Kokneses novados tas samazinājies, bet pārējos novados nav izteiktu svārstību pa gadiem, savukārt vidēji jaunveidojamā Aizkraukles novadā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem samazinās, bet ir nedaudz augstāks kā Zemgales reģionā un Latvijā.

VUGD posteņi Daugavas kreisajā krastā atrodas ļoti lielā attālumā viens no otra un apdzīvotām vietām, taču to izvietojums skatāms kontekstā ar kaimiņu novados izvietotajiem un statistiku. Nepieciešams preventīvs darbs maldinošo izsaukumu skaita samazināšanai, kā arī brīvprātīgo kustības aktivizēšanai.

8. PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBA

8.1. Administratīvā struktūra un publiskie pakalpojumi

Pārvalde

Saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” publisko tiesību jomā pašvaldību kompetencē ir šajā un citos likumos noteiktās autonomās funkcijas, deleģētās valsts pārvaldes funkcijas un uzdevumi, kuru izpilde likumā noteiktajā kārtībā nodota pašvaldībām, kā arī autonomās funkcijas, kuras tiek īstenotas kā brīvprātīgās iniciatīvas.

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – novada dome, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumam Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses un Pļaviņu novadu domēs katrā ir 15 deputāti, bet Neretas un Skrīveru novados – 9. Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, katrā novadā darbojas 3 pastāvīgās komitejas, bet Pļaviņu novadā – 4. Pašvaldību organizatoriskā struktūra un iestādes katrā novadā veidotas atšķirīgi. Visos novados izveidotas pagastu pārvaldes – Neretas novadā tās ir kā pašvaldības struktūrvienības, bet pārējos novados – kā pašvaldības iestādes. Jaunjelgavas novada pašvaldības administrācija pilda Jaunjelgavas pilsētas un Jaunjelgavas pagasta kopīgas pārvaldes funkcijas.

Pielikumā sniegts apkopojums par esošo pašvaldību domēm, komitejām, administrāciju struktūrvienībām, pašvaldību iestādēm.

Visām jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldībām pieder kapitāldaļas atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumā SIA “Vidusdaugavas SPAAO”, kas pārņemtas 2009. gadā no likvidētās Aizkraukles rajona padomes – kopējais daļu skaits 12 853 jeb 30,6 % no visām.

Pašvaldību kapitāldaļas citās kapitālsabiedrībās 2019. gadā (saskaņā ar pašvaldību Publiskajos pārskatos sniegto informāciju): Aizkraukles novada dome ir kapitāldaļu turētāja vēl 6 kapitālsabiedrībās – SIA “Lauma A” (100 %), SIA “Aizkraukles siltums” (100 %), SIA “Aizkraukles ūdens” (100 %), AS “CATA” (1,26 %), SIA “Aizkraukles KUK” (100 %), SIA “Aizkraukles slimnīca” (71 %). Kokneses novada domei ir 100 % līdzdalība SIA “Kokneses komunālie pakalpojumi”, Pļaviņu novada dome ir 100 % kapitāldaļu turētāja SIA “Pļaviņu Komunālie pakalpojumi”, Skrīveru novada domes ieguldījums SIA “Skrīveru saimnieks” pamatkapitālā ir 100 % no kapitālsabiedrības pašu kapitāla.

Iedzīvotāju aptaujā 78 % respondentu ir apmierināti vai drīzāk apmierināti ar pašvaldībā un tās iestādēs strādājošo darbinieku kompetenci un atsaucību. Kā ierosinājumus respondenti ir norādījuši nepieciešamību izstrādāt kvalitātes standartus attiecībā uz profesionālu klientu apkalpošanu un komunikāciju, veidot un organizēt vairāk publisko apspriešanu, lai iedzīvotāji varētu izteikt savu viedokli un komunikācija ar sabiedrību kļūtu atvērtāka. Kopumā iedzīvotāji pašvaldības darbiniekus vērtē kā atsaucīgus un kompetentus.

Publiskie pakalpojumi

Visos esošajos novados darbojas Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri (VPVKAC), kuros iespējams saņemt 9 valsts iestāžu – Lauku atbalsta dienesta, Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Uzņēmumu reģistra, Nodarbinātības valsts aģentūras, Valsts zemes dienesta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Valsts darba inspekcijas un Nacionālā veselības dienesta – e-pakalpojumus un konsultācijas.

Novadu iedzīvotāji 2019.–2020. gadā aktīvi izmantojuši pašvaldības un valsts iestāžu sniegtos pakalpojumus un e-pakalpojumus portālā www.latvija.lv, kas ļauj elektroniski iesniegt iesniegumus bez elektroniskā paraksta, autentificējoties ar internetbankas piekļuves datiem, e-parakstu, elektronisko identifikācijas karti vai mobilā ID autentifikācijas sertifikātu.

2019. gadā reģistrēto pakalpojumu skaits bijis 5722, bet 2020. gadā – 11 299. Statistikas dati nav labi salīdzināmi, jo Kokneses novadā VPVKAC darbojas no 2019. gada 1. oktobra, Skrīveru novadā – no 2020. gada 17. jūnija, savukārt Skrīveru bibliotēkā izvietotajam KAC netiek atsevišķi uzskaitīti apmeklētāji.

8.2. Pašvaldības budžets

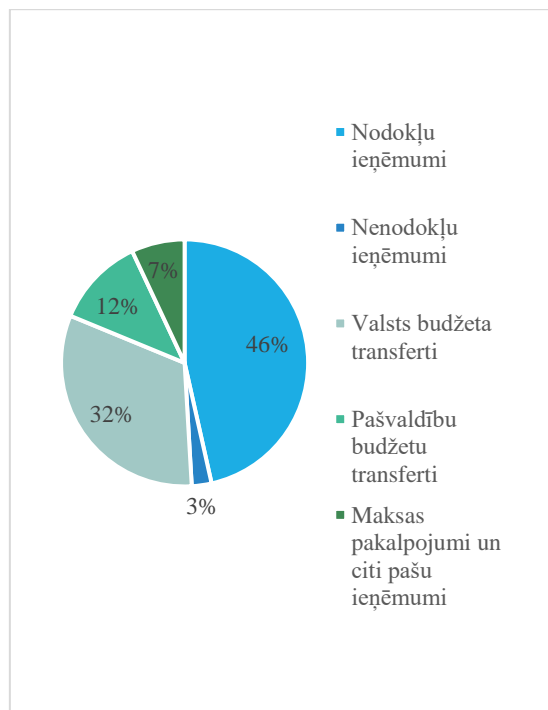
Jaunveidojamo Aizkraukles novadu veidojošo pašvaldību galvenie finanšu rādītāji – pamatbudžeta ieņēmumi un uzdevumi – apkopoti 30. tabulā.

30. tabula

Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību pamatbudžetu ieņēmumi 2019. gadā (EUR)

Pašvaldība	Nodokļu ieņēmumi	Nenodokļu ieņēmumi	Valsts budžeta transferti	Pašvaldību budžetu transferti	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Kopā ieņēmumi
Aizkraukles novads	7 006 841	141 627	5 433 424	829 466	471 123	13 882 481
Jaunjelgavas novads	3 353 227	90 894	2 818 475	277 842	557 805	7 098 243
Kokneses novads	3 579 201	501 807	686 537	3 928 331	627 664	9 323 540
Pļaviņu novads	3 230 282	287 420	2 731 281	110 023	551 580	6 910 586
Neretas novads	2 068 437	24 995	1 753 548	64 410	366 285	4 277 675
Skrīveru novads	2 603 533	168 067	1 683 440	332 043	702 414	5 489 497
Kopā	21 841 521	1 214 810	15 106 705	5 542 115	3 276 871	<u>46 982 022</u>

Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību pamatbudžetu ieņēmumi 2019. gadā bijuši 46 982 022 EUR, no tiem lielāko īpatsvar jeb 46 % veido nodokļu ieņēmumi (53. attēls). Otrā lielākā ieņēmumu sadaļa budžetos ir valsts budžeta transferti 15 170 779 EUR apmērā, kas veido 32 %. Tālāk seko ieņēmumi no pašvaldību transfertiem 5 154 250 EUR apmērā jeb 12 % no kopējiem ieņēmumiem un ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2 720 109 EUR jeb 7 %. Nenodokļu ieņēmumi sastāda tikai 3 % no visiem pašvaldību ieņēmumiem.

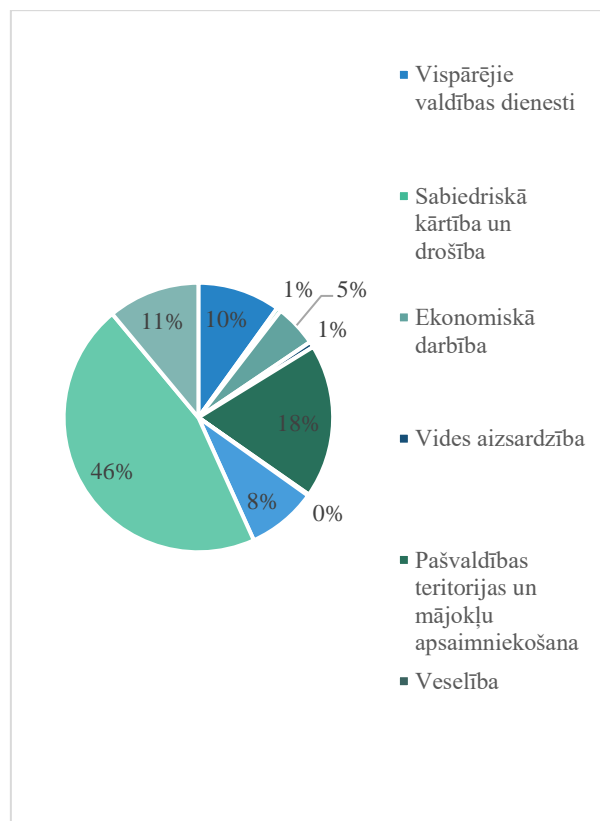
53. attēls. Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību budžeta ieņēmumi 2019. gadā (avots – pašvaldības)

Izvērtējot Aizkraukles novadu veidojošo pašvaldību budžeta ieņēmumus 2019. gadā pašvaldību griezumā, var secināt, ka 50 % no kopējiem budžeta ieņēmumiem veido ieņēmumi divās pašvaldībās – lielāko budžeta īpatsvaru veido Aizkraukles novada budžeta ieņēmumi, kas sastāda **13 882 481 EUR** un tas ir 30 % no visiem novada pašvaldību budžetu ieņēmumiem. Kokneses novada pašvaldības budžeta ieņēmumi ir **9 323 540 EUR** jeb 20 % no kopējiem pašvaldību ieņēmumiem.

Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību 2019. gada budžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām (EUR)

Izdevumi	Aizkraukles novads	Jaunjelgavas novads	Skrīveru novads	Kokneses novads	Ļaviņu novads	Neretas novads	Kopā EUR
Vispārējie valdības dienesti	1 115 814	722 844	331 425	922 862	543 913	536 165	4 173 023
Sabiedriskā kārtība un drošība	14 439	72 940	8009	43 713	45 220	40 200	224 521
Ekonomiskā darbība		551 398		467 973	886 576	220 996	2 126 943
Vides aizsardzība		113 241		130 416	20 495	24 742	288 894
Pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošana	3 679 044	1 267 287	572 197	984 089	704 183	553 539	7 760 339
Veselība	37 649		8824		19 243	587	66 303
Atpūta, kultūra un reliģija	1 038 841	550 974	310 056	719 420	521 411	385 283	3 525 985
Izglītība	6 569 640	2 304 258	2 177 264	4 226 456	2 449 501	1 471 472	19 198 591
Sociālā aizsardzība	832 602	554 387	1 132 018	862 482	748 616	507 046	4 637 151
Kopā izdevumi	13 288 029	6 137 329	4 539 793	8 357 411	5 939 158	3 740 030	<u>42 001 750</u>

Vērtējot Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību budžetu izdevumus pa izdevumu veidiem (31. tabula, 54. attēls), var secināt, ka vislielāko īpatsvaru veido izdevumi izglītībai, kas ir **19 198 591** EUR un veido 46 % no visiem pašvaldību izdevumiem. Otrā lielākā izdevumu nozare novada teritorijā ir Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana, kas ir 7 760 339 EUR (18 %). Trešo lielāko īpatsvaru izdevumos sastāda izdevumi vispārējiem valdības dienestiem 4 175 605 EUR apmērā jeb 10 % (t.sk. izpildvaras un likumdošanas varas institūcijas; pašvaldību budžetu parāda darījumi; vispārēja rakstura transferti no pašvaldību budžeta pašvaldību budžetam; līdzekļi, kas nododami finanšu izlīdzināšanas fondam; norēķini ar citu pašvaldību izglītības iestādēm).

54. attēls. Apvienotā Aizkraukles novada pašvaldību budžeta izdevumi pa funkcionālajām kategorijām 2019. gadā (avots – pašvaldības)

Jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldību kopējās saistības (aizņēmumi un galvojumi) 2020. gada sākumā bija 19 656 209 EUR (32. tabula).

32. tabula

Pašvaldību finanšu saistības 2020. gada sākumā, EUR (avots – pašvaldības)

Novads	Aizņēmumi	Galvojumi
Aizkraukles novads	4 146 024	230 722
Jaunjelgavas novads	4 185 325	17 187
Kokneses novads	3 460 466	393 926
Neretas novads	542 703	11 208
Pļaviņu novads	3 727 769	376 853
Skrīveru novads	2 071 046	492 980
Kopā	18 133 333	1 522 876

8.3. Komunikācija ar sabiedrību un sadarbība ar NVO

Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācijai ar sabiedrību tiek izmantoti dažādi informēšanas veidi (33. tabula). Visos novados sabiedrības informēšanai vienu reizi mēnesī tiek izdoti informatīvie izdevumi gan tirāžās, gan elektroniskā versijā mājaslapās. Tiražētie izdevumi tiek izplatīti bez maksas dažādos veidos – gan iedzīvotāju pastkastītēs, gan domes telpās, pagastu pārvaldēs, pašvaldību iestādēs, kā arī veikalos, ģimenes ārstu praksēs un citās iedzīvotāju apmeklētākajās vietās. Informatīvajos izdevumos tiek atspoguļoti svarīgākie jautājumi, domes lēmumi, domes sēžu informācija, iedzīvotāji tiek informēti par dažādām ikdienas aktualitātēm un domes veiktajiem pasākumiem, projektu publicitāti, iepazīstināti ar speciālistu sagatavotu informāciju, paziņojumiem, saistošajiem noteikumiem, kā arī aktuālāko informāciju izglītības, sporta un kultūras jomā, tiek publicētas intervijas ar novadu iedzīvotājiem, pasākumu apraksti un programmas, kā arī cita informācija.

33. tabula

Galvenie sabiedrības informēšanas kanāli (pašvaldību informācija)

Novads	Informatīvais izdevums	Mājas lapa	Sociālie tīkli
Aizkraukles novads	“Domes Vēstis”	www.aizkraukle.lv	twitter.com, draugiem.lv, youtube.com, facebook.com, instagram.com
Jaunjelgavas novads	“Jaunjelgavas Novada Vēstis”	www.jaunjelgava.lv	draugiem.lv, facebook.com, twitter.com
Kokneses novads	„Kokneses Novada Vēstis”.	www.koknese.lv	draugiem.lv, facebook.com, twitter.com
Neretas novads	“Neretas novada vēstis”	www.neretasnovads.lv	draugiem.lv, facebook.com, twitter.com
Pļaviņu novads	“Pļaviņu Novada Ziņas”	www.plavinunovads.lv	facebook.com, twitter.com
Skrīveru novads	“Skrīveru Vārds”	www.skriveri.lv	facebook.com, youtube.com

Visiem novadiem izveidotas mājaslapas, kurās papildus pamatinformācijai par novadu domēm, pašvaldībām un to iestādēm tiek ievietoti informatīvi paziņojumi, projektu publicitātes, lēmumi, normatīvie akti, publiskie iepirkumi, kultūras, sporta, tūrisma un izglītības iestāžu pasākumu atskati, plašas bilžu galerijas, novada domes sēžu audio ieraksti, TV sižeti u.c. svarīga informācija.

Vispārīgās prasības informācijas ievietošanai pašvaldību oficiālajās tīmekļvietnēs (mājaslapās), to struktūru un saturu nosaka Ministru kabineta 2020. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 445 “Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”. Šie noteikumi paredz arī valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas izveidi – tās pārzinis ir Valsts kanceleja, kas nodrošina vienotu principu ievērošanu satura pārvaldībā, kā arī izmaiņu un attīstības plānošanu, vadlīniju izstrādi, bet platformas turētājs ir Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA), kas nodrošina dažādu veidu atbalstu un platformas administrēšanu. Jaunveidojamā Aizkraukles novadā piecām pašvaldībām ir katrai sava dizaina un struktūras mājaslapas, bet Skrīveru novads no 2021. gada izmanto vienoto VRAA platformu.

Komunikācijas uzlabošanai un iedzīvotāju informēšanai izveidoti konti sociālajos tīklos (33. tabula), kas ļauj plašākā mērogā komunicēt ar sabiedrību, būtiski uzlabojot informācijas apmaiņu ar jauniešiem, kā arī nodrošinot atgriezenisko saiti. Aizkraukles novadā facebook.com kā vietni komunikācijas uzlabošanai un iedzīvotāju informēšanai izmanto arī vairākas pašvaldības iestādes, uzņēmumi un administrācijas darbinieki, kā, piemēram, Aizkraukles novada Sporta centrs, Aizkraukles novada Tūrisma informācijas punkts, Aizkraukles novada kultūras nams, Aizkraukles novada Uzņēmējdarbības atbalsta centrs, SIA “Aizkraukles ūdens”, Bāriņtiesa.

Iedzīvotāju iesaistei mājaslapās un sociālajos tīklos tiek organizētas aptaujas par aktuāliem tematiem. Svarīgu jautājumu izlemšanā tiek organizētas publiskās apspriešanas, arī iedzīvotāju sapulces. Iespēja uzdot pašvaldībai jautājumus nodrošināta arī mājaslapās, tiek organizētas regulāras pieņemšanas pie domes amatpersonām, deputātiem, pašvaldību darbiniekiem.

Aizkraukles un Pļaviņu novadu aktualitātes tiek atspoguļotas arī reģionālajā laikrakstā “Staburags”, laba sadarbība ar vietējo mediju “Vidusdaugavas televīzija”, citiem masu medijiem, kā arī ar ziņu aģentūru LETA un LTV1. Neretas novadam izveidojusies cieša sadarbība ar “Latgales reģionālo televīziju”, kura veido dažādus video sižetus par novadu, atspoguļojot aktuālos pasākumus un notikumus.

Skrīveru novadā gada beigās tiek izdots Skrīveru novada pašvaldības kalendārs, kurā atspoguļots Skrīveru novads dažādos gadalaikos un iezīmēti datumi, kuros notiks lielākie nākamajā gadā plānotie pasākumi.

Plašu sabiedrības atbalstu gūst pašvaldību un nevalstisko organizāciju organizētas talkas, sporta un atpūtas pasākumi.

Aptaujā iedzīvotāji norādījuši, ka informāciju par pašvaldības darbu un novadā notiekošo iegūst no novadu avīzēm vai ikmēneša izdevumiem (33 % respondentu) un publikācijām pašvaldību mājaslapās (32 % respondentu), kā arī no sociālajā tīklā *Facebook* ievietotās informācijas (29 % respondentu).

Sadarbība ar NVO

Aizkraukles novadā pēc SIA “Lursoft IT” datiem 2021. gada sākumā bija reģistrētas 58 nevalstiskās organizācijas, Jaunjelgavas novadā 36, Kokneses novadā 40, Neretas novadā 26, Pļaviņu novadā 43, Skrīveru novadā 34. Informācija par nevalstiskajām organizācijām pieejama arī pašvaldību tīmekļa vietnēs.

Nevalstisko organizāciju darbības jomas ir ļoti daudzveidīgas – izglītība, kultūra, ģimeņu, bērnu un jauniešu, sociālā joma un veselība, vides aizsardzība, lauku attīstības un uzņēmējdarbības veicināšana, tūrisms, sports, politiskās un reliģiskās organizācijas, dārzu, dārzkopības, garāžu kooperatīvi, mednieku biedrības, senioru biedrības u.c.

Nevalstiskās organizācijas aktīvi īsteno iniciatīvas izglītības, kultūras un sporta jomās, organizējot dažādus kursus, seminārus, apmācības (piemēram, floristika, veselīgs dzīvesveids, dekupāža, psiholoģija u.c.), iesaistās dažādos projektos (piemēram, sacensību organizēšana, sporta pasākumu organizēšana ģimenēm, radošās darbnīcas un psihologa nodarbības). Biedrības realizējušas vairākus ESF projektus, piesaistot finanšu resursus.

Aizkraukles reģionālā Tautskola ir vieta, kur sevi pilnveidot, attīstīt prasmes un talantus vai iemācīties ko jaunu.

Aizkraukles novada domē 27.02.2020. apstiprināts nolikums par kārtību, kā Aizkraukles novada dome finansiāli atbalsta nevalstiskās organizācijas.

Sadarbība ar kaimiņiem un starptautiskā sadarbība

Jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldību vadītāji vai pārstāvji darbojas Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomē, sadarbība dažādās jomās notiek arī ar kaimiņu pašvaldībām, īpaši izglītības, kultūras un sporta jomā, iedzīvotāji izmanto kaimiņu pašvaldību pakalpojumu piedāvājumu un infrastruktūru.

Aizkraukles novadam ir sešas sadarbības pilsētas ārvalstīs:

- Vācijas pilsēta Epšteina kopš 1998. gada – sadarbības sākumā Aizkraukle saņēmusi daudzkārtēju humānās palīdzības atbalstu, kas bija aktuāli Latvijā pārmaiņu laikā, bet vēlāk sadarbība pārorientējās uz kultūras, izglītības un citām jomām. Sadarbību organizē biedrība “*Europart Eppstein*”;
- Lietuvas pilsēta Birži kopš 2004. gada – sadarbības laikā ir notikusi aktīva kultūras, sporta, izglītības pieredzes apmaiņa, kā arī īstenoti vairāki kopīgi infrastruktūras un citas jomas projekti;
- Ungārijas pilsēta Kiškunhalaša kopš 2005. gada – daudzu gadu garumā ir bijusi kultūras, mākslas, izglītības, sporta, uzņēmējdarbības jomu pieredzes apmaiņa;
- Polijas pilsēta Tčeva kopš 2007. gada – pieredzes apmaiņa, notikušas kultūras, sporta aktivitātes, jauniešu projekti;

- Ukrainas pilsēta Slavutiča kopš 2015. gada – notiek aktīva sadarbība izglītības un kultūras jomā, ir mērķis sadarboties arī infrastruktūras, uzņēmējdarbības un citās jomās;
- Baltkrievijas pilsēta Šarkovščina kopš 2018. gada – notiek aktīva sadarbība izglītības, kultūras, sporta jomā, ir ieceres turpināt sadarbību arī uzņēmējdarbības un citās jomās.

Jaunjelgavai ir trīs sadarbības pilsētas – Tučno Polijā, Ižuī Brazīlijā un Zelva Baltkrievijā.

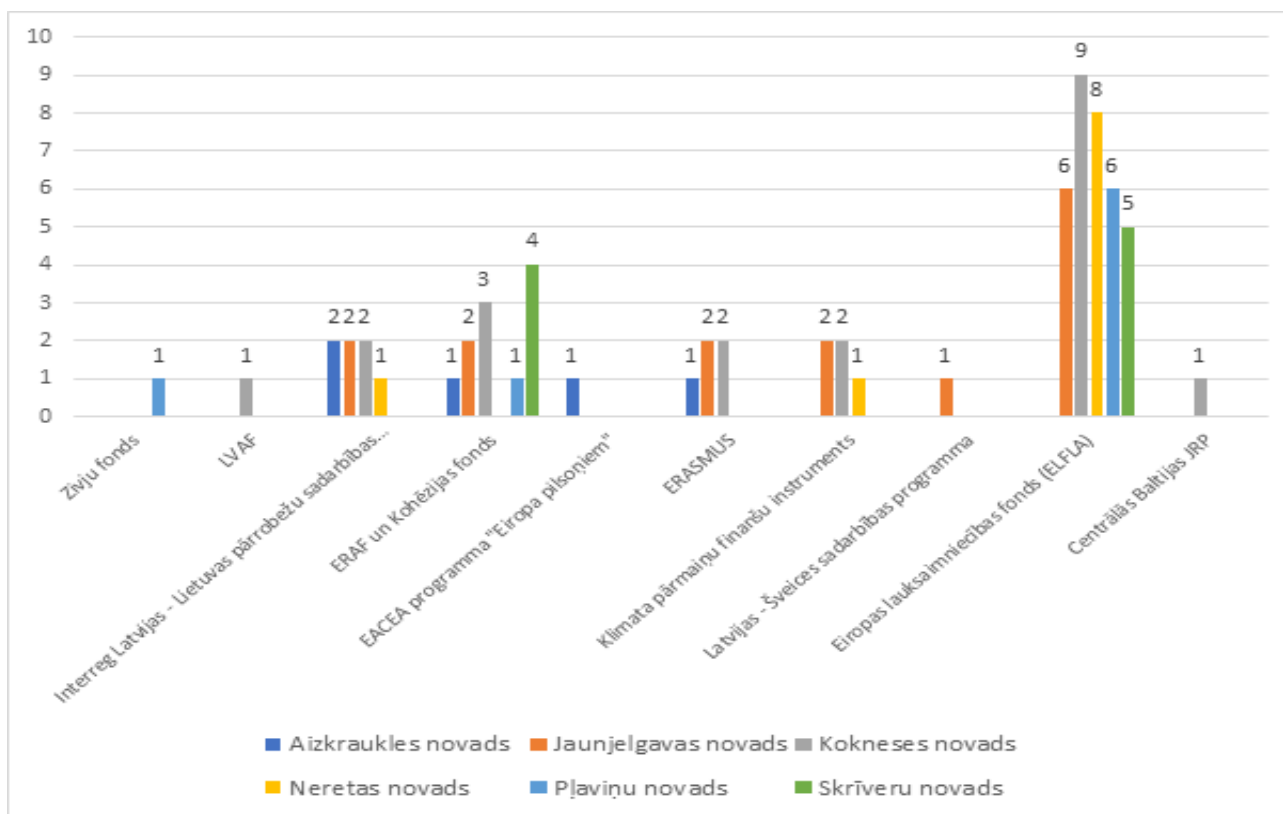
Koknesei kopš 1996. gada ir starptautiska sadarbība ar Vītingenas pilsētu Vācijā.

Pārrobežu projektos pašvaldības sadarbojas ar Lietuvu, Igauniju, Zviedriju, Baltkrieviju.

9. ĪSTENOTIE PROJEKTI

2021. gada sākumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atbilstoši Ministru kabineta noteikumos noteiktajam apkopoja pašvaldību sniegto informāciju par Eiropas Savienības fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kuru īstenošana pabeigta pēdējo piecu gadu laikā (2. pielikums).

Saskaņā ar šo apkopojumu jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldības īstenojušas 67 projektus, kuri pabeigti pēdējo piecu gadu laikā, kopumā izmantojot 10 ES un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļus (55. attēls).

55. attēls. Jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldību īstenoto projektu skaits par ES un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļiem, kuri pabeigti pēdējo piecu gadu laikā (avots – pašvaldības)

Visvairāk projektu īstenojis Kokneses novads (20) un Jaunjelgavas novads (15). Neretas novads īstenojis 10, Skrīveru novads 9, Pļaviņu novads 8, bet Aizkraukles novads 5 projektus.

No ES finanšu instrumentiem visbiežāk izmantoti Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzekļi ar Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta atbalstu – 34 projektiem, kā arī Eiropas reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda līdzekļi – 11 projektiem. Septiņi projekti īstenoti sadarbībā ar tuvākajiem ārvalstu kaimiņiem – Lietuvu – *Interreg* Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros.

Kopumā jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir uzsākta un tiek turpināta 53 projektu īstenošana, liela daļa no tiem ar Eiropas sociālā fonda atbalstu. Starp tiem ir līdzīgi Eiropas sociālā fonda finansēti projekti, kuri tiek īstenoti visās pašvaldībās, piemēram, veselības veicināšanas jomā, vai lielākajā daļā pašvaldību, piemēram, Zemgales plānošanas reģiona īstenotais projekts “Atver sirdi Zemgalē!” ar mērķi palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kā arī projekti ar mērķi uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs, projekts “PROTI un DARI” ar mērķi motivēt un aktivizēt jauniešus, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu un nav reģistrējušies Nodarbinātības valsts aģentūrā.

10. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVU IZVĒRTĒJUMS

Pašvaldību Ilgtspējīgas attīstības stratēģijās (IAS) nosaka telpiskās attīstības perspektīvu/attīstības virzienus, vadlīnijas teritorijas plānošanai t.sk.

- apdzīvojuma un pakalpojumu struktūru;
- iekšējo un ārējo sasniedzamību, satiksmes infrastruktūru, mobilitāti;
- inženierinfrastruktūru;
- industriālās teritorijas;
- lauku teritorijas;
- dabas, ainavu un dabas aizsardzības telpas;
- kultūrvēsturiskās, tūrisma un rekreācijas telpas;
- prioritāri attīstāmās teritorijas;
- citas īpašās telpas, piemēram, pierobežas telpu.

Pašvaldības, nosakot savas telpiskās attīstības perspektīvas/attīstības virzienus, atbilstoši plānošanas dokumentu hierarhijai ņem vērā plānošanas reģiona IAS noteikto

telpiskās attīstības perspektīvu un vadlīnijas teritorijas attīstības plānošanai.

Jaunveidojamā Aizkraukles novada esošo pašvaldību IAS ir izstrādātas atšķirīgiem laika periodiem (34. tabula), un tās ir izstrādātas pirms Zemgales plānošanas reģiona IAS 2015.–2030. gadam spēkā stāšanās, kā arī pirms Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas “Metodisko ieteikumu reģionāla un vietēja līmeņa ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei un to vērtēšanas kārtībai” (2014. gada 30. decembris) apstiprināšanas. Arī pašvaldību Attīstības programmas izstrādātas atšķirīgiem laika periodiem. Pļaviņu un Kokneses novadiem ir izstrādātas jaunas Attīstības programmas.

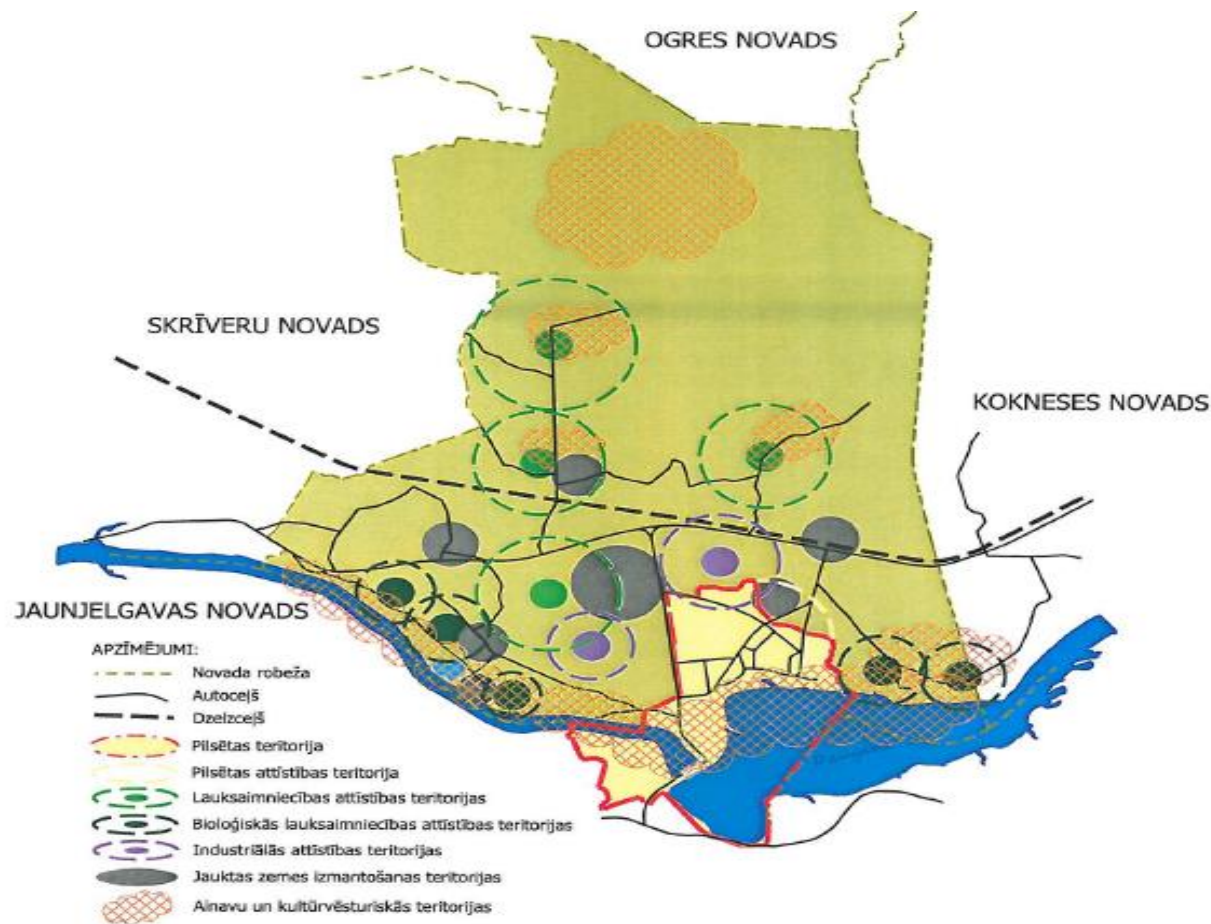
34. tabula

Jaunveidojamā Aizkraukles novada pašvaldību IAS darbības termiņi

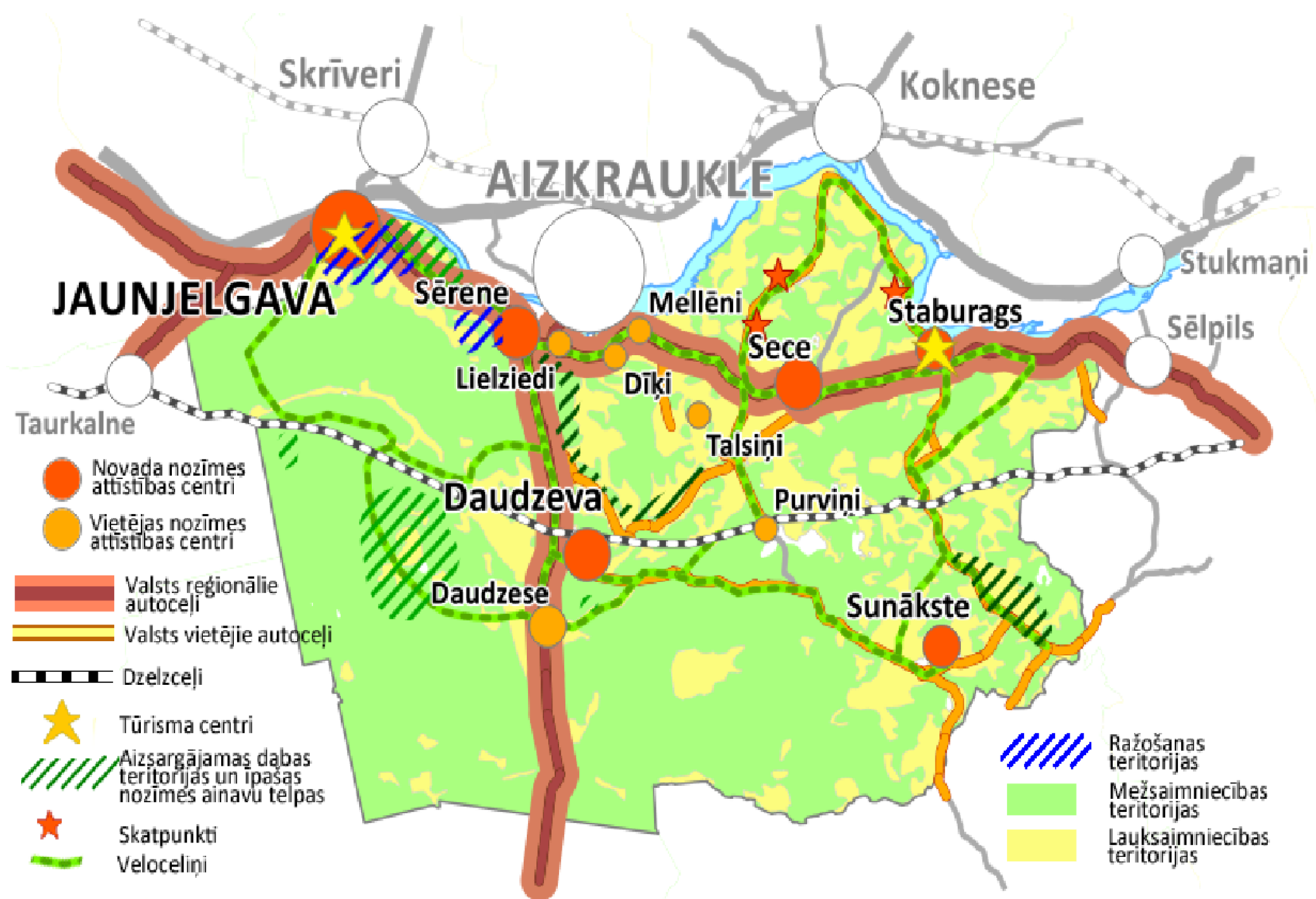
Novads	Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (periods)	Attīstības programma (periods)
Aizkraukles novads	2014–2025	2014–2020
Jaunjelgavas novads	Līdz 2033 (apst. 2012)	2013–2020
Kokneses novads	2013–2037	2020–2026
Neretas novads	2013–2037	2013–2019
Pļaviņu novads	2013–2035	2019–2025
Skrīveru novads	2013–2030	2014–2020

Katras pašvaldības IAS telpiskās attīstības perspektīvas ir veidotas ļoti atšķirīgi, definētas un grafiski noteiktas pēc dažādiem principiem, metodēm un detalizācijas (56.–61. attēls).

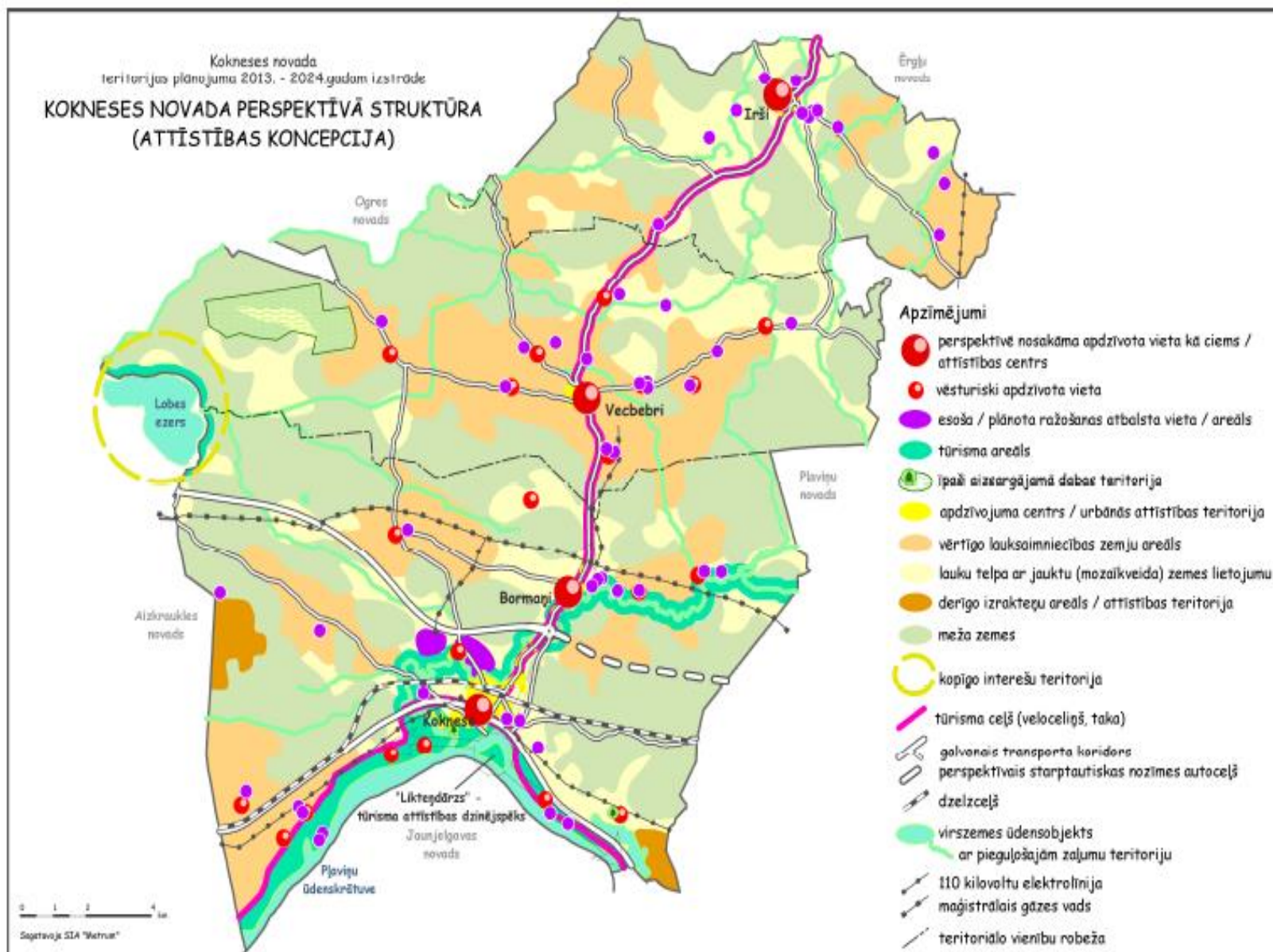
Veidojot jaunveidojamā Aizkraukles novada kopīgo telpiskās attīstības perspektīvu, nepieciešama vienota pieeja un skatījums telpiskajai attīstībai, jāpārskata attīstības centru iedalījums, reģionāla mēroga un vietējas nozīmes funkcionālās telpas, Aizkraukles pilsētas un vietējas nozīmes funkcionālās teritorijas, funkcionālās saites ar kaimiņu teritorijām, arī Lietuvu, galvenie transporta koridori un attīstības asis, kā arī citi telpiskās attīstības aspekti.

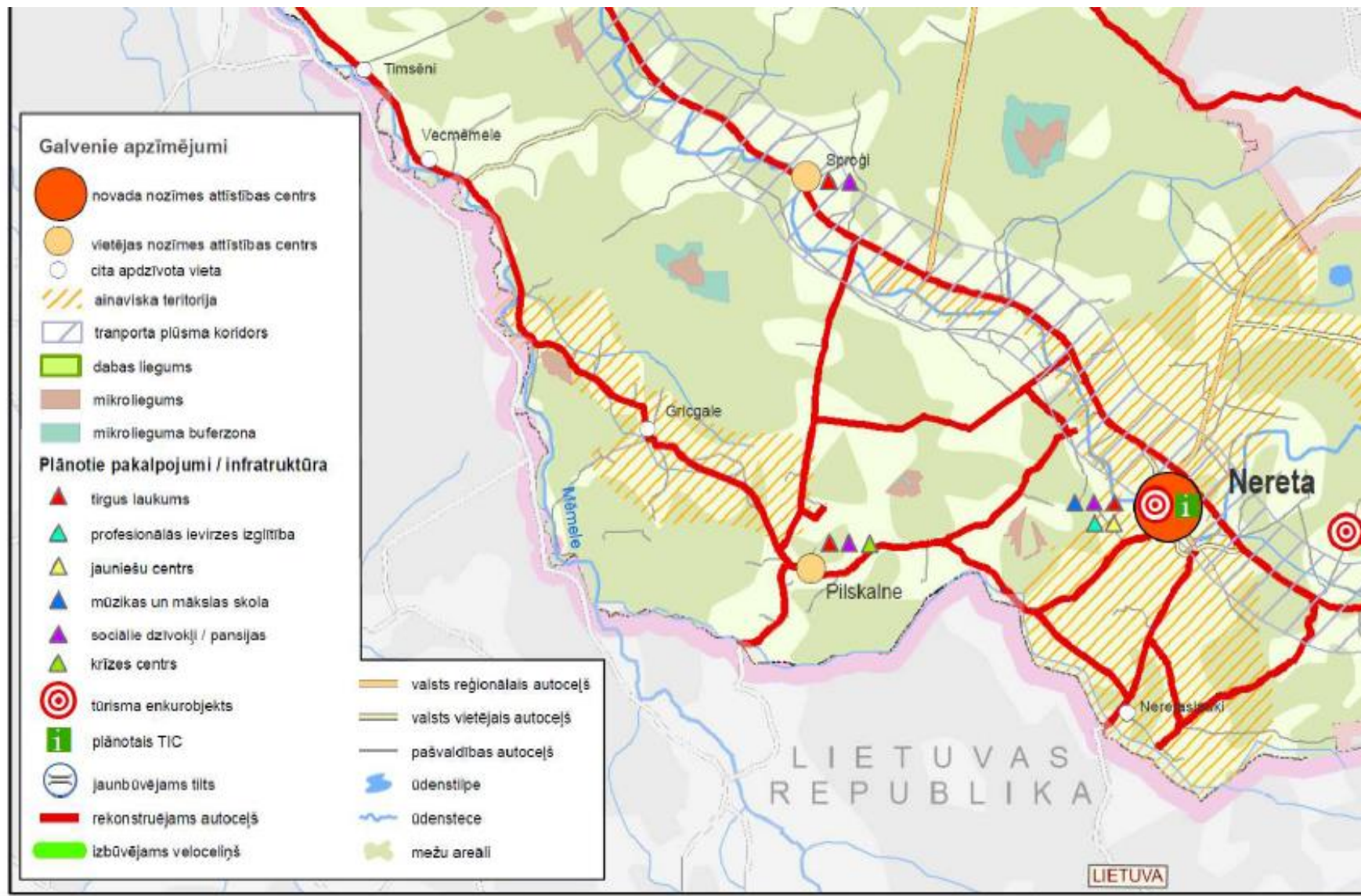
56. attēls. Aizkraukles novada telpiskās attīstības perspektīva 2014.–2025. gadam

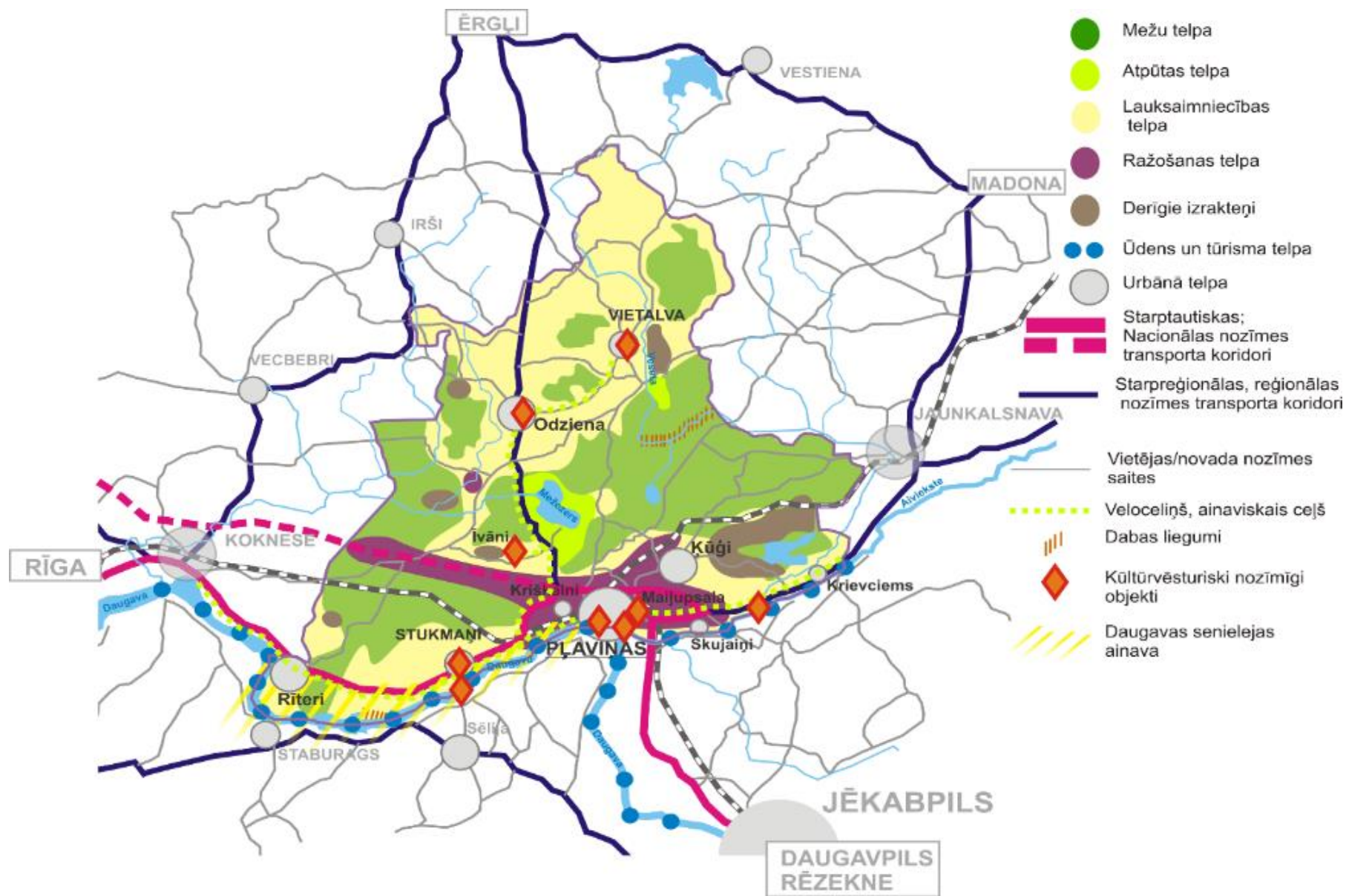
57. attēls. Jaunjelgavas novada telpiskās attīstības perspektīva līdz 2033. gadam

58. attēls. Kokneses novada telpiskās attīstības perspektīva 2013.–2037. gadam

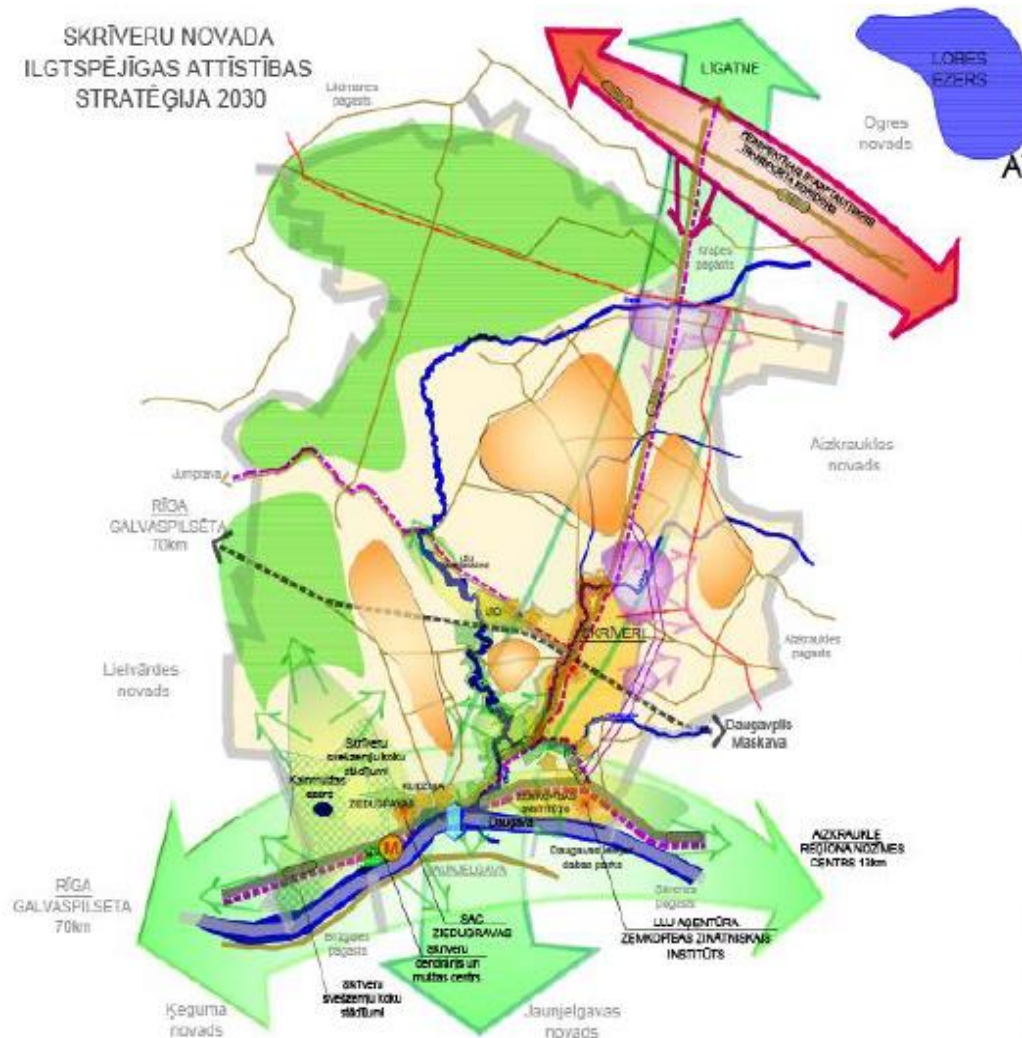

59. attēls. Neretas novada telpiskās attīstības perspektīva 2013.–2035. gadam (fragments)

60. attēls. Plaviņu novada telpiskās attīstības perspektīva 2013.–2037. gadam

SKRĪVERU NOVADA
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS
STRATĒGIJA 2030

SKRĪVERU NOVADA
TĒLPISKAIS PLĀNOJUMS
PERSPEKTĪVĀS
ATTĪSTĪBAS TĒLPAS UN OBJEKTI

PIEŅĒMTIE APZĪMĒJUMI	
	VALSTS GALVENIE AUTOCEĻI
	VALSTS REĢIONĀLIE AUTOCEĻI
	VALSTS VIETĒJIE AUTOCEĻI
	PAŠVALDĪBAS CEĻI
	DZELZCEĻA TRANSPORTA PAKALPOJUMU NOODROŠINĀJUMS MARŠRUTOS <small>NOŠ. KRĪVULIŠI, DZELZCEĻA RĪGA-ĀIZKRAUKLE</small>
	APDZĪVOTAS VIETAS
	NOVADA ROBEŽA
	MEŽU TĒLPA
	AUGŠTVĒRTĪGO LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMJU TĒLPA
	RŪPNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TĒLPA
	TŪRISMA TĒLPA
	RŪPNIECĪSKO ZONU ATTĪSTĪBAS VIRZIENI
	APDZĪVOTU VIETU SAPLŪSTŠANAS VIRZIENI
	VELOSIPĒDU CEĻIŅI UN MARŠRUTI
	TŪRISMA ATTĪSTĪBAS VIRZIENI
	PĀRCELTĪVE PĀR DAUGAVU
	ĢĀZES VADS
	VIETĒJAS NOZĪMES AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS
	VIETĒJAS NOZĪMES AIZSARGĀJAMAS MAIZĪTES LĪFES GRAVAS ANAVAS CIEMĀ
	PLĀNOTAIS SKRĪVERU APVEDCEĻŠ
	TŪRISMA ATTĪSTĪBAS TĒLPA
	ATTĪSTĪBĀI NOZĪMĪGIE OBJEKTI

na. Perspektīvās attīstības telpas un objekti

61. attēls. Skrīveru novada telpiskās attīstības perspektīva 2013.–2030. gadam

Pašvaldību pārvalde līdz 01.07.2021.

Novads	Deputātu skaits	Komitejas	Administrācijas struktūrvienības/nodaļas	Pašvaldību iestādes
Aizkraukles novads	15	1. Finanšu komiteja 2. Izglītības, kultūras un sporta komiteja 3. Sociālo jautājumu komiteja	Finanšu un grāmatvedības nodaļa; Būvvalde; Pašvaldības policija; Uzņēmējdarbības atbalsta centrs; Aizkraukles novada valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs; Glābšanas dienests uz ūdeņiem	Aizkraukles novada pašvaldība; Aizkraukles novada vidusskola; Aizkraukles Vakara (maiņu) vidusskola; Aizkraukles pagasta sākumskola; Pirmsskolas izglītības iestāde "Zīlīte"; pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis"; specializētā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulīte"; Aizkraukles pilsētas bibliotēka; Aizkraukles pagasta bibliotēka; Aizkraukles novada kultūras nams; Aizkraukles Interesu izglītības centrs; Aizkraukles Mākslas skola; P. Barisona Aizkraukles Mūzikas skola; Dzimtsarakstu nodaļa; Aizkraukles novada bāriņtiesa; Aizkraukles Sporta skola; Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejs; Aizkraukles Izglītības pārvalde; Aizkraukles pagasta pārvalde; Aizkraukles novada Sociālais dienests; Aizkraukles novada Sporta centrs; Aizkraukles novada Vēlēšanu komisija.
Jaunjelgavas novads	15	1. Finanšu komiteja 2. izglītības un kultūras jautājumu komiteja 3. Sociālo lietu komiteja	Finanšu un grāmatvedības nodaļa; Kanceleja; Attīstības un projektu nodaļa; Komunālā nodaļa Jaunjelgavas novada pašvaldības administrācija pilda Jaunjelgavas pilsētas un Jaunjelgavas pagasta kopīgas pārvaldes funkcijas.	Jaunjelgavas novada dome (administrācija) ar padotībā esošām iestādēm: Jaunjelgavas vidusskola; Jaunjelgavas pirmskolas izglītības iestāde "Atvasīte"; Jaunjelgavas novada Sociālais dienests ar tā struktūrvienībām – "Jaunjelgavas dienas centrs bērniem un ģimenēm", "Daudzeses dienas centrs bērniem un ģimenēm", "Seces dienas centrs bērniem un ģimenēm", "Jaunjelgavas jauniešu iniciatīvu centrs", "Jaunjelgavas novada pansija "Vīgante"" un "Grupu māja/dzīvokļi". Tās struktūrvienības: Jaunjelgavas novada Kultūras nams; Jaunjelgavas pilsētas bibliotēka; Jaunjelgavas novada Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs. Jaunjelgavas novada pašvaldības administratīvā iestāde – "Jaunjelgavas novada dome" ar pārraudzībā esošām iestādēm: Jaunjelgavas novada Bāriņtiesa un tās sastāvā esoša struktūrvienība – Jaunjelgavas novada Dzimtsarakstu nodaļa. Daudzeses pagasta pārvalde un tās padotībā esošās iestādes;

Novads	Deputātu skaits	Komitejas	Administrācijas struktūrvienības/nodaļas	Pašvaldību iestādes
				Sērenes pagasta pārvalde un tās padotībā esošās iestādes; Seces pagasta pārvalde un tās padotībā esošās iestādes; Staburaga pagasta pārvalde un tās padotībā esošās iestādes; Sunākstes pagasta pārvalde un tās padotībā esošās iestādes; Jaunjelgavas novada Vēlēšanu komisija.
Kokneses novads	15	1. Finanšu un attīstības komiteja 2. Kultūras, izglītības, sporta un sabiedrisko lietu komiteja 3. Sociālo jautājumu un veselības aprūpes komiteja	Administratīvā iestāde "Kokneses novada dome"; Komunālā nodaļa; Grāmatvedības un finanšu nodaļa; Kanceleja; Attīstības nodaļa; Tūrisma un sabiedrisko attiecību nodaļa; Pašvaldības policija	Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskola; Bebru pamatskola; Pērses sākumskola; Kokneses pamatskola – attīstības centrs; Kokneses mūzikas skola; Pirmskolas izglītības iestāde "Gundega"; Pirmskolas izglītības iestāde "Bīfīte"; Kokneses novada bāriņtiesa; Kokneses novada dzimtsarakstu nodaļa; Kokneses novada sociālais dienests; Kokneses apvienotā pašvaldību būvvalde; Kokneses novada vēlēšanu komisija; Kokneses pagasta bibliotēka; Kokneses kultūras nams; Bebru pagasta pārvalde; Iršu pagasta pārvalde; Kokneses novada domes ģimenes atbalsta centrs "Dzeguzīte".
Neretas novads	9	1. Finanšu un attīstības komiteja 2. Izglītības un kultūras jautājumu komiteja 3. Sociālās un veselības aprūpes komiteja	Mazzalves pagasta pārvalde; Zalves pagasta pārvalde; Neretas pagasta pārvalde; Pilskalnes pagasta pārvalde; Neretas novada dzimtsarakstu nodaļa; Neretas kultūras nams; Neretas novada Zalves pagasta bibliotēka; Neretas novada Zalves pagasta Sproģu bibliotēka; Neretas novada Pilskalnes pagasta	Neretas novada pašvaldība (pašvaldības administrācija); Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola; Mazzalves pamatskola; Neretas pirmsskolas izglītības iestāde "Ziediņš"; Neretas sociālās aprūpes centrs; Neretas novada Centrālā bibliotēka; Neretas novada Sociālais dienests; Neretas novada Bāriņtiesa

Novads	Deputātu skaits	Komitejas	Administrācijas struktūrvienības/nodaļas	Pašvaldību iestādes
			<p>bibliotēka; Neretas novada Neretas bērnu bibliotēka; Neretas novada Mazzalves pagasta bibliotēka; Finanšu un attīstības nodaļa;</p> <p>Vispārējā nodaļa; Neretas novada novadpētniecības muzejs;</p> <p>Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs “Riekstiņi”</p>	
Pļaviņu novads	15	<p>1. Finanšu un teritoriju attīstības komiteja</p> <p>2. Izglītības un kultūras jautājumu komiteja</p> <p>3. Sporta un tūrisma jautājumu komiteja</p> <p>4. Sociālo un veselības jautājumu komiteja</p>	<p>Centralizētās grāmatvedības nodaļa; Teritoriju attīstības nodaļa; Īpašumu nodaļa;</p> <p>Pļaviņu novada Dzimtsarakstu nodaļa; Tūrisma, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa</p> <p>Domes struktūrvienības:</p> <p>Sporta zāle “Pļaviņu treniņu zāle”;</p> <p>Tūrisma informācijas centrs;</p> <p>Slēpošanas, biatlona sporta bāze “Jankas – Jaujas”;</p> <p>Pļaviņu novada zaļais tirgus</p>	<p>Pļaviņu novada pašvaldības policija; Sociālās aprūpes centrs “Pļaviņas”; Pļaviņu novada kultūras centrs; Sākumskolas vecuma bērnu rotaļu un attīstības centrs “Pepija”; Jauniešu iniciatīvu centrs „Ideja”; Pļaviņu novada bibliotēka ar filiālēm: Klintaines pagasta bibliotēka, Aiviekstes pagasta bibliotēka, Vietalvas E. Prūsas vārdā nosauktā pagasta bibliotēka, Gostiņu bibliotēka, Pļaviņu novada bērnu bibliotēka; Klintaines pagasta pārvalde; Vietalvas pagasta pārvalde; Aiviekstes pagasta pārvalde; Pļaviņu novada sociālais dienests; Pļaviņu novada bāriņtiesa; Pļaviņu vidusskola ar filiāli Odziens; Pļaviņu mūzikas skola; Pļaviņu mākslas skola; Pļaviņu novada pirmsskolas izglītības iestāde “Jumītis” ar filiālēm “Bērziņš” un “Zīļuks”; Pļaviņu novada vēlēšanu komisija</p>

Novads	Deputātu skaits	Komitejas	Administrācijas struktūrvienības/nodaļas	Pašvaldību iestādes
Skrīveru novads	9	1. Finanšu un tautsaimniecības komiteja 2. Sociālo jautājumu komiteja 3. Izglītības, kultūras, sporta un tūrisma jautājumu komiteja	Lietvedības nodaļa, Finanšu un grāmatvedības nodaļa, Dzimtsarakstu nodaļa, Vides attīstības un saimnieciskā nodaļa	Skrīveru novada pašvaldības administrācija; Andreja Upīša Skrīveru vidusskola; Skrīveru novada pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis"; Skrīveru novada pirmsskolas izglītības iestāde "Saulēni"; Skrīveru Mūzikas un mākslas skola; Skrīveru kultūras centrs; Andreja Upīša Skrīveru bibliotēka; Skrīveru bērnu bibliotēka; Skrīveru novada bāriņtiesa; Skrīveru sociālais dienests; Skrīveru novada vēlēšanu komisija

**Eiropas Savienības fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projekti,
kuru īstenošana pabeigta pēdējo piecu gadu laikā jaunveidojamā Aizkraukles novadā**

AIZKRAUKLES NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.–2020. gadam								
1	“Pārrobežu novadu iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana, veicinot mazāk attīstīto teritoriju attīstības potenciālu” LLI-296. Projekta mērķis: uzlabot dzīves kvalitāti un apkārtējo vidi, palielinot sociālās telpas aprīkojumu un iedzīvotāju iesaisti sociālajās aktivitātēs. Lai šo mērķi sasniegtu, tika radītas jaunas sabiedriskas pulcēšanās vietas Biržos un Aizkrauklē. Aizkrauklē tika iekārtoti āra treniņu sporta laukumi. Sadarbības līgums ar Biržu rajona pašvaldības administrāciju: reģistrācijas numurs: 2.3-1/18/177, reģistrācijas datums: 24.05.2018.	01.04.2018.–30.11.2019. (20 mēneši).	67 710,69	-	11 948,61	79 659,30	5 gadi	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	<p>“Uzņēmējdarbības atbalsta sistēmas izveide un pieejamība Zemgalē, Kurzemē un Ziemeļlietuvā” Projekta mērķis: veicināt uzņēmējdarbības attīstību, nodrošinot atbalsta sistēmu un veicinot biznesa ideju dzīvotspēju, koncentrējoties uz biznesa uzsākšanu un pašnodarbinātību, ietverot visas uzņēmējdarbības atbalsta institūcijas. Aizkraukles novada pašvaldības galvenās aktivitātes – izveidots uzņēmējdarbības atbalsta centrs, pieņemts darbā uzņēmējdarbības speciālists, organizētas Uzņēmēju dienas. Sadarbības līgums ar Zemgales plānošanas reģionu: reģistrācijas numurs: 2.3-1/17/353; reģistrācijas datums: 29.12.2017.</p>	01.04.2017.–31.03.2019. (24 mēneši)	620 163,47	-	51 695,23	729 604,12	5 gadi	
II. Eiropas reģionālais attīstības fonds (ERAF)								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Jaunceltnes un Gaismas ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām. Projekta nr. 5.6.2.0/16/I/016. Projekta mērķis: nodrošināt videi draudzīgu un vides ilgtspēju veicinošu teritoriālo izaugsmi industriālajā Jaunceltnes un Gaismas ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām un radot jaunas darba vietas. Partneris: Centrālā finanšu un līgumu aģentūra. Reģistrācijas numurs: 2.3-1/17/226, Reģistrācijas datums: 05.09.2017.	05.09.2017.–04.06.2020.	3 310 851,00	146 066,96	934 404,84	4 391 322,80	5 gadi	
II. EACEA programma “Eiropa pilsoņiem”								
1	Projekts “Paplašini robežas” Mērķis: Pilsētu sadraudzības sekmēšana, (<i>Europe for Citizens Programme</i> , lēmums nr. 2018-3306 / 081 - 001)	28.05.2019.–02.06.2019.	12 095,00	-	-	12 095,00	5 gadi	
III. “Erasmus”								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Aizkraukles novada vidusskolas realizējamais ERASMUS+ programmas projekts Galvenais mērķis: sadarbība/pieredzes apmaiņa ar citām ārvalstīs esošām skolām. Partneris: Valsts izglītības attīstības aģentūra. Līguma reģistrācijas numurs: 2.3-1/19/272, reģistrācijas datums: 17.09.2019.	01.09.2019.– 31.08.2021.	26 100	-	-	26 100	3 gadi	

JAUNJELGAVAS NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Finanšu instrumenta nosaukums – Klimata pārmaiņu finanšu instruments								
1	KPFI projekts nr. KPFI-15.3/67 “ Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Jaunjelgavas PII “Atvasīte” ”. Projekta mērķis: samazināt gāzu emisijas Jaunjelgavas pirmskolas izglītības iestādē “Atvasīte”. Līguma nr. KPFI-15.3/67. 30.06.2014. VARAM un KPFI.	30.06.2014.– 30.01.2015.	159 730		259 855	153 720	2029. gads	
2	KPFI projekts nr. KPFI-15.3/70 “ Seces pirmskolas izglītības iestādes “Vasariņa” fasāžu vienkāršotā renovācija ”. Projekta mērķis: samazināt gāzu emisijas Seces pagasta pirmskolas izglītības iestādē “Vasariņa”. Līguma nr. KPFI-15.3/70. 30.06.2014. VARAM un KPFI.	30.06.2014.– 31.01.2015.	151 608		83 208	50 112	2029. gads	
II. Finanšu instrumenta nosaukums – Latvijas un Šveices sadarbības programma								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Projekts “ Jaunatnes iniciatīvu centra izveide Jaunjelgavas novadā ”. Projekta mērķis: izveidot Jaunjelgavas novada Jaunatnes iniciatīvu centru – vietu, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Latvijas un Šveices programmas projekts. Līg. nr. 6-6/31 no 31.10.2014., Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra.	01.11.2013.– 31.08.2015.	96 989		44 404	25 190	2034. gads	
III. Finanšu instrumenta nosaukums – LAT-LIT								
1	LAT-LIT projekts “ Sociālo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana Vidusbaltijas reģionā/SocQuality ” Nr. LLI-317 Projekta mērķis: projekts vērsts uz cilvēku ar invaliditāti, bērnu un jauniešu no riska grupām un veco ļaužu sociālās atstumtības mazināšanu Vidusbaltijas reģionā. 21.05.2018., Nr. LLI-317 Zemgales plānošanas reģions un VARAM	01.03.2018.– 28.02.2020.	72 798	4282	8565			

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības projekts LLV-396 <i>“Improvement of urban planning in Neringa and Jaunjelgava Municipalities/ Urban planning” (Pilsētplānošanas uzlabošana Neringas pašvaldībā un Jaunjelgavas pašvaldībā)</i> . Projekta mērķis: teritorijas plānojums pilsētas zaļajā zonā. Līguma numurs: LV-LT/1.2./LLV-396/2014/4/v31-M3 22.04.2014. VARAM	10.03.2014.– 22.06.2015.	16 303	1130	5467			
IV. Finanšu instrumenta nosaukums – Eiropas Reģionālās attīstības fonds								
1	ERAF projekts “Energoefektivitātes paaugstināšana Jaunjelgavas novada ēkā” . Projekta mērķis: pangsijas “Vīgante” ēkai Staburaga pagastā, Jaunjelgavas novadā, veikt kompleksus energoefektivitātes pasākumus, sekmējot ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu, īstenojot aktivitātes oglekļa dioksīda emisiju samazināšanai, samazinot siltumenerģijas patēriņu. Vienošanās Nr. 4.2.2.0/17/I/053 no 20.03.2018. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.	20.03.2018.– 19.10.2018.	111 600	4982	160 426	109 270	2038. gads	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Projekts “Publisko interneta pieejas punktu attīstība Jaunjelgavas novadā” . Projekta mērķis: publisko interneta pieejas punktu attīstība Jaunjelgavas novadā, izveidojot 6 jaunus publiskos interneta pieejas punktus un pilnveidojot esošos publiskos interneta pieejas punktus, lai tiktu nodrošinātas lielākas piekļuves iespējas internetam pēc iespējas plašākām sabiedrības grupām, piekļuves publiskās pārvaldes un komercsabiedrību piedāvātajiem elektroniskajiem pakalpojumiem un informācijai, lai tiktu veicināta pilsoniskās sabiedrības iekļaušanās sabiedrības, sociālajos, ekonomiskajos un kultūras procesos, uzlabota dzīves kvalitāte, konkurētspēja. Vienošanās Nr. 3DP/3.2.2.2.0/14/IPIA/VRAA/056/072 no 13.11.2014. VARAM	01.12.2014.– 31.05.2015.	39 078	1379	5517	3312	2025. gads	
V. Finanšu instrumenta nosaukums – Eiropas komisijas programma “Erasmus+” un “Comenius”								
1	<i>Erasmus+ programmas projekts “Let’s make music on in the classroom!”</i> . Projekta mērķis: skolu sadarbība. Vienošanās Nr. 2015-1-TR01-KA219-022374_8 no 08.10.2015. Valsts izglītības attīstības aģentūra.	01.08.2013.– 31.08.2015.	16 420		0			

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Comenius projekts “Little Bird – Little Tale” Projekta mērķis: skolu sadarbība. Vienošanās Nr. 2013-1-LT1-COM06-09168 no 10.07.2013. Valsts izglītības attīstības aģentūra.	01.09.2013.– 31.08.2015.	21 000			0		
VI. Finanšu instrumenta nosaukums – Eiropas Lauksaimniecības fonds								
1	LAD projekts Nr. 16-04-AL08-A019.2202-000006 Sporta infrastruktūras daudzveidošana Jaunjelgavas pilsētā. Projekta mērķis: jauna sporta pakalpojuma radīšana, kas veicinās iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanos. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.6-11/16/1637. 19.09.2016. Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā pārvalde.	19.09.2016.– 31.08.2018.	12 306			4239		
2	LAD projekts Nr. 16-04-AL08-A019.2202-000005 Infrastruktūras pilnveidošana Vīgantes parkā. Projekta mērķis: uzlabot publiski pieejamo pakalpojumu atpūtai – Vīgantes parkā. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.6-11/16/1766. 28.09.2016. Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā pārvalde.	28.09.2016.– 31.08.2017.	9986			3688		

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
3	ELF projekts Nr. 17-04-A00403-000107 Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūve Jaunjelgavas novadā. Projekta mērķis: meliorācijas sistēmas pārbūve. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.3-11/18/109-e. 28.02.2018. Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā pārvalde.	28.02.2018.–30.10.2019.	126 443		80 249	72 520	2030. gads	
4	LAD projekts Nr. 17-04-A00702-000013 Jaunjelgavas novada lauku ceļu infrastruktūras pārbūve. Projekta mērķis: lauku ceļu infrastruktūras uzlabošana. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.3-11/17/161-e. 28.04.2017. Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā pārvalde.	28.04.2017.–30.12.2018.	738 455		507 944	415 800	2037. gads	
5	LAD projekts Nr.19-04-AL08-A019.2202-000005 “Asfalta velotrase Jaunjelgavā” , Projekta mērķis: attīstīt pilsētvidi un izveidot jaunu multifunkcionālu aktīvās atpūtas vietu Jaunjelgavā. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.6-11/19/473-e.13.09.2019., Lauku atbalsta dienests Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde	13.09.2019.–01.09.2020.	30 000		30 500			

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
6	LAD projekts Jaunjelgavas novada Staburaga pagasta lauku ceļu infrastruktūras pārbūve . Nr. 19-04-A00702-000023. Projekta mērķis: lauku ceļu infrastruktūras uzlabošana. Lēmums par apstiprināšanu Nr. 04.3-11/16/2476 13.12.2016. Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā pārvalde.	13.12.2016.– 30.11.2017.	141 536		15 726			

KOKNESES NOVADS

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.–2020. gadam								
1	Projekts Nr. LLI-211 “Ilgspējīgu tūrisma pakalpojumu attīstība un tūrisma infrastruktūras pieejamības uzlabošana” (<i>AttractiveFORyou</i>). Mērķis: attīstīt Latvijas un Lietuvas pilsētu pievilcību un konkurētspēju, uzlabojot esošo tūrisma pakalpojumu un infrastruktūras pieejamību, palielinot interesi potenciālo tūristu vidū un reklamējot vienotus tematisko pārrobežu tūrisma maršrūtus. 23.03.2017. Līgums Nr. LLI-211, VARAM.	01.04.2017.–31.03.2019.	379 446,86	6741,16	13 482,32	386 188,02	31.12.2025.	Noslēguma maksājums saņemts 20.04.2020.
2	Projekts Nr. LLI-313 “Aizraujošs ceļojums muižu parkos četru sezonu garumā” (<i>Four Seasons Exciting Journey in Manor Parks</i>). Mērķis: lai nodrošinātu parku ilgtspēju un saglabāšanu nākamajām paaudzēm, partneri no Latvijas un Lietuvas strādā pie kopīga projekta ieviešanas. Projekts veicinās daudzveidīga, pievilcīga pārrobežu tūrisma piedāvājuma attīstību un kultūras mantojuma saglabāšanu apus robežai. 25.04.2018. Līgums Nr. LLI-313, Jelgavas novada pašvaldība.	01.03.2018.–29.02.2020.	88 268,07	-	15 576,72	88 268,07	31.12.2025.	Noslēguma maksājums saņemts 28.12.2020.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
II. Centrālā Baltijas jūras reģiona programma 2014–2020								
1	Projekts Nr. CB110 “Hanzas vērtības ilgtspējīgai sadarbībai”. Mērķis: popularizēt vēsturiskās Hanzas savienības vērtības, kas vēl mūsdienās lielākā vai mazākā mērā sastopamas katrā partnera pilsētā un, sadarbojoties projekta partneriem, veidot jaunus tūrisma produktus un piedāvājumus, lai kopīgi attīstītu Hanzu par vadošo tūrisma zīmolu Baltijas jūras reģionā. Līgums Nr. 2.1-6/3, Gotlandes tūrisma attīstības aģentūra “ <i>Inspiration Gotland</i> ”.	01.10.2015.– 31.12.2018.	88 550,23	5214,09	10 488,37	93 764,32	5 gadi pēc noslēguma maksājuma saņemšanas	Nav saņemts gala maksājums par 7. periodu 3701,25 EUR.
III. Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)								

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Projekts Nr. 5.5.1.0/17/I/005 "Kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība Daugavas ceļā". Mērķis: saglabāt, aizsargāt un attīstīt pašvaldību attīstības programmās balstītu nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu – Krustpils pili, Kokneses viduslaiku pilsdrupas un sanatoriju "Ogre", attīstīt esošās funkcijas un piedāvāt jaunradītus pakalpojumus kultūras un dabas mantojuma objektos, nodrošinot investīciju ilgtspēju un ietekmi uz nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu sociālekonomiskā potenciāla attīstību un integrāciju vietējās ekonomikas struktūrā. 03.05.2017. Līgums Nr.2.1.-6/114. Jēkabpils pilsētas pašvaldība.	06.04.2018.–30.09.2020.	250 000,00	11 029,39	33 088,26	261 029,39	5 gadi pēc noslēguma maksājuma saņemšanas	Nav saņemts gala maksājums

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Projekts Nr.4.2.2.0/16/I/002 Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi ģimenes krīzes centra "Dzeguzīte" ēkā Kokneses novada Iršu pagastā]. Mērķis: veikt energoefektivitātes pasākumus Ģimenes krīzes centra "Dzeguzīte" ēkā Iršu pagastā, Kokneses novadā, tādējādi samazinot oglekļa dioksīda emisiju un siltumenerģijas patēriņu, uzlabojot ēkas vizuālo izskatu un iekļaušanos kopējā arhitektūras vidē. 12.06.2017. Līgums Nr. 4.2.2.0/16/I/002, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.	01.04.2017.–31.12.2017.	154 968,57	-	27 347,40	154 968,57	31.12.2021.	
3	Projekta Nr. 3.3.1.0/16/I/021 "Uzņēmējdarbības veicināšanai nepieciešamās infrastruktūras attīstība Kokneses novada Kokneses ciemā". Mērķis: attīstīt vietējo uzņēmēju vajadzībām nepieciešamo uzņēmējdarbības vides un satiksmes infrastruktūru Kokneses novada Kokneses ciema rūpnieciskajā zonā, uzlabojot uzņēmumu darbinieku, klientu un novada iedzīvotāju piekļuves iespējas komercdarbības teritorijai un sekmējot kvalitatīvas un sakārtotas infrastruktūras izveidi atbilstoši mūsdienu prasībām. 04.08.2017. Līgums Nr. 3.3.1.0/16/I/021, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.	04.08.2017.–03.03.2018.	371 311,07	16 381,39	49 144,13	387 692,46	31.12.2021.	

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
IV. Eiropas lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)								
1	Projekts Nr. 16-04-A00702-000025 "Kokneses novada grants ceļu pārbūve un izbūve I kārtā". Mērķis: veicināt apdzīvotības saglabāšanos un pašvaldību ceļu attīstību lauku teritorijā, prioritāri nodrošinot piekļuvi ar lauksaimniecisko ražošanu saistītām darbībām. 27.02.2017. Lēmums Nr. 04.3-11/17/76-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	27.02.2017.– 26.02.2019.	460 965,83	-	51 218,44	460 965,83	31.12.2022.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028. Pēc projekta realizācijas ne vēlāk kā piecu gadu laikā atsavināt pašvaldībai atdalīto zemes gabalu, uz kura izbūvēts ceļš.
2	Projekts Nr. 17-04-A00702-000004 "Kokneses novada grants ceļu pārbūve un izbūve II kārtā". Mērķis: veicināt apdzīvotības saglabāšanos un pašvaldību ceļu attīstību lauku teritorijā, prioritāri nodrošinot piekļuvi ar lauksaimniecisko ražošanu saistītām darbībām. 23.03.2017. Lēmums Nr. 04.3-11/17/119-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	23.03.2017.– 31.12.2017.	204 292,93	-	23 495,78	204 292,93	31.12.2022.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028. Pēc projekta realizācijas ne vēlāk kā piecu gadu laikā atsavināt pašvaldībai atdalīto zemes gabalu, uz kura izbūvēts ceļš.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
3	Projekts Nr. 17-04-A00702-000047 “Kokneses novada grants ceļu pārbūve un izbūve III kārtā”. Mērķis: veicināt apdzīvotības saglabāšanos un pašvaldību ceļu attīstību lauku teritorijā, prioritāri nodrošinot piekļuvi ar lauksaimniecisko ražošanu saistītām darbībām. 14.07.2017. Lēmums Nr. 04.3-11/17/196-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	14.07.2017.–31.12.2018.	123 861,77	-	13 775,25	123 861,77	31.12.2023.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028. Pēc projekta realizācijas ne vēlāk kā piecu gadu laikā atsavināt pašvaldībai atdalīto zemes gabalu, uz kura izbūvēts ceļš.
V. Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA/ LEADER)								ituācij
1	Projekts Nr.18-04-AL08-A019.2201-000009 “Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana Kokneses novadā”. Mērķis: veikt Kokneses novada kapsētu digitalizāciju, lai atvieglotu iedzīvotājiem informācijas ieguvu par brīvajām apbedījuma vietām un sniegtu iespēju apzināt savu senču atdusas vietas, nodrošinot kvalitatīvu un sasniedzamu pakalpojumu pieejamību. 05.07.2018. Lēmums Nr. 04.6-11/18/245-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	05.07.2018.–31.05.2019.	5128,46	-	4757,24	5128,46	31.12.2024.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Projekts Nr.17-04-AL08-A019.2201-000006 "Latviešu tautas tērpu iegāde Kokneses novada kolektīviem". Mērķis: veicināt nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, izveidojot un uzlabojot deju un kora kolektīvu vizuālo tēlu, gatavojoties XXVI Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkiem. 13.10.2017. Lēmums Nr. 04.6-11/17/309-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	13.10.2017.–30.03.2018.	14 570,50	-	3921,83	14 570,50	31.12.2023.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028.
3	Projekts Nr. 17-04-AL08-A019.2201-000005 "Skaņu aparatūras iegāde Kokneses kultūras namam". Mērķis: nodrošināt mūsdienīgu prasībām atbilstošu Kokneses kultūras namā rīkoto pasākumu apskaņošanas kvalitāti, palielinot pašvaldības kultūras dzīves organizatoru iespējas veidot daudzpusīgāku kultūras pasākumu programmu Kokneses novada iedzīvotājiem un viesiem un sekmējot bagātīgas kultūrvides attīstību Kokneses novadā un blakus esošajās teritorijās. 13.10.2017. Lēmums Nr. 04.6-11/17/308-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	13.10.2017.–31.05.2018.	10 824,66	-	1202,74	10 824,66	31.12.2023.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 2028.gada 31.decembrim.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4	Projekts Nr. 17-04-AL08-A019.2201-000004 "Bērnu rotaļu laukuma izveide pie Kokneses Ģimenes atbalsta dienas centra". Mērķis: Kokneses novada Ģimenes atbalsta dienas centra pakalpojumu uzlabošana, izveidojot aktīvās atpūtas zonu un izvietojot kultūrvēsturisko stendu pie Barona Lēvenšterna dzīvojamās mājas (dzīvojamā mājā šobrīd atrodas Kokneses Ģimenes atbalsta dienas centrs). 13.10.2017. Lēmums Nr. 04.6-11/17/307-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	13.10.2017.–01.10.2018.	16 046,29	-	1782,92	16 046,29	31.12.2023.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028.
5	Projekts Nr.19-04-AL08-A019.2202-000006 "Biškopiības tradīcijas". Mērķis: nodrošināt Latvijas biškopiības tradīciju un vēstures saglabāšanu nākamajām paaudzēm, izveidojot mūsdienīgu tūrisma objektu – Biškopiības muzeju. 11.09.2019. Lēmums Nr. 04.6-11/19/470-e, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	11.09.2019.–06.11.2020.	27 000,00	-	3000,00	27 000,00	31.12.2025.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
6	Projekts Nr. 16-04-AL08-A019.2202-000009 "Tūrisma informācijas centra telpu vienkāršota atjaunošana". Mērķis: nodrošināt tūrisma informācijas centra pieejamību atbilstoši mūsdienu apmeklētāja ērtībām un vajadzībām, un attīstīt tūrisma centru, uzlabojot vietas potenciālu un pievilcību, veicinot sabiedrības iesaistīšanos un jaunu, integrētu tūrisma un kultūras pakalpojumu un produktu piedāvājumu. 20.10.2016. Lēmums Nr. 16-04-AL08-A019.2202-000009, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde.	01.10.2016.–30.08.2017.	45 000,00	-	43 860,77	45 000,00	31.12.2022.	Projekta dokumentāciju uzglabāt līdz 31.12.2028.
VI. Erasmus+ programma								
1	"Weaving Interdisciplinary Strands through Europe" (WISE, Starppriekšmetu saites vijas cauri Eiropai). Mērķis: realizēt starptautisku skolu partnerības projektu, aktualizējot starppriekšmetu saiknes iekļaušanu mācību procesā. 26.09.2017. Līgums Nr. 2017-1-NL01-KA219-035185_5, Valsts izglītības attīstības aģentūra.	01.09.2017. – 31.08.2019.	10 655,00			10 655,00	31.08.2019.	Dokumentu glabāšanas termiņš 10 gadi.

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Projekts “ <i>The European Art Chain</i> ” (TEACH jeb “Eiropas mākslu virkne”). Mērķis: realizēt starptautisku skolu partnerības projektu, balstītu uz dažādu mākslas veidu mijiedarbības iepazīšanu, veicinot skolēnu radošuma attīstīšanu mācību procesā. 09.10.2015. Līgums Nr. 2015-1-NL01-KA219-008841_5, Valsts izglītības attīstības aģentūra.	01.09.2015.–31.08.2017	20 600,00	-	-	20 600,00	31.08.2017.	Dokumentu glabāšanas termiņš 10 gadi.
VII. Latvijas vides aizsardzības fonds								
1	Projekts Nr. 1-08/ 268 /2018 “Dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma “Kokneses parks” teritorijas labiekārtošana”. Mērķis: realizēt dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma “Kokneses parks” dabas aizsardzības plānā paredzētās aktivitātes, veicinot parka pievilcību, paaugstinot labiekārtošanas līmeni un nodrošinot labvēlīgus apstākļus tūristiem un vietējiem iedzīvotājiem parkā atrodamo dabas bagātību, kultūrvēsturisko vērtību un vides iepazīšanai. 07.06.2018. Līgums Nr. 1-20/133, Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija.	16.05.2018.–27.09.2019.	-	40 219,00	17 236,87	40 219,00	27.09.2024.	

kstarojums

Aiz

Nr.p.k	Konstatējumu daļa								
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)				saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas		
1	2	3	4	5	6	7	8		
VIII. Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPMI)									
1	Projekts Nr. KPMI-15.2/28 "Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Kokneses novada pirmsskolas izglītības iestādē "Gundega" un Kokneses novada mūzikas skolā". Mērķis: veikt energoefektivitātes pasākumus Kokneses novada pirmsskolas izglītības iestādes "Gundega" un Kokneses novada mūzikas skolas ēkā Kokneses pagastā, tādējādi samazinot oglekļa dioksīda emisiju un siltumenerģijas patēriņu. Panākt siltumenerģijas patēriņu vismaz 78,67 kWh/m ² gadā, kā arī samazināt oglekļa dioksīda emisiju vismaz par 0,61 kgCO ₂ /Ls gadā. Papildus mērķis ir uzlabot ēkas vizuālo izskatu un iekļaušanos kopējā arhitektūras vidē. 03.12.2013. līgums Nr. KPMI-15.2/28. VARAM, SIA "Vides investīciju fonds".	03.12.2013.–30.09.2014.	-	175 375,2	305 547,81	175 375,18	30.12.2021.	30.06.2022.	

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2	Projekts Nr. KPFI-15.3/18 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskolas ēkām, Parka ielā 27, Koknesē, uzlabojot ēku energoefektivitāti". Mērķis: veikt energoefektivitātes pasākumus Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskolas ēkās Kokneses pagastā, tādējādi samazinot oglekļa dioksīda emisiju un siltumenerģijas patēriņu. Papildus mērķis ir uzlabot ēkas vizuālo izskatu un iekļaušanos kopējā arhitektūras vidē. 30.06.2014. līgums Nr. KPFI-15.3/18. VARAM, SIA "Vides investīciju fonds".	01.03.2014.– 05.05.2015	-	297 101,40	201 228,91	297 101,4	30.12.22.	05.05.2025.

NERETAS NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. ELFLA/LAD projekti								
1	Projekts “Aktīvās zonas izveidošana pie Neretas sociālā aprūpes centra” nr. 19-04-AL08-A019.2202-000010.	13.11.2019.–30.09.2020.	26 401,29		2933,48	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos, atjaunos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	
2	Projekts “Neretas Sudmalu jaukā sala” nr. 16-04-AL08--A019.2202-000015	12.05.2016.–31.07.2017.	39 404,24		4378,25	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
							realizācijas beigām.	
3	Projekts "Skolas iela pārbūve Neretas novadā" nr. 17-04-A00702-000119.	01.01.2018.–30.11.2018.	191 579,43		21 286,61	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4	Projekts “Ceļa Sierotava Vīguļi–Dumbrāji posma P73–Salas pārbūve” Nr. 19-04-A00702-000041.	15.10.2019.– 30.11.2020.	126 805,88		14 089,54	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	
5	Projekts “Ceļa Skruži–Andrejskolas tilts posma Skruži–Kokles pārbūve” Nr. 19-04-A00702-000042.	05.11.2019.– 30.11.2020.	144 083,22		16 009,25	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
6	Projekts “Ceļa Suvainišķi–Brantāni posma pārbūve”. Nr. 19-04-A00702-000043.	15.10.2019.– 30.11.2020.	168 143,85		18 682,65	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	
7	Projekts “DUS Virši–Skola–Brūveri–Mēmele posma 1. kārtas pārbūve”. Nr. 19-04-A00702-000103.	02.03.2020.– 18.12.2020	97 967,58		20 298,88	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
8	Projekts "Ceļa Ždanova–Rasas posma Kalnarāji–Somāni 1. kārtas pārbūve". Nr. 19-04-A00702-000104.	28.02.2020.–31.12.2020.	88 822,31		17 134,33	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	
II. KPFI								
1	Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolas sporta halles ēkā". Nr. KPFI – 15.2/72.	04.03.2014.–30.06.2014.	106 173,35		46 112,00		Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	Uzraudzības 5 pilni gadi + papildus līdz 3 gadi, lai sasniegtu rādītājus.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
III. Eiropas teritoriālās sadarbības programma (INTERREG)								
1	Projekts “ <i>Improvement of the living condition in deprived territories through creation of sustainable, active and healthy communities</i> ”. LLI-136. Līgums ar Biržu rajona administrāciju.	01.03.2017.–31.10.2018.	65 902,31	3876,61	7753,22	-	Glabāt projekta dokumentāciju un projekta laikā izveidotos pamatlīdzekļus 5 gadus pēc projekta realizācijas beigām.	

PĻAVIŅU NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Finanšu instrumenta nosaukums ELFLA								
1	Ieguldījumi materiālajos aktīvos, projekts Nr. 15-04-A00403-000198 “Lauksaimniecībā izmantojamo zemju meliorācijas sistēmas pārbūve Aiviekstes pagastā, Pļaviņu novadā”, Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP, 02.12.2015.	02.12.2015.– 15.11.2016.	146 695,54		35 012,62	146 695,54	31.12.2021.	
2	Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā, projekts 16-04-A00805-0011969 “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”. Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP, 07.10.2016.	07.10.2016.– 01.08.2017	3834,60		1232,40	3834,60	31.12.2022.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
3	“Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”, projekts 17-04-A00702-000024 “Dzelzceļa un Pasta ielas krustojuma pārbūve”. Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP, 27.04.2017.	27.04.2017.– 20.11.2017	113 391,93		100 713,31	113 391,93	31.12.2022.	
4	“Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”, projekts Nr.19-04-A00702-000030 “Ceļa “Veltas– Stēgi–A6 117 km” pārbūve Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā”. Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP, 09.08.2019.	09.08.2019.– 25.09.2020.	239 361,69	0	37 180,58	239 361,69	31.12.2025.	
5	“Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”, projekts Nr. 19-04-A00702-000086 “Ceļa “Benckalni– Vietalvas baznīca” posmu pārbūve”. 25.02.2020., Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP.	25.02.2020.– 20.10.2020	116 001,5	0	25 368,68	116 001,5	31.12.2025.	
6	Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas, projekts 19-04-AL08-A019.2202-000003 “Keramikas cepļa izbūve”. Lauku atbalsta dienests, Lielrīgas RLP.	17.07.2019.– 01.09.2020.	17 060,12		2985,57	17 060,12	31.12.2025.	

Nr.p.k.	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	Konstatējumu daļa			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
			finansējums (euro)			saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma			
1	2	3	4	5	6	7	8	
II. Finanšu instruments Zemkopības ministrija – Valsts zivju fonds								
1	Pamatlīdzekļu iegāde Pļaviņu novada pašvaldības policijai zivju resursu aizsardzības pasākumiem projekta Nr. 20-00-SOZF03-000045 “Materiāltehniskā aprīkojuma iegāde zivju resursu aizsardzībai Pļaviņu novada ūdenstilpnēs” ietvaros. Lauku atbalsta dienests – Centrālais aparāts, 30.09.2020.	30.09.2020.– 15.12.2020.		11 504,64	1720,21	11 504,64	01.06.2021.	Pamatlīdzekļu iegāde – kvadricikls, piekabe kvadricikla pārvietošanai, pie kvadricikla piekabināma piekabe, 2 ķiveres, pie apģērba stiprināma videokamera.
III. Finanšu instrumenta nosaukums – ERAF								
1	Veikt ēkas energoefektivitātes pasākumus projekta Nr. 4.2.2.0/17/I/041 “Pļaviņu novada pašvaldības struktūrvienību ēkas “Kūlīši”, Pļaviņu novadā, energoefektivitātes paaugstināšana” ietvaros. Līgums ar CFLA noslēgts 2018. gada 26. martā.	26.03.2018.– 25.12.2018	125 715,04		27 041,00	125 715,04	30.12.2023.	

SKRĪVERU NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		cita būtiska informācija
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
III. ERAF un Kohēzijas fonda projekti								
1	“Pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana Skrīveros”. Nr. KPFI-13.3/25.	2015	22 184,10	0	11 158,15		2022	Uzraudzībā līdz 2022. Ikgadējs monitorings.
2	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai pirmsskolas izglītības iestādē “Sprīdītis”, Sprīdīša ielā 1, Skrīveros, Skrīveru novadā”. Nr. KPFI-15.1./107.	2013					2022	Uzraudzībā līdz 2022. Ikgadējais monitorings iesniegšanai LVIF.
3	Normatīvo aktu prasībām neatbilstošās Skrīveru novada Skrīveru pagasta izgāztuves “Ramziņas” Nr. 32828/2868/PPV rekultivācija. Projekta Nr. 3DP/3.5.1.2.1/10/IPIA/VIDM/003.	2013					2022	Uzraudzībā bez termiņa, ikgadējais monitorings un analīžu pārskats saskaņā ar MK noteikumiem, iesniegšanai Vides pārvaldē.
II. ELFLA Lauku atbalsta dienests								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	LAD projekts “Sanākam, sadziedam, sadancojam”. Projekta Nr. 12-04-LL20-L413202-000016.	2017.	2311,00	226,00	2030,00	2311,00	2022	Uzraudzībā līdz 2022. gadam.
2	LAD projekts “Skrīveru Dienas aprūpes centra materiāli tehniskās bāzes uzlabošana”. Projekta Nr. 17-04-AL08-A019.2201-000008.	2017.–2018.	2 256,60	0	472,87	0	0	Projekts pabeigts 2018. gadā. Uzraudzībā līdz 2023. gadam.
3	LAD projekts “Interaktīvais informācijas stends Skrīveru novadā”. Projekta Nr. 17-04-AL08-A019.2201-000007.	2017.–2018.	17 991,69	0	6197,14	0	0	Projekts pabeigts 2018. gadā. Uzraudzībā līdz 2023. gadam.
4	LAD projekts “Ceļa “Lielkažoki–Stūrīši” posma pārbūve Skrīveru novadā”. Projekta Nr. 18-04-A00702-000022.	2017.–2018.	240 000,00	0	46 345,05	0	0	Uzraudzībā līdz 2023. Glabāt līdz 2028. Kopējās izmaksas ar PVN 286 346,05.
5	LAD projekts “Par skaistu un drošu vidi Skrīveros”. Projekta Nr. 9.2.2.1/15/I/001.	2019.–2020.	40 635,75	0	26 952,50	0	0	Pabeigts 2020. gadā. Uzraudzībā līdz 12.2025.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
IV. Kohēzijas fonda darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība” 4.3.1.								
1	SIA “Skrīveru saimnieks” katlumājas projektēšana un būvniecība.	2018.–2021.	226 800,00	0	340 200,00			SIA “Skrīveru saimnieks” VK aizdevums ar Skrīveru novada pašvaldības galvojumu. MP apstiprināšanas procesā.

Valsts nozīmes ceļu saraksts jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijā, kuriem nepieciešama pārbūve

Nr.	Ceļa posms (Nr., nosaukums)	Īstenošanas teritorija (pilsēta, pagasts)	Nepieciešamie ceļa infrastruktūras pārbūves darbi
Aizkraukles novads			
1	Valsts vietējais autoceļš V954 Aizkraukle-Aizpuri visa maršruta garumā	Aizkraukles pagasts	Apauguma novākšana nodalījuma joslas teritorijā, grāvju atjaunošana un grants seguma atjaunošana, posmā no Samēnu ielas līdz Aizkraukles kapu ceļa pagriezienam - jauna asfaltseguma izbūve
Jaunjelgavas novads			
1	V956 Daudzeva – Viesīte- Apserde, 21 km	Daudzevas pagasts, Sunākstes pagasts	Ceļa seguma pārbūve
2	V927 Tenči - Daudzeva - Vīgante, 34,5 km	Seces pagasts, Daudzevas pagasts	Ceļa seguma pārbūve
3	P86 Sērene - Kalnieši, 2,5 km	Sērenes pagasts	Ceļa seguma pārbūve
4	V956 un V926 krustojuma pārbūve	Sērenes pagasts	Ceļa seguma pārbūve
5	V938 Vīgante - Zilkalne, 12,7 km	Staburaga pagasts, Sunākstes pagasts	Ceļa seguma pārbūve
Kokneses novads			
1	Valsts reģionālā autoceļa P79 Koknese - Ērgļi posms no 3,6 km - 10,4 km un no 12,36 km -17,5 km pārbūve	Kokneses un Bebru pagasti	6,9 km asfaltbetona seguma atjaunošana un 4,14 km asfaltbetona seguma izbūve
2	Valsts vietējā autoceļa V915 Koknese - Odziena - Jāņukalns - Bērzaune posma no 0,00 km - 0,73 km pārbūve Kokneses novadā	Kokneses pilsēta	Būvdarbi - Paugu ielas pārbūve 0,73 km : · virsmas nofrēzēšana; · asfalta seguma atjaunošana; · gājēju ietves izbūve; · ielu apgaismojuma izbūve; · lietusūdens novades sistēmas ierīkošana; · nobrauktuvju izbūve; · satiksmes drošības aprīkojuma (ceļazīmes, signālstabiņi, barjeras) atjaunošana vai no jauna uzstādīšana; · horizontālo apzīmējumu (līniju) ieklāšana

Nr.	Ceļa posms (Nr., nosaukums)	Īstenošanas teritorija (pilsēta, pagasts)	Nepieciešamie ceļa infrastruktūras pārbūves darbi
3	Valsts vietējā autoceļa V996 Ogre - Viskāļi - Koknese posms no 59,145 km - 61,145 km pārbūve	Kokneses pagasts	Asfaltbetona seguma izbūve 2 km garumā, no autoceļa A6 līdz kūdras purva pievadceļam
4	Valsts vietējais autoceļš V939 Ratnicēni - Bormaņi	Kokneses pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 5,75 km garumā
5	Valsts vietējais autoceļš V916 Jaunbebri - Odziena - Vietalva - Indrāni	Bebru pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 2,55 km garumā
6	Valsts vietējais autoceļš V921 Vecbebri - Ozoli	Bebru pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 5,82 km garumā
7	Valsts vietējais autoceļš V941 Pērse - Zirnīši	Iršu pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 6,36 km garumā
8	Valsts vietējais autoceļš V942 Alunāni - Irši	Iršu pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 7,76 km garumā
9	Valsts vietējais autoceļš V964 Taurupe - Vecbebri	Bebru pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 7 km garumā
Neretas novads			
1	Vietējais valsts autoceļš V955 Zāgētava - Nereta	Neretas pagasts	Asfaltbetona seguma atjaunošana 1 km
2	Vietējais valsts autoceļš V932 Nereta - Grīcgale - Ērberģe	Mazzalves pagasts	Dubultā virsmas apstrāde posms 32.-36,8 km
3	Vietējais valsts autoceļš V951 Kundrati - Jaunzemi	Neretas pagasts	Asfaltbetona seguma atjaunošana 1,1 km
4	Vietējais valsts autoceļš V932 Nereta - Grīcgale - Ērberģe	Pilskalnes pagasts	Dubultā virsmas apstrāde posms 11.-32km

Nr.	Ceļa posms (Nr., nosaukums)	Īstenošanas teritorija (pilsēta, pagasts)	Nepieciešamie ceļa infrastruktūras pārbūves darbi
5	Vietējais valsts autoceļš V933 Smeltēni - Strobuki	Pilskalnes pagasts	Dubultā virsmas apstrāde posms 7.3 km
6	Vietējais valsts autoceļš V952 Jaunzemji - Smēdes	Mazzalves pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 5.5 km
7	Vietējais valsts autoceļš V914 Visdarbi -Berģi	Neretas pagasts	Grans seguma atjaunošana 5 km
Pļaviņu novads			
1	Valsts vietējais autoceļš V915 Koknese-Odziena- Jāņukalns- Bērzaune	Vietalvas pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 19 km garumā
2	Valsts vietējais autoceļš V945 Pļaviņas-Jučī	Aiviekstes pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 4 km garumā
3	Valsts vietējais autoceļš V916 Jaunbebri - Odziena - Vietalva - Indrāni	Vietalvas pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 7 km garumā
4	Valsts vietējais autoceļš V917 Vietalva-Sausnēja-Sidrabiņi	Vietalvas pagasts	Dubultā virsmas apstrāde 12,6 km garumā
Skrīveru novads			
1	Valsts autoceļa P32 posms Augšlīgatne - Skrīveri, 2,44 km	Skrīveru novads	Pārbūves darbi 2,44 km garumā (ceļam no Purapuķes ielas līdz autoceļam A6 (Klidziņai) veikta virsmas nofrēzēšana; · asfalta segas atjaunošana; · gājēju ietves izbūve; · ielu apgaismojuma izbūve; · lietusūdens novades sistēmas ierīkošana; · izbūvētas nobrauktuves; · atjaunots vai no jauna uzstādīts satiksmes drošības aprīkojums (ceļazīmes, signālstabiņi, barjeras); · ieklāti horizontālie apzīmējumi (līnijas)

Nr.	Ceļa posms (Nr., nosaukums)	Īstenošanas teritorija (pilsēta, pagasts)	Nepieciešamie ceļa infrastruktūras pārbūves darbi
2	Valsts vietējā autoceļa V918 posms Zemkopības institūts - Skrīveri, 1.6 km	Skrīveru novads	Pārbūves darbi 1,6 km garumā (ceļa posms no Purapuķes ielas līdz autoceļam A6 (Zemkopības institūtā): · virsmas nofrēzēšana, · asfalta segas atjaunošana; · lietusūdens novades sistēmas ierīkošana; · Izbūvētas nobrauktuves; · atjaunots vai no jauna uzstādīts satiksmes drošības aprīkojums (ceļazīmes, signālstabiņi, barjeras); · ieklāti horizontālie apzīmējumi (līnijas)

Darba grupu diskusiju rezultāti

Veselības aprūpes un sociālo jautājumu darba grupa notika 12. februārī un tajā piedalījās 57 dalībnieki. Darba grupas dalībnieki diskusijas veica 3 tēmu grupās: Sociālā joma, Veselība un Bāriņtiesas. Diskusijas sākumā dalībnieki nedefinēja izaicinājumus, problēmas kā arī vīziju, kur vēlētos būt pēc 15 gadiem. Tālāk diskusija noritēja tēmu grupās, kur dalībnieki diskutēja par šķēršļiem un risinājumiem.

<u>Problēmas un izaicinājumi</u>	
Nekontrolēta ielu dzīve	Pabalstu sistēmas vienādošana jaunajā novadā
Nav pieejams pusaudžu resursu centrs	Nepilnīgi pakalpojumi bērniem un jauniešiem
Nav pieejas bērnu psihiatram	DI pakalpojumu finansēšana un realizēšana nākotnē (finanses un cilvēkresursi)
Nav pieejams bērnu ties. aizs. speciālists Bāriņtiesā	Sabiedrības novecošanās (pakalpojumu pieejamība)
Nav pietiekami psihoterapeita pakalpojumi	Nepietiekami preventīvie pakalpojumi
Pusaudžu atkarības problēmas	Ierobežota darbība veselības jomā (tikai projekta ietvaros)
Psihologu atbalsta trūkums	Grūti izvērtējami rezultāti realizēto veselības projektu ietvaros
Nepietiekams atbalsts vecākiem ar GRT problēmām	Ārstu sasniedzamība, profesionalitāte kā arī novecošanās risks lauku teritorijās
Nav izveidotas mobilās brigādes	Jaunie speciālisti neatgriežas novadā
Nav pieejamība specializētam transportam	

Vīzija, šķēršļi un risinājumi

Vīzija

Sociālā joma

Piemēroti, inovatīvi un viedi sociālās jomas pakalpojumi, kas pieejami visām sabiedrības grupām. Kvalificēti un profesionāli speciālisti, aktīvas nevalstiskās organizācijas un attīstīti sociālie uzņēmējdarbības veidi. Augsta dzīves kvalitāte - atbilstošs atbalsts visām sabiedrības grupām.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Valdošie uzskati sabiedrībā	Diferencētie maksājumi SAC
Politiskā griba, prioritātes, resursi	Pašvaldības budžeta plānošana ilgtermiņā
Sabiedrības novecošanās	Maznodrošināto statusa noteikšana.
Pakalpojumu nevienlīdzība, pieejamība, piedāvājumi	Soc. dienestu (pakalpojumu) struktūras izveide lielajā novadā
Mērķtiecīgi pakalpojumi, kam nepieciešams finansējums.	Preventīvi pasākumi
Pakalpojumu cenas (dažādas)	Profesionāli cilvēki jauninājumu ieviešanā
Aprūpes centru vienādās prasības (kvalitāte)	Visu līmeņu speciālistu un sabiedrības Izglītošana un informēšana
Starpinstitūciju sadarbība (ministriju līmenī)	Tiek piedāvāti jau sagatavoti priekšlikumi (algoritmi) pārmaiņām un attīstībai, pēc kuriem rīkoties - iniciatīva no nozares vadības
Dažādi pabalstu veidi	Nepieciešama spēcīga nozares vadība, kā arī spēcīga politiskā vadība
Motivācijas un zināšanu trūkums iedzīvotājiem (negrib uzņemties atbildību)	Definēt skaidras prioritātes vajadzību risināšanai
	Brīvprātīgas iniciatīvas.
	Sabiedrības izglītošana un informēšana, lai mazinātu esošos stereotipus par soc. dienestu darbu

Vīzija
Bāriņtiesa

Laimīgi vecāki – laimīgi bērni. Piemērota darba un dzīves vide jauniešiem. Pieejams atbalsts ģimenēm ar bērniem.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Kūtri izmanto pakalpojumus	Ģimenes dienas centrs (Vecie cilvēki - bērni)
Šķirtās ģimenes	Vecāku patruļas grupas
Vecāku savstarpējā komunikācija	Izglītojošie pakalpojumi vecākiem
Daudz tiesu lietas	Atbalsta ģimenes (mentoru ģimenes)
Vecāki nav gatavi risināt problēmas	Iesaistīt NVO apmācību ģimenēm sniegšanā
Bērniem nav emocionālas saiknes ar vecākiem	Pusaudžu resursu centra izveide
"Jaunajiem" nav izpratnes par tradīcijām	
Nav pusaudžu ārstēšana (atkarīgajiem)	

Vīzija.

Veselība.

Kvalitatīva un pieejama veselības aprūpe.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Pašvaldībai trūkst informācija par veselības jomas statistiku/vajadzībām	Kvalitatīva un pieejama veselības aprūpe un veselības veicināšana
Trūkst veselības pratības veicināšana	NVO izmantot kā resursu likumdošanas izmaiņām
Nav pieejami veselības radītāji novadu griezumā	Sadarbība ar uzņēmējiem veselības aprūpes jomā
Nav pietiekami pieejama infrastruktūra veselības veicināšanai	Apzināties, ko var izdarīt pašvaldība un, kas jāvirza valdības līmenī
Nav atbildības par veselības jomu pašvaldības līmenī	Veselības jomas koordinators novadā
Speciālistu trūkums	Atbalsts projektu sagatavošanā iedzīvotājiem un NVO
Trūkst ilgtermiņa skatījuma	Virzīt izmaiņas likumdošanā
Iedzīvotāju attieksme pret savu veselību	Ieguldīt Aizkraukles slimnīcas attīstībā
Komunikācijas trūkums pašvaldība - iedzīvotāji	Veselības mācība visa mūža garumā
Kūtra sadarbība starp iestādēm, ar sabiedrību /atgriezeniskā saite (vertikāli, horizontāli)	Apmācības veselības jomā (motivācija)
Nav vīzijas pašvaldībā par veselības jomu	Informācijas sniegšana (caur citiem info kanāliem)
Nav atsaučības no iedzīvotājiem (piedalīties aktivitātēs, pasākumos par veselības veicināšanu)	Veicināt veselības jomas izglītību (NVO, u.c.)

Ekonomiskās attīstības darba grupa notika 18. februārī un tajā piedalījās 49 dalībnieki. Darba grupa diskusijas veica 3 tēmu grupās: industriālo teritoriju attīstība, Sēlijas teritorijas attīstība, lauksaimniecības attīstība. Diskusijas sākumā dalībnieki nedefinēja izaicinājumus, problēmas kā arī vīziju, kur vēlētos būt pēc 15 gadiem. Tālāk diskusija noritēja tēmu grupās, kur dalībnieki diskutēja par šķēršļiem un risinājumiem.

<u>Problēmas un izaicinājumi</u>	
Trūkst kopības sajūtas	Darbaspēka trūkums (kvalificēts un profesionāls)
Darba devēju attieksme pret darbiniekiem	Zems darba spēka atalgojums
Lauku ceļi neizbraucami tūrisma vajadzībām	Pašvaldības konkursi lauksaimniecībā
Naktsmītņu un ēdināšanas vietu trūkums	Motivācija (pašvaldības virzīta) kooperēties
Nepieciešami kopīgi maršruti	Dzīvojamā fonda neesamība
Mazo lauksaimnieku kooperācijas neesamība	Starpnozaru sadarbības trūkums (medniecība - lauksaimniecība)
Lauksaimniecībā specializēta darbaspēka trūkums	Trūkst sadarbība ar mazajiem uzņēmējiem
Lauku ceļu infrastruktūra, kvalitāte un uzturēšana	Ekonomiski mazāk aktīva kreisā krasta teritorija
Konkurētspēja starp lieliem un maziem (zeme, produkcija, ražošanas izmaksas)	Neapgūts Sēlijas krasts (neizmantojot potenciāls)
Sertifikācijas birokrātija, izmaksas, nesamērība	Kūdras nozares ierobežojumi
Dzīves un vides kvalitāte	Izglītošana (uzņēmējs-lauksaimnieks-izglītības iestāde)
Infrastruktūras kvalitāte un pieejamība	Lauksaimniecības ražotāju, produktu pieejamības datu bāze
Nevienmērīga tūrisma attīstība pagastos	Biznesa inkubatora neesamība novadā
Valodu nezināšana tūrisma objektos	Lauksaimniecības tehnikas (specializētas) trūkums
Augsta cena zemes iegādei lauku teritorijās	Pašvaldības attieksme un neieinteresētība

Vīzija, šķēršļi un risinājumi

Vīzija

Uzņēmējdarbību veicinoša, motivējoša un labvēlīga vide. Vieta, kur dzīvot strādāt, atpūsties un novecot. Vieta, kur uzņēmēji sadarbojas. Attīstīts novada centrs un attālāki centri.

Vienmērīga un līdzsvarota attīstība visā novadā. Konkurētspējīgi mazie lauksaimnieki. Apdzīvotas lauku teritorijas ar attīstītu tūrisma jomu.

Industriālo teritoriju attīstība.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Slikts ceļu stāvoklis	Valodu apmācība TIC, mazajiem uzņēmējiem
Darba vietu pieejamība	Nepietiekams mobilo sakaru un interneta pārklājums
Dzīvojamā fonda trūkums	Tīklošanās pasākumi
Trūkst aktīvi un uzņēmīgi cilvēki	Autoceļa P79 Koknese - Ērgļi pārbūve
Trūkst kvalificēti darbinieki	Pārtikas pārstrādes (biznesa inkubatora) veidošana
	NĪ datu bāzes izveide
	Mūžizglītības attīstība - kursi, apmācības
	Uzņēmējdarbības attīstības konsultants pašvaldībā
	Uzņēmēj spēju apmācība bērnodārzā
	Skrīveru apvedceļa izbūve
	V 926 Sunākste – Zilkalne atjaunošana
	Autoceļa V920 pārbūve

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
	Dzīvojamā fonda atjaunošana un izbūve
	Biznesa ideju konkursi / granti
	Darbs ar jaunajiem uzņēmējiem
	“Zemgales josta” ceļa izbūve
	Reklāmas kampaņu izstrāde potenciālajiem investoriem
	Izmantot profesionālās skolas potenciālu
	Attālināta darba iespējas (piesaistot darba spēku)
	Prakses vietas novadā

Sēlijas teritorijas attīstība

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Nepietiekams mobilo sakaru un interneta pārklājums	Izcelt atsevišķi Sēliju
Tūrisma punktu trūkums, kapacitāte	Mežsaimniecības nozares attīstība
Naktsmītņu trūkums	Sadarbības platformas
Nav iespēja piesaistīt finanšu līdzekļus	Tūrismā attīstīt zivsaimniecību
Darbspējīgi cilvēki - darbinieku trūkums	Pierobežas esamība (pārrobežas sadarbība, reģionu sadarbība)
Ceļu kvalitāte	Kopīga tūrisma stratēģija

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Trūkst garāku pasākumu, festivālu (min. 2 dienas)	Uzlabot ceļu infrastruktūru
Zems atalgojums tūrisma speciālistiem	Lauki kā ekskluzīva vide!
	Kultūra + Tūrisms+ Ekonomika = attīstība
	Kopienu un sabiedrības aktivizēšana
	Starptozaru sadarbība
	Izpēte par pierobežas pakalpojumiem (lietuvieši kā patērētāji)
	Valodu apmācība TIC, mazajiem uzņēmējiem

Lauksaimniecības attīstība

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Ierobežota komunikāciju pieejamība	Kooperatīvu veidošana
Ceļi un infrastruktūra, uzturēšana	Integrētās lauksaimniecības attīstība
Vietējo (reģiona) iedzīvotāju pirktspēja	Pašvaldības iniciētas lauksaimnieku darba grupas (regulāras tikšanās, vērstas par sadarbību)
Augstas ražošanas izmaksas - nekonkurētspējīga cena	Pašvaldība uzklausa un, iespēju robežās, palīdz risināt problēmas
Mazas iespējas mazajiem lauksaimniekiem	Pašvaldībā lauksaimniecības un uzņēmējdarbības konsultants, kas darbojas arī kā mediators

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Ekoloģija, ķimikāliju lietošana lielajās saimniecībās (blakus mazajām)	Pašvaldības līdzdalība ražošanas izmaksu optimizācijā (kopīgi iepirkumi)
	Atbalstīt mazās saimniecības
	Pašvaldības attieksme, kas vērsta uz sadarbību
	Vairāk stāstīt labo stāstu par lauksaimniecību
	Zaļie iepirkumi pašvaldībās

Izglītības, sporta un kultūras darba grupa bija vislielākā pēc dalībnieku skaita. Darba grupa notika 25. februārī un tajā piedalījās 98 dalībnieki. Darba grupa diskusijas veica 4 tēmu grupās: Izglītība, Sports, Tūrisms un Kultūra. Diskusijas sākumā dalībnieki nodefinēja izaicinājumus, problēmas kā arī vīziju, kur vēlētos būt pēc 15 gadiem. Tālāk diskusija noritēja tēmu grupās, kur dalībnieki diskutēja par šķēršļiem un risinājumiem.

<u>Problēmas un izaicinājumi</u>	
Labus speciālistus aizvilina uz lielākām pilsētām	Pārslodze un izdegšana (tie kas iesaistās, tie iesaistās visur)
Jauno treneru trūkums	Covid ierobežojumi
Sporta jomā nav pēctecības	Nav kopīgu aizraujošu pasākumu
Jaunieši kūtri iesaistās sporta aktivitātēs	Nav pietiekams atbalsts projektu sagatavošanā un vadīšanā
Grūti iesaistīt sociālam riskam pakļauto sabiedrību sporta aktivitātēs	Nav tiesiskā regulējuma kultūras centru darbībai
Trūks iniciatīvas	Vāja sadarbība kultūras jomā ar blakus reģioniem
Sports nav populārs, grūti iesaistīt sabiedrību	Muzejos trūkst darbinieku digitalizācijai

Problēmas un izaicinājumi

Nokalpojusi esošās sporta infrastruktūra	Nav bibliotēku metodiķa
Ierobežot sporta plānošana ilgtermiņā	Nav kopīgas pasākumu plānošanas
Sporta jomā nepieciešami apjomīgi ieguldījumi	Darbiniekiem izdegšanas sindroms, zems atalgojums un motivācijas trūkums
Nav attīstītas kultūras un tūrisma pierobežā	Nav vienota piedāvājuma un darba plāna
Vienota tīkla neesamība (piemēram-www.entergauja.lv)	Trūks naktsmītnes kultūras tūrisma attīstībai
Īpašumtiesību ierobežojumi objektu attīstīšanai (finansējuma piesaistei)	Ūdens līmeņa svārstības/krastu stiprināšana - prioritātes paaugstināšana

Vīzija, šķēršļi un risinājumi

Vīzija.

Izglītība.

Kvalitatīva un konkurētspējīga izglītība visos vecuma posmos.

Aizkraukles novads - radošas pilsētas un lauki.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Vidusskolu savstarpējais attālums	Skolu tīkla optimizācija statusa maiņa, piemēram, valsts ģimnāzijas statusa iegūšana vai profesionālās ģimnāzijas klases vai kāda kursa padziļināta mācīšana atsevišķā mācību iestādē
Izglītības iestāžu personāls noveco	Mūžizglītība - jaunu pamatprasmju attīstīšana, inovācijas mācīšanās; nodrošināt mācīšanos tuvāk dzīvesvietai, piemēram, izmantojot bibliotēkas; augstskolu filiāļu piesaiste
Rindas pirmsskolas izglītības iestādēs	Aptauja/izpēte par mūžizglītības koncepciju novadā un konkrētu jomu izvirzīšanu (saistībā ar uzņēmējdarbības atbalstu, utt.)
Ceļu infrastruktūra sliktā stāvoklī	Mūžizglītībai sistemātisku finansējums no pašvaldības
Interneta pārklājuma problēmas	Izglītības kvalitāte kā prioritāte - konkurētspējīga izglītība (tai skaitā pedagogu kompetence)
Skolēni/vecāki nevēlas savus bērnus sūtīt uz mācību iestādēm, kas atrodas tālu no dzīvesvietas	Skolu tīkla centralizācija
Jaunatnes jomā trūkst koordinēšanas sistēmas	Lokālpatriotisma celšana (Piesaiste vietai)
Speciālās izglītības pieprasījuma pieaugums - speciālistu, atbalsta personāla un programmu pieejamība	Materiāltechniskās bāzes stiprināšana un atjaunošana

Šķēršļi	Risinājumi
Mūžizglītībā trūkst speciālista un koordinēšanas sistēmas kā strādāt 6 novados.	Skaidra koncepcija Jaunatnes jomas definēšanai jaunveidojamajā novadā = vienlīdzība un pieejamība (darbinieki/speciālisti katrā šī brīža novadā, finansējums, interešu izglītība, karjeras un neformālā izglītība)
6 novadu vienotu noteikumu trūkums par attālinātā darba organizēšanu mācību procesā	Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu attīstība
Nav pieejamas izglītības iestāžu darbinieku apmācības par attālināto darbu (zināšanas par digitālo rīku izmantošanu)	Interešu izglītības attīstība
Nepieciešama infrastruktūras atjaunošana izglītības iestādēs (telpās karsti, nevar izvēdināt, novecojusi tehniskā bāze)	Metodiskā darba pārorganizēšana
Materiāltehniskās bāzes trūkums	Profesionālā izglītība - vērtība, kas ir jā saglabā
Jaunatnes joma nav definēta kā atsevišķa joma un nav vienotas sistēmas lielajā novadā	Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras atjaunošana/telpu maiņa
Attālinātā mācīšanās īpaši praktiskās nodarbības interešu izglītībā nav iespējama/zūd kvalitāte	Pirmsskolas izglītības iestāde katra atsevišķa iestāde, nevis ar filiālēm
Interešu izglītība ar attālinātajām mācībām, kā arī Dziesmu svētku likuma īstenošana ir apdraudēta	Jaunatnes jomai jābūt pieminētai komitejā, piemēram, izgl.,sporta,kult. komitejā
	Jaunatnes lietu speciālisti “apvienībās”

Vīzija.

Kultūra.

Kultūrvēsturiskās tradīcija balstīta mūsdienīga kultūra, stiprinot katra indivīda identitāti. Kultūra – cilvēka un nākotnes kopienas pamats. Sadarbībā un tradīcijās balstīta, attīstīta, mūsdienīga kultūrvide. Zeme, darbs, kultūra - novada dzīves pamats. Daugavas abas malas mūžam nesadalās. **Aizkraukles novads - "Mūsmājas", kur laime mīt un vieta, kur atgriezties**

Šķēršļi	Risinājumi
Daudzās brīvdabas estrādēs un kultūras centros nepieciešams remonts, materiāli tehniskās bāzes atjaunošana	Kultūras nozares attīstības stratēģija ar starpnozaru sadarbības plānu
Darbinieki noveco, trūkst digitālo prasmju, jaunie darbinieki nevēlas strādāt, jo nav konkurētspējīgs atalgojums	Vienots informācijas apmaiņas tīkls, vienots piedāvājums
Slikta ceļu infrastruktūra, autobusu satiksme ar attālinātajiem novadiem	Mērķauditorijas izpēte
Nav vienāda pieeja amatierkolektīvu vadītāju līgumiem un darbības nodrošinājumam	Vietās, kur nav TIC, bibliotēkās būt informācijas punkti
	Pārskatīt slodzes iestādēs, bieži vien tās ir nepietiekamas
	Radošo industriju attīstība
	Vienota pieeja Dziesmu svētku procesa nodrošināšanai
	Kopīga pārvaldes struktūra
	Veidot specializētu piedāvājumu, katras vietas unikālo
	Radošās jomas projektu konkursi
	Atbalsta sistēma nevalstiskajam sektoram
	Materiāli tehniskās bāzes uzlabošana
	Profesionālās pilnveides nodrošināšana
	Vienota datu bāze, izglītības, kultūras un sporta jomā
	Jaunu speciālistu, ideju un inovāciju piesaiste

Šķēršļi	Risinājumi
	Atbalsts projektu veidošanā un vadīšanā
	Motivācijas sistēma darbiniekiem un amatierkolektīvu vadītājiem
	Novadpētniecība amatniecība starpnozaru sadarbība
	KAC funkciju saglabāšana bibliotēkām
	Jauna pieeja kultūras pasākumu veidošanā
	Digitāli risinājumi - attālinātās sapulces u.c. formas
	Kopīga plānošana
	Izpēte, kultūrvēsturiskā mantojuma nozīmē
	Jaunas pieejas - piemēram grāmatu autobuss
	Muzejs Jaunjelgavas novadā
	Labas komunikācijas veidošana
	Jaunas darba metodes (digitālālās prasmes)
	Ceļš uz identitātes meklējumiem caur individuālo pieeju
	Dziesmu svētku procesa koordinācija

Vīzija.

Tūrisms.

Attīstīts ekotūrisms, zaļais tūrisms, gastrotūrisms. Dabas un kultūrvēsturiskais mantojums, kvalitatīva tā pievienotā vērtība apvienojumā ar inovatīviem viediem risinājumiem.

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Nevienmērīga tūrisma jomas attīstība novados	Jauni (radoši) pakalpojumi un produkti atbilstoši sezonai
Ūdensceļi, nav drošības uz ūdens, satiksmes noteikumu ievērošana	Ieguldījumi infrastruktūrā (prioritāte)
Zema tūristu maksātspēja	Tūrisms kā prioritāra nozare visā jaunizveidotajā novadā un budžetā
Vienlīdzīgi tūrisma pakalpojumi visā jaunizveidotajā novadā	Koordinācijas uzlabošana (publicitāte, viedie risinājumi)
	Pārnovadu kopprojekti/ sadarbība
	Apmācības/ pieredzes apmaiņa
	Strukturēta, saprotama, daudzveidīga informācija par visa novada piedāvājumu
	Uzņēmējdarbības atbalsta programmas
	Izstrādāt gatavus tūrisma piedāvājumus 1-3 dienām
	Kompleksi piedāvājumi ar dažādiem pakalpojumiem un produktiem (ēdināšana, naktsmītnes, kultūra utt.)
	Dabas resursu izmantošanas iespējas. Daugavas iespējas!
	Kvalitāte (produkts, pakalpojums, pieejamība, iegūtās sajūtas, atgriezeniskā saite)

Šķēršļi	Risinājumi
	Jaunas idejas, pakalpojumi - unikāli/oriģināli
	Sēlijas kultūrvēsturiskās vērtības, kur īpaši daudz valsts nozīmes objekti
	Sēlijas unikālo iespēju izmantošana, veidot vienojošu centru
	Inovatīvi piedāvājumi ierobežojumu apstākļos
	Upju ceļš gar Lietuvas robežu (Susēja- Mēmele)
	Mikromobilitātes risinājumi (velo - laivu piestātnes)
	Tūrisma klāsts/ starpnovadu sadarbība - vienojošs elements Daugava
	Speciāli piedāvājumi sezonā, īpaši tiek popularizēti
	Specializācija piem. Gastrotūrisms Skrīveros
	Izglītošana, viedie risinājumi - efektīvs informācijas pasniegšanas veids
	Infrastruktūra, ceļi, norādes, viedie risinājumi, aplikācijas
	ENKUROBJEKTI - Lieli ES finansēti tūrisma projekti, kas motivē attīstīties privātiem tūrisma pak.sniedzējiem

Vīzija.

Sports.

Sportisks un veselīgs novads. Veselību veicinošs novads visiem.

Koknese - vieglatlētika

Pļaviņas - futbols, slēpošana, šahs

Aizkraukle - futbols, teniss, cīņas sporta veidi, florbols un basketbols, volejbols, tautas sports

Nereta - volejbols, motosports

Skrīveri – rokasbumba

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
COVID-19 ierobežojumi	Jaunu, kopīgu pasākumu ieviešana (piem. ugunsdzēsēju sacensības)
Nepieciešami lieli ieguldījumi	Aizkraukles sporta spēles
Grūti plānot jaunu sporta veida ilgtermiņa attīstību	Vairāk iesaistīties karjeras speciālistam
Esošās sporta infrastruktūras (jāatjauno jāpilnveido)	Paredzēt aktivitātes cilvēkiem ar kustību traucējumiem
Treneru jautājums (jauno treneru trūkums)	Pašvaldības algots speciālists (treneris, veselības veicināšanas speciālists)
Cilvēku pārslodze un izdegšana	Stapiestāžu sadarbība (sociālais dienests)
Nav pēctecība sportā	Sabiedrisko attiecību speciālistiem (veidot video u.c. materiālus)
Kopēja sporta popularitāte	Nometņu infrastruktūras veidošana novadā (paplašināt gultas vietu skaitu)
Labus specialistus aizvilina uz lielākām pilsētām	Veidot piemērotu infrastruktūru sporta veidam
Iniciatīva	Pašvaldības atbalsts sportam

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Valsts noteikumi grupu organizēšanai	Līderis un mentors sportā
Jaunieši kūtri iesaistās sporta aktivitātēs	Pedagogs ar ilgtermiņa plāniem
Sociālajam riskam pakļauto iedzīvotāju iesaiste sportā	Speciālistu pieejamība (fizioterapeiti)
Sabiedrības iesaiste sporta aktivitātēs	Fizioterapeiti un uztura speciālisti sporta skolās
	Sabiedrības izglītošana (ģimene)
	Novada “bērnu dārzu” sporta spēles
	Treneru apmaiņas pasākumi
	Atvērto durvju dienas

Vides darba grupa notika 3. martā un tajā piedalījās 45 dalībnieki. Darba grupa diskusijas veica 2 tēmu grupās: Daba un Vide. Diskusijas sākumā dalībnieki nedefinēja izaicinājumus, problēmas kā arī vīziju, kur vēlētos būt pēc 15 gadiem. Tālāk diskusija noritēja tēmu grupās, kur dalībnieki diskutēja par šķēršļiem un risinājumiem.

<u>Problēmas un izaicinājumi</u>	
Īpašnieki nezin savus pienākumus un tiesības (izglītošanas un informēšanas jautājumi)	Nepietiekami ieviests elektro apgaismojums - LED
Zeme nepieder pašvaldībai - pašvaldība nevar ieguldīt savus resursus	Dižkoki - kā teritoriju īpašniekiem rīkoties, lai veicinātu dižkoku saglabāšanu, ainavisko vērtību (iespējams, kādi saistošie noteikumi, lai savlaicīgi aizsargātu kokus, kas tuvojas dižkoka apmēriem)
Nepieciešams izstrādāt apsaimniekošanas noteikumus un informējošus materiālus	Nav izstrādāti dabas aizsardzības plāni
Privātipašnieki nevēlas nodrošināt piekļuvi kultūrvēsturiskiem objektiem - piemēram "Natura 2000" teritorijai	Plūdu riska teritorijas - modelēšanas sistēmu ieviešana
Tūrisms kā kaitējums dabai	Mazo HES ietekme uz dabas procesiem
Pārāk daudz un detalizēta informācija var nodarīt kaitējumu dabai	Liel gabarītu atkritumi
Atkritumu savākšanas problēmas/Atkritumu šķirošana	Elektromobiļi netiek izmantoti
Mainoties īpašniekiem rodas sarežģījumi	Iedzīvotāju ienākumi
Cilvēki nav informēti par savas teritorijas apsaimniekošanu.	Vides sakopšana (izcirst brikšņus) Pašvaldības īpašumu sakārtošana un pārdošana.
Apmeklētāju piesaiste nav sabalansēta ar teritorijas apsaimniekošanas iespējām (atkritumu jautājums, piem.)	Izgāztuve "Totēni" nav rekultivēta
Atjaunošanas projekti attiecībā uz māju siltināšanu (nereti tiek kurināts bezjēdzīgi)	Decentralizētu māju grupu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izbūve

<u>Problēmas un izaicinājumi</u>	
Nevar kontrolēt apkuri īpašnieks - jārenovē siltummezgls, lai varētu piedāvāt iedzīvotājiem siltuma regulēšanu	
Sanācijas nepieciešamība degradētajās teritorijās (vecās darbnīcas, fermas) Valsts līmeņa noteikumi traucē pārņemt.	Vēsturiskais piesārņojums no dzelzsbetona rūpnīcas, apdraud novada teritoriju - Jaunjelgava, Skrīveru, Daugavas lejtece
Pabeigt iesāktos ūdens un kanalizācijas projektus	Mazapdzīvotas pilsētas un lauki
Daugavas zonā domāt arī par vidi- atkritumi, atpūtas soliņi. (Ļoti aktuāli pie Oliņkalna Klintaines pagastā).	Dabas takas un to sasaiste ar ūdens pietātnēm, tūrismu
Reģionu/starpreģionu projekts krasta stiprināšanai, valdības līmeni	Nav ievērtēta Daugavas upes nozīme
Lietus kanalizāciju sistēmas blīvāk apdzīvotās vietās, lietus ūdens attīrīšanas iekārtas	Izskatīt iespējas Daugavas gultnes tīrīšanai
Atjaunojamās enerģijas (saules) izmantošana,	Nav attīstīta infrastruktūra dabas parkā (Aizkraukle)
Trokšņu piesārņojums	Notekūdeņi ieplūst upē (no mājām)
Nesakopti pašvaldības īpašumi	Meliorācijas sistēmu atjaunošana un izbūve
Dabas inspektori, kuri pārbauda reālo situāciju	Lielgabarītu atkritumi

Vīzija, šķēršļi un risinājumi

Vīzija.

Vide un Daba.

Jebkurā novadā viss zaļš, labs ceļš, cilvēki sporto. Daugavas pieejamība un attīstīts tūrisms. Pieejama izglītība visos vecumos. Zaļā novadā, zaļi dzīvo un strādā! Līdzsvarota vides attīstība. Sabalansēta uzņēmējdarbības attīstība. Zaļā un darbīgā novadā zaļi dzīvo. Modernas tehnoloģijas vides aizsardzībā. Attīstīta zaļā infrastruktūra. Energoefektīva un inovatīva ražošana zaļā novadā. Esošo vērtību saglabāšana un jaunu ieviešana.

Novads, kur zaļi sapņi piepildās!

Vide

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Piegružošanas problēma	Videonovērošana un kameras piegružotās vietās
Slikti ceļi	Sadarbība ar pašvaldības policiju
Nevienlīdzīga attieksme pret uzņēmējiem	Ceļa karte uzņēmējiem
Nav pietiekamas informācijas uzņēmējiem par vides jautājumiem kā arī uzņēmējdarbības uzsākšanu	Pārnest labo pieredzi siltumapgādes koncepcijas izveidei un ieviešanai visā jaunajā novadā (Saglabāt esošo tarifu siltumapgādē)
Nav pietiekami veikta upju gultņu tīrīšana	Velo infrastruktūras izveide
Zema iedzīvotāju maksātspēja (dzīvokļu īpašnieki)	Attīstīt elektromobilitāti
Nav iespējas kompostēt pārtikas produktu atkritumus	Kompostēšanas laukumu plāns un projekts
Zemes piederība (komunikācija un tīklu plānošana infrastruktūrā)	Sakārtot vidi (komunālo) pagastos
Loģistikas problēma	Aprites ekonomikas attīstība

Šķēršļi	Risinājumi
Dzelzbetona rūpnīcas teritorijas piesārņotība	Projekti par pārtikas atkritumu samazināšanu
Nav pieejama autoosta (privāta zeme, utt.)	Piesārņoto teritoriju sanācija (ES fondu finansējums)
	Degradēto teritoriju apzināšana (darbības plāns)
	Ilgtspējīgas mobilitātes plāni (Stacija - Autoosta - Sērene)
	AER izmantošanas potenciāla attīstība
	Pašvaldības un valsts atbalsts dzīvokļu ēku siltināšanai
	Viedo ciemu un apkaimju attīstība
	Energokopienju attīstība
	Eletromobiļu izmantošana pašvaldības darbā
	Pašvaldības piederošo ēku siltināšana
	Jaunās paaudzes izglītošana par atkritumiem
	Uzraugs (dabas) - vietējais dabas draugs (brīvprātīgā iniciatīva) Dabas rendžeris
	Decentralizēto bioloģisko kanalizāciju izbūve
	Ieviests obligāto atkritumu savākšanas līgumus, ja novadā ir māja, dzīvoklis
	Centralizēta kanalizācijas sistēma un attīrīšanas iekārtas

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
	Divcauruļu sistēmā nodrošināts katram siltumu pēc komforta sajūtas. Siltumenerģijas patēriņu uzskaitē katrā konkrētā dzīvoklī.
	Klimat neitralitāte kā horizontāla prioritāte.

Daba

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Lauksaimniecību zemju apmežošana - tiek ietekmēta ainava	Pašvaldības iniciatīva pārņemt savā valdījumā novadam nozīmīgus objektus, teritorijas
Finansējuma trūkums	Noteikumu ievērošana - kontroles mehānisms
Informācijas trūkums, cilvēkiem trūkst zināšanu	Pašvaldības saistošo noteikumu pilnveidošana (dižkoku jautājums, u.c.)
Intensīvā saimniekošana (mēslošana ar vircu) dabas parka teritorijā. Nepieciešams precizēt periodus, kad drīkst, kad nē	Jāstrādā pie sadarbības mehānismiem
Katrs īpašnieks savā zemē dara, ko vēlas. Inventarizācija - vai tās darbības, kas tiek veiktas atbilst DP teritorijā atļautajām	Noteikt ainaviskās teritorijas un izstrādāti ainavu plānu
Uzņēmējdarbības interešu sabalansētība ar dabas un vides jautājumiem	Izglītošana un informēšana dažādām iedz. grupām (mērķgrupām)
Komunikācijas trūkums starp īpašniekiem vienotai darbībai	Atrast motivācijas mehānismus (bonusi, atvieglojumi NĪN)
Mazas kompensācijas par ĪADT teritorijām īpašniekiem rada tieksmi iznīcināt aizsargājamus objektus	Finansējuma piesaiste

<u>Šķēršļi</u>	<u>Risinājumi</u>
Ierobežojumi īpašumu apsaimniekošanai (īpašniekiem nav saprotami), birokrātija, pārspīlētas normas (nevienlīdzīgi nosacījumi starp dažādām iestādēm un dažādiem normatīvajiem aktiem)	Dabas aizsardzības plāni - finansējums to izstrādei
Kā saglabāt vidi, kā to mazāk degradēt (piem. orientēšanās sports, pārvietošanās dabā)	Informācija par tūristiem (iemesls vietas apmeklējumam)
Birokrātija	Sarunas ar LVM par teritoriju pārņemšanu
Neviennozīmīgi interpretējami normatīvie akti, pārvalžu normatīvo aktu necaurspīdība	(Par mikroliegumu izveidi) Uzlabota sadarbība un komunikācija
Trūkst infrastruktūra, lai pārvietotos dabā (takas un tml.)	Viedie risinājumi apmeklētāju uzskaitē, ticamas statistikas izveidei (uzskaites mehānisms)
Nav visos novados noteiktas ainaviskās teritorijas un izstrādāti ainavu plāni	Dabas pārvalžu institūciju robežas - sakārtot atbilstoši novadiem
Ūdens apsaimniekošana, piekļuve ūdens objektiem, problēmas ar īpašniekiem	Rekomendācijas no DAP par dižkoku kopšanu
Biotopu apsaimniekošana (pļavu uzturēšana) - atbalsta mehānismi	Pašvaldības politikas jautājums
Institūciju reģionu robežas un jauno pašvaldību robežas nesakrīt (līdz ar to apgrūtināta darbība)	Tūrisma nodeva
Kontroles neesamība - nevēlēšanās reaģēt	Jaunaudžu kopšana un mežu atjaunošana
	Piestātnes elektrolaivām pieslēgumi iepļānoti

Jaunveidojamais Aizkraukles novads
Ilgtermiņīgas attīstības stratēģija 2021.–2034. gadam un attīstības programma 2021.–2028. gadam
Pašreizējās situācijas raksturojums

Izstrādātāji:

SIA Baltkonsults, SIA JB Consulting

Baltkonsults

